
BANAT
VLAD MUŞATESCU
Expediţia
„NISETRUL 2"
Editura Ion Creangă

VLAD MUȘATESCU

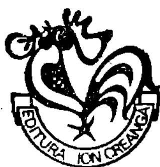
EXPEDIȚIA „NISETRUL 2"

Ilustrații de Vasile Olac

Vlad Mușatescu

EXPEDIȚIA „NISETRUL 2"

roman umoristic

EDITURA ION CREANGĂ – BUCUREȘTI, 1987

Din partea autorului !

Țin să mulțumesc aici, și nu altundeva, directorului de la școala din Găgeni, precum și elevilor participanți la expediția „Nisetrul 2", care m-au ajutat, cu toții, la scrierea acestei cărți. De asemenea, chiar și mie personal, care am condus, într-adevăr, „Copaia" (1938), și-am fost in stare să-mi amintesc cele petrecute atunci. Și-I mai sînt recunoscător și lui Mircea Dinescu (doctor de copii și humor), pentru aprobarea unor mici împrumuturi, restituibile, din opera sa. Bravo lor, și bravo mie ! C-altminteri nu mă mai apucam de romanul care urmează. Deci, un merci... general.

1. Strania întîlnire a celor doi comandanți

„Bombița“ se comporta excelent. Goneam cu maximum de viteză, ca la cursele de formula I, simțindu-mă un fel de Emerson Fittipaldi, eventual Nicky Lauda, piloți celebri ai volanului. Ce-i drept, ca să nu exagerăm, „Fiat“-ul meu 600, de-acuma veteran, făcea și el tot ce-i stătea în putință ca să atingă performanțele visate de personalitatea subsemnatului. Adică, nu depășea vreo 60 de kilometri. La oră. Și, fiindcă tanti Ralița, mecanic auto înnăscut și dotat, îi reglase avansul și mai umblase și pe la carburator, eram nevoit să trag pe dreapta la fiece pas. După ce parcurgeam cei 60 de kilometri pomeniți. Ca să demontez jiclerul de ralantiu, și să suflu în el pînă mă treceau toate sudorile iadului. Mereu se astupa (probabil cu reziduuri din rezervorul de benzină).

— Al, băiețelule, mă luase la zor mătușă-mea, înainte de plecare, nu-i uman ce se-ntîmplă cu mașinuța ta! La vîrsta ei, de peste douăzeci și ceva de ani, ar mai trebui și ea îngrijită... Norocul tău că mă ai pe mine, care mă pricep la toate, și ți-am spălat și rezervorul de ruginile depuse pe fund. Habar n-ai cît m-am chinuit. Am băgat și-un lanț de bicicletă în el, ca să rîcîi oxizii, am irosit și o sticlă de ulei de salată, ca să-l protejez anti-

coroziv, mă rog, acuma-i în perfectă regulă. Ca şi carburatorul, de altfel. Cinci mii de kilometri n-o să mai ai probleme... Precis ! Chiar dacă n-am mai izbutit să scot lanţul dinăuntru. Dar nu-i bai. Cred că stă bine acolo, răzuind în continuare viitoarele depuneri !

— Aoleu ! Şi-atunci cum o să rulez cinci mii de kilometri fără necazuri ?...

— Foarte bine ! Cu grijă şi evitînd excesele... Că doar n-ai să-i parcurgi dintr-o dată. Mai mergi, mai stai, mai răsufli şi tu o ţîrişică, aduni kilometru cu kilometru, şi-apoi operezi totalul general. Ai să vezi că, astfel, vei realiza şi mai mult decît te-am asigurat eu. Că una-i Raliţa, mătuşă-ta bună !...

Aici, ce să mai vorbim, avea perfectă dreptate ! Era un autentic unicat. Alta, de-acelaşi calibru, chiar c-ar fi fost şi greu de găsit. Mecanic de excepţie (după părerea dînsei), dar care zăpăcea totul, gospodină de milioane, căreia îi plăcea să mănînce mai mult la mine, punîndu-mă să-i prepar cele mai năstruşnice bucate, despre care nici n-auzisem vreodată, cum erau, bunăoară, chifteluţele din cartofi, scăldate în sos de tarhon şi ardei roşu, pisat, de-mi luau foc măruntaiele, motociclistă şi „Trabant"-istă pasionată, atît de pasionată încît mai mereu avea probleme cu miliţia, direcţia „circulaţie rutieră". Mă rog, era o făptură dăruită în toate direcţiile. Din păcate !

Căci, nici nu parcursesem alţi 60 de kilometri, şi iarăşi mă aflam în dificultate. Tras pe dreapta. Însă atît de „pe dreapta", încît eram cu ambele roţi, tot din dreapta, în şanţ.

Încă de-acum vreo zece kilometri observasem că motorul tuşea insistent, de parcă ar fi avut o tuse de-aia, măgărească. Asta era şi pricina pentru care nu oprisem să-l iau pe autostopistul acela, de pe şoseaua Babadagului, care-mi făcuse semne disperate cu mîna. Şi l-aş fi suit în „Bombiţă", dacă nu mi-ar fi fost teamă că nu-mi mai porneşte motorul.

Acuma, intenţionînd să demontez iarăşi carbutorul, de astă dată în totalitatea sa, ca să văd ce-i mai făcuse tanti Raliţa, de-l apucaseră năbădăile, mă căzneam să extrag „Fiat"-ul din şanţ. Cu forţe proprii. Supraestimate to-

tuşi. Deşi posed suta de ocale, cu niţică bătaie, ca să zic aşa, adică vreo cîteva kile în plus, iar „Bombiţa“ doar vreo 600, nu-mi reuşea deloc figura. Ba chiar, la ora aceasta, o vîrîsem şi mai zdravăn în văgăuna de pe marginea şleaului.

Necăjit şi cătrănit ţeapăn, acuma făceam eu semne cu mîna. Doar doar s-o milostivi vreun camionagiu de mine, să mă scoată din belea, adică din găleată, ca să nu-i zic altfel microprăpastiei de lîngă drum.

Din nefericire, traficul era extrem de redus, dacă nu chiar total inexistent. După vreo jumătate de ceas de mişcări dezordonate, de-mi ieşiseră braţele din umeri, tot aşteptînd să apară la orizont un camion, tractor, automobil sau, eventual, chiar şi căruţă, stînd cu privirile îndreptate spre direcţia de înaintare a „Bombiţei“, m-am auzit interpelat din spate :

— Nu vă supăraţi, dar aş fi tare curios să aflu ce fel de exerciţii sînt cele pe care le executaţi cu-atîta rîvnă ?... Oarecum sînt în specialitate, şi-s dornic să-nvăţ tot ce-i nou şi interesant !

Cînd mi-am întors brusc capul, de mi-am auzit trosnind toate vertebrele cervicale, dacă or fi cumva şi dintr-ăstea, am dat ochi cu cetăţeanul care îmi semnalizase să-l urc în „Bombiţă“. Autostopistul !

Era un bărbat tînăr, la vreo treizeci de ani, îmbrăcat sportiv, într-un trening albastru, cu-o căciuliţă roşie pe cap, purtînd în cîrcă un rucsac de voiaj, destul de burduşit, şi care se uita la mine amuzat şi zîmbăreţ.

— Uite ce-i, meştere, matale mă iei peste picior, fiindcă n-am oprit să te iau, sau nu vezi bine ce se-ntîmplă ?

— Ba văd perfect ! Dar de ce vă agitaţi braţele atît de bizar, deşi singur v-aţi vîrît, probabil, în şanţ ?

— Ei, asta-i bună ! Păi făceam semne să oprească vreun mijloc de circulaţie rutieră, să mă salveze din necaz...

— Serios ? Foarte ciudat !...

— Ce-i ciudat ?

— Faptul că v-aţi angajat pe-o arteră încă nedată în circulaţie ! De-asta mă miram. Deocamdată, pe-aici nu trece nimic. Nici camion, nici bicicletă, nici căruţă sau

teleguță. Dacă nu părăsiți cît mai urgent traseul, riscați s-aveți oarece probleme cu băieții de la sectorul „trafic rutier"...

— Asta-mi mai trebuie ! Și pe unde s-o iau ?...

— Pe scurtătură ! E-un drum, la dreapta, ce duce spre motelul „Istrița"...

— Cu restaurant ? Că mi-e o foame de milioane !

— Cu ! Că și mie mi-e...

— Păi să mergem ! Haidem, pe cai...

Atleticul autostopist m-a privit nițel cîș, de parcă s-ar fi îndoit de calitățile mele mintale. Și m-a întrebat grijuliu, căutînd neliniștit prin preajmă :

— Care cai ?

— Cum care ? N-are „Fiețelul" 26 ?... Haidem, să-l scoatem împreună din șanț. Știi vorba aia, din popor : „unde-s doi puterea crește !"...

— Da, dar nu se cam nimerește ! În cazul matale. Deși ești cît doi, și-ncă unii zdraveni, mai rău ai vîrît-o în groapă. În cazul meu, eu unul n-am nevoie de ajutor... O scot singur. Sînt, să zic așa, calificat pentru atari situații.

— Docher în vreun port ?

— Nu prea ! O să ne cunoaștem mai tîrziu, cînd vom ajunge la braseria „Istrița", în fața unor borșuri de crap...

— Perfect ! Atunci, ești invitatul meu. Iar dacă va fi și crap cu cap, fac cinste cu două porții...

Autostopistul, zîmbind enigmatic, s-a ghemuit sub „Bombiță", s-a opintit lejer, doar olecuță, iar în clipa următoare mașina era pe șosea. Bineînțeles, după ce mai întîi era să se răstoarne peste mine. Atletul nu-și calculase exact traiectoria, și era să mă zdrobească sub „Fiat". Noroc că fereastra portierei șoferului era deschisă, și-am intrat, din zbor, cam fără voia mea, de-a dreptul pe locul ce mi se cuvenea.

Invitîndu-l, recunoscător, să ia și dînsul parte la călătoria ce ne aștepta, i-am mai adăugat :

— Dragul meu, acuma rămîne să vedem dacă mai pornește și motorul ! Dacă nu, atunci iarăși sîntem în pom...

Spre surprinderea generală, a mea şi-a atletului, motorul a pornit la sfert de cheie. Într-un mod cu totul bizar şi neaşteptat. Deoarece, din grabă, utilizasem cheia de la portbagaj. Pesemne, numai datorită intervenţiilor auto-tehnice ale mătuşă-mi Raliţa se putuse petrece şi-această uluitoare performanţă. Dar şi absolut inexplicabilă. Îngrijorat, oarecum, am pornit-o la drum. „Pe scurtătură". Cea indicată de autostopist. Prin semnalizări orale şi manuale. Fiindcă nici el nu-l cunoştea prea bine.

Abia cînd am răzbit pînă-n cuşma dealului, iar la orizont nu s-a mai putut distinge nimic, nici vreun drum de ţară, dar nici urmă de motelul „Istriţa", cu restaurant, autostopistul mi-a mărturisit jenat încurcătura în care mă vîrîse :

— Ştiţi, eu, de fapt, numai am auzit despre „scurtătura" asta ! N-aveţi cumva vreo hartă autoturistică asupra dumneavoastră ?...

— Cum să nu ? l-am asigurat eu, oferindu-i spre studiere pliantul din caseta torpedoului.

— Opriţi ! m-a somat uluit atleticul meu însoţitor, după ce examinase contrariat harta. Deşi toate denumirile toponomice sînt în franceză, limbă pe care o cunosc destul de aproximativ, cred că am trecut de mult graniţele ţării, şi ne aflăm pe drumul ce duce spre Plovdiv... E ceva de domeniul incredibilului, de parcă am fi într-un roman „science-fiction" !

I-am luat imediat harta din mînă. Şi, tot atît de rapid, mi-am dat seama că era o hartă autoturistică a Bulgariei. Unde călătorisem acum vreo trei sau patru ani. Şi l-am liniştit pe autostopist :

— Nu-i nici o problemă ! Am un simţ al orientării cu totul aparte... Nu-mi mai trebuie nici o hartă. Cînd mi-e foame, aşa cum îmi este acum, găsesc orice restaurant, chiar pe-o rază de cinci sute de kilomeri !...

Şi-aşa a şi fost. Peste cincizeci de kilometri, după căutări chinuitoare, dădeam peste motelul „Istriţa". Fericiţi, ne-am repezit imediat în direcţia restaurantului, felicitîndu-ne reciproc. Acolo, însă, ne-a mai scăzut ceva

din entuziasm. Deoarece pe ușă sta scris : „Primim marfă! Închis pînă la orele 16".

Întrucît era numai unu, adică 13 h, am atacat rucsacul autostopistului. Instalați la o masă de pe terasa restaurantului. Mîncam grăbiți, ca niște dulăi hămesiți. Aveam și motive. Nu numai că eram flămînzi, însă ne rebegise frigul anormal al acelui sfîrșit de septembrie. Mai exact — 29.09.85 ! Și-n afară de asta, ce ne era dat să băgăm în gură ? Niște amărîți de biscuiți... Am lichidat totuși (atleticul autostopist, iar acum tovarăș de drum, precum și personalitatea subsemnatului, care și ea arată suficient de atletică — categorie supergrea), trei cutii de posmagi zgrunțuroși, tari și nițel cam prăjiți în exces. Fără nimic altceva !

Individul mă ajutase la ananghie și-mi devenise simpatic. Deci, ce mai tura-vura, se cuvenea să mă revanșez. Așa că i-am declarat, mestecînd ultimul biscuit :

— Dragul meu necunoscut, după ce deschid ăștia restaurantul, ceea ce o să se-ntîmple destul de curînd, întrucît a trecut timpul inimaginabil de repede, îți repet, te rog să fii invitatul meu la un borș de pește... Ziceai c-ar fi vorba chiar de-unul de crap ! Bine-ar fi să fie așa, de vreme ce-au primit marfă. Mă rog, om trăi și-om vedea. Însă, mai înainte de toate, satisfă-mi și mie o curiozitate !

— Cu multă plăcere ! mi-a răspuns autostopistul. Ce vă interesează ?

— Cine ești, domle, și ce meserie ai, de-arăți atît de țeapăn, hrănindu-te doar cu posmagi ?... Vreun fakir indian, ascet tibetan, sau, se poate și-asta, vreun extraterestru ?... Om ești, au ba ?

— Om, maestre, și-ncă unul de omenie !

— De ce-mi ziseși *maestre* ? Ți-am spus cumva cine mi-s și ce fac în viață ?

— Pentru că v-am recunoscut imediat !

— Cum așa ?

— Foarte simplu. După „Bombiță". Despre care știu totul din cărțile scrise de matale, pardon, dumneavoastră, precum și după modul de-a vă alimenta. Absolut neștiințific. Sînteți Conan Doi, cel din *Unchiul Andi detectivul*

şi nepoţii săi, din *Cei trei veseli năpîrstoci*, precum şi din celelalte romane... Greşesc cumva, sau sînt în eroare ?

Uimit, i-am declarat zîmbind neutru :

— Deloc ! De nici un fel şi de nici o culoare !... Şi eu care-mi imaginam că slăbisem suficient, astfel încît să nu mă mai recunoască nimeni !... Păi ştii matale, atletule, ce regim dietetic urmez eu ?...

— Nu ! Dar îmi închipui... Mai ales după ce-am asistat la ritmul în care aţi ras, ca să mă exprim aşa, rezervele mele de biscuiţi. Credeam c-or să-mi ajungă toată săptămîna !

— Nu-ţi face griji, că le reîntregim la prima „Alimentară" ! Dar spune-mi cine eşti ? Dacă mi-ai citit cărţile, înseamnă că eşti om cu carte, nu ?...

Întrucît, chiar în momentul acela, cînd necunoscutul se pregătea să-mi răspundă, s-au deschis porţile restaurantului de la motelul „Istriţa", n-am mai apucat să-l aud. O zbughisem atît de urgent în direcţia de mai sus, încît abia m-a ajuns din urmă.

Numai cînd ne instalasem la o masă, cît mai lîngă calorifer, şi-aşteptam să-şi facă apariţia vreun ospătar, am aflat cine era personajul.

— Maestre Conan Doi, mi-a zis acesta, mă cheamă Manole Vasilescu, profesor de educaţie fizică, la o şcoală din judeţul Argeş, într-un sat destul de chisnovat ca nume, căci i se zice Măţău !

Atunci mi-a sărit şi mie muştarul :

— Păi, profesore, ce-i atît de chisnovat în denumirea satului ăsta ? Îl cunosc foarte bine, fiindcă-i satul în care s-a născut bunicu-meu, Tatapetre. Matale nu eşti originar de-acolo ?...

— Nu ! De baştină mi-s prahovean... Însă, la absolvire, am fost numit în Măţău, mi-a plăcut de sat şi de oameni, şi n-am mai plecat. Mai ales cînd am aflat de unde-i provine numele. Mi-au spus colegii. Cică se-ntrebau oamenii : „Ce mai faci, măi, te ţii, te ţii ?" Iar interpelatul răspundea : „Mă ţău, bre, de ce să nu mă ţău ?"...

— Cunosc prea bine şi chestia astă, de vreme ce mă trag de-acolo ! l-am liniştit pe bietul profesor, care o cam băgase pe mînecă, temîndu-se că mă supărase.

Apoi am continuat interogatoriul :

— Şi ce caţi pe-acilea, taman în preajma Deltei ?

— Sînt în misiune, maestre ! Fiindcă nu-s numai profesor de educaţie fizică, ci şi comandantul unei expediţii.

— Ei, nu mai spune ! Ce expediţie ?...

— „Nisetrul 2" !...

— E ceva în legătură cu pescuitul oceanic ? Te-ai angajat în marina de specialitate, care se ocupă cu aprovizionarea noastră ?...

— Mi-ar fi plăcut, dar, din păcate, nu-i asta situaţia. „Nisetrul 2" este denumirea expediţiei noastre şcolare, pe care am întreprins-o astăvară, în iulie, cu şcolarii mei. Ceva extraordinar, formidabil, care ne-a stîrnit tuturor o nemaipomenită bucurie, oferindu-ne prilejul de-a cunoaşte locuri, oameni şi lucruri fantastic de interesante !...

Ceva nu-mi era clar. Şi-am insistat :

— Stai blînd şi lămureşte-mă... De unde şi pînă unde te-ai pomenit comandant ? Te-a numit cineva, din partea vreunui institut pedagogic, militar sau geografic, ori ceva similar ?...

— Expediţia, fiind una pionierească, (s-a organizat sub egida Consiliului naţional al pionierilor) avem şi noi rînduielile noastre. O expediţie de soiul acesta, care nu-i ceva atît de simplu, are nu numai un comandant, din rîndul cadrelor didactice, ci şi-un căpitan, un secund, şi-alte funcţii speciale... Însă dintre elevi. E foarte instructiv pentru ei.

— Nu numai pentru ei, ci şi pentru mine ! i-am declarat eu, cuprins de-un entuziasm ciudat, amintindu-mi de-o altă expediţie. La care participasem personal, fiind şi eu tot un fel de comandant. Şi i-am dezvăluit profesorului :

— Dragă meştere Manole, îl ai înaintea matale pe căpitanul Cox, comandantul expediţiei navale „Copaia" !...

— Căpitanul Cox ?... De unde și pînă unde ? N-aș fi crezut că sînteți și dumneavoastră profesor și că activați în mediul nostru... Ori e vorba de vreun alt pseudonim de-al dumneavoastră ? s-a minunat celălalt comandant.

Avînd în vedere că la orizont se ivea și ospătarul atît de mult așteptat, i-am cerut profesorului niţică răbdare :

— Dragule, stai blînd, că vine și omul nostru ! Mai întîi comandăm cîte ceva de-ale gurii, și-apoi ne-ntindem la povești. Căci am multe să-ți spun, iar tălică de-asijderea... Acum sîntem la masă doi comandanți, căpitanul Cox, adică personalitatea subsemnatului, și comandantul Manole Vasilescu, adică matale !

— Ba s-avem pardon, în timpul expediției mi se spunea comandantul Nisetrul... Iar alte ori, în funcție de condițiile meteo, chiar Somnu !

Mi-a venit să pufnesc în rîs, cînd am auzit cum îi ziceau elevii conducătorului lor. Însă mi-a venit și-o idee. Drept care l-am întrebat pe ospătarul ce se proțăpise amabil lîngă noi :

— Tovarășe, ai cumva, în afară de ciorbă de crap cu cap, și ceva somn pe la bucătărie, să ne faci și nouă vreo cîteva porții la grătar ?...

— Somn nu este, că s-au trezit toți ! Însă vă putem servi orice alt neam de pește oceanic... Că de-aia sîntem în apropierea Mării Negre ! Unde crapul nu se cultivă...

Tipul poseda și umor. Sau ne lua peste picior ?

De aceea i-am precizat :

— Meștere, atunci, fii atît de drăguț, și pune-ne la tigaie niște cîrnați de porc... Preferabil neoceanic ! Se poate ?...

— Se !... Papălînă e capabil de orice !

— Stai nițel, că nu-i prea clar ce spui. Noi vrem să păpăm cîrnați, nu lînă...

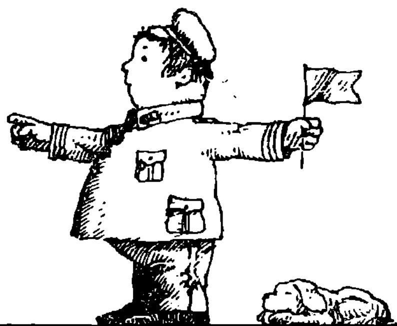
— Cîrnați o să păpați, fiți fără grijă ! Papălînă e numele meu, iar nu al preparatului respectiv, care-i confecționat din carne de porc natural, crescut în gospodăria noastră anexă, iar nu prin operații de sinteză chimică... Cîți doriți ?

— Cinci ! am ţinut eu să lămuresc lucrurile, încă obsedat de ciudatul nume al personajului, pe care parcă-l mai auzisem cîndva.

— Metri ? s-a interesat bizar ospătarul, ca şi cum n-ar fi fost în toate minţile. Motiv pentru care l-am şi întrebat lejer maliţios :

— Domle, matale eşti cumva arierat ?

— Nu ! Deocamdată simplu ospătar... Poate mai tîrziu, cînd voi avansa, şi voi fi şef de sală, atunci voi ajunge şi eu ce ziceţi dumneavoastră ! ... Că de mult vreau să mă văz mai în faţă...

2. Un căpitan la... 14 ani!

Pe cînd serveam cele cinci porţii de cîrnaţi pe fasole, împărţite frăţeşte cu profesorul Vasilescu, eu rezervîndu-mi trei, iar dînsului cedîndu-i două, corespunzător gabaritului fiecăruia, mi-am amintit că-i făgăduisem comandantului expediţiei „Nisetrul 2" unele explicaţii. Şi-am demarat lent, fără să mă ambalez în exces :

— Dragul meu meşter Manole, sau Somnu, dacă-ţi convine, căpitanul Cox, despre care ţi-am pomenit adineauri, eram eu, cel de-acum multe decenii... Un băieţandru de patrusprezece ani. Care-şi petrecea vacanţele de vară la casa bunicilor, de pe strada Libertăţii din Piteşti.

Atît subsemnatul, cît şi prietenii mei de joacă, citeam nespus de mult, aprovizionîndu-ne cu cărţi din podul magaziei lui Tatapetre, bunicu-meu. Pasionaţi de călătorii aventuroase, după cum întîlnisem în paginile romanelor în fascicule *Cei trei cercetaşi*, *Submarinul Dox*, *Tarzan*, dar şi altele, mai ales în minunatul volum *Explorările căpitanului Cook*, vestitul navigator şi descoperitor de pămînturi noi, ne intrase în cap să întreprindem şi noi o călătorie... Pe-atunci, neexistînd, ca astăzi, o organizaţie de pionieri, urma să ne orînduim după cum ne-ajungea puţina minte pe care o posedam. Şi-aveam şi-un obiectiv anume. Chiar ştiinţific i s-ar putea spune, extraordinar de interesant, care nu ne mai dădea deloc pace. Chiar ar fi util, pentru matale, ca profesor al zilelor noastre, să afli despre ce era vorba...

— Dar bineînţeles ! a exclamat Nişetrul. Mai ales că-mi imaginasem că sînteţi căpitan astăzi, adică în timpurile de-acum...

— Hai că eşti glumeţ, ca să nu zic altfel ! Ce-ţi închipuiai, c-am dat în mintea copiilor ? Încă nu-s atît de bătrîn... Mai bine comandăm nişte cafele, şi-ţi spun totul. Pe-ndelete...

Îmi alesesem numele de „căpitanul Cox“, ca şef al expediţiei noastre, deoarece habar n-aveam cum se pronunţă „Cook“. Dacă acesta descoperise o sumedenie de insule în Oceanul Pacific, unde şi pierise de altfel, noi, cei patru exploratori, ne pusesem în gînd să descoperim „Cetatea de pămînt“, fosta capitală a dispărutei civilizaţii a Horezmului.

— Şi pe unde intenţionaţi să daţi de ea, de vreme ce, se pare, Horezmul fiinţase pe undeva, prin Asia ?

— Ei, aici e-aici ! Citisem o sumedenie de cărţi despre Horezm, şi-aveam ideile mele. Cam fixe, ca să fiu sincer. Mă dădeam mare arheolog, fără să am habar de istorie şi de tainele săpăturilor de specialitate, mă refer la arheologie, se-nţelege. Mă bazam însă pe cercetările mele absolut personale, cînd întîlnisem pe harta ţării o gră-

madă de nume de localități ce se chemau Herezu, Horez, Hurezu, Hireazu, Horasmu și-așa mai departe. Deci, mi-am zis eu, Horezmul fusese aici, la noi, probabil înainte de Daci sau de Pelasgi. Altminteri, de unde atîtea similitudini de nume tulburătoare? Plus că mai trebuia să dezlegăm și-o enigmă. Anume, cauza dispariției acestei străvechi civilizații. Care pierise brusc de pe harta istoriei universale...

— Interesant! Foarte interesant... Barem erau grupate, localitățile citate de matale, într-o anumită zonă a țării? s-a pronunțat îngîndurat comandantul expediției „Nisetrul 2".

— Deloc. Ba dimpotrivă. Unele se aflau prin Vîlcea, altele în Maramureș, iar vreo cîteva chiar pe-aici, pe coclaurile Dobrogei. Iar planul meu, aprobat de prietenii de joacă, despre care am să-ți povestesc mai tîrziu, cuprindea o vastă arie de investigații... Și toate întreprinse cu mijloace de deplasare navale. Încîntați de fantezia mea nestăvilită, care cam dădea pe dinafară, băieții optaseră pentru o ambarcațiune de stil antic, așa cum ar fi trebuit să fie, probabil, cele cu care se deplasau horezmienii...

— Excelentă idee! m-a felicitat entuziast profesorul Somnu. Întocmai cum a procedat și Thor Heyerdhal, exploratorul norvegian, sau suedez, că nu-mi prea amintesc ce era, acum două decenii. Cînd pornise cu-o plută, spre Insula Paștelui, iar mai tîrziu, cu-o barcă din papură, de tip egiptean, căreia i se mai zicea și papirus... Papurei, nu bărcii... Nu i-ați citit cărțile?

M-am uitat mai atent la comandantul „Nisetrului 2". Să observ dacă nu cumva mă ia peste picior. Ei bine, nu era așa. Și nici n-ar fi putut, eu fiind de două ori cît dînsul. Ca gabarit.

— Bineînțeles că le-am citit! Însă la vremea cînd au apărut, iar nu atunci, în 1936, cînd bănuiesc că autorul avea aceeași vîrstă ca mine. Față de norvegianul Heyerdhal, eu eram însă un precursor. Fiindcă ambarcațiunea mea urma să fie una de tip autohton. Confecționată din materiale locale...

— Logic ! m-a aprobat profesorul. Că doar nu era să culegeţi papirus de pe malurile Argeşului... Probabil v-aţi gîndit la o plută, nu-i aşa ?

— Sigur că nu ! Nici n-aveam materialele necesare, şi nici nu eram capabili s-o manevrăm, ca plutaşii de pe Bistriţa, cum povesteşte titanul literaturii noastre, Mihail Sadoveanu. Nava noastră avea să fie o... copaie. Copaia de rufe a bunică-mi, Maca-Maia. O copaie de dimensiuni impresionante, în care se spălau nu numai rufele familiei, ci şi toţi membrii acesteia. Dacă nu mă-nşel, copaia poseda mărimea unei căruţe de-un cal, care pe la noi se cheamă brişcă. Scobită, de nişte meşteri aborigeni, din preajma Găvanei, mai tuciurii la faţă decît egiptienii, într-un trunchi de dud uriaş, sacrificat din fundul grădinii lui bunicu-meu, Tatapetre. Pesemne că n-ai fost atent, cînd ţi-am spus că expediţia noastră se chema „Copaia"... De-acolo i se trăgea numele. Bineînţeles, am fi putut s-o botezăm „Horezmul", însă n-am vroit să ne deconspirăm intenţiile, şi să ne-o ia alţii înainte. Înţelegi ?...

— Da, maestre, că doar nu-s bătut în cap. Ceea ce nu-nţeleg e-altceva.

— Ce anume, că am fost destul de explicit, am impresia !

— Este o impresie, maestre, căci, altminteri, nu-i deloc clar. Cum de v-aţi imaginat c-o biată copaie o să aibă capacitatea de-a fi flotabilă, adică, pe-nţelesul tuturor, avînd putinţa de-a pluti ?... Şi pe cursul căror ape aveaţi intenţia să navigaţi, ca s-ajungeţi la mult visatul dumneavoastră Horezm, oarecum existent doar în fantezia căpitanului Cox ?...

Aici mă-ncuiase profesorul Nisetrul. Parţial numai. La flotabilitate cugetasem şi noi, cei patru membri ai expediţiei, minus cel de-al cincilea, care nu era dotat cu harul gîndirii, fiind de profesia lui, ca să-i zicem aşa, cîine.

Mă refer la Motofleaşcă, potaia bunicului. Care-şi datora numele vitezei sale de deplasare. Căci, uneori, destul

de rar, alerga ca o motocicletă. Iar alteori, asta mai des, zăcea ca o fleaşcă, dormind cît era ziulica de lungă, la umbra şoprului. De-aceea poseda un nume compus. Care i se potrivea de minune. Însă vroiam să-l luăm cu noi, presupunînd că ne va fi de ajutor, atunci cînd va trebui să depistăm, cu ajutorul mirosului său, specific rasei, urmele „Cetăţii de pămînt"...

Mai dificil fusese cu alegerea traseelor pe care aveam să navigăm. Căci erau multe. Şi fără legături între ele. Totuşi, la propunerea mea, care studiasem harta ţării zile de-a rîndul, optasem pentru următorul itinerar : pe Argeş în jos, de la Piteşti şi pînă la Dunăre, apoi pe măreţul fluviu pînă-n Deltă. Iar de-acolo, dacă nu dădeam de enigmatica „Cetate de pămînt", urma să parcurgem Dunărea în răspăr, de-a-ndaratelea, spre gurile Oltului, pe care să urcăm, plutind, se-nţelege, către izvoarele sale.

Cînd i-am dezvăluit profesorului traseul de mai sus, acesta s-a crucit, nevenindu-i a-şi crede auzului. şi m-a dojenit :

— Bine, maestre, dar de ce nu v-aţi adresat şi-unui profesor, eventual de geografie, ba şi-altora, de fizică şi istorie, dacă nu şi de mecanică ?

— De ce ?

— Ca să vă explice şi să vă îndrume ! La vale, mai înţeleg, hai să zicem, c-ar fi plutit copaia dumneavoastră... Dar la deal ? Cu ce forţe motrice ? Aveaţi vreun motor, pe care să-l ataşaţi ambarcaţiunii ?

— Păi de unde ? Pe vremea aceea nu existau. Nici „Evinrud", şi nici „Veterok"... Motoarele eram noi, adică braţele noastre. Cu care aveam să vîslim. Şi la vale, şi la deal... Iar în ce priveşte profesorii, ce rost ar mai fi avut să-i consultăm, că tot nu ne-ar fi îngăduit să ne-avîntăm într-o atare expediţie ? Ehei, de-ar fi fost şi-atunci, pe timpurile acelea, o organizaţie de-a pionierilor, aşa cum avem acum, ne-am fi adresat celor în drept. Şi-altfel ar fi decurs lucrurile... Iar acum cincizeci de ani, ce să mai vorbim, copiii, ca de-alde noi, erau mult mai

proşti. Cei de azi, învăţînd cu mijloace moderne, de ultimă expresie tehnică, în plină epocă a computerelor, a calculatoarelor electronice, a televiziunii şi radioului, a revistelor *Cutezătorii, Tehnium* şi-altele, ba mai avînd la îndemînă şi-un conducător, comandant de expediţie, cum eşti matale, posedă alte mijloace de dezvoltare a aptitudinilor... Ce să-i faci, altfel era situaţia de-atunci, alta cea de-acum. Total diferită...

Şi mai era o problemă. Destul de complicată. Eram nevoiţi să ne ticluim expediţia pe ascunselea. Ferindu-ne de părinţi, neamuri sau colegi...

Însoţitorii mei, membri de bază ai expediţiei, singurii de altfel, Motofleaşcă fiind considerat doar un element auxiliar, fără drepturi depline, adică participînd la discuţii doar cu condiţia de a nu-şi da cu părerea, ceea ce şi făcea, erau vecinii mei de uliţă. Deşi aveau aceeaşi vîrstă ca şi mine, nu-nvăţam la aceeaşi şcoală. Eu eram elev la liceul militar din Craiova, iar ei la cel din Piteşti. Însă civil. Faptul acesta îmi crease, ca să zic aşa, un soi de ascendent asupra lor. Mă rog, uniforma pe care o purtam, duminica, e clar, impresiona enorm. De aceea mă şi alesesem, cu de la mine putere, căpitan al expediţiei „Copaia“.

Şi nu numai din pricina uniformei, ci şi fiindcă eram unicul posesor al unei biblioteci de specialitate, cu cărţi de aventuri, călătorii şi explorări (sustrase din podul magaziei lui Tatapetre).

Într-atît le-împuiasem capul cu ideile mele, de expediţionar şi explorator, încît îşi aleseseră şi ei nişte nume corespunzătoare misiunii. Ca să se simtă şi ei măreţi, una la mînă, şi, două la mînă, ca să nu afle nimeni de adevăratele nume ale participanţilor.

Bunăoară, pe Maţ Hariga, de fapt Matei, însă căruia îi ziceam Maţ, fiindcă avea obiceiul, destul de prost, să rostească mai mereu, pe scurtătură : „M-aţ' fript la arşice !“, sau „M-aţ' ars cu-o fasciculă, nr. 177, din care

lipsesc ultimele pagini", îl strigam acum, din motive de conspirativitate „Maț Robinson". Lui Pantelei Popazu, îi ziceam „Tele Nansen". Numai Mişcă T. Ghiță, cel mai vlăjgan dintre noi, se alesese cu numele de „Mişcă T. Livingstone" (însă, deoarece era greu de legat atîtea cuvinte, îi spuneam doar „Mişcă-te Tone"). Mie, după cum s-a mai spus, îmi era rezervat apelativul „căpitanul Cox". Rareori, doar, cînd nu întruneam majoritatea adeziunilor, făceau haz pe socoteala trupeşiei mele, spunîndu-mi „Bicox" (vrînd să sugereze că-s cît doi).

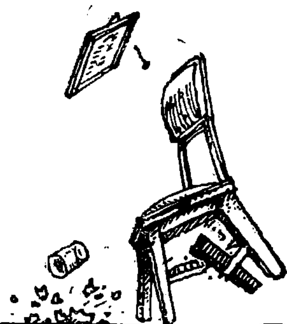
— Ei, ce zici, profesore Nisetru, m-am adresat cu comandantului ce mă asculta uluit (probabil din cauza valorii spiritului organizatoric ce se găsea la baza expediției noastre), este că eram totuşi destul de dotați pentru pregătirea unei călătorii atît de neobişnuite ?...

— După părerea mea, maestre, aş spune că erați, mai curînd, superdotați. Chiar în exces. În materie de erori, ca să fiu sincer !... Păi, ca să le zicem pe nume, nimic nu era pus la punct. Dacă am reținut corect, nu aveați nici măcar un cît de sumar tabel al materialelor ce-ar fi trebuit să vă-nsoțească, şi care să cuprindă, pe temeiul unui calcul judicios întocmit, alimentele, uneltele, îmbrăcămintea, hărțile şi documentele absolut necesare expediției. Bunăoară, cu ce urma să vă hrăniți pe drum, cu ce-aveați să vă feriți de intemperii, în ce adăpost ați fi dormit pe timp de noapte, cînd, precis, trăgeați la mal, pentru o odihnă binemeritată ?... Este ?

Nițel necăjit, am căzut pe gînduri. Sorbindu-mi ultima picătură de cafea, i-am propus comandantului expediției „Nisetrul 2" :

— Uite, ce-i, meştere Manole, fiindcă tot vorbişi de odihnă, ce-ar fi să mergem la culcare ? Aici, la motelul „Istrița", trebuie să aibă şi ei niscaiva bungalowuri, că de-aia-i motel. Iar mîine dimineață, la micul dejun, o să ne continuăm discuția... Cînd ai să-mi spui matale cum organizezi astăzi o expediție şcolară, cu tabele şi-alte

hîrtii, cu planuri puse la punct, etc. etc., și iar etc... Și-apoi am să-ți dezvălui și eu, cum pusesem la cale aspectul administrativ al „Copăii“ !

3. Misterele „Istriței“

Ridicîndu-ne de la masă, după ce zăbovisem îndelung acolo, luîndu-ne cu vorba, în jur de orele 20 h ne-am îndreptat spre recepție. Bineînțeles, mai întîi achitînd nota de plată prezentată de simpaticul Papălînă. O fi fost el Papălînă, însă în materie de aritmetică era un autentic papăcifre. Totalul general era catastrofic. Cînd i-am atras atenția, s-a scuzat extrem de politicos :

— Vă rog să mă iertați, însă-n școală am fost tare slab la aritmetică, niciodată nu luam mult de trei sau patru. Acuma am învățat și eu să umblu la cifre mari... După cît mănîncă mușteriii !

Cînd ne-am prezentat ceva mai tîrziu la directorul motelului, căruia, de fapt, i se spune șef de unitate, l-am găsit cu Papălînă în cabinetul său de lucru.

Acesta, la mare urgență, l-a și informat pe superiorul său :

— Dînșii-s clienții noștri de vază, despre care v-am pomenit. Profesorul Morunu, dacă am tras eu bine cu

urechea, și scriitorul Căpitanu Mox... Trebuie să fim drăguți cu dumnealor, fiindcă se pricep la fizico-matematici și-alte științe exacte !

Șeful s-a ridicat imediat din fotoliu, de parcă i-ar fi pus cineva jărăgai dedesubt, și ne-a strîns mîna extrem de afabil, prezentîndu-se :

— Mehmet Ali Ciubuc !... Cu ce vă putem servi, stimate maestre Mox ?

— Pardon, numele meu este Conan Doi ! Moxul este o specie de cîine...

— Îmi pare rău, dar am fost informat greșit, după cum ați văzut cu urechile dumneavoastră personale, ascultîndu-l pe Papălînă ! De altfel, Doi sună mult mai interesant decît Mox. Chiar că sînteți corespunzător numelui pe care-l purtați. Dacă mai aveați vreo zece ocale în plus, putea să vă cheme și Conan Trei...

— Aș prefera Unu ! Însă-s suferind de-o glandă. Dar să lăsăm chestiile astea minore, și să trecem la problemele noastre... Am dori, pentru noapte, cîte un bungalow din dotația motelului. Se poate ?

— Sigur că nu ! Căsuțele-s doar pentru vară, fiind, la data asta, neîncălzibile. Nu uitați că ne aflăm la sfîrșitul lui septembrie. Care, pînă azi, a fost nemaipomenit de călduros. Vă oferim însă camere, cu un pat sau două, că de-aia sîntem motel. Și-aveam și încălzire centrală... De la 1 octombrie, chiar îi dăm drumu' !

Eram în 29 septembrie. Lejer enervat, l-am luat la rost pe Ciubuc :

— Păi bine, meștere, care-i atunci diferența între bungalow și cameră ? Aflu că-s frigorifice amîndouă... N-ai observat răcirea bruscă a vremii ?

— Ba da ! La cameră, dacă luați cîte una cu două paturi, aveți la dispoziție patru pleduri groase, pe cînd, la bungalow, doar un singur pled de vară... Înghițind și niște aspirine, precis veți transpira de cîtă căldură veți avea sub pături. Totul este să nu ieșiți de sub ele, pînă nu se ridică temperatura în odaie, datorită aportului dumneavoastră personal, căci omul mai respiră, nu-i așa ? și riscați să răciți zdravăn. Au mai pățit-o și-alții, și li s-a urcat

termometrul la 38 de grade. La spital. Unde-au fost internați de urgență...

Încîntați de perspectivele înfățișate de simpaticul Mehmet Ali Ciubuc, ne-am lăsat în voia sorții și ne-am îndreptat spre camerele indicate. Fiind alăturate, profesorul Somnu m-a convins să luăm păturile din odaia sa și să le-aducem la mine. De vreme ce erau acolo două paturi, de ce să nu fi dormit în aceeași încăpere ? Unde-s doi puterea crește și căldura, poate, mai sporește. Vorba lui Mehmet, din pricina respirațiilor noastre. Iar dacă ne-apucau și dîrdîielile, exista șansa să crească și mai mult. Fiindcă mișcarea (chiar vibratorie), se știe că generează căldură. Mai ales la unele utilaje mecanice, confecționate din metal.

Pe cînd ne făceam paturile, tremurînd doar nițeluș, comandantul expediției „Nisetrul 2" mi-a arătat un imprimat, înrămat și cu geam, fixat pe ușa odăii. Însă atît de sus, încît nu se putea citi mai defel. Atunci l-am rugat :

— Dragă Somnule, dacă vrei să dormim un somn liniștit și-odihnitor, fără probleme de conștiință, care să ne tulbure mintea, ia dă jos tabloul ăla ! Că și-așa, tot nu se poate desluși nimic, din pricina murdăriei depuse de muște și-a prafului adunat. Cine știe ce-o fi scriind acolo, de nu l-au mai curățat femeile de serviciu. Altminteri, de ce să nu fim drepți, camerele văd că strălucesc de bine ce sînt întreținute... Pesemne, n-or fi putut ajunge pînă la el !

— Corect. Pozitiv chiar. Însă eu cum o s-ajung ? m-a întrebat Somnu.

— Hai că ești bine ! Taman matale, profesor de educație fizică, să-mi ridici o atare problemă ?... Mai întîi execuți vreo cîteva salturi, pe loc, și-ncerci să-l prinzi din voleu. Dacă nu, atunci te urci pe-un scaun, și-l desfaci din cuiul în care este agățat. E bine ?

Rămas fără replică, profesorul Nisetrul a purces să sară înaintea ușii. Peste cîteva clipe, din pricina trepidațiilor, s-a răsturnat cana cu apă de pe măsuța de lîngă

perete. Din fericire, nu s-a spart. În schimb, s-au spart cele două pahare.

După ce-am făcut curățenie, strîngînd cioburile și absorbind apa de pe dușumea, apelînd la prosopul din rucsacul profesorului, ca să nu-l murdărim pe cel din dotația băii aflate în componența camerei noastre, comandantul, destul de indispus, m-a întrebat pe-un ton ursuz :

— Maestre, tot mai insiști să-ți dau jos tabloul cu imprimatul ? După cît am fost în stare să văd, cuprinde vreo trei pagini de text. Atît de înghesuit tipărit, încît în vecii vecilor nu vom putea să-l citim pînă la capăt !...

— Cu atît mai mult ! Cred că-i vorba de ceva extrem de important... Probabil niște indicații speciale, pentru cazuri de pericole iminente. Cum să ne salvăm de la vreun incendiu, sau de la cine mai știe ce primejdie ! E absolut necesar să recurgi la „varianta scaun"...

Nițel alertat de insinuările mele, profesorul Nisetrul s-a lăsat convins.

Luîndu-și un scaun, din cele două aflate în cameră, s-a urcat pe el, în vîrful picioarelor, și-a încercat să extragă tabloul cu imprimatul din cuiul bătut în tăblia superioară a ușii.

— Nu iese ! m-a informat Nisetrul, comandantul expediției cu-același nume.

— Trage mai tare ! Hîțînă-l !...

Așa a și procedat. A purces să hîțîne scaunul, pînă i s-a dejghinat unul din picioare. Motiv pentru care, în momentul următor se afla la dușumea. Profesorul, nu scaunul. Acesta rămăsese la locul său. Doar în trei picioare.

Dezamăgit de faptul că Somnu mă înțelesese greșit, și-n loc de cui se-apucase să hîțîne bietul scaun, m-am urcat enervat pe ceea ce mai rămăsese din acesta din urmă. Și m-am agățat de cui. Cu-amîndouă mîinile. Taman la timp. Căci scaunul s-a sfărîmat total. Sub mine. Însă reușisem.

Reușisem să extrag cuiul ! Cu tablou cu tot. Inclusiv tăblia superioară a ușii. Care, acum, arăta ca un ghișeu de plată. Însă la cel mai înalt nivel.

— Mai urmează ceva ? m-a întrebat profesorul compătimitor, zîmbind subţire pe sub mustaţa ce-i absenta cu desăvîrşire.

— D-apăi cum ! i-am zis eu. Urmează montarea la loc a tăbliei, ca să nu murim de frig, şi-apoi lecturarea enigmaticului imprimat. Că de-aia ne-am muncit atît...

Resemnat, Nisetrul (eventual Somnu), dintr-un pumn a reintrodus scîndura în lăcaşul de mai înainte. Nu chiar de la prima tentativă. Mai întîi lovise prea tare, şi tăblia ieşise prin uşă, trecînd în coridor, iar apoi crăpase în trei. Astfel, însă, a fost mai lesne de fixat. După care, fără să-şi mai dezbrace hainele, profesorul s-a vîrît în pat, strecurîndu-se sub cele patru pături. Şi mi-a cerut :

— Maestre dragă, întrucît matale ai insistat să cunoşti textul din tabloul de pe uşă, ai să-l citeşti în gura mare, ca să-l aud şi eu. Poate izbutesc s-adorm în felul ăsta !... Apropo, îmi cer scuze că am trecut la persoana a doua, şi nu m-am adresat cu pronumele de reverenţă, pe care-l meritaţi din plin... Dar m-au luat simţămintele pe dinainte...

— Nu-i o problemă ! l-am liniştit eu. Prin cîte am trecut împreună, încă de la-nceputul zilei de astăzi, cred că ne putem considera prieteni. Aşa că renunţăm la poliţeţuri exagerate, şi-alte farafastîcuri. În pofida diferenţei de vîrstă, poţi să-mi zici tu, matale sau tălică, iar eu am să-ţi spun „Nisetrule“ ! E bine ?...

— E perfect ! Ba mai mult decît perfect, chiar perfectul compus... Dar dă-i odată drumu' la citirea nefericitului ăla de imprimat. Barem să aflăm de ce ne-am ostenit în aşa hal... Ascult ! Pînă n-apucă să mi se lipească pleoapele. Că mi-i un somn nemaipomenit, zău aşa...

Deoarece nu prezentam aceleaşi fenomene, m-am aşezat pe marginea patului în care se ghemuise profesorul, ca să-i fiu cît mai aproape de ureche, şi-am purces la descifrarea importantului text.

Pînă n-am dat gata întregul comunicat, adresat de conducerea motelului clienţilor acestuia, nu m-am lăsat. Şi nici pe Nisetrul nu l-am lăsat să se simtă cuprins de braţele lui Morfeu, sau Morfoleu, cum îi zice tanti Raliţa

zeului somnului din mitologia elină. Căci textul semnat de Mehmet Ali Ciubuc, suna absolut „morbidabil".

„În atenția onoratei noastre populații turistice! Instrucțiuni pentru folosirea în bune condițiuni, și fără pagube, a motelului „Istrița".

1. — De cînd ați luat în primire camera ce vi s-a repartizat, considerați c-ați și semnat pentru luarea în posesia dumneavoastră a inventarului existent.

2. — Dacă lipsește ceva, orice reclamație este inutilă. Înseamnă că n-ați deschis ochii cum trebuie, iar predecesorii dvs. și-au însușit averea statului.

3. — Nu se permite dormitul cu becurile aprinse. Nici pe timp de noapte, dar nici ziua.

4. — În cazul cînd apa afectată instalațiilor sanitare și băii nu curge, înseamnă că-i vreo avarie. Însă orice etaj are la dispoziție, în fundul curții, o fîntînă cu apă menajeră. Care se cară cu gălețile existente în dulapurile pentru haine. Pentru alte situații, există „WC"-uri instalate în dosul resturantului.

5. — Pe timp de noapte, este preferabil să evitați coborîrea la locurile mai sus citate. Avem cîini răi, precum și oameni de pază. La fel de răi.

6. — Este interzisă folosirea de reșouri electrice în camere. Motiv pentru care prizele au fost dezafectate în totalitatea lor.

7. — Pentru vizionarea programului de televiziune, telefonați la orice oră din zi și din noapte, cerînd recepției trimiterea unui delegat. Acesta va monta siguranța televizorului și va efectua o legătură la rețea, trăgînd curent de la becul din tavan. De asemenea, este interzis să adormiți în timpul emisiunii.

8. — Telefonul din cameră vă stă la dispoziție în mod permanent. Nu se pot executa comenzi decît în interiorul motelului, fiind interzise convorbirile interurbane. Pentru realizarea acestora, vă puteți adresa șefului de unitate, între orele 10—16. Cu excepția zilelor de odihnă legală, inclusiv „sereleurile".

9. — Se interzice folosirea pereţilor, atît din baie şi din cameră, pentru transmiterea de mesaje scrise. De asemenea, pentru lustruirea încălţămintei utilizaţi peria de ghete. Perdelele sînt din material sintetic, şi riscaţi zgîrierea pielii.

10. — Nu consumaţi micul dejun, prînzul şi supeul în cameră. Restaurantul nostru vă poate oferi în orice moment ceva similar.

11. — Foarte important ! Fiind unitate de lux, micul dejun este cuprins în preţul sejurului. Acesta este servit non-stop, de la orele 6—8 dimineaţa, noi utilizînd autoservicele de tip suedez.

12. — Vă dorim un sejur plăcut şi odihnitor în motelul „Istriţa". Orice stricăciuni constatate, se plătesc la plecare, adăugîndu-se la costul legal. Comisia alcătuită anume pentru evaluare, vă stă la dispoziţie.

Semnat : Ali Mehmet Ciubuc, şef de unitate. Plus întregul nostru colectiv, conform principiului : „clientul nostru, stăpînul nostru !"

— Ei, ce zici, Somnule ? l-am chestionat pe bietul profesor, care încă nu-şi revenise de pe urma lecturii.

— Nu mai zic nimic ! Decît că mi-a pierit somnul... Totuşi, după cîte îmi aduc aminte, parcă nu-i ăsta tot textul imprimatului. Aş vrea să-mi citeşti şi restul. Cine ştie, poate izbutesc s-adorm...

Într-adevăr, intrepridul şef de unitate mai prevăzuse şi nişte anexe. Patru. La număr. Prin care intenţiona să lămurească turiştilor modul de funcţionare al diverselor dotaţii aflate în motelul „Istriţa". Cum ar fi, bunăoară, televizorul, aparatul de radio, telefonul, baia, instalaţia electrică, etc. Ca şi cum aceştia n-ar mai fi avut de-a face niciodată, în viaţa lor, cu-atari cuceriri ale civilizaţiei. Profesorul meu a aţipit imediat. Chiar după lectura, cu voce tare, a primei anexe. La ce-a de-a doua, am adormit şi eu. Ca un buştean. Cu imprimatul în mînă. Renunţînd la ultimele două.

4. O zi de odihnă... (forțată)

Pe la vreo cinci și jumătate, dimineața, tocmai cînd mi-era și mie somnul mai dulce, m-am trezit zguduit zdravăn. De parcă ar fi intrat în trepidație întreaga clădire a motelului. Și imediat m-am gîndit că se pusese în funcțiune instalația de încălzire centrală de la subsol. Mai pățisem odată așa ceva, la Slănic, cînd cazanul fusese cît pe ce să explodeze, sărind în aer, cu hotel cu tot, datorită faptului că mecanicul intenționase să ofere pacienților mai multă căldură.

Încîntat că Mehmet Ali Ciubuc, în cinstea noastră, depășise planul, dînd drumul la căldură înainte de termen, mi-am scos capul de sub cele patru pături sub care mă aflam ghemuit. Intenționînd să mă bucur de-o atmosferă ceva mai... umană.

Nu era atmosferă, ci-o prezență umană. În persoana comandantului expediției „Nisetrul 2“, care mă scutura de umăr, mobilizîndu-mă :

— Maestre, hai să ne sculăm, că-i timpul ! La șase se deschide restaurantul, după cum mi-ai citit din textul turcului, pentru servirea micului dejun. Iar mai înainte, sub îndrumarea mea, vom executa și niște exerciții de înviorare. Doar am spus că-s profesor de educație fizică. Și nimic nu-ncălzește mai rapid corpul ca niște mișcări de gimnastică matinală...

— Ești sigur, comandantule ? l-am întrebat eu lejer indispus.

— Precis ! Mai ales că, după gimnastică, vom face și-un duș scoțian. Alternînd apa fierbinte cu cea rece... Și-atunci o să fie altă viață.

Cugetînd la chestia cu „altă viață“, m-am lăsat antrenat de propunerea profesorului Somnu. Deși aveam unele rezerve față de exercițiile de gimnastică. Mi se mai afirmase cîndva că duc și la slăbirea organismelor prea trupeșe, întărindu-le mușchii prin mișcări adecvate. De ori cîte ori însă le încercasem, mă alesesem cu-o asemenea poftă de mîncare, încît mereu obțineam kilograme în plus.

— Dezbrăcarea ! mi-a comandat profesorul de educație fizică.

Și-a purces primul la operația respectivă. Dîndu-și jos treningul, în care dormise îmbrăcat. Și rămînînd doar în chiloți și maiou. Bineînțeles, am procedat așijderea. Ca să nu fiu mai prejos.

Dîrdîind din toate mădularele, am așteptat comanda următoare.

— Deschiderea ferestrelor ! a poruncit Nisetrul.

— De ce ? m-am interesat eu.

— Gimnastica se practică în plin oxigen, de-aia ! mi-a explicat profesorul.

Avea dreptate. Și m-am repezit la ferestre. Din păcate, toate încercările mele de-a le deschide au fost încununate de-un insucces absolut. Erau blocate. Iar Somnu, care și-a încercat și el puterile, a renunțat dezamăgit, mai ales cînd a constatat că izbutise să spargă doar un singur geam.

Ceea ce-a urmat a fost de groază. Enervat, gimnasticianul m-a obligat să alerg prin cameră. Acesta fiind primul exercițiu. De încălzire. Cînd fugea dînsul după mine, dînd ocol încăperii, cînd eu după el. Considerînd, la un moment dat, că ne încălzisem insuficient, s-a oprit din cursa aceea demențială, contra cronometru, spundu-mi gîfîind :

— Acuma trecem la genuflexiuni ! Dacă nici după o sută de lăsări pe vine nu avem rezultate, trebuie să ne vîrîm sub duș, la apă caldă... E clar ?...

N-a fost. Din mai multe motive. Mai întîi, m-au lăsat picioarele. După nici șaizeci de lăsări. Apoi, îmi plesniseră chiloții. Iar în al treilea rînd, cînd am intrat sub duș, acesta n-a debitat decît apă rece. Pe ambele robinete. Încă nu eram în octombrie. Mai aveam o zi.

Disperat, profesorul Somnu mi-a propus :

— Maestre, nu văd altă soluție decît să efectuăm cîteva mișcări de box în ciuda faptului că sîntem de categorii diferite. Matale la „grea“, iar eu la „semigrea“...

Nu mi-a displăcut ideea. Astfel căpătam ocazia să mă încălzesc. Nimic nu încălzește mai eficient ca dorul de răzbunare. Și, fără mănuși adecvate, am pornit să dau în bietul meu animator de educație fizică. Bineînțeles, una e să dai, și-alta să nimerești. Dînsul fiind mai expeperimentat, întrucît era de meserie, executa asemenea eschive, încît n-am izbutit să-l lovesc decît în gol. Profesorul Nisetrul, în schimb, dădea în mine ca-ntr-un *pancing-ball*. Și-atîția pumni am încasat, încît i-am strigat :

— Preşte-te, adică, pardon, oprește-te, că scapără flăcări din mine !

— Excelent ! mi-a declarat comandantul expediției. Vezi că-i bună și gimnastica la ceva ?

— Dacă-ți închipui că asta-i gimanstică, atunci eu mă declar campion absolut. Fără drept de replică...

— Campion ? s-a mirat profesorul. La ce ?...

— La alergări !

— Care alergări ?

— Alergarea spre restaurant, la micul-dejun ! i-am precizat eu.

Și-am ajuns primul, înaintea lui, în salonul de „breakfast“-uri al motelului. Numai în chiloți și-n maiou. Deoarece uitasem să mă-mbrac decent. Și corespunzător. Întocmai ca și profesorul, care se luase după mine. În clipele următoare, iarăși declanșam cursa. În sens invers. Astfel încît, pînă să ne luăm țoalele pe noi, pînă să ni se zvînte năduşeala, am ajuns în sala restaurantului destul de tîrzior. Aproape la 7 și ceva.

Totuşi, spre încîntarea noastră aterizasem la timp. La timp ca să asistăm la micul-dejun servit de şeful unităţii, diligentul şi descurcăreţul Mehmet Ali Ciubuc. Tras mai lîngă uşa dinspre bucătărie, unde, probabil, era mai cald, datorită emanaţiilor calorice răbufnind dintr-acolo, şeful hăpălea jumări de ouă cu slănină. Însă nu din farfurie, cum ar fi fost normal, ci direct din tigaia (enormă) în care i se prăjiseră elementele mai sus pomenite.

— 'Neaţa ! ne-a urat el, cu gura plină. Ce-i cu dumneavoastră aici, mă căutaţi, aveţi vreo problemă ?

— Nici o problemă ! l-am asigurat eu, privind extaziat la mormanul de jumări din care se ospăta responsabilul.

Profesorul Somnu, în pofida faptului că-i lăsa gura apă, şi-ntr-un asemenea hal, încît avea dificultăţi de vorbire, a reuşit să-ngaime totuşi :

— Ba-'vem ! Unde-i *breakfast*-ul de tip suedez, şi din ce se compune ?

Şeful s-a oprit interzis din masticaţie, şi ne-a privit uluit :

— Cum, nu cunoaşteţi ce-i aia un service-suedez ? E ultimul răcnet mondial în materie de restauraţie !... Păi vă informez imediat despre ce-nseamnă civilizaţia modernă. Vedeţi bufetul acela din marmură ?

— Da ! i-am răspuns amîndoi, şi eu şi Nisetru.

— Ei bine, micul-dejun suedez se etalează pe toată lungimea tejghelei.

Uitîndu-ne din nou în direcţia bufetului, care măsura vreo zece metri pe lungime şi cam unul pe lăţime, am aşteptat nerăbdători explicaţiile şefului, sperînd să apară şi preparatele despre care avea să ne povestească.

— Aşezate pe reşouri electrice, ca să steie la cald, dispunem platouri cu jumări de ouă, de trei feluri, cu slănină afumată, caşcaval şi şuncă ; în continuare, cîrnăciori, tot de trei feluri, prăjiţi la tigaie, copţi la cuptor şi fripţi la grătar, apoi, pateuri cu carne, brînză şi icre, brînzeturi de toate sorturile, fripturi de berbec, văcuţă şi purcel, plăcinte diverse, pentru toate gusturile, clătite, cremvurşti şi polişi, şuncă fiartă în suc propriu, precum şi, astea în nişte recipiente speciale, ceaiuri de trei feluri,

englezeşti, ruseşti şi chinezeşti, şi cafea neagră, asta numai de două feluri, arabica şi robusta, braziliană lipsindu-ne deocamdată... Întrucît *breakfast*-ul intră în preţul camerei, modalitatea de servire este absolut suedeză, chiar 100%...

— Cum adică ? m-am interesat eu, abia mai ţinîndu-mă pe picioare.

— Fiecare se serveşte singur, cărîndu-şi pe-o tavă gustarea de dimineaţă... Avînd libertatea de a-şi alege, din sortimentele pomenite, tot ce-i pofteşte inima, şi-n orice cantitate... Deştepţi şi suedejii ăştia, nenorocire mare !

— De ce ? n-a mai răbdat profesorul.

— Capete comerciale, nemaivăzute, care-au studiat totul psihologic. Omul, cînd vede atîta mîncare, de cele mai multe ori se satură numai din ochi, şi consumă extrem de puţin, deoarece-i piere pofta de mîncare !...

Zîmbind mefistofelic, i-am comunicat şefului de unitate :

— Nene Ciubuc, mi-s şi eu destul de tare-n psihologie ! Cu mine n-o să le meargă... Niciodată nu mi se-apleacă. Orice şi oricît ar fi pe masă.

— Nici mie ! l-a anunţat tovarăşul meu de drum.

— Mă bucură ! s-a exprimat îngîndurat Mehmet Ali. Înseamnă că sînteţi oameni tari, capabili să reziste la tot felul de şocuri...

— Merci de compliment ! a exclamat Nisetrul. Şi cînd aduceţi produsele anunţate, ca să le „etalaţi" pe bufet ?...

— Imediat ce vom putea asigura numărul de clienţi necesari pentru ocuparea tuturor locurilor din restaurant... Pînă atunci, fiindcă sînteţi singurii noştri oaspeţi, o să vă servim un mic-dejun românesc, tradiţional...

— Şi care-i ăla ? l-am întrebat eu, simţind cum mă cuprinde disperarea. Continuînd însă să mă uit la ce-i mai rămăsese responsabilului în tigaie.

— Ceai, brînzică, untişor cu gem, sau cu miere...

— Dar nişte ochiuri la capac, sau nişte jumări cu costiţă afumată, astea nu fac parte din micul-dejun de tip românesc ?

— Ba da ! Însă ouăle-s la magazionier. Pînă se-ntoarce de la Babadag, unde-a plecat chiar adineauri, începeţi cu felurile celelalte... Iar preţul lor intră tot în costul camerei !

Pe la vreo unsprezece şi jumătate, terminasem şi noi cu gustărica de dimineaţă. Magazionerul se-ntorsese, iar Ciubuc se milostivise de noi şi ne servise jumările atît de mult rîvnite.

În timp ce sorbeam din cafelele comandate, de astă dată pe banii noştri, întrucît se depăşise ora *breakfast*-ului, după cum ne informase responsabilul, i-am comunicat profesorului Somnu :

— Află, dragul meu comandant, că astăzi fiind duminică-pară, cînd n-am voie să circul cu „Bombiţa" mea, care-i impară, sîntem nevoiţi să mai rămînem o zi aici, la „Istriţa"... Dar să lăsăm fleacurile şi să trecem la discuţii mai elevate. Bunăoară, să-mi spui, te rog, ce cauţi pe meleagurile astea, din moment ce expediţia „Nisetrul 2" s-a încheiat încă de-astă vară, şi sper cu bine, iar matale ar trebui să te afli la cursuri ?... Ei ?

Profesorul m-a privit zîmbitor. Apoi, concentrîndu-se, s-a gîndit vreo cîteva momente bune, după care mi-a dezvăluit misterul ce-mi frămînta mintea.

— Scumpe maestre, situaţia-i suficient de complexă. M-am învoit de la lecţii, pentru o săptămînă. Şi nu pentru c-aş fi vrut să mă plimb, dar fiindcă mi s-a întîmplat ceva grav. Chiar misterios, s-ar putea spune. Ca într-un roman poliţist...

— Ai necazuri cu miliţia ?

— Deloc ! De nici un fel şi de nici o culoare, cum zici matale. Cît a durat expediţia noastră, tot timpul, mai ales nopţile, îmi notasem întîmplările din cursul zilei. Şi-ajunsesem, astfel, în cele din urmă, să umplu un caiet întreg cu însemnări. Pentru uz personal. Aproape un adevărat roman. Căci peste multe trecusem, dar şi mai multe văzusem. Ei bine, cînd am ajuns acasă şi mi-am căutat caietul, sau „Jurnalul de cort", cum îl intitulasem, ia-l de unde nu-i. Dispăruse. Şi ştiam prea bine că-l pitisem pe fundul rucsacului... De aceea am pornit pe drumul Babadagului, vrînd să parcurg alt traseu decît astă-vară, în

speranţa că voi da peste „jurnal"... Dacă nu l-am rătăcit cumva, atunci cînd am împachetat bagajele pentru înapoierea acasă, nu mai rămîne decît o singură ipoteză. Însă absolut incredibilă !

— Care ? l-am întrebat eu extrem de curios. Să fi schimbat rucsacul în tren, cu vreun turist oarecare ?...

— Imposibil ! Îmi cunosc rucsacul, aşa cum îmi cunosc propriu-mi copil. Că posed şi-aşa ceva. O fetiţă de-o rară frumuseţe şi deşteptăciune. Care-mi seamănă leit !

— Şi-atunci ?

— Mi s-a rătăcit !... Ne-au mai dispărut nouă, în cea de-a treia zi a expediţiei, nişte lucruri lipsite de valoare. Pe care le-am găsit apoi, la nişte puştani locali. În căutarea lor sînt acum. Căci m-am gîndit, dacă ne-au înapoiat atît de lesne boarfele acelea lipsite de importanţă, înseamnă că altceva încercaseră să-mprumute. Ceva care-i interesa în chip deosebit. Ceva de-o importanţă covîrşitoare. Şi care putea fi valorificat, dar nu-nţeleg anume cum.

— Şi la ce te-ai gîndit ? La vreun casetofon, sau altă aparatură electro-acustică ?

— Aiurea ! Nici gînd de-aşa ceva. „Jurnalul de cort", ăsta-i interesa !...

— De ce ? m-am mirat eu. Cuprindea niscaiva secrete?

— Cred că da ! Într-un anume fel spus... Dacă nu-i găsesc pe „amatori", şi nu-mi recuperez „jurnalul", sînt un om pierdut !

Surprins de însemnătatea ce i-o acorda profesorul „jurnalului", am chibzuit îndelung la spusele sale. În cele din urmă, m-am încumetat să-l întreb :

— Cum adică, pierdut ?

— Pierdut, în stima ce mi-o port ! Fiindcă-s un om ordonat, la locul său, şi care ţine enorm să-şi transmită experienţa căpătată, cu prilejul organizării expediţiei „Nisetrul 2", şi-altor colegi comandanţi de expediţii pioniereşti ! De-aia !...

Ceva era neclar în gîndirea profesorului Manole Vasilescu, zis şi Nisetrul, eventual Somnu. De aceea i-am propus :

— Uite ce-i, meştere Manole, fiindcă-mi eşti tare simpatic, dar şi fiindcă-s considerat un soi de detectiv amator

de excepţie, am să-ncerc să-ţi dau o mînă de ajutor... Şi, ca să dezlegăm enigma, întrucît tot avem la dispoziţie o zi de odihnă forţată, vom purcede amîndoi la un schimb de impresii. Din experienţa noastră de comandanţi de expediţii. Cine ştie, poate vom da de capătul acestei enigme !...

— Cum ? a exclamat oarecum înviorat profesorul meu. Printr-o metodă deductivă, aşa cum proceda Sherlock Holmes, celebrul erou al lui Arthur Conan Doyle ?...

— Sigur că nu ! i-am răspuns eu. După o metodă proprie, ce se cheamă Conan Doi, care-i cu totul altul decît englezul pomenit de matale. Adică, e vorba de personalitatea subsemnatului. Care, mai înainte de-a purcede la o investigaţie serioasă, trebuie neapărat să-şi reîmprospăteze energia creatoare. Aşa că, orele fiind trecute de 13 fix, vom cere să ni se servească prînzul. Însă unul corespunzător cazului pe care-l avem de examinat !...

5. Schimb de experienţă... peste decenii

Prînzul, la cererea noastră expresă, ne-a fost adus la masă de ospătarul Papălină, cunoscutul as în materie de „aritmetică". Cînd s-a prezentat cu supa de găină (cu găluşti), existentă pe „menu"-ul zilei, redactat de mîna personală a şefului unităţii pe-o bucăţică de hîrtie, de di-

mensiunile unei fițuici, întrucît noi eram unicii mușterii din ziua aceea, l-am expediat îndărăt, atrăgîndu-i atenția:

— Maestre Papălînă, fii atît de amabil și înfierbîntă ca lumea zeama supelor !... E rece !

— Vai de mine, colega, cum se poate să susțineți una ca asta ! s-a arătat indignat Papălînă.

— De unde și pînă unde ai mai scos-o și pe-asta, că sîntem colegi ? am ținut eu să precizez un anume aspect al relațiilor.

— Păi nu mi-ați zis „maestre" ?

— Îmi cer scuzele de rigoare, meștere dragă, i-am spus eu, ca să-l liniștesc. Am comis o eroare. Iar supele-s reci, fiindcă și-acum mai ții degetul mare într-una din ele...

— Corect ! Pozitiv ! Cum zice dom' profesor... a exclamat jenat Papălînă. Acum eu vă cer scuze. Le duc imediat la loc, să le-nfierbînte bucătăreasa. Pînă n-am să-mi mai pot ține nici unul din degete în zeamă...

— Ba nu ! a sărit cu gura profesorul Somnu.

— Și cum să le-ncerc atunci ? l-a întrebat inteligentul ospătar.

— În nici un fel ! l-am dumirit eu. Cînd ai să observi că aburește zeama din oală, asta-nseamnă că-s tocmai bune de servit. E clar ?...

Multe necazuri am mai avut și cu nefericitul de Papălînă. Nu-l prea dădea mintea afară din casă. Cînd ne-a adus și felul doi, iarăși am avut discuții. În contradictoriu.

El susținea că-i vorba de-un pilaf de pui, iar eu încercam să-l conving că ne aflăm înaintea unui pilaf de post... Întrucît elementul pui, sub orice formă ar fi trebuit să fie acolo, lipsea cu desăvîrșire. Abia într-un tîrziu s-a lămurit cazul, cînd Papălînă ne-a informat că puiul, mai precis aripioarele acestuia, se aflau puse la încălzit. Separat. Deoarece rămăseseră de la ciulamaua de-alaltăieri. Și avuseseră greutăți, pînă le scoseseră din congelator, fiind înțepenite în clisa ciulamalei.

În sfîrșit, după ce izbutiserăm să consumăm și friptura, „piept de pui" la cuptor, rămas și-acela de la un alt fel de mîncare (confecționat în zilele precedente și pus la păstrare, tot în congelator), l-am anunțat pe bietul Papălînă,

evident enervat de multiplele curse la care-l obligasem să participe :

— Dacă ne-aduci şi nişte cafele serioase, mari şi tari, de să te ridice de pe scaun, ai scăpat de noi !...

— Bine c-o auzii şi pe-asta ! a oftat din adîncul rărunchilor nefericitul ospătar. Deci, ne părăsiţi chiar azi ?... Imediat ce-o să vă beţi şi cafeluţele ?...

— Nici gînd ! Rămînem pînă mîine... Am vrut să spun c-ai scăpat de noi pînă la cină ! l-am lămurit eu. Hai, dă-i bătaie, c-avem de discutat ceva între noi...

— Iarăşi o luăm de la-nceput ? a gemut disperat Papălînă.

— Stai blînd, şi nu intra în panică. Am de discutat cu prietenul meu, nu cu matale !

— Atunci e perfect ! a exclamat satisfăcut ospătarul. Să mai cadă măgăoaia şi pe capul altuia, nu numai pe-al meu...

În timp ce gustam din cafele, care, într-adevăr, erau senzaţionale, şi fierbinţi, şi aromate, şi tari, l-am abordat pe profesor :

— Domnule, dragul meu, consideră-te ca şi salvat... Din clipa asta, purcedem la examinarea cazului matale. Procedînd, aşa după cum te-am anunţat, la un schimb de impresii. Aflînd, unul de la celălalt, cum ne-am organizat expediţiile noastre, avem posibilitatea să constatăm ce n-a fost în regulă. De-aici, imediat vom putea trage şi concluziile necesare, apte să ne ducă la găsirea „jurnalului de cort"...

Profesorul, dînd semne de-ndoială, a insistat :

— Şi crezi matale, maestre, că-i unica metodă care să ne-ajute ?

— Metode-s mai multe !... Însă nici una nu-i în stare să rezolve enigma mai eficient decît metoda mea... N-ai citit, în cărţile mele, la ce rezultate am ajuns aplicînd-o ?

Comandantul expediţiei „Nisetrul 2", care mă asigurase că-mi citise romanele, m-a aprobat entuziasmat :

— Ba da ! Rezultatele erau excelente, însă nici unul concludent !... Bineînţeles, acolo era literatură, pe cînd

cazul meu e realitate pură... Mă rog, om trăi și-om vedea! Adică, mai precis, vom povesti și vom afla. Dar nu se știe ce...

— Știi la ce m-am gîndit? l-am luat repede pe profesorul Nisetrul.

— Păi de unde să știu eu, ce-ți umblă matale prin cap?

— Corect! Așa-i... Ei bine, mi-a trecut prin minte o idee. Nu cumva aveați la voi, în expediția voastră, și-o trusă, sau mai multe, pentru un prim-ajutor sanitar, competent și salutar? Posedați oarece cunoștințe în materie?...

— Aveam! Și de unele, și din celălalte...

— Și dacă ai confundat, cumva, trusa de prim-ajutor, care-i aidoma unui rucsac, cu rucsacul matale?

Somnu a stat și s-a gîndit îndelung, privindu-mă pe sub gene. Apoi mi-a spus:

— Imposibil! Posedam trei truse, e drept, însă nu erau de tip rucsac. Mai curînd arătau ca niște cutii. De fapt, copiii le împrumutaseră de la părinți, de la cei care erau proprietari de autoturisme. Unde trusa de prim-ajutor este obligatorie. Așa că n-aveam cum să le confund... Însă-s curios să aflu, n-ai să te superi, dragă maestre, ce te-a făcut să menționezi trusele de prim-ajutor? La expediția matale, de-acum cîteva decenii, intenționați să purtați cu voi asemenea dotări?...

— Dar bineînțeles! Pe vremea aceea, nu-mi amintesc ca-n școală să fi învățat ceva despre intervențiile sanitare, în caz de nevoie. Însă eu, atît în calitate de „căpitan", cît și de cititor asiduu al romanelor foileton, în fascicule, mai învățasem unele lucruri. Din peripețiile prin care trecuseră eroii, cînd fuseseră mușcați de tigri, șerpi și-alte animale care populau junglele africane. Ai însă puțintică răbdare, să-ți relatez cum am organizat, la inițiativa mea, pregătirea coechipierilor din punct de vedere al acordării de prim-ajutor... Deși în țara noastră nu-s jungle, preerii, pampasuri sau taigale, în schimb, șerpi, năpîrci și vipere se mai găsesc. Pe ici pe colo. Iar dacă n-avem lei, tigri, pantere și leoparzi, avem în schimb lupi, urși și alte

fiare agresivé... Şi-apoi, nici un cîine ciobănesc nu-i de disprețuit. Dacă îl întărîți, se ia după tine şi-ți face harcea-parcea nădragii !...

Lăsîndu-mă pradă amintirilor, mi-au revenit în memorie acțiunile pe care le întreprinsesem pentru şcolarizarea sanitară a membrilor expediției „Copaia".

6. Cursuri rapide şi intensive de... prim-ajutor

Intrucît considerasem ca insuficiente cunoştințele, de specialitate, dobîndite din lecturile mele extra-şcolare, pentru instruirea corespunzătoare a echipajului, din punct de vedere medical, în disperare de cauză am apelat la experiența unui as în materie. Respectiv la moş Pisoc. Un bun prieten de-al bunicului meu. Fiind însă certat, temporar, cu Tatapetre, mi-am zis că nu-i nici un risc să ne deconspirăm intențiile, rugîndu-l să ne predea un mic

curs de ajutor medical. Şi i-am consultat şi pe membrii viitoarei expediţii.

Mai întîi l-am convocat pe Maţ Robinson, vecinul cel mai apropiat de casa bunicilor. Şi, pitiţi în fundul grădinii, l-am întrebat :

— Ce zici, măi Maţ, n-ar fi bine să-nvăţăm cîte ceva despre medicina de prim-ajutor ? M-am gîndit să-l folosim pe moş Pisoc, care o viaţă întreagă s-a ocupat de asta, fiind de profesie pensionar doctor, eventual tehnician sanitar, dacă nu chiar soră de caritate...

— M-aţi omorît ! Să ne afle toată mahalaua că vrem s-o-ntindem pe Argeş în jos ? Dacă-şi bate gura ? Bătrîn cum e, e-n stare să ne dea peste cap toată expediţia !...

— Bă Maţ, n-ai pic de minte-n cap ! Moş Pisoc, tocmai fiindcă-i bătrîn, sau babalîc, cum crezi, tu, ceea ce nu-i frumos din partea ta, prezintă garanţii serioase. Mai întîi, nu mai are ţinere de minte, şi uită tot, în mai puţin de douăzeci şi patru de ore, iar în al doilea rînd, îl ştii că-i bîlbîit şi fonf, şi nimeni nu pricepe ce vorbeşte...

Maţ Robinson, unul din cei mai îndîrjiţi amatori de-a se angaja în marea aventură a expediţiei noastre, s-a gîndit niţel, şi m-a aprobat :

— Da ! Nu eşti chiar atît de fleţ, precum am zis. Să-l punem pe Tele Nansen să-l caute...

— De ce tocmai pe Nansen ? Eu nu-s în stare ?... Sau tu ?

— E mai bine aşa, cum zic eu ! Trebuie să lucrăm cît mai pe feritelea. Şi-apoi, stă în aceeaşi ogradă cu babalî..., pardon, bătrînul Pisoc...

Pantelică, recte Tele Nansen, n-a avut nimic împotrivă. Şi mi-a spus :

— Îl iau cu mine pe Mişcă-te Tone, şi ne ducem diseară la moş !

— Dar de ce să-l mai cari după tine şi pe Tone ? m-am mirat eu.

— Fiindcă nu-s în stare să-nţeleg ce bălmăjeşte bătrînul... Iar Mişcă-te Tone, care-i şi el niţel cam peltic, avînd deci anume apropieri faţă de doctor, ca fel de-a vorbi, se va-nţelege de minune cu el !

A doua zi, m-am pomenit fluierat de Mişcă-te Tone, tocmai din fundul grădinii. M-am dus imediat, să aflu ce se mai întîmplase. Iar vlăjganul, înalt cît o prăjină de rufe, pitit pe burtă între butucii de vie, ca să nu fie observat de vecini, dornic să păstreze secretul nostru în orice condiţii, mi-a comunicat :

— Coxule, sîntem în pom ! Am discutat cu moş Pisoc... Ne-ajută !

— Bravo !

— Care „bravo" ? Abia acuma ştim precis ce fel de doctor a fost bătrînul... Aşa c-o să ne-ajute ca o frecţie „Diana", aplicată pe-un picior de lemn ! Mai întîi şi-ntîi, şi-nainte de toate, n-a fost doctor. Ci agent...

— Aoleu ! Ce fel de agent ? De poliţie, sau de siguranţă ?

— Agent veterinar ! mi-a precizat Mişcă-te Tone.

— A, păi nu-i nici o problemă atunci ! Degeaba m-ai speriat... Şi veterinarii au cunoştinţe medicale. Ce, vitele nu-s şi ele tot făpturi ? N-au şi ele aceleaşi boli, ca şi omul ? Iar omul, uneori, n-are şi el boli ca dobitoacele ? N-ai auzit, cînd erai copil, de tusea măgărească ?

Mişcă-te Tone, bălai şi-ncet la minte, ca orice lungan, mi-a dat imediat dreptate, spunîndu-mi cu glas şoptit, să nu-l audă nimeni :

— Bă, să ştii că aşa-i ! Ce mi-i omul, mi-e şi dobitocul... Cum bine te dăscălea bunicu-tău, domnul Tatapetre! Înţelept bătrînu', zău aşa !

A doua zi, cam pe la ceasurile cinci, toţi membrii expediţiei, inclusiv potaia de Motofleaşcă, eram cu toţii în podul magaziei lui Tatapetre. Unde, din pricina dupăamiezii extrem de călduroase, năduşisem ca nişte cai de tracţiune, şi-l ascultam, pitiţi acolo, pe moş Pisoc. Care ne ţinea prima lecţie de prim-ajutor. Fusese drăguţ că acceptase să ne predea în pod. Mai greu fusese pînă-l urcasem acolo. Fiind trecut de şaptezeci şi ceva de ani, trebuise să-l împingem cu toţii pe scară, să-l tragem cu încetişorul, plini de grijă. Abia cînd l-am aşezat pe-o ladă, să-şi mai potolească bătăile inimii, abia atunci am băgat de seamă că-i rămăseseră pantalonii agăţaţi de-o treaptă.

Şi iar am coborît după ei, să-l îmbrăcăm la loc pe bătrîn. Care, nedumerit, ne tot întreba :

— De ce trebuie să-mbrac, pe căldura asta, două perechi de nădragi ?

Cînd i-am arătat că nu era decît în „indispensabili", abia atunci a exclamat mîhnit :

— Vai de măiculiţa mea ! Înseamnă c-am început să-mbătrînesc, dacă am fost în stare să-mi uit cioarecii acasă... Dar ia spuneţi-mi, măi berbecuţilor, de ce m-aţi adus aici, la voi ? Ai ?...

Explicîndu-i, cu duhul blîndeţii, ce-aşteptam de la dînsul, şi-amintindu-i de întrevederea pe care-o avusese cu Mişcă-te Tone, bătrînul Pisoc a demarat imediat, făcînd o aprindere la sfert de cheie :

— Aha ! Ştiu despre ce-i vorba... Buuun ! Păi, boişorii mei, să-i dăm drumu'... Va să zică, vă interesează cum să interveniţi în caz de accidentări... Păi, ia să vedem, că-s mai multe soiuri, în funcţie de specie. Că una-i o hemoragie la vaci, şi-alta la bufaline, sau la ovine. Iar la'oameni, lucrurile-s mai simple... Fiindcă ele sînt de două feluri : cînd te tai la mînă, şi cînd îţi spargi capul. Şi-ntr-un caz, şi-n altul, trebuie să ne ungem cu niţică balegă amestecată cu lut...

Noi, toţi cei din viitorul echipaj al „Copăii", îl ascultam uluiţi. În primul rînd, pentru că moş Pisoc, vorbind fonfănit şi bîlbîit, de-abia puteam desluşi ce spune, şi-apoi, fiindcă debita nişte enormităţi cumplite. Atît de trăsnite şi aiuritoare, încît ne-ntrebam cum de mai rămăseseră în viaţă dobitoacele şi orătăniile din ogrăzile mahalalei noastre.

Printre altele, ne informase doct şi sfătos, pe puncte :

1. — Microbii sînt nişte virguliţe, care se mişcă alandala, de colo şi pînă colo, şi umblă la ele cu felurite boli.

2. — În caz de fracturi, indiferent unde, accidentatul trebuie pus între scînduri. Cele mai indicate sînt cele date la rindea, ca să nu-l zgîrie.

3. — Fiindcă tot pomenirăm de microbi, e bine să ştim că sînt şi ei nişte fiinţe ca toate fiinţele. Mărimea lor este foarte mică, cît a mia parte dintr-o sută de mii de ori. Se înmulţesc cu ajutorul muştelor, depunînd ouă, din care

vor ieşi tot microbi. Însă mult mai mici, care se cheamă şi boccii, iar alteori baccili.

4. — Unui electrocurentat, atins de trăsnet, e bine să-i facem legătura cu pămîntul. Vîrîndu-l într-o groapă. De preferinţă proaspătă.

5. — Curentul electric intră în corp prin două porţi. Poarta de intrare şi poarta de ieşire. Amîndouă porţile trebuie bine unse cu ulei fiert la 120 de grade, sau cu salicilat.

6. — Dacă un om s-a curentat la o reţea, trebuie să-l scoatem de-acolo. Eventual tăind reţeaua cu-o foarfecă de tablă.

7. — Electrocurentatului cel mai bine este să-i scoatem curentul din priză. Iar după aceea, din inimă şi plămîni.

8. — Există boli şi boli. Bolile molipsitoare sînt cele de care omul nu mai scapă de ele. Pînă la adînci bătrîneţi. Cum e, bunăoară, reumatismul.

9. — Unuia care e leşinat, dacă nu mai deschide gura, îi mişcăm braţele, picioarele şi capul. Cu acesta din urmă trebuie să fim foarte atenţi, pentru a nu i-l răsuci de-a-ndoaselea. După ce-şi revine, îi facem respiraţie artificială, suflîndu-i aer în gură, pînă îi ajunge în plămîni.

10. — Dacă cineva îngheaţă din pricină de ger, trebuie să-l luăm de subţioară şi să-l udăm cu apă caldă. Nu trebuie scos afară din casă, deoarece îngheaţă apa pe dînsul. De aceea îl ţinem, pînă se zvîntă bine.

11. În caz de înec, dacă omul dă semne că-i leşinat, trebuie să-l scoatem din apă. Dacă apa-i adîncă, se va cere ajutorul unui scafandru.

12. — Primul ajutor, în caz de muşcături de şerpi veninoşi, sau alte reptile primejdioase, cum ar fi guşterii şi şopîrlele, este să ne ferim de ele. Dacă sîntem totuşi muşcaţi, şarpele trebuie omorît şi dus la laborator, ca să ştim cu ce fel de venin este încărcat, iar muşcătura se dezinfectează cu ventuze, cărora li se pune spirt şi se dă foc. Apoi îl lăsăm să doarmă.

— Ei, profesore Somnu, l-am atenţionat eu pe ascultătorul meu, care dădea semne că-i gata să moară de rîs la relatarea instructajului pe care îl întreprinsese moş Pisoc

cu noi, îți dai seama ce vremuri am apucat să trăim, dacă un asemenea individ avusese posibilitatea să-și exercite meseria de agent veterinar, posedînd atari cunoștințe ?...

Chicotind în continuare, comandantul expediției „Nisetrul 2" mi-a spus printre icnituri :

— Ehei, maestre, nu preceptele veterinarului mi-au stîrnit rîsul, ci faptul că niște elevi, destul de răsăriți, se pare, au mai stat să-l asculte pe bietul și nevinovatul cadru sanitar !

— Hopa ! am exclamat eu. Care va să zică, oarecum ne faci și proști. Pe-ocolite, ce-i drept... Ei bine, află că n-am fost atît de bătuți în cap, încît să luăm de bune toate aberațiile „profesorului" nostru. Căci, selectînd unele din indicațiile sale, am trecut la verificarea lor, în practică. Nu toate ni se păruseră caraghioase și lipsite de valoare...

— Și cum le-ați verificat ? Era oare posibil așa ceva ? s-a arătat uimit Nisetrul.

— Aici a fost nenorocirea, că era !...

La propunerea lui Tele Nansen, cam fricos din fire, căreia m-am alăturat și eu, am purces la unele experiențe. Pe viu. Să constatăm ce era valabil din experiența de-o viață a bătrînului veterinar. Și, fiind humanoizi, ne-am îndreptat atenția asupra accidentelor ce ni se puteau întîmpla și nouă. În perioada expediției. Alegînd ce ne era specific, și nu se potrivea bovinelor.

Întrucît Nansen fusese cel cu inițiativa, am experimentat asupra lui ipoteza unei electrocutări. O prostie din partea noastră. Fiindcă, de vreme ce urma să navigăm, și nu exista nici o posibilitate de-a intra în contact cu vreo rețea electrică, avînd în vedere că rîurile nu-s electrificate, n-ar fi fost cazul să mai procedăm la verificarea ce ne-o propusesem.

Totuși, mai mult din ambiția de-a cunoaște, pe pielea noastră, efectele unei electrocutări, precum și eficiența unui prim-ajutor rapid și corespunzător, l-am conectat pe nefericitul de Tele Nansen la rețea. Punîndu-l, mai întîi, să-și sape un fel de tranșee. În care să-i facem legătura cu pămîntul. După reușita operației. Unde trebuia să-l acoperim cu țărîna extrasă din șanțul respectiv.

Deoarece se lucrase în fundul grădinii, pentru a nu fi observaţi de străini, cînd totul a fost gata, Maţ Robinson a pus o întrebare ce ne-a lăsat cu gurile căscate :

— Totu-i bine şi frumos : victima o avem la îndemînă, sapele sînt aici, groapa există, dar de unde luăm curent ? Că n-avem nici o reţea de tensiune... M-aţi fript aci !

Stînd niţel pe gînduri, amărîţi că munciseră degeaba, cu excepţia lui Nansen, care se bucura prematur că scăpase de electrocutare, am găsit totuşi soluţia. Datorită iniţiativei manifestate de Mişcă-te Tone. Care ne-a propus:

— Tragem curentul din magazia bătrînului !

— Care bătrîn ? m-am interesat eu, crezînd că-i vorba de moş Pisoc. Dacă te gîndeşti la veterinarul nostru, află că n-are electrică în casă. Iar o lampă cu gaz, în nici un caz, nu furnizează curent... Cel mult funingine, dacă n-are fitilul potrivit ca lumea.

— Din magazia lu' Tactupetre ! a precizat Mişcă-te Tone. Trebuie să fie pe-acolo vreo priză sau vreun bec. Este ?...

— Este ! le-am comunicat tovarăşilor mei de expediţie. Dar cum aducem pînă aici curentul, că-s vreo douăzeci de metri de-acolo şi pînă la noi ?

Iarăşi eram în dificultate. Şi tot Mişcă-te Tone ne-a dat soluţia.

— Cu sîrma bunică-ti, aia pe care-ntinde rufele la uscat ! ne-a comunicat bălaiul vlăjgan.

Fără să mai zăbovim mult, am purces la treabă. Ducîndu-ne pe furiş în ogradă, dezlegînd sîrma pomenită de Mişcă-te Tone, şi strecurîndu-ne cu ea în magazia lui Tatapetre. Pe Nansen l-am lăsat lîngă tranşee, urmînd ca eu, Maţ Robinson şi Mişcă-te Tone să-i aducem, în goana mare, sîrma purtătoare de curent.

După care, am simţit totuşi nevoia unor indicaţii suplimentare. Şi le-am spus celor doi :

— Mişcă-te Livingstone va rămîne în magazie, să vîre sîrma în priză, Maţ Robinson va sta pitit lîngă nuc, iar eu voi fi lîngă Tele Nansen... Deci, în primul rînd, întindem sîrma de la magazie şi pînă la electrocurentat, iar Maţ şi cu mine o vom ţine în mînă, ca să nu se scurgă curentul în pămînt... Auzi, Mişcă-te ? Cînd eşti gata, strigi la noi!...

În clipele următoare eram la posturile noastre. Maţ la umbra nucului, iar eu în vie, la vreo cîţiva metri de Nansen.

— Gata ! ne-a avertizat Mişcă-te Tone, ivindu-se în pragul magaziei.

Imediat, trăgînd sîrma după mine, am alergat la Tele Nansen, care se uita la mine îngrozit. Şi i-am petrecut-o pe după gît. Cînd i-am şi strîns legătura, ceva mai tare, bondocul de viitor expediţionar a pornit să urle şi s-a zvîrlit numaidecît în groapă. Oarecum mirat, l-am întrebat :

— Ai simţit ceva ?

— Nimic deosebit ! mi-a răspuns din tranşee rotofeiul. Decît că mă sugrumă sîrma...

Intrigat am răcnit în direcţia magaziei :

— Mişcă-te Tone, cum ai vîrît firul în priză ?

— Bine ! a urlat Livingstone. Pînă-n fund...

Atunci am strigat atenţionîndu-l pe Maţ :

— Robinsoane, ţine bine sîrma-n mînă, că vine şi curentul !

În secunda următoare, l-am auzit pe Livingstone :

— Gata ! Aoleu, frige, scutură !...

Nici n-ar mai fi fost nevoie de comentariile sale, deoarece, şi eu şi ţîrul de Maţ, în aceeaşi clipă am pornit să bîţîim din mîini şi din picioare, de parcă ne-ar fi gîdilat cineva c-un fier roşu. Tot atunci mi-am adus aminte şi de bufleiul de Nansen, şi-am strigat la el :

— Tele, neică, dacă te scutură tare, ca şi pe noi, vîră-te cît mai adînc în gropan ! Ca să faci priză cu pămîntul...

Din fericire, durduliul nostru coechipier îşi luase din timp toate măsurile de siguranţă. Sîrma, pe care-o avusese legată de gît, zăcea lîngă tranşee, iar Tele Nansen nu mai dădea nici un semn de viaţă. Dar nici nu se vedea. Speriat şi îngrozit, atît din pricina misterioasei sale dispariţii, cît şi din cauza cumplitelor furnicături ce ne treceau prin corp, am dat fuga spre gropan. Trăgînd sîrma după mine. Numai astfel am izbutit s-o scot din priză. Şi să-i salvez pe Tone şi pe Maţ, culcîndu-i la pămînt.

Scăpaţi de ciudatele bîţîieli generate de curent, Maţ şi Mişcă-te Tone m-au ajuns din urmă. Şi m-au întrebat într-un glas :

— Unde-i Nansen ? Să fi pierit şi el, întocmai ca marele explorator, încă mai înainte de-a porni în expediţie ?...

Nu mi-am pierdut timpul să le răspund, ci i-am mobilizat la căutarea nefericitului grăsun, victimă a ştiinţei. L-am găsit abia într-un tîrziu. Culcat pe fundul tranşeei. După ce trăsese peste el un morman zdravăn de ţărînă.

Profesorul Somnu, zis şi Manole Vasilescu, şeful expediţiei „Nisetrul 2", care mă ascultase uluit, debitînd prosteasca noastră aventură, mi-a zis surîzînd îngăduitor :

— Pe vremea aceea, dragă maestre, nu se murea dintr-o electrocutare ! Pe-atunci voltajul era de 110, nu ca acum, 220... Una la mînă, şi-apoi, după cum îmi dau seama, din cele relatate de matale, habar n-aveaţi de fizică, electricitate şi-alte ştiinţe adiacente ! De unde să fi avut Nansen curent în el, dacă se eliberase de sîrmă, încă mai înainte de-a fi conectat la reţea ?... V-aţi comportat ca nişte analfabeţi !

Ca să-i dovedesc că nu eram chiar atît de tămîie şi afon în materie de fizică şi-alte ştiinţe, i-am povestit în continuare. Despre celelalte verificări la care recursesem.

Deoarece nu ne lăsaserăm demobilizaţi de eşecul cu Nansen bondocul, l-am silit pe Maţ Robinson, care şi-aşa nu prea avea în el destul sînge, fiind slab ca un ţîr, de parcă n-ar fi mîncat nimic în viaţa lui, să ne lase să-i spargem niţel capul. Ca să vedem dacă se opreşte hemoragia, în conformitate cu sfaturile lui moş Pisoc. Problemă lesne de rezolvat, în pofida disperatelor sale tentative de împotrivire.

Chiar Tele Nansen, cel dintîi martir al ştiinţei dintre noi, i-a aplicat o lovitură în frunte. Cu-o lingură de mestecat bulionul. Sustrasă din bucătăria bunică-mi, Maca-Maia. Spre surpriza noastră, n-a curs pic de sînge. Înfuriat din pricina gestului întreprins de rotofei, Robinson s-a repezit la el, să-i smulgă din mînă obiectul cu care-l otînjise. Şi-atunci s-a declanşat şi hemoragia. Căci, lovindu-se singur în nas cu lingura obţinută cu greu de la Tele

Nansen, Maţ a devenit fără voie cobaiul de care aveam nevoie.

— Ce zicea moş Pisoc că trebuie făcut, în atari cazuri ? am întrebat eu, în calitate de căpitan al expediţiei, deoarece uitasem ce spusese veterinarul.

— Să-l oblojim ! m-a informat Mişcă-te Tone.

N-aveam nici o alifie la-ndemînă. Iar sîngerarea s-a oprit de la sine.

Chestia cu înecul am experimentat-o asupra vlăjganului de Mişcă-te Tone. La început, am vrut să-l „înecăm" în butoiul lui Tatapetre, în care bunicu-meu strîngea apă de ploaie. Mişcă-te fiind prea înalt, iar apa insuficientă, ne era imposibil să simulăm operaţia respectivă. Aşa c-am trecut la o poziţie mult mai adecvată reuşitei. Adică, ajutîndu-l cu toţii, l-am întors, destul de anevoios, şi l-am vîrît în butoi de-a-ndoaselea. Cu capul în jos. Cînd a pornit să dea din picioare dezordonat şi cuprins de teamă, le-am strigat băieţilor :

— Am reuşit ! De astă dată sîntem pe calea cea bună... Însă cum îl scoatem din butoi ?...

Într-adevăr, aici era o problemă. Oricît am încercat să-l tragem de picioare, figura nu ne-a reuşit. Deoarece ne pocnea, neştiind ce face, cînd c-un picior în cap, cînd cu celălalt în mutră. Noroc că, tot zbătîndu-se, cuprins de frica morţii, Mişcă-te Livingstone a răsturnat butoiul. Prinzîndu-mi laba piciorului sub gardenul polobocului, cu care ocazie mi-a scrîntit-o, şi stîlcindu-l zdravăn pe bietul Motofleaşcă, potaia ce trebuia să ne-nsoţească în expediţie.

Nu numai c-am urlat de durere, dar, pot să spun asta, am urlat şi de bucurie. Informînd asistenţa îngrozită, atîta cîtă mai rămăsese (în stare de funcţiune şi nevătămată) :

— Fraţilor, succesul e deplin ! Avem un înecat, pare-se şi leşinat, o fractură, sau ceva asemănător, e vorba de piciorul meu, precum şi-un accidentat grav : Motofleaşcă...

Bineînţeles, în momentele următoare, s-a trecut la aplicarea învăţămintelor transmise de moş Pisoc.

Eu, deşi rănit, Maţ Robinson şi Tele Nansen am pornit să-i mişcăm braţele şi picioarele vlăjganului. Care, într-adevăr, leşinase de-a binelea.

După ce-a evacuat vreo două găleţi de apă, se-nţelege că din stomac, Mişcă-te şi-a revenit niţel, deschizînd ochii, fără efort şi galeş, şi ne-a cerut cu glas şoptit :

— Vreau să respir artificial !...

— Ce vrei ? l-a-ntrebat Maţ, cuprins de nedumerire.

— Respiraţie artificială ! Aşa, cum ne-a zis moş Pisoc...

— Păi de ce mai e nevoie, dacă respiri şi natural ?

— N-are importanţă ! Trebuie să-nvăţăm cum se face şi-asta...

Mare erou şi Mişcă-te Livi. Se sacrifica. În interesul expediţiei „Copaia". Le-am dat comanda băieţilor, iar după aceea am trecut la executarea operaţiilor de rigoare. Eu şi cu Tele Nansen, fiind cei mai grei, ne-am suit pe pieptul şi pe stomacul „înecatului", şi-am purces să-l pompăm, imaginîndu-ne că astfel trebuie procedat. La fiece „pompare", Mişcă-te Livingstone scotea încă un litru sau doi de apă. Cînd Livingstone n-a mai putut îndura chinurile la care-l supuneam, s-a ridicat brusc în picioare exclamînd :

— Gata ! Am terminat cu verificările... Moş Pisoc ştia el ceva.

Niţel necăjit, le-am atras atenţia colegilor de viitor echipaj :

— Bravo vouă ! Pe mine m-aţi dat uitării... Ca şi cum n-aş fi lucrat la readucerea la viaţă a înecatului, avînd un picior fracturat ! Frumos din partea voastră, n-am ce zice...

Ruşinaţi, Nansen, Livingstone şi Robinson şi-au plecat privirile. Apoi, băgînd de seamă că Motofleaşcă lipsea la apel, fiind probabil încotro unde se uitaseră, iară eu unul crezusem că vroiseră să vadă ce-i cu piciorul meu, au ţipat cu toţii, într-un glas :

— L-am omorît pe bietul căţeluş !...

— Să-i fie ţărîna uşoară ! am declarat eu înduioşat. Barem de-ar fi apucat şi el să se-mbarce cu noi, şi-abia după aceea să piară în chip tragic. Haideţi, să-l scoatem de sub butoiul care l-a stîlcit, făcîndu-l extraplat...

Cînd ne-am manifestat intenţia de-a muta din loc butoiul, un lătrat furios ne-a determinat să renunţăm. Cu-atît mai mult cu cît lătratul provenea dinăuntrul acestuia. Şi-atunci l-am zărit pe Motofleaşcă. Nu păţise nimic, nefericitul.

— Bine c-a scăpat cu bine ! l-am auzit grăind pe Robinson. Acuma să vedem ce-i și cu piciorul căpitanului Cox, comandantul nostru... Ia treci tu, Mișcă-te Livi, că ești mai zdravăn, și ia-i laba la cercetare !

Cînd a auzit de labă, Livingstone s-a repezit la Motofleașcă.

— Băi găligane, e vorba de laba lu' Bicox al nostru, nu a zăvodului ! l-a oprit la vreme Tele Nansen.

Intrînd pe fază, bălanul de Mișcă-te Livi mi-a palpat laba piciorului. Cu duhul blîndeții. Încît am pornit să răcnesc de durere, explicîndu-i :

— Nu-i ăsta piciorul fracturat ! Dar o să fie, dacă mi-l mai „mîngîi" în așa hal... Treci la ălălaltul, din partea stîngă !

În timp ce stăteam culcat la pămînt, cu Robinson lîngă mine, ținîndu-mă apăsat, ca să nu mișc, iar Tele Nansen îmi vîrîse o batistă (nu prea curată) în gură, să nu-mi mușc limba de durere, Mișcă-te Livi s-a apucat de examinarea labei incriminate. De astă dată atît de grijuliu, încît n-am zis nici pîs. Și nici n-aș fi avut de ce zice. Fiindcă n-aveam nimic grav. Doar o ușoară scrînteală. Deci, totul fusese numai o falsă impresie. „Mai bine !" mi-am zis eu.

Însă expediționarii nu erau de-acord cu personalitatea subsemnatului. Căci Mișcă-te Livingston mi-a poruncit :

— Stai liniștit aici, și nu mișca ! Mă-c să fac rost de niște scînduri și de-un fierăstrău, să te pun în atele... Aveți grijă de Bicox, le-a spus celorlalți doi. Ce, numai eu și cu Tele Nansen, bașca bietul Robinson să facem pe cobaii? Să-l supunem și pe căpitan la suferințele experimentărilor pe care le-a cerut. Adică, dacă-i mai gras decît noi și s-a văzut ales comandant de expediție, este scutit de doctor?...

Peste cîteva minute, după ce-a cotrobăit prin magazia lui Tatapetre, l-am văzut că se-ntoarce de-acolo cu două scînduri de vreo trei metri, plus un joagăr.

Îngrozit, l-am întrebat :

— Și cum vrei să mă pui în atele ?...

— Așa cum ne-a sfătuit veterinarul ! Între scînduri... Fiindcă-s cam lungi, o să le măsurăm, din cap pînă-n picioare, și-o să le tăiem cu joagărul. Binecînțeles, după ce-o

să te strîngem zdravăn între ele. Apoi, ce prisoseşte, dăm jos...

— Mă, îţi închipui că-s total fracturat, de vrei să mă-mbraci, de sus şi pînă jos, în scînduri ? Atelele se fac pe măsura membrului fărîmat... Care nici nu-i fracturat, după cum v-aţi dat seama !

— Moş Pisoc n-a precizat nimic, în privinţa asta ! mi-a răspuns încăpăţînat Mişcă-te Livingston. Însă zîmbind subţire pe sub mustaţă. În calitatea ta de căpitan al expediţiei „Copaia" eşti obligat să ne dai un exemplu de supunere şi devotament... Noi, ai văzut prea bine, ne-am lăsat pe mîinile tale, acum e rîndul tău, să te laşi şi tu pe mîinile noastre.

Gîndind mai profund la afirmaţiile (juste) ale bălanului, l-am rugat frumos :

— Mişcă-te Livingstone, iartă-mă dac-am greşit faţă de voi !

Privind găliganul la figurile voioase ale celorlalţi, aceştia au dat din cap. A încuviinţare. Neştiind despre ce fel de încuviinţare era vorba, am insistat cerînd precizări :

— Ei, cum rămîne ? Tăiaţi din mine cu joagărul, sau mă iertaţi ?

— Te iertăm ! mi-a comunicat sentinţa, în numele tuturor, ţîrul de Maţ Robinson. M-aţi convins !

— Şi-altă dată să nu mai vii cu idei dintr-ăstea, trăsnite ! l-a completat Mişcă-te Livi.

Iar Tele Nansen a tras şi concluziile :

— Dacă nici n-am pornit ca lumea în expediţie şi procedezi astfel cu noi, ce-ai să faci cînd va fi nevoie să ne conduci pe apele învolburate ale rîurilor noastre navigabile ?...

Primindu-mi lecţia, ne-am despărţit buni prieteni. Urmînd ca de-a doua zi că trecem la examinarea aspectelor organizatoric-administrative ale „Copăii". Şi, în primul rînd, la posibilitatea de-a sustrage copaia propriu-zisă, viitoarea noastră ambarcaţiune, din spălătoria bunică-mi.

Ceea ce nu era atît de lesne, Maca-Maia fiind o făptură iabraşă şi mereu pusă pe gîlceavă. Mai ales cînd avea de-a face cu nişte „ţopîrlani", cum ne zicea dînsa, neascultători şi puşi numai pe năzbîtii.

7. Diferențe — ca de la cer la pămînt!

Acum, pe cînd cinam împreună cu profesorul Manole Vasilescu, l-am întrebat cu duhul blîndeții, fără să insist, neplăcîndu-mi să mă laud :

— Ce zici ? N-ai impresia că, ascultînd pățaniile noastre, ale celor din expediția „Copaia", de-acum aproape cincizeci de ani, începe să-ți surîdă posibilitatea de a-ți găsi „jurnalul de cort" ?...

— Să-mi „surîdă", drept să-ți spun, maestre, e puțin zis, a subliniat Somnul (porecla expediționară a celui de mai sus), mai curînd am senzația că-mi vine să rîd. Și-ncă în hohote !...

— Cum așa ? Ai și dat de-o urmă ? l-am întrebat extrem de măgulit.

— Deloc ! De nici un fel, de nici o culoare, cum îți place dumitale să te exprimi, atît de popular...

— Atunci, nu mai înțeleg nimic ! N-ai afirmat că-ți vine să rîzi ?

— Ba da ! Însă din pricina gravelor erori pe care le-ați comis, odată cu proiectarea „Copăii“ dumitale, ba încă mai înainte chiar de-a purcede la organizarea ei temeinică...

Neplăcut impresionat, în special datorită confuziei ce-o săvîrșisem, imaginîndu-mi că profesorul învățase ceva din experiența mea, i-am redus din entuziasm anunțîndu-l :

— Uite ce-i, comandante, deocamdată întrerupem schimbul de păreri ! Măcar pînă-mi termin amărîta asta de cină, servită de nepriceputul și abominabilul nostru Papălînă... Nu vezi ce ne-a adus la masă ?

— Ba da ! Întocmai ce i-ai comandat dumneata !

— Serios ? Păi, dragule, eu i-am cerut o mămăliguță cu brînză și smîntînă, niște saramurică de caras, cu mujdei... Este ?

— Este ! m-a asigurat Nisetrul.

— Ei, uite, că nu este ! Mămăliga-i cu cocoloașe, brînza are gust de coadă de țap, dacă animala respectivă posedă așa ceva, smîntîna-i acrită, iar carasul este un exemplar de origine extraterestră, tip OZN, deoarece mai mult seamănă a scrînghiță, cum zic moldovenii peștelui pus la uscat, în bătaia vîntului... În plus de asta, conține mai multă sare decît carne ! Cred că va trebui neapărat să vorbesc cu responsabilul, simpaticul nostru Mehmet Ali...

Tocmai cînd rosteam ultimele cuvinte din diatriba de mai sus, m-am pomenit interpelat de Papălînă ; care tot timpul se aflase în spatele meu, și mă ascultase perorînd :

— Tovarășe creator, habar n-aveți cît țin la matale ! Mai ales de cînd am aflat de ce vi se spune căpitanul Mox... Păi, dacă nu v-aș iubi, vă mai puneam eu de mămăligă, cu mînuțele mele, acuma cînd bucătăreasa-i plecată, și-am rămas singur, cu toate belelele pe cap, adică restaurantul, dumneavoastră și bucătăria ?... Ce nu vă place ? Că mămăliguța-i cu cocoloașe ? Ce să-i fac ! E pentru întîiași dată cînd fierb și eu o mămăligă. Și ce-aveți cu peștele ? Precis e caras, fiindcă ne-a fost adus taman de la Cara-Su, unde-s depozitele de oceanic... Mă jigniți în suflet, zău așa ! Se poa' ? Și geaba vreți să-l porniți pe Ciubuc împotriva mea, c-abia l-am pus la pat, după ce l-am oblojit cu niște său, de capră, fiindcă suferă de-o scleroză a oaselor de la șale...

Mi se făcuse milă de Papălînă, auzindu-l cum se tot scuza. Şi i-am spus, ca să-l mai temperez :

— Nu te mai frămînta şi-amărî, dragule, c-au mers şi-aşa. Nu vezi c-am ras tot ?...

— Aşa sînteţi matale, drăguţ, radeţi tot ce vă pune omu'n farfurie ! Să vă mai aduc o porţie de mămăliguţă cu brînză frămîntată ? Cu mîinile mele am frecat-o, pînă s-a fărmat ca lumea. Că era ca piatra...

Lămurit, în sfîrşit, de unde provenea gustul acela infam, de ţap, de vreme ce Papălînă îl frămîntase şi pe Mehmet Ali Ciubuc cu-aceleaşi mîini personale, i-am cerut ospătarului :

— Fă-ne nişte cafeluţe... Babane, tari şi groase, aşa cum ne-ai oferit la prînz. În materia asta, să ştii că eşti maestru ! Însă, mai înainte, spală-te neapărat pe mîini...

Peste vreun sfert de ceas, poate mai puţin, Papălînă se înfăţişa cu cafelele. Şi mi-a arătat victorios şi mîinile, spunîndu-mi :

— Le vedeţi cum arată ? Roşii, ca parizerul... Pînă şi-n sodă de rufe le-am fiert, numai ca să fiţi matale mulţumiţi! E bine ?

— Chiar excelent ! l-am complimentat eu. Iar cafeaua are o aromă minunată, de parcă ar fi Mocca pură...

— Păi chiar de-acolo e, c-a adus-o nea Mehmet direct de la Mecca, unde-a fost astă-vară, în pelerină ! Sau ceva în genul ăsta, pelerinaj, peregrinaj, că nu cunosc limba mahomedană...

După ce-am sorbit o gură de cafea, m-am uitat prefăcut urît la profesor. L-am liniştit însă de urgenţă :

— Mi-a trecut supărarea ! Hai să reîncepem discuţia, de-acolo de unde-am lăsat-o... Ziceai c-am săvîrşit o sumedenie de erori, în legătură cu expediţia noastră. De-acord. Pe vremurile acelea, n-aveam la îndemînă organizatori cu experienţă, din rîndurile profesorilor noştri... Povesteşte-mi şi matale, voi cum aţi gîndit „Nisetrul ?" ? Chiar că mă interesează, şi-ncă mult de tot. Poate-mi dau şi eu seama unde aţi greşit, de-aţi reuşit să pierdeţi jurnalul matale de cort !... Ai ceva împotrivă ?

Profesorul Manole Vasilescu, căruia îi revenise surîsul pe buze, astfel încît i se luminase întreg chipul său de tînăr atlet, m-a privit neîncrezător. Şi m-a întrebat :

— N-o să vă plictisească relatarea mea ? O să fie cam didacticistă, ca să mă exprim aşa, însă-i din pricina unei deformaţii profesionale, fiind cam de multişor în învăţămînt... De peste zece ani !

— Hai, că m-ai omorît ! Ce-s zece ani, pe lîngă vîrsta mea matusalemică ? Demarează o dată, nu mai trage de timp, că ne-apucă noaptea !...

Nisetrul a privit la ceas. Şi mi-a comunicat ora exactă :

— Încă nu-i opt... Dar am atîtea de spus, încît o să continuăm şi mîine, pe drum ! Pot să-i dau drumu' ?...

— Dă-i ! l-am îndemnat eu, realmente curios să aflu cum sînt expediţiile şcolare de astăzi.

„Nisetrul 2" se numea astfel, a-nceput profesorul, deoarece anul trecut mai existase un al „Nisetru". Condus tot de mine. Şi tot în Deltă. Însă cu alţi elevi. De obicei, îi antrenez în asemenea călătorii instructive pe şcolarii din ultimele clase. Care-s mai rezistenţi, dar şi trebuie pregătiţi pentru viaţă. Bineînţeles, am luat legătura cu organizaţia judeţeană de pionieri, căreia i-am expus traseul expediţiei, felul în care intenţionam s-o organizăm, numele elevilor propuşi să participe, aceştia urmînd a fi dintre fruntaşii la învăţătură, precum şi-ntr-o perfectă stare de sănătate... Am fost nevoit să obţin vizele necesare...

Aici, cînd a ajuns la vize, l-am întrerupt pe profesorul Somnu :

— Ce fel de vize ? Şi pentru ce era nevoie de-atîta birocraţie ?

— Dragă maestre, iarăşi eşti în eroare ! m-a atenţionat comandantul „Nisetrului". Expediţiile de-acum nu se organizează spontan, aiurea-n tramvai, cum le făceai matale, ci pe baza unei securităţi depline a desfăşurării lor. De altfel, aşteaptă-mă o clipă, să mă duc pînă-n cameră, şi să-ţi prezint documentaţia necesară. Pentru ca, o dată pentru totdeauna, să pricepi că aventurismul nu-i caracteristic şcolarilor deceniului al nouălea. Ne apropiem de-un sfîrşit de mileniu, şi-altfel gîndim. Nu ca-n '36, cînd vă

tot întrebați încotro s-o luați, ca să ieșiți basma curată... Ai nițică răbdare ?...

— Chiar multă... Fiindcă, într-adevăr, am impresia că-i ceva serios, în sistemul vostru de punere la punct a unor asemenea călătorii. Din care, totuși, sper să nu lipsească și-un pic de aventură...

— Vezi mapa asta albastră, mi-a zis profesorul, după ce se-ntorsese din camera noastră, și-mi adusese un dosar burdușit cu hîrțoage, ei bine, după cum poți citi și singur, pe ea stă scris *Expedițiile Cutezătorii*, asta în colțul din stînga sus, iar ca titlu *Oglinda expediției Cutezătorii, ediția a XVI-a/1985*. Iar mai jos, completat de noi : echipajul „Nisetrul 2", localitatea Mățău, școala Șotriile, județul Argeș...

Surîzînd, i-am declarat Nisetrului :

— Asta ne-ar mai fi trebuit, să completăm și noi formulare ! Păi, ce mai calea valea, ne luau profesorii, și părinții ca din oală...

— Și-ar fi avut toate motivele, de vreme ce nu prea dădeați dovadă de minte !...

— Mersi ! Va să zică, eram și prostuți...

— Să n-o luăm mecanic, s-a străduit să mă-nbuneze comandantul, am dorit să mă exprim și eu metaforic, ca voi, scriitorii ! Însă nu-i asta totul, deoarece mapa va intra în arhivele școlii și-ale Consiliului național al organizației pionierilor precum și la cel județean. Pe pagina a doua, îi vezi, lipiți cu pap, aceștia-s membrii echipajului. În ordine ierarhică : comandant, căpitan, secund... Pe pagina următoare, schiță traseului : Mățău, Pitești, Ploiești, Buzău, Brăila, Galați, Sulina. Plus obiectivul principal al expediției : „Cunoașterea florei și faunei din «Delta Dunării»." În dreapta jos, viza consiliului județean al organizației pionierilor...

— Și la ce vă trebuiau atîtea formulare și vize ?...

— Păi, stai să vezi ! m-a temperat Somnu. Expedițiile, cărora li se ține o riguroasă evidență, erau urmărite de organele centrale, și dotate, în funcție de rezultate, cu trofee...

— Asta-i bine, dar şi stimulativ ! Pe noi, cei din echipajul „Copaia“, ne aştepta, la întoarcere, mai mult ca sigur, trofeul „Ca la mama acasă“.

— Nu-nţeleg !

— Adică, mai pe şleau, o bătaie, ca la mama acasă... Şi-n toată legea, de-aveam să stăm pe scaune numai într-o rînă !

— Deşi nu-i chiar atît de educativă, pe-atunci v-ar fi prins tare bine o bătăiţă. Pe bune şi pe deplin meritată !... Noi, în schimb, avem posibilitatea de-a primi *Marele trofeu transmisibil „Busola de aur“*, plus încă alte douăsprezece : *„Chemarea munţilor“*, *„Cutezătorii“*, *„Scutul dacic“*, *„Sfinxul Carpaţilor“*, *„Caseta de cristal“*, *„Genţianele“*, *„Egreta de fildeş“*, *„Termosul de argint“*, *„Cortul de mătase“*, *„Jobarat“* şi *„Pana de aur“*... Să tot ai de unde-ţi alege !

— Păi da, am încercat eu să fiu ironic, vă cam răsfaţă cu-atîtea trofee, şi-ncă atît de incitant botezate. Eu unul, cînd am pornit pe Argeş în jos, m-aş fi mulţumit şi cu „Castronul de ciorbă“... Fiindcă habar n-ai ce foame am tras...

— Noi n-am păţit una ca asta ! mi-a declarat profesorul. Am să-ţi arăt, mai încolo, cu ce dotaţie am plecat la drum... Bineînţeles, fiindcă ai apucat să-mi spui de străduinţele voastre de-a vă însuşi nişte rudimente de primajutor, la noi alta-i situaţia. Prin regulament, membrii echipajului sînt obligaţi să obţină confirmarea perfectei lor stări de sănătate, să fie înzestraţi cu truse medicale, să fie temeinic instruiţi de către un medic...

— Sper că *uman*, iar nu *veterinar*, ca moş Pisoc al nostru ! l-am întrerupt, fără voie, pe pedagogul meu.

— Dar bineînţeles. Doctorul trebuie să le explice noţiuni precise de alimentaţie, de dozare a eforturilor fizice, de prevenire şi evitare a accidentelor, de acordare a primului-ajutor, de prevenire şi tratare a muşcăturilor de viperă...

— Cum aşa ? Fără a proceda la nişte testări de asimilare a cunoştinţelor predate ? m-am mirat eu. Cred că, în această privinţă, „Copaia“ se afla pe-o poziţie mult mai avansată...

— Cum să nu ! m-a luat peste picior Nisetrul. Doar am auzit cum aţi procedat, şi cu ce rezultate spectaculoase.. Copiii mei, care urmăriseră cu osebit interes instructajul doctorului Stroe, un tip simpatic şi extrem de volubil, care ştia să se apropie de elevi, n-aveau nevoie de atari teste, precum cele întreprinse de voi. S-ar fi făcut de rîs, nu de-altceva. Ştiau prea bine, şi-ncă din timp, că expediţia va dura numai între şapte şi patrusprezece zile, că se vor afla, tot timpul, sub supravegherea mea, că, obligatoriu, deplasările aveau să se efectueze numai pe jos, eventual în bărci sau pe plute, că vor dormi în corturi şi-şi vor pregăti singuri mîncarea...

— Care mîncare ? am devenit deodată atent.

— Cea preparată din merindele luate de-acasă, sau din produsele cumpărate pe parcursul itinerariului ! m-a lămurit (insuficient, după mine) profesorul Nisetrul.

Căzut pe gînduri, mi-am amintit de patimile noastre, ale celor din componenţa echipajului „Copaia", ocazionate de procurarea hranei celei de toate zilele. Mă rog, aveam să-i povestesc mai tîrziu, despre astea, comandantului Manole. Deocamdată, l-am rugat cu glas niţel obosit :

— Ştii ce, profesore, hai să ne culcăm... Mă interesează atît de mult sistemul vostru de organizare, încît m-am hotărît să nu mai plecăm de-aici, de la „Istriţa", pînă nu-mi spui totul, şi pînă nu-ţi rezolv problema „jurnalului de cort". Şi-aşa am nişte necazuri cu motorul „Bombiţei", încît, după ce-l pigulim niţel, să vedem ce are, ne-ntindem iarăşi la poveşti. Pînă una alta, ţin să-ţi spun că, între expediţia „Copaia", a mea, şi „Nisetrul 2", a voastră, există nişte diferenţe cumplite. Din toate punctele de vedere. Care s-ar putea aprecia chiar, exprimîndu-mă popular, ca „de la cer la pămînt"...

— De-acord cu matale, maestre ! a acceptat Somnul. Mergem la culcare. Însă cu-o singură şi unică salutară condiţie. Să nu mă mai obligi să-ţi dau jos tabelul cu instrucţiunile de „utilizare" a motelului. Le ştiu pe dinafară... Altminteri, cer să fiu cazat în altă cameră !

— Fii serios, profesore ! l-am dojenit eu. Fără matale cum o să se mai încălzească atmosfera ambiantă ?

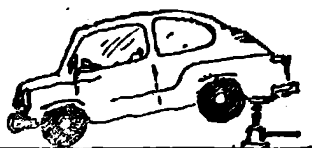
— Foarte simplu ! m-a asigurat Somnul. Înainte de culcare, prind foarte bine cîteva exerciții de gimnastică... Bunăoară, niște genuflexiuni...

— Cam cîte ?

— Cred că vreo cinci sute ar fi suficient !

— E-o idee ! Probabil c-o să fac febră muschiulară, și-atunci o să-mi fie și cald !

8. Mic intermezzo auto

Dimineața, după o noapte în care am dormit ca un buștean, însă ca un buștean pus pe foc, care arde duduind de se zguduie soba, cu diferența că eu, în loc să dudui, dîrdîiam (de frig), de se cutremurau pereții, dușumeaua și tavanul, încît bietul profesor intrase în panică, tot întrebîndu-mă, din ceas în ceas, dacă nu cumva mi-e rău, m-am trezit bine dispus și pornit pe fapte mari. Drept care l-am mobilizat pe comandantul „Nisetrului 2" :

— Profesore, ce-i facem, lenevim și trîndăvim, sau ne punem pe treabă ?

— În viața mea n-am știut ce-i zăcutul la pat în neștire. Ne-apucăm de lucru, gata ! Cu ce-ncepem ?

— Cu micul-dejun, sau *breakfastul*, cum îi zic marii detectivi !

Peste un sfert de ceas, renunțînd la un duș ce-ar fi fost fantastic, de-ar fi curs și-apă caldă pe robinetul marcat cu roșu, iar nu din cea pe punctul de-a îngheța, care ne-a congelat și măduva din oase, ne aflam în salonul restaurantului. Unde am pornit să-l căutăm pe amicul Papălînă. Operație încununată de-un insucces total. Deoarece freneticul ospătar dispăruse.

Într-un tîrziu, terminînd de cutreierat parkingul, gospodăria anexă a motelului şi cele trei etaje ale „Istriţei", l-am găsit în bucătărie. Cucăind c-un ceainic fierbinte în braţe, pitit după maşina de gătit.

— Ce faci aici, meştere ? s-a interesat mirat Nisetrul.

— V-aşteptam să coborîţi din cameră. Şi, tot aşteptînd şi-aşteptînd, am aţipit şi eu olecuţă... Cît să prind puteri. Ştiind ce mă aşteaptă, cu mofturile căpitanului Mox, căruia niciodată nu-i place cum îl servesc, nici ce-i servesc. De data asta însă, nădăjduiesc să-i iau maul...

— Cum adică „maul" ? l-am întrebat eu, deoarece se referise la mine.

— Adică să vă las cu gura căscată ! În limba noastră populară, a oamenilor de rînd. V-am pregătit o surpriză culinară de excepţie. Ca să nu mă mai criticaţi... Dacă o să vedeţi matale despre ce-i vorba, n-ai să mai poţi rosti un cuvinţel. Fiindcă o să fiţi ocupat...

— Cu ce, că tot n-am înţeles ?

— Cu mestecatul ! a conchis Papălînă.

Într-adevăr, cît timp am fost ocupat cu ingurgitarea *breakfastului* oferit de ospătar, n-am avut cînd să scot şi eu o vorbă. Ne preparase nişte jumări de ouă cu caşcaval. De ni se încleiaseră şi înţepeniseră dinţii în magma servită de eminentul bucătar-ospătar. Caşcavalul se transformase într-un soi de *chewing-gum* infernal. Diabolic chiar. Trăgeam de el din răsputeri, încercînd disperaţi să ne dezlipim dantura. Fără să reuşim.

Deoarece Papălînă stătea lîngă noi, aşteptînd felicitări, cu inima cît un purice, i-am zis şi eu, mai mult din milă, abia reuşind să silabisesc :

— Brr... avooo ! Exclei.., clei... celent !...

După ce-am sorbit o gură de ceai fierbinte, care-a dizolvat ca printr-o minune cauciucul pe care încă-l mai mestecam, am putut să-mi completez „felicitarea".

— Ce fel de caşcaval ai utilizat la prepararea jumărilor ? E nemaipomenit...

— Mă bucur ! mi-a zîmbit fericit Papălînă. Ştiţi, căpitane Fox, întrucît n-am găsit în depozit caşcaval original, am preparat singur un înlocuitor. Ce mi-am zis eu : „caşcavalul se face din lapte... deci, dacă torn nişte lapte praf

în ouă, ceva mai mult, ca să semene a cașcaval, precis nu se observă !"...

— Cît ai pus ? m-am interesat îngrozit de cele auzite.

— Cam o juma' de kil ! a precizat Papălînă.

— Vrei să spui o juma de cutie ?

— Nu, că nu-l avem în cutie, ci la saci de cincizeci de ocale. Așa ni s-a livrat... Ca să-l adăugăm la furajele pe care le servim în crescătoria-anexă a motelului nostru. Model pe județ... Numai viței și purcei de lapte, anume educați în vederea sacrificării lor de Revelion !

N-am mai zis nimic. Numai profesorul Somnu, mugind de indignare, i-a cerut ospătarului :

— Adu-ne urgent niște cafele, că-mi vine să rag !...

Era și normal. Avînd în vedere că fusese nevoit să consume din hrana luată de la gura bieților și nevinovaților viței. Bine că nu și guița !...

Cînd am terminat cu cafelele, de-astă dată, într-adevăr, excelente, comandantul m-a întrebat, ceva mai bine dispus :

— Ce-i facem acu' ? Continui să-ți povestesc despre „Nisetrul 2" ?

— Aș prefera să-mi relatezi despre „Nisetrul" matale mai tîrziu !... Doar ne-am înțeles, sper că-ți amintești, încă de-aseară, că, mai întîi, vreau să mă ocup nițel de motorul „Bombiței"...

— Singur ?...

— Desigur ! C-aici n-am cu cine mă ajuta. Cine vrei să m-asiste ? Matale, Papălînă?...

Ospătarul, care trăgea cu urechea, conform unei mai vechi deformații profesionale, a intervenit jignit :

— Cum adică, Papălînă nu-i valabil decît la bucătărie și la servit ? De ce credeți că-s nepriceput în chestii de tehnică auto ?... Păi, maestre și căpitane Mox, tata are mașină de peste douăzeci de ani... Și numai eu îi pun la punct motorul !

Iar profesorul Somnu, ceva mai reținut, însă adînc mîhnit, mi-a suflat și dînsul :

— De ce v-oţi fi crezînd voi, scriitorii, cei mai primii a-ntiia din lumea asta ? Adică, un profesor nu ştie ce-i aia o maşină ! Păi, dragă Cox, află c-am luat peste treizeci de ore de conducere, plus zece de mecanică...

Entuziasmat de cele auzite, şi dîndu-mi seama că aveam să-mi termin motorul în mai puţin de-o oră, existînd lîngă mine nişte oameni dotaţi cu elementele necesare de mecanică auto, m-am grăbit să le făgăduiesc :

— La prînz, dragii mei, sînteţi invitaţii căpitanului Cox, alias Conan Doi, după cum sînt cunoscut în lumea literară... Îmi cer scuze, dacă v-am supărat, uitînd că oricine poate avea cunoştinţe tehnice. Mai ales astăzi, cînd mai toată lumea are un automobil, sau aşteaptă să-i vină !... Iar dejunul îl voi prepara eu, cu mînuţele mele. Fiind şi Papălînă invitat, mă opun cu fermitate să ne servească la masă. Serviciul îl voi asigura tot eu... Ca să fie tacîmul complet...

De parcă mi-ar fi fost gura aurită, motorul l-am terminat în numai... o jumătate de ceas. Papălînă îi demontase chiulasa şi-i scosese supapele, profesorul dăduse jos şi cutia de viteze, iar eu mă ocupasem de Delco, bujii, frîne, sistemul de răcire şi ambreiaj.

Acuma, toată partea mecanică a „Fiat"-ului meu 600 se afla răspîndită pe podeaua garajului aflat în dotaţia motelului „Istriţa". Şi priveam la ea, cu toţii, ca viţeii la poarta nouă. Niţel debusolat, l-am întrebat pe profesor :

— Ce părere ai, pe unde-o fi, oare, defecţiunea ?...

— Nu-mi dau prea bine seama ! m-a informat dînsul cinstit. Eu am urmat zece ore de mecanică „motociclistică", pe-o „Jawa" 250... La automobile, mai ales cînd e vorba de motor, mă descurc ceva mai anevoios !

— Şi matale, dragă Papălînă, ce zici ? m-am adresat cuprins de disperare ospătarului.

— Eu tac, mă abţin ! Maşina bătrînului e-un camion, „Roman-Diesel", şi motorul arată cu totul altfel decît ce-avem aici, la picioarele noastre. Însă zic să nu ne enervăm, ci s-aşteptăm pînă vine frate-miu. Pe la sfîrşitul săptămînii e-acilea, că vrea să-şi facă vacanţa la noi...

— Şi cu ce-o să m-ajute un elev în vacanţă ? Şi-apoi, ce gen de şcoală urmează, dacă intră-n vacanţă după nici o lună de învăţătură ?...

Papălînă s-a scărpinat o țîrîșică în cap, zburlindu-și părul, care și-așa nu mai fusese de mult pieptănat, și mi-a mărturisit :

— Căpitane Mox, sau Fox, că nimeni nu mai știe cum să-ți zică, de sucit ce sînteți matale, frate-miu e-un mecanic auto de milioane ! Și-o să fie și de miliarde, cînd o termina cursurile de calificare la locul de muncă... Își face vacanța aici, fiindcă toți ceilalți elevi sînt trimiși la practică, pe la fel și fel de SMA-uri, pe tractoare, buldozere și-alte mașinații agricole... Însă Buliu, ăsta-i frate-miu, e scutit medical !

— Păi, dacă-i suferind, o să mai fie în stare să-mi monteze la loc motorul ?...

— Precis ! m-a asigurat entuziasmat Papălînă. Fiindcă beteșugul lui e la cap... N-are pic de ținere de minte, încît uită totul de la mînă pînă la gură. Însă doctorul zice c-o să treacă. Cu timpul... Și-n afară de-asta, învață meșteșugul, adică mecanica auto, la „Dacia-Service", din Constanța, care, mai înainte, acum vreo cinșpe ani, se chema „Fiat-Service"... Deci, ce mai tura-vura, trebuie să fi auzit el ceva și despre automobile dintr-astea, așa cum a fost al lu' tălică !

— Cum adică, „a fost" ?

— Adică, fără motor, nu vă supărați matale, înseamnă că nu mai este !

Profesorul Somnu a izbucnit pe neașteptate într-un hohot de rîs fantastic.

Molipsit, nici Papălînă nu s-a lăsat mai prejos. Ci a purces și dînsul să chicotească, dezlănțuindu-și din răsputeri posibilitățile vocal-pulmonare.

Uluit, i-am luat la rost :

— Ce-ați găsit de rîs în tragedia pe care-o trăim aici?...

— În primul rînd, faptul că nu-i nici o tragedie ! a-nceput profesorul să ducă muncă de lămurire cu mine. Mai curînd, s-ar putea zice că-i o întreagă comedie...

— De ce ? m-am interesat eu lejer indispus.

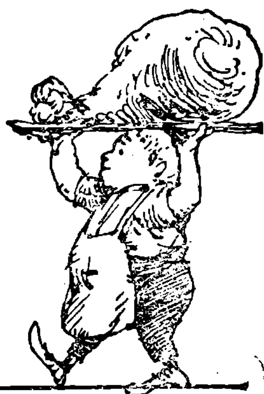
— Fiindcă trei nepricepuți se vîră, ca fraierii, într-o treabă pe care n-o cunosc, după ce și-au dat aere mărețe ! Nu-i de rîs ? Așa că, mai bine rîzi și matale, ca să-ți treacă

necazul și supărarea. Rîsul vindecă, e lucru bine știut. Cu-atît mai mult cu cît o să ai și-alte motive...

— Care-s alea ?...

— Maestre, ai fost inspirat, cînd ne-ai invitat la prînz. Una la mînă. Ne-ai făgăduit c-ai să gătești personal. Două la mînă. Și-ai mai zis c-o să ne servești cu mînuțele dumitale. Trei la mînă. Gata, cred că-s suficiente atîtea !...

În aceeași clipă m-a pufnit și pe mine rîsul. Însă unul special. Dublu. Și pe dinafară, și pe dinăuntru, adică interior. Deoarece mi se oferea o nemaipomenită ocazie să mă răsplătesc față de bunul și dragul meu comandant de expediție, precum și față de „amicul“ Papălînă. În afară de asta, știam eu ce știam !...

9. Invitați de onoare

— Atunci dați fuga să vă spălați, schimbați-vă de haine, și-ntr-un ceas, cel puțin, să vă prezentați în salonul restaurantului. Eu mă duc la bucătărie, și mă aranjez acolo, mă spăl și-mi îmbrac halatul de lucru al bucătăresei, care sper să mă-ncapă ! Și, pentru ca masa să fie mai bogată, îl invit și pe Mehmet Ali Ciubuc, sperînd să se fi însănătoșit. Haida, dați-i bătaie, nu mai trageți de timp...

Ideea de a-l pofti la masă şi pe şeful unităţii, după mine, era mai mult decît genială. Fără cheile de la depozit şi-ale magaziei de alimente, n-aş mai fi avut posibilitatea organizării unui prînz de excepţie.

L-am găsit în biroul său. Cînd Mehmet Ali a aflat despre ce-i vorba, n-a mai stat o clipă pe gînduri. Mi-a înmînat cheile, atrăgîndu-mi atenţia :

— Maestre şi căpitane Mox...

— Pardon, Cox ! am ţinut eu să pun lucrurile la punct.

— Mă rog, fie şi-aşa, am toată încrederea în dumneavoastră ! Însă, nu vă bazaţi pe asta, căci, chiar dacă am să particip şi eu la festival...

— Festin, fără val !

— Mă rog, cum o fi, eu am să socotesc tot ce se va servi ! Fiindcă am înţeles că-s invitat pe paralele dumitale... La preţuri de restaurant, e clar !

— Mai mult decît clar ! l-am asigurat eu.

După ce-am cotrobăit prin depozit şi magazie, le-am servit oaspeţilor, cu mîinile mele, cele mai neaşteptate delicatesuri. Ceapă verde cu castraveţi natur, usturoi amestecat cu iaurt, şi, ca desert, o spumă de tomate condimentată cu ardei verde iute.

Spre deosebire de Mehmet Ali şi Papălînă, care consumau din bucate parcă stînjeniţi şi contrariaţi, eu şi cu meşterul Manole nu ne jenam. Deloc. De nici un fel şi de nici o culoare. De fapt, ultima afirmaţie nu prea corespundea realităţii, deoarece eram amîndoi îmbujoraţi la chip ca nişte gogoşari în oţet.

Zîmbind pe sub mustaţă, m-am adresat timizilor din efectivul „Istriţei“, recte şefului de unitate şi ospătarului:

— De ce nu mîncaţi mai cu poftă ?...

— De mîncat noi am mînca, dar e cam iute, bre ! s-a exprimat bîiguind Mehmet Ciubuc.

— Păi nu aşa ne-am înţeles ? Matale ţine socoteala la tot ce-am pus pe masă, şi dă-i drumu', nu te sfii !...

După ce ne-am retras de la masă, Somnul, pălit de somn, din pricina unei digestii anevoioase, s-a retras către cameră. Iar eu, deşi cam dormeam pe mine, m-am retras

în biroul lui Mehmet Ali Ciubuc. Să întocmim nota de plată. Urmat, bineînțeles, de șeful unității. Dar și de Papălînă. Acesta, din motive de curiozitate exagerată.

Mehmet și-a ocupat fotoliul, ce i se și cuvenea de drept, Papălînă s-a așezat pe prichiciul ferestrei, de parcă s-ar fi temut să nu fug pe-acolo, în momentul cînd voi afla cuantumul notei, iar eu m-am așezat, liniștit și surîzător, pe-un scaun în fața responsabilului.

Și l-am întrebat pe-un ton corespunzător, ca și cum aș fi știut dinainte că-s condamnat la cine știe ce șocuri insuportabile, similare celor pe care le recepteazǎ ocupanții scaunelor electrice de la Sing-Sing, celebra temniță americană :

— Ei, meștere, cum stăm cu socotelile ? Cît mă costă masa de-astăzi ?

— Stăm prost, bre ! s-a bîlbîit încurcat Mehmet.

— De ce ? Ai dificultăți stomacale ?...

— Nu, bre, am dificultăți profesionale, bre maestre ! Însă am o idee !. Chiar fixă... Ce-ar fi s-o lăsăm moartă-n popușoi, și să vă considerați dumneavoastră invitații mei... Eu zic c-ar fi mai bine așa. Avantajos pentru toată lumea.

M-am prefăcut adîncit în gînduri, ca și cum aș fi ezitat să iau o hotărîre. În cele din urmă, lăsîndu-l nițel să fiarbă în suc propriu, i-am comunicat decizia mea :

— Am o contrapropunere ! Masa a fost oferită prietenilor noștri de noi doi. Un prînz dietetic, naturisto-vegetarian. Cred că, la prețuri de stat, nu face mult...

— Gata ! S-a făcut...

— Totu-i bine, cînd se termină cu bine ! a exclamat ușurat Papălînă.

La despărțire, pe cînd dădeam să ies pe ușă, l-am auzit pe ospătar întrebîndu-mă :

— Maestre, de ce ți se zice dumneavoastră căpitanul Mox ? Lucrați cumva la marină... Nu-i așa, că-i așa ?

— Sigur că nu ! Eu lucrez la romane, iar căpitanul Cox mi se trage de la expediția „Copaia"...

— Aha ! Bănuiam eu... Va să zică, acum i se spune „Copaia" ?...

Mehmet Ali Ciubuc, cel care emanase supoziția de mai sus, și-a luat capul între mîini, și-apoi a pornit să și-l bîțîie, într-o parte și-n alta, ca și cum ar fi intenționat să constate ce anume i se bălăbăne înăuntru.

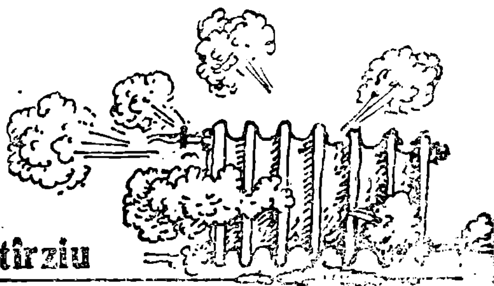
Seara, la cină, cînd am servit doar niște iaurt și vreo cîteva grisine, avînd stomacurile prea iritate, l-am zărit pe Papălînă pisicindu-se pe lîngă noi, și tot vrînd să ne-ntrebe ceva. Timid ca o fetiță, l-a abordat pe Somnu :

— Tovarășe profesor, căpitanul Cox ăla, din romane, nu era căpitan de submarine ?...

— Deloc ! Comanda o fregată și avea alt nume...

Îngîndurat, parcă pierdut pe-o altă planetă, Papălînă s-a îndepărtat de lîngă noi pîș-pîș. Însă am mai apucat să-l auzim vorbindu-și sieși :

— Asta e ! Trăim într-o altă lume...

10. Mai bine mai tîrziu decît niciodată

În noaptea aceea, care a urmat prînzului de gală oferit de personalitatea subsemnatului, am dormit la căldură. Întrucît reușisem să apucăm și data de 1 octombrie, cînd, conform dispozițiilor legale, instalațiile de încălzire centrală ale motelului „Istrița" trebuiau puse în funcțiune, șeful unității (Mehmet Ali Ciubuc) a ținut să-și răscumpere o parte din păcate.

Mecanicul lipsind, Ciubuc îi poruncise ospătarului :

— Mă Papălînă, dacă vrei să-ţi ofer o primă în seara asta, ai să faci şi pe mecanicul... Neprezentîndu-se la slujbă, fiind obosit el ştie din ce motive, după cum vezi, şi-a amînat sosirea pe mîine... Aşa că, asta-i situaţia ! Tot sînt de gardă la noapte, deci dă drumu' la calorifere şi la cazanul de apă.

Eram cu profesorul pe scara ce ducea la etaj, discutînd, în contradictoriu, ce să facem cu maşina. Eu îi ziceam :

— Somnule, aş da un telefon la *auto-servicele* din cel mai apropiat oraş, să ne trimeată un mecanic. Însă unul capabil. Care să ne monteze la loc „Bombiţa"...

— Fii serios, maestre ! m-a sfătuit Nisetrul. O să te coste cît nu face... Şi-aşa, fie vorba între noi, maşina matale nu mai are mult de trăit. De ce să-ţi iroseşti paralele cu ea, cînd oricînd, atunci cînd nu te-aştepţi, poate trece pe-aici, pe la motel, cine ştie ce şofer priceput la chestii dintr-astea, de mecanică auto. Nici nu ştii ce talentaţi şi dăruiţi sînt, mai ales, camionagiii. Odată, cîndva, am văzut unul, destul de tinerel, care a pus în mişcare un ditamai „Mercedes"-ul. Iar nu o gîgîlice ca „Fieţelul" pe care-l posezi.

Îndurerat de părerea comandantului despre draga mea maşinuţă, totuşi am fost silit să-i dau dreptate. Cu banii pe care i-aş fi cheltuit — remorcarea pînă la autoservice, manopera, piesele şi-altele, plus ce-aş fi încasat pe „Bombiţă", dacă aş fi vîndut-o, cine ştie, poate mi-aş fi putut cumpăra una nouă. Şi 'n-am insistat.

Taman atunci îi auzisem pe cei doi reprezentanţi ai motelului. Iar profesorul, sesizînd ocazia, mi-a atras atenţia :

— O s-avem căldurică, apă caldă... Mai curînd rămînem aici, la „Istriţa", încă vreo cîteva zile, şi-ncercăm să dăm de „jurnalul de cort"...

— Cum ? m-am mirat eu.

— Cum adică cum ? s-a arătat şi mai mirat profesorul. Nu aşa, cum ai afirmat matale ? Din analiza organizării celor două expediţii conduse de noi ?...

— Aha ! Aşa-i... Mai bine 'mai tîrziu decît niciodată !

— Nu pricep ! a exclamat Nisetrul.

— Foarte simplu ! i-am explicat eu. Decît să nu montăm „Bombiţa" niciodată, mai bine mai tîrziu... Fiindcă-i în folosul nostru. Comun. Poate mai găsesc ceva eronat, în felul cum ţi-ai meşterit expediţia, şi, cine ştie, cu niţel noroc, plus bineînţeles flerul meu, rezolvăm şi enigma „jurnalului de cort". Fiindcă văd că-ţi stă în gît !...

— Pardon ! a intervenit indignat Somnu. Nu-n gît, ci-n suflet, ceea ce-i altceva...

— Rezon, coane Manole ! Mai există unii care confundă gîtul cu sufletul... Mîncăii, par egzamplu. Cestie care ne depăşeşte, nu-i aşa ?...

La „cestie", profesorul nu mi-a răspuns. Considerînd, probabil, că nu-i nevoie. Însă, după cum mi-a zîmbit subţire, pe sub mustaţa pe care n-o poseda, era posibil să fie şi invers. Că-i umbla mintea comandantului, praştie, nu-altceva !

Cînd am afirmat, la începutul capitolului, c-am dormit la căldură, era doar un fel de-a spune. Deoarece, peste vreun ceas, o dată ajunşi în camera noastră, caloriferul a pornit să fîsîie, mai întîi, apoi să scoată aburi pe la toate încheieturile, şi-ncă într-o atare cantitate, încît am fost siliţi să deschidem ferestrele. Pentru a evacua vaporii ce ne sufocau şi a mai reduce din temperatura ce devenise insuportabilă.

Spre norocul nostru, profesorul Nisetrul a avut o idee de milioane, propunîndu-mi :

— Ce-ar fi să-i tragem şi-un duş ? Nu c-am fi nişte nespălaţi, însă ne-am putea astfel răcori olecuţă... Ce zici, maestre ?

— Excelentă iniţiativă ! Intri matale primul ?...

— Se poate ? Dumitale ţi se cuvine cinstea. Eşti, oarecum, şi mai în vîrstă, şi-apoi eşti şi maestru ! Triplu chiar. La scris, în artă culinară, dar şi-n materie de tehnică auto... Te rog, pofteşte în baie !

Mai bine îl invitam eu pe Somnu, acordîndu-i toate privilegiile de mai sus. Fiindcă imediat ce-am pătruns în minuscula cameră de baie, am fost silit să-mi dau jos ţoalele de pe mine în plină beznă. Una de-un tip aparte.

Care se datora aburilor ce umpluseră încăperea, de nu se mai vedea om cu om.

Cînd am urcat în cadă, pe bîjbîitelea, şi m-am vîrît sub duş şi-am răsucit robinetul de apă rece, ca să-mi potolesc dogorile ce-mi cuprinseseră trupul, am emis un răcnet cumplit. De-au intrat în vibraţie toate elementele existente în baie. Inclusiv oglinda de deasupra chiuvetei. Care a şi plesnit. Habar n-aveam că posed o voce atît de puternică. Numai că totul era din pricina şuvoiului de apă fierbinte, amestecat cu vapori sub presiune, care îmi împroşcase picioarele. Spre norocul meu, dispozitivul de punere în funcţiune a duşului nu acţionase. Fiind înţepenit. Altminteri, la ora actuală, aş fi fost opărit de sus şi pînă jos. Ca un curcan zvîrlit în apă clocotindă, pentru a i se smulge mai lesne penele.

În clipa următoare, cînd am năvălit afară din baie urlînd de durere, gol puşcă, Nisetrul stătea înaintea ferestrei deschise, încercînd să se răcorească. Privindu-mă uluit cum înşfăcam cearceaful de pe pat, ca să-mi acopăr goliciunea, şi mă repezeam spre dînsul, m-a întrebat nedumerit :

— Ce-ai păţit şi ce-ai de gînd, maestre ?...

— Dă-te la o parte, Somnule !

— De ce ?

— Vreau să ies neapărat afară, să-mi astîmpăr nervii!

— Pe fereastră ?

— Pe oriunde ! Fiindcă nu se mai poate-ndura... Ce, vrei să luăm foc ? În baie m-am opărit pe ţurloaie, aici mă asfixiez din pricina căldurii, ce-altceva îmi rămîne de făcut ?... Nu-ţi dai seama că ăştia ne-aruncă în aer, cu motel cu tot ? Mai mult ca sigur, nefericiţii au uitat să reducă din intensitatea injectorului de la cazan...

Om de iniţiativă, profesorul mi-a strigat :

— Atunci e de rău, maestre ! Haidem neapărat la ei... Ia-te după mine !

În secunda următoare, atît profesorul cît şi subsemnatul, alergam înnebuniţi pe coridoarele etajului, coborînd val-vîrtej scările în direcţia biroului unde ar fi trebuit să se afle Mehmet Ali şi Papălină. Somnu era doar în

maiou și pantalonii de la trening, iar eu înfășurat în cearceaf, ca un senator roman într-o togă.

Adînciți în niște socoteli, care, pesemne, evoluau nefavorabil pentru ospătar, acesta arăta răvășit la chip și congestionat, atît din motive de concentrare, cît și datorită aburilor ce scăldau cabinetul șefului său direct. Și nici nu ne-au observat pătrunzînd în încăpere. Și-ncă în costumația de mai sus.

Abia cînd am țipat la Ali Mehmet Ciubuc : „Ce-aveți de gînd, oameni buni ?“ șeful s-a uitat la mine năuc. Rămînînd, peste o clipă, zărindu-mă în togă, cu gura căscată și ochii în cap cît cepele.

Cînd i-am anunțat responsabilului dezastrul, acesta și-a mai revenit nițel din surpriză, și l-a anunțat și el, la rîndul său, pe ospătar :

— Nefericitule ! Dacă ai lăsat focul aprins, atunci ești marț...: adică nu, mort !...

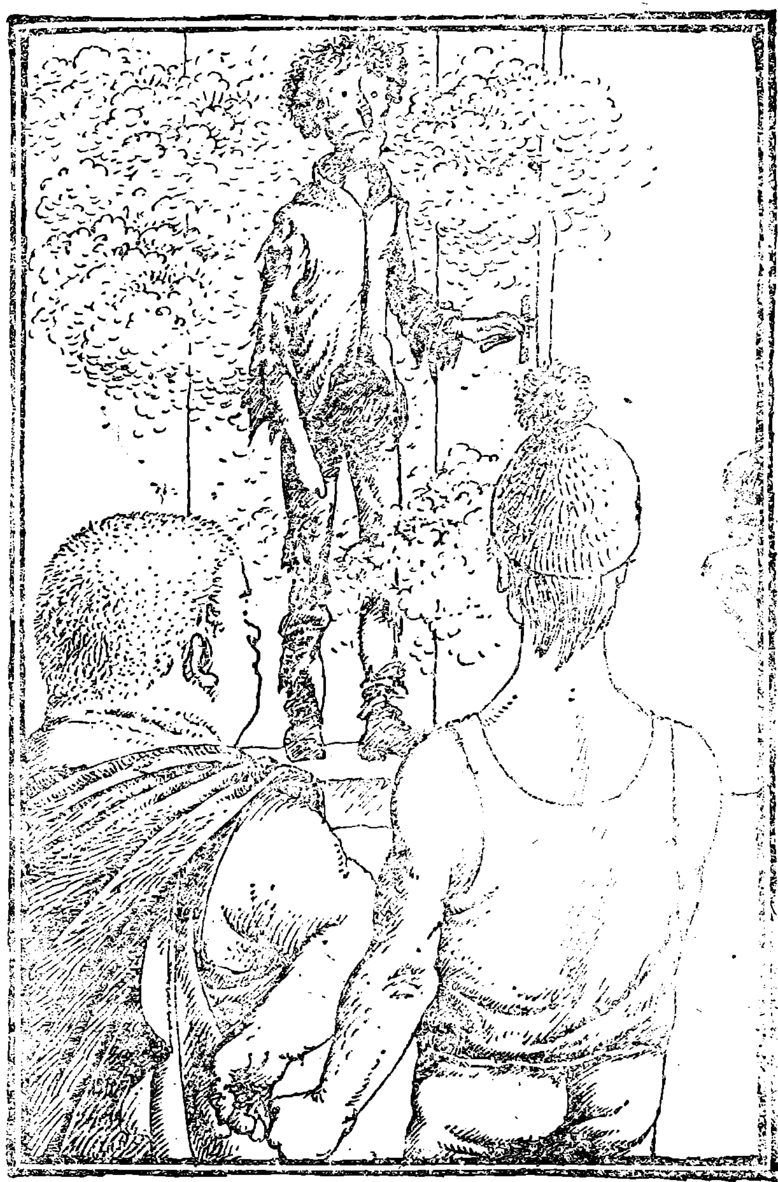
Pînă să-și dea seama Papălînă, dacă este marț sau mort, toată instalația de încălzire centrală a motelului a intrat în trepidație. Caloriferele bubuiau și fîsîiau, conductele slobozeau vapori pe la garnituri, icnind ca un om, iar cazanul de la subsol, rămas probabil fără apă, gîlgîia sinistru, ca și cum s-ar fi sufocat de cîți aburi se-adunaseră în el. Papălînă, cuprins de disperare, s-a ridicat și i-a comunicat șefului unității :

— Nea Ciubuce, nu-i o problemă ! Mă-c să-i torn cîteva găleți de apă, dacă merge încă rețeaua, și mă-ntorc numaidecît...

Și, fără să-și mai avertizeze conducătorul, și-a zvîrlit în gură creionașul și guma. După care le-a înghițit. Și, pe cînd țîșnea afară din birou, i-a strigat :

— Dacă mai mă-napoiez sănătos, o să verificăm iarăși socotelile... Astea tot nu-mi purtau noroc !

Peste cîteva minute, o explozie înăbușită ne-a vestit rezolvarea problemei. Trepidația instalației a-ncetat instantaneu. Iar ospătarul, cînd și-a făcut reapariția, era un cu totul alt om. Spre surprinderea noastră, totuși sănătos. Însă parțial, dacă se poate zice și-așa. De unde, mai

înainte, plecase în deplinătatea facultăţilor sale mintale şi fizice, acuma nu mai poseda jumătate din mustăcioară, îi absentau perciunii de tip sud-american, cu care se mîndrea atît de mult, iar părul cîrlionţat şi negru (ca pana corbului, cum se spune în folclor), căpătase o ciudată culoare ruginie. Plus că-l purta numai pe partea posterioară a craniului, restul fiind sensibil redus.

— Ce-ai păţit, omule ? l-am întrebat stupefiat de strania sa înfăţişare.

— Mai nimic, tovarăşe Copaie, adică, pardon, tovarăşe căpitan Cox ! mi-a răspuns ospătarul clătinîndu-se lejer pe picioare. Mai mult a pătimit cazanul... Deşi nu i-a ars nici un fir de păr, aşa cum mi s-a-ntîmplat mie, cînd m-am apucat să torn apă în el. A plesnit de la prima găleată... Flacăra injectorului a răbufnit pe dinafară, şi mi-a pîrlit frizura, iar eu am stins-o numaidecît. Adică nu chiar eu, ci suflul exploziei. Ştiţi, c-oţi fi-nvăţat şi matale la şcoală, apa conţine şi niscaiva hidrogen în amestec cu oxizi inflamabili, cărora li se zice şi oxigeni, şi stîrneşte uragane cumplite cînd iă foc...

Nepricepînd mai nimic din aberaţiile debitate cu-atîta dezinvoltură de stressatul ospătar. Mehmet Ali l-a readus oarecum, la sentimente ceva mai umane, îndemnîndu-l :

— Papalînă, vorbeşte, domle, pre limba noastră, să-nţelegem care-i situaţia !

— Nea Ciubuce, situaţia-i bună, dar nu chiar disperată ! l-a lămurit în acelaşi stil subordonatul. Cazanul a crăpat, şi l-am pus pe celălalt în funcţiune. I-am dat şi apă, i-am aprins şi focul. Deci, ce mai tura-vura, totu-i în regulă. Motelul n-o să aibă de suferit... Ce-i fac acu ? Ne-apucăm iarăşi de socoteli, sau mă duc îndărăt, să repar ce se mai poate ?...

— Ai să poţi ? l-a-ntrebat neîncrezător şeful unităţii.

— Poc ! l-a asigurat Papalînă.

Şi ne-a explicat tuturor, văzîndu-ne dornici de-a-l asculta :

— Oi fi eu ospătar de lux, însă-s şi mecanic... Tot de lux ! Tablă de trei avem, ciocan avem, aparat de sudură avem, într-o oră fac cazanul la loc. Fiindcă n-a pă-

ţit nimic la fundul de jos şi capacul de sus ! Restul, nu-i o problemă, face băiatu' ! Gata, am plecat, nu mai stau să-mi pierz timpul.

Abia cînd am ajuns în cameră, împreună cu profesorul Somnu, care părea impresionat de cele întîmplate şi auzite, am realizat de ce zîmbise (mefistofelic) Mehmet Ali, cînd ne urase „noapte bună !"...

Căci, nici n-apucasem să ne vîrîm sub pături, şi imediat s-a dezlănţuit urgia. Caloriferele, suficient de calde, au pornit să bubuie, să zdrăngăne, să huruie. Speriat, l-am întrebat pe Nisetrul :

— Ce-o mai fi şi-asta ?

— Nimic grav ! m-a anunţat el.

— Crezi că nu sîntem iarăşi în primejdie să sărim în aer ?

— Cîtuşi de puţin !

— Dar ce-i ?

— Unul din aspectele concrete ale legii rezonanţei...

Şi mi-a explicat, ca unui elev slab la fizică, despre ce-i vorba :

— Dacă Papalînă s-a apucat să lucreze la cazan, în subsolurile motelului, bătînd în el cu ciocanul şi-alte scule similare, este normal să intre în rezonanţă întreaga instalaţie de încălzire centrală ! Ba, dacă se-ndîrjeşte ospătarul, ar fi posibil să se extindă fenomenul şi la structura de rezistenţă a construcţiei. Aşa-i betonul, n-ai ce-i face !... Sună mai dihai ca un contrabas, cum se mai întîmplă uneori...

Peste vreo jumătate de ceas, poate mai mult, zgomotele au încetat. În schimb, aburii au purces iarăşi să ţîşnească pe la încheieturile caloriferelor.

Neliniştit, am coborît de urgenţă la subsolul „Istriţei".

Unde i-am găsit pe Ciubuc şi Papalînă cercetînd instalaţia. Lîngă cel de-al doilea cazan. În care injectorul duduia, de-ai fi zis că-i reactor de „Boeing 147".

— Ce faceţi aici, oameni buni ? Nu vedeţi că iarăşi fierbe apa-n cazan ?...

Observînd prezenţa mea, responsabilul m-a informat :

— A cam obosit bietu băiat, şi-acum se-odihneşte activ, continuînd cercetările. E ceva în neregulă... Staţi liniştit, că sîntem amîndoi aici. Cînd terminăm şi-aflăm cauza, se-apucă iarăşi de lucru...

Şi-aşa ne-am petrecut toată noaptea. Dormind cu intermitenţe. În orice caz, am rămas profund impresionaţi de devotamentul şi conştiinciozitatea profesională a celor din reprezentativa „Istriţei". Mai rar aşa oameni. Pînă n-au dat gata cazanul, nu s-au lăsat. Dar nici pe noi nu ne-au lăsat. Să dormim. Ce să mai lungim vorba, ne dăduseră şi pe noi gata ! Cum prea bine îl avertizasem pe Somnu : „Mai bine mai tîrziu decît niciodată !" Adică, în situaţia de la această oră, în traducere liberă, era prea tîrziu, ca să apucăm a mai aţipi vreodată... Decît, cel mult, în noaptea următoare.

11. Variaţiuni pe aceeaşi temă din titlul precedent

De dimineaţă, pe cînd umblam bîjbîind prin cameră, cu ochii cîrpiţi de nesomn, lovindu-ne zdravăn de toate mobilele existente acolo : scaune, noptiere, măsuţă, paturi, şi lădiţa pentru aşezat geamantanele, deodată ne-am trezit. Ca printr-o minune. Datorită tăcerii dumnezeieşti ce pogorîse asupra motelului „Istriţa".

— Ce-o fi oare ? l-am chestionat pe Somnu, căruia, de fapt, s-ar fi cuvenit să i se preschimbe numele în Nesomnu.

— Oaah ! a căscat el mai întîi, gata să-şi dezarticuleze fălcile. Cred că s-au culcat şi „meşterii" noştri... Ce linişte, sfinte Sisoie !...

— O să-ţi aminteşti de Sisoie, cînd n-o avea cine să ne servească micul-dejun ! l-am alertat pe comandantul expediţiei „Nisetrul 2".

— De ce mic-dejun ? N-au spus că la motel au *breakfasturi* de tip suedez ?... Nelimitat, din nici un punct de vedere. Nici cantitativ, şi nici calitativ !

— Ba da ! Însă cînd se-adună un număr apreciabil de clienţi !

— Şi ce, noi nu sîntem apreciabili ? s-a enervat profesorul. Mi-e o foame, de-aş mînca şi beton expandat...

Spre norocul nostru, întrucît Mehmet Ali Ciubuc şi Papalînă dormeau în sala cazanelor, la căldurică, culcaţi pe-o laviţă de maximum 70 cm lăţime, mai mult într-o rînă, c-altminteri n-ar fi avut loc, i-am mobilizat numaidecît la datorie.

— Trezeşte-te, meştere Papalînă, că-i ora de *breakfast* ! i-a zis Nisetrul.

Nici Papalînă şi nici Mehmet Ali nu ne-au recepţionat corespunzător. Rămînînd în continuare nemişcaţi.

Îngrozit, l-am privit semnificativ pe Somnu, şi i-am sugerat :

— Profesore, n-or fi cumva morţi ? Dacă s-or fi intoxicat cu gazele de-aici, utilizate la cuptoare ?...

— Păi nu-s gaze ! Motelul lucrează cu gazolină...

— Şi ce ? Gazolina nu emană gaze, din moment ce se cheamă gaz şi olină ?...

Punînd la îndoială cunoştinţele mele în materie de chimie, profesorul nu mi-a răspuns, ci s-a apucat să-l scuture niţel, de umăr, pe Papalînă.

Fără să dea nici un semn de viaţă, acesta s-a prăbuşit ca un buştean pe podeaua de beton. Unde-a rămas. În aceeaşi stare de lemn. Întocmai ca şi Mehmet. Care, fără să părăsească laviţa, făcea şi el pe mortul.

— Profesore ! am strigat eu speriat. Situaţia-i albastră... N-ai vrut să-mi acorzi atenţia cuvenită, însă ăştia-s morţi de-a binelea. Trebuie să le aplicăm imediat o respiraţie artificială, de tip „bouche a bouche“, cum se spune, adică gură-n gură.

Şi, fără să mai zăbovesc, mi-am apropiat faţa de cea a şefului unităţii. Fiindu-mi mai la îndemînă, întrucît se găsea pe laviţă, şi nu eram nevoit să mă aplec.

În clipa următoare, îi comunicam liniştit comandantului Nisetrul :

— Am avut dreptate ! E cît se poate de mort...

— Nu mai respiră deloc ? s-a interesat profesorul.

— Ba da, şi-ncă normal, dacă se poate spune şi-aşa ! Însă emană nişte vapori de motorină, atît de puternici, încît mă simt ameţit...

— Atunci, maestre, e mort... provizoriu !

— Exact ! Pozitiv... Căci asta am vrut să te informez şi eu, dar mi-ai luat vorba din gură. Şi, zic eu, cred că şi Papalînă se află în aceeaşi stare de comă hipoxică...

— Căpitane Cox, nu cred c-ai avut atari ocazii, cu prilejul „Copăii“, însă e absolut necesar să-i readucem la viaţă. Adică, să-i scoatem din negurile intoxicaţiei şi să-i silim să facă priză cu realitatea...

— Perfect ! l-am aprobat eu. Priza-i aici, uite-o lîngă spatele cazanului. Totul este să vedem cum îi conectăm...

Iarăşi s-a arătat nemulţumit profesorul. Pesemne, de cunoştinţele mele fizico-electronice. Şi nu s-a jenat să mă chestioneze :

— Maestre, cum ai stat matale, în şcoală, cu fizica şi chimia ?

— Aproape normal. Adică, m-am plasat mai curînd pe orbita „statului“, decît pe cea a evoluţiei. Nu eram un fanatic la aceste obiecte, fiind permanent preocupat de literatură...

— Mda ! Se cam observă...

— Ca să-i aducem la realitate, adică să facă priză cu ea, e nevoie să apelăm la nişte amoniac, sau, eventual, la ceva similar ! i-am sugerat eu Nisetrului, cam enervat de neîncrederea sa în posibilităţile mele intelectuale.

Realizînd că, după absolvirea cursurilor, unde nu prea excelasem, evoluasem totuşi satisfăcător, profesorul m-a îndemnat îmbărbătat :

— Asta este ! Deci, ce mai tura-vura, te pricepi... Haidem să căutăm nişte amoniac. Altminteri, există riscul să decedeze de-a binelea !

Oricît am cercetat, prin toate dependinţele motelului „Istriţa", n-am dat peste nici un pic din compusul hidrogenat al azotului. Deodată, din senin, îmi adusesem aminte şi formula respectivului preparat : NH_3 ! Că doar nu eram întru totul afon. Într-un tîrziu, trecînd fugitiv şi prin magazia crescătoriei de viţei şi purcei, am observat nişte saci pe care sta scris „Azotat de amoniu". Fericit, i-am comunicat Nisetrului :

— Profesore, sînt şi sîntem salvaţi ! Uite amoniul...

— Bine, dar ăsta-i îngrăşămînt chimic ! a dat el să mă lămurească.

— N-are a face ! l-am cam repezit eu, fiindcă prea-şi da aere de mare chimist. Îl dizolvăm în apă, şi li-l turnăm pe gură...

— Imposibil ! Amoniacul se trage pe nas...

— Perfect ! Atunci îl vom administra pe nas, am hotărît eu.

Oricît ne-am silit să le ţinem gurile închise, a fost ceva de domeniul imposibilului. Nisetrul s-a ales cu mîna muşcată de Ciubuc, iar eu doborît la pămînt de Papălină. Care se ridicase la verticală, ţopăind îndrăcit.

Cînd, istoviţi de-atîta zbănţuială, ne-am aşezat pe laviţa de lîngă cazan, sprijinindu-ne umăr de umăr, Mehmet Ali Ciubuc ne-a întrebat :

— Ce v-am făcut, dragi tovarăşi căpitani, de-aţi vrut să ne omorîţi ? Asta ne era răsplata, după ce-am lucrat toată noaptea, ca să aveţi căldura asigurată ?... Frumos din partea dumilorvoastre, n-am ce zice !...

Indignat, i-am tăiat imediat aplombul :

— Adevăru-i invers, meştere Ciubuce ! Nu să vă omorîm am vrut, ci să vă salvăm de la moarte sigură...

Micul-dejun l-am servit împreună. Pe socoteala responsabilului. Care se simțea cu musca pe căciulă. La despărțire, le-am mulțumit frumos, dînșii ne-au mulțumit nouă, și-am fost cu toții împăcați. Din toate punctele de vedere. Și cu sufletele, și cu burticelele...

După care, i-am zis profesorului Somnu :

— Unde ne continuăm discuția, aici, sau la noi, în cameră ?...

— Care discuție ? s-a mirat Nisetrul. Există vreo neînțelegere între noi, și trebuie să punem lucrurile la punct ?...

Convins că bietul comandant era stressat de pățaniile prin care trecusem, și nu-i mai funcționa ca lumea releul însărcinat cu ținerea de minte, i-am reîmprospătat memoria. Însă ceva mai pe ocolite, ca să nu-l jignesc.

Lămurit, în sfîrșit, dar cu chiu cu vai, Nisetrul și-a sorbit cafeaua pînă la fund, cu zaț cu tot, și, căpătînd astfel energia necesară, a pornit să-mi povestească.

În primul rînd, obiectivul expediției era unul din cele mai interesante. Și anume : cunoașterea florei și faunei din Delta Dunării. După mine, nu numai interesant, dar și lesne de realizat. Fiindcă, spre osebire de noi, cei din „Copaia", nu-și propunea imposibilul — să descopere capitala Horezmului. Deci : 1—0. Pentru ei. Deoarece se dovedeau modești.

În ceea ce privește componența grupului expediționar, aici am avut unele probleme. Cu profesorul. Din motive detective (ca să zic așa). Fiindcă l-am rugat :

— Somnule, nu-i suficient să-mi comunici doar numele participanților, ci mă interesează, și-ncă enorm, caracteristicile lor psiho-sociale. Ce atribuții aveau în timpul desfășurării călătoriei, ce fel de oameni erau, și, mai ales, ce i-a determinat să ia parte la „Nisetrul 2"...

— La ultima chestiune, e cel mai ușor de răspuns : entuziasmul. Înflăcărarea declanșată de-ocazia unei atari aventuri. Absolut neobișnuită. În special pentru copii...

Apoi, stînd o clipă pe gînduri, profesorul m-a rugat :

— Maestre, în privința celorlalte probleme, te-aș ruga să mergem în cameră. Acolo am toată documentația...

După ce și-a pus în ordine hîrtiile din mapa ce-l însoțea, o dată ajunși în odaia noastră, Somnu mi-a relatat cuprins de emoție :

— Atît de dragi îmi erau copiii pe care îi conduceam în Deltă, încît, încă mai înainte de-a porni la drum, ne-am ales fiecare cîte-o poreclă hazlie, mai ales cu scopul de-a ne simți altfel decît pînă atunci. Așa că, dragă maestre, n-am să-ți redau decît parțial numele lor autentice, ci mai curînd poreclele și funcțiile pe care le aveau în cadrul expediției... De acord ?

— Absolut de-acord ! Dă-i drumu'...

— Atunci ascultă ! Și, în vreme ce-ți comunic datele cerute, poți să privești și la mutrișoarele lor, din „Oglinda" expediției, unde se află lipite fotografiile tuturor participanților... După cum și vezi, comandantul echipajului eram eu, Manole Vasilescu, profesor de educație fizică. Nu-i așa că arăt bine în fotografie ?...

— Splendid ! l-am asigurat eu. Chiar mai bine decît în realitate...

— Mersi ! Urmează căpitanul : Găbiță, zis și Babușcă, un elev fruntaș, excelent la învățătură, însă posedînd un caracter cam închis. Apoi secundul : Somotei, pre numele său mic Cristi, tip energic, răzbătăreț, bun gospodar. De altfel, se observă și pe chipul său trăsăturile de mai sus. În conformitate cu zicala populară : „Fața omului — oglinda sufletului". Iulică-Țiparu, dacă te uiți mai bine la el, are toate calitățile omului întreprinzător, plin de inițiativă. De aceea fusese numit, de mine și de colectiv, zoolog al echipajului.

Nedumerit, l-am întrebat pe comandantul Somnu, care, în timp ce-mi înfățișa și caracteriza pe fiecare membru al „Nisetrului 2", părea căzut în transă, de parcă ar fi fost copleșit de puhoiul unor amintiri de neșters :

— O chestie nu-s în stare să-nțeleg, ce legătură există între țipar și inițiativă ? Posedă peștele acela, arătînd ca o curea de pantaloni, atari calități, adică darul de-a se descurca în orice situație, precum și idei originale ?...

— Posedă ! Ai prins vreodată un țipar ? s-a interesat Somnu.

— Nu, ca să fiu sincer ! Deşi-s un pescar amator de excepţie...

— Păi vezi ! Înseamnă c-a fost mai abil decît matale, dacă nu s-a lăsat prins în undiţă...

Dîndu-mi seama că sărisem peste cal, l-am rugat pe Somnu :

— Iartă-mă, am fost rău ! De altfel, nu-mi stă în fire, însă am avut impresia că-mi pui la îndoială cunoştinţele piscicole, ca să mă exprim aşa. Hai să ne-mpăcăm...

Împăcat, Nisetrul şi-a continuat expunerea :

— Al doilea zoolog, Mari, zis şi Crăpceanu, elev dintr-a şaptea, un expansiv nemaipomenit, mereu pus pe glume, ne-a ajutat enorm în decursul expediţiei. Întocmai ca şi Mari II, de fapt Marius, poreclit Carasul, care, datorită disciplinei de care dădea dovadă, a fost un permanent exemplu bun. Deşi avea sarcina de-a fi botanist... Iar ceilalţi, Hamsie cel Blînd, bunul Cristian, bucătarul nostru secund, căruia, uneori, în funcţie de ce ne oferea la masă, îi mai ziceam şi Fîţă, precum şi Călin, bucătar şi el, poreclă de expediţie Fomisă, deoarece era cam încet şi se lăsa anevoie antrenat în acţiunile noastre, sau Silvică — Rechinul, cel mai plin de energie dintre noi, fiind şi mai mare, motiv pentru care fusese numit „pescar", ca funcţie, în echipaj, sperînd să ne asigure cu peştele necesar hranei noastre, pe plan local, ori Gabi-Guvide, fără o meserie precisă în cadrul expediţiei noastre, fiind cel mai mititel, numai dintr-a şasea, însă un băiat foarte chivernisit şi strîngător, sau Bibanul, căruia acasă îi ziceau Milică, sanitarul nostru de nădejde, „omul de aur", cum îl numeam noi, cei din echipaj, fiindcă maică-sa era cea mai talentată, pricepută şi dăruită asistentă sanitară din comună, şi-i transmisese, probabil ereditar, bogăţia sa de cunoştinţe medicale, ei bine, toţi aceştia mi-au fost tovarăşii mei de călătorie. Unul mai bun ca altul, în pofida unor mici defecţiuni ivite pe parcurs...

Uitîndu-mă mai atent la „fişa de bord" pe care o avea în faţă, l-am iscodit pe comandant :

— Stai niţel ! Pe ceilalţi doi, cîţi mai sînt în tabel, de ce nu mi-i prezinţi ?

Întrucîtva jenat, Somnu s-a fîţîit oleacă, apoi şi-a dat drumul :

— În privinţa lor e-o chestie ceva mai gingaşă, mai nu ştiu cum să-ţi spun...

— Ei, hai, nu te sfii, fii bărbat ! Că doar n-or fi fost pasageri clandestini...

— Da de unde ! Botanista Vasilescu, învăţătoare de profesie, este soţia mea dintîi şi cea de pe urmă. De-o viaţă sîntem împreună, şi-aveam neapărată nevoie de ea, cu-atît mai mult cu cît trebuia să hrănesc un echipaj întreg. Botanistă, era doar cu numele, ca să aibă şi dînsa o funcţie în timpul călătoriei noastre în Deltă. De fapt, pe ea mă bazam, fiind o bucătăreasă de milioane, autentică artistă culinară. Obţinînd, justificat, toate aprobările necesare, am inclus-o în componenţa expediţiei. Iar copiii au îndrăgit-o din prima zi. De la prima masă pe care le-a servit-o...

— Şi cealaltă ? am insistat eu.

— Cealaltă-i Anca. Şoimuliţa echipajului. Poreclită Ştiuculiţă. De aceea i-am atribuit şi sarcina de zoolog, ştiucile aparţinînd de domeniu.

— Şi cum de ţi-a trecut prin cap, o asemenea idee ciudată, să antrenezi şi-un şoim al patriei într-o călătorie atît de obositoare ?...

— Păi cu cine era s-o las acasă, din moment ce-i fiică-mea, iar părinţii, adică eu şi nevastă-mea, eram în Deltă ? Şi nu-i prindea rău, să-nveţe şi ea ce-i munca. Nu vezi cum arată în poză : inteligentă şi frumoasă ?... De altfel, fie vorba între noi, e şi normal. Îmi seamănă mie şi maică-si...

— Tot ce-i posibil ! Mai ales că soţia matale pare şi-una şi alta, adică şi frumoasă şi deşteaptă...

— Şi eu nu ? s-a prefăcut indignat Somnu.

— Dar bineînţeles ! l-am liniştit eu, ca să nu intre la idei nesănătoase. Însă matale eşti bărbat, iar partida adversă aparţine genului feminin... Apropo, mai sînt două chestii ce se cer lămurite. Ca să-mi astîmpăr curiozitatea. Mai întîi, botanista Vasilescu, de fapt robul expediţiei, n-avea şi dînsa o poreclă ?

— Ba cum să nu ! Toată lumea îi spunea tovarăşa Somnu. Iar alteori Nisetrul...

— De unde şi pînă unde ? m-am mirat eu.

— Păi nu era nevastă-mea ? Şi-apoi, cît a durat expediţia, mereu am nădăjduit să mîncăm şi noi o bucăţică de somn sau de nisetru. Cred că şi din pricina asta au insistat copiii să nu-i dăm altă poreclă. Fiindcă ea era mama Ancăi, a mea şi-a tuturor. Din păcate, nefăcîndu-se rost de materia primă, noi am rămas cu speranţa, iar ea cu numele speciei respective de peşte... Şi care-i a doua chestie ?

— Spune-mi deschis, n-ai observat că echipajul era compus din 13 membri ? Se spune-n popor că numărul acesta poartă nenoroc, cobeşte numai a pagubă !...

Profesorul a pufnit în rîs, apoi m-a examinat ceva mai atent, ca şi cum ar fi vrut să descopere pe chipul meu vreo urmă de malițiozitate, dacă nu cumva şi de prostie. Apoi s-a explicitat :

— Bineînţeles, maestre dragă, c-am ştiut de la bun început cîţi membri sînt în echipajul „Nisetrul 2". Dar niciodată nu ne-am pus problema cifrei blestemate, de 13... Am fi fost de rîsul lumii, dacă s-ar fi aflat una ca asta. Cea mai bună dovadă, după cum se şi poate vedea, e că m-am întors sănătos din expediţia noastră !... Este ?

Decis să-l pun la punct, pentru a nu mai lua în derîdere afirmaţiile mele, l-am temperat :

— Sigur că nu ! Ţi-a dispărut, în chip enigmatic „jurnalul de cort", şi-apoi, de unde ştii că eşti sănătos ?... Apreciind ultimele noastre păţanii, de-aici, de la motelul „Istriţa", nu s-ar putea avansa nici o certitudine. În nici una din direcţii... Asta e !

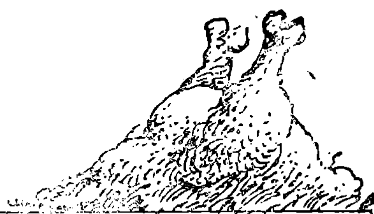
Somnu, un tip extrem de receptiv, după cum constatasem mai de mult, de altfel, a dat din cap, cum c-ar fi de acord cu spusele mele, dar m-a şi întrebat :

— Din cele ce ţi-am relatat despre componenţa echipajului meu, ţi-ai format cumva vreo părere în privinţa „jurnalului de cort" ?

— Nici una ! De vreme ce n-am avut cum să-l citesc...

— Nu, domle, s-a enervat niţel profesorul, mă refeream la dispariţia „jurnalului", nu la lecturarea sa !...

— Corect ! Însă, din cele aflate pînă acum, mi-e imposibil să dau de vreo urmă. Şi-apoi, nici nu mi-ai dezvăluit totul, după cum ne-nţeleseserăm... Mai ales la aspectul, să-i spunem şi-aşa, „administrativ". Mai am nevoie de-o sumedenie de elemente informative... Şi, de asemenea, mai am nevoie şi de-un pic de odihnă. Astfel, căpătăm energie. După care continuăm...

12. Supliment de informaţii... cam inutile!

Cînd am coborît în restaurantul motelului, ia-l pe ospătar de unde nu-i. Acuma, salonul fiind încălzit, atmosfera era plăcută şi incitantă. Deşi eram nedormiţi 65%.

Profesorul, băiat delicat şi binecrescut (aproape 1,85 m), n-a strigat după Papălînă, n-a făcut scandal, ci s-a limitat să bată lejer cu muchea cuţitului în marginea farfuriei. Totuşi, nu s-a produs apariţia mecano-ospătarului. Şi era evident că ne aştepta cu prînzul, deoarece unica masă prevăzută cu farfurii şi tacîmuri se dovedea a fi aceea la care ne aşezasem.

Atunci, ceva mai încolo, sătul de-atîta aşteptare, dar şi flămînd în acelaşi timp, mi-am permis să lansez un S.O.S. discret, strigînd cu glas pe jumătate ambalat :

— Meştere Papălînă ! Alooo ! Unde eşti, maestre ?...

— Acilea, colega ! a răspuns diligentul reprezentant al „Istriţei", ivindu-se în cadrul uşii ce da spre bucătărie, c-un copan de curcan în mîna dreaptă şi-o bucată de turtă

caldă în stînga. Şi-a completat, mestecînd grăbit ceea ce mai avea prin gură : „Aicişica, tovarăşi căpitani de cursă lungă, de baie sau de copaie, sau de ce-oţi mai fi !..."

— Ce-i facem, domle ? l-a întrebat niţel intrigat Somnu, realizînd că ospătarul se afla, oarecum, într-o stare specială, chiar de transă, aş zice. Noi nu mai mîncăm pe ziua de-astăzi ?... Ce-ai la bucătărie ?

Ospătarul Papălînă, văzîndu-se luat repede, s-a înecat cu bucătura ce-i umbla prin cavitatea bucală, şi-a răspuns icnit :

— ... îrcan... cîrc... an... ţaţa Rada !

— Ce ? m-am interesat eu extrem de nedumerit.

— Hîc ! Aoleu !...

După ce şi-a înghiţit eficient arşicul ce-i rămăsese în gîtlej, Papălînă a devenit brusc mai explicit :

— La bucătărie avem curcan la tavă, pe varză călită, şi pe ţaţa Rada care l-a adus de-acasă, în dar, ca să ne cinstească pentru c-a născut fie-sa... De bucurie, ne ospătează şi pe noi, adică pe şefu', pe mine şi pe Brînzu... Ştiţi matale care, vă mai amintiţi, că v-am pomenit de el, mecanicul de întreţinere...

Pe cînd Papălînă se străduia să ne lămurească situaţia, un urlet inuman, pe trei voci, a răbufnit dinspre bucătărie :

— Papălîîînăăă !

— Prezent ! a răspuns pe dată ospătarul, fără să pară speriat. Spre deosebire de noi, care intrasem la idei, neştiind ce se-ntîmplă în oficiul de preparare a bucatelor.

— Pofteşte-i la curcan şi pe muşterii noştri ! s-a auzit un glas de bărbat, sunînd ca un contrabas spart. Dar las', că viu eu să-i ridic...

În clipa următoare, un monument de femeie s-a strecurat anevoie pe uşa bucătăriei, pătrunzînd în salonul restaurantului şi îndreptîndu-se ameninţător spre noi. Nu mai văzusem un asemenea exemplar feminin. Vorbea gros şi penetrant, păşea ca un elefant, cîntărea (din ochi apreciind) cel puţin suta de ocale, şi-ar fi trebuit să te urci pe-un scaun, ca să ajungi la înălţimea ochilor ei de-un albastru fantastic, cum e cel al sticlelor de sifon. Cu chipul strălucindu-i de bucurie, dar şi de grăsimea hartanu-

lui de curcan din care sfîrteca în timp ce pășea în direcția noastră, ni s-a adresat, zîmbindu-ne blînd și mămoasă :

— Măi copii și mușterii, nu vreți s-o faceți fericită pe țața Rada a voastră ?...

— Hait ! i-am suflat cît mai discret profesorului. Extraterestra asta ne ia pe ocolite. Precis ne va solicita să ieșim cu „darul“, în cinstea faptului c-a născut fiică-sa...

— Eu aș zice s-o întindem cît mai urgent !... Nu văd altă salvare ! a opinat Nisetrul.

Eram în eroare. Deoarece țața Rada (OZN-ista) a insistat :

— Cinstiți-mi și mie curcanul, fiindc-aseară s-a născut un plod de patru kile, mînca-l-ar mama... Pe el și pe Gherghița, fie-mea. Dacă mă refuzați, mă supăr rău. Și nu-i bine. C-am o mînă, pe puțin treijde kile ! Haideți în bucătărie, că-i mai cald și mai ántim, și sîntem numai între de-ai noștri. E și oțu' de Ali-Baba, și căscatu' ăsta de Papălînă, bașca Brînzu. Șmecheri mari, unu și-unu. Numai voi mai lipseați. Și-o să vă ospăteze țața Rada c-un curcan pe varză, din ograda mea personală, de-o să vă lingeți pe dește !... Și nu vă costă o para chioară, pen-că eu fac cinste. De bucurie...

Se-nțelege, am acceptat imediat. Mai ales cînd auzisem că-i vorba de-un curcan natural, sălbatic. Și-apoi, nici n-am fi dorit s-o supărăm pe monumentala bucătăreasă.

Și i-am șoptit comandantului :

— Haidem, că se merită !

Care „o țîrișică“ ? Nici n-a putut fi vorba de-așa ceva. Căci ne-a servit fantastica bucătăreasă, mămoasă și dulce, ca pe copiii ei. De parcă ar fi vrut să ne pună la îngrășat. Intensiv și urgent. Cu cîte nu ne-a îndopat ! Ne-a silit să-i lichidăm curcanul, plus o uriașă tavă cu varză călită. Spre satisfacția comesenilor : Ali Mehmet Ciubuc, Brînzu, Papălînă și țața Rada.

Cînd am răsuflat ușurați, întrucît izbutiserăm să dăm gata orătania și recipientul (mai exact conținutul, adică varza), șeful unității s-a adresat subordonatei sale :

— Cumătro Rado, dar nu ne dai și cevașilea de băut ?
— Ce-ai zis ? s-a rățoit la el monumentul naturii.
— Niște vinișor, cumva ! a bîiguit nițel speriat Mehmet Ciubuc.
— La mine-n bucătărie ? În timpul serviciului ? Am să vă dau moare de varză, sau niște borș de tărîțe.
Cît era el de șef, Ciubuc n-a crîcnit. Nici măcar o vorbuliță. A tăcut mîlc, și-a așteptat să se fiarbă cafeaua. Iară noi, eu și cu profesorul Somnu, așijderea.

După ce-am dat gata și cafelușele preparate de eminentul cafegiu Papălînă, ne-am retras fiecare. Pe la sălașele noastre. Țața Rada s-a culcat după mașina de gătit, pe-o laviță anume instalată acolo. Mehmet Ali și Papălînă în biroul șefului. Iară noi, în cameră. La etaj. Sătui eram, bine ne simțeam, numai un puișor de somn ne lipsea.

Zăcînd amîndoi în pat, gîfîind și respirînd dificultuos, așteptam răbdători să ne-apară moș Ene pe la gene. Zadarnică așteptare. Moșul refuza să-și facă simțită prezența. Și i-am zis Nisetrului :
— Știi ce, dragule, este o vorbă. Cică : „Dacă nema puterința, geaba chichirez gîlceava !" Așa că, haidem la treabă...
— Ce ți-o mai fi trecut prin cap, maestre ? a exclamat deznădăjduit profesorul. Mai sîntem buni de vreo treabă, în halul de balonare în care ne aflăm ?...
— Da ! am susținut eu, optimist. Capetele încă nu ni-s afectate de balonare. Vom lucra cu capul... Dumneata ai să-mi comunici elementele informative referitoare la „administrativul" expediției „Nisetrul 2", din cap sau din acte, iar eu, tot cu capul, am să cuget la posibilitatea de-a afla unde-ați greșit, de v-a dispărut „jurnalul de cort"...
Bietul Somnu, abia mișcîndu-se, și-a extras din mapă niște caiețele și mi-a satisfăcut curiozitatea.

Sfătuindu-ne între noi, apelînd și la experiența expediției de anul trecut, mai consultîndu-ne și cu părinții, mi-a spus Nisetrul, angajîndu-se în expozeul solicitat, am ajuns la concluzia că ne erau necesare următoarele. Uite,

am să-ți citesc chiar din tabelele pe care le am aici. Mai întîi, lista bagajelor :

„Un rucsac, pentru fiecare membru al expediției. De mărime diferită, în funcție de gabaritul purtătorului."

„2 rînduri lenjerie de corp."

„2 perechi addidași, eventual bascheți sau teniși."

„Un trening. Indiferent de culoare. Totuși, preferabil albastru, avînd în vedere că plecăm într-o zonă cvasiacvatică — respectiv Delta Dunării."

„O pereche de pantaloni scurți."

„Două tricouri, un fes (mai exact căciuliță de melană), un flanel gros."

„Pălărie (sau șapcă) antisolară".

„Sac de plastic pentru apărare de ploaie, plus 2 metri de folie, ca să acoperim corturile în caz de diluvii."

„Un sac de dormit."

„Două prosoape, un săpun, periuță de dinți."

„O lanternă, un briceag, lingură, furculiță, farfurii (adîncă, întinsă și mică), cană și bidon, toate din plastic (cu excepția lanternei și-a briceagului, se-nțelege)."

„Alimente : 2 kg. mălai, 1/2 kg. brînză, 1/2kg. slănină, două borcane, cît mai mari, de dulceață sau gem, ceapă, usturoi, cartofi, ouă fierte vîrtos (5), două cutii conserve carne, 2 cutii cu pateu de ficat, 1/2 kg. zahăr la doi copii, 1 l. ulei, tot la doi copii, pîine, covrigi, biscuiți, grisine, pesmeturi."

Impresionat de spiritul de prevedere al organizatorilor, precum și de faptul că nu scăpaseră din vedere aproape nimic, l-am întrebat pe Somnu :

— Profesore dragă, și cu ce-aveați să cărați toate cele de mai sus, care, după socotelile mele, reprezentau o mică „alimentară", bașca un „micromagazin universal" ?... Vă gîndiserăți cumva la vreun camion ?... Una la mînă. Și, doi la mînă, nu crezi c-ar fi fost mai bine să luați cu voi carne proaspătă, sub formă de găini, pui, rațe, eventual purcei, ca să nu fiți nevoiți să apelați la conserve ?

La început, Nisetrul și-a imaginat că-l iau peste picior. Însă, observînd că eram suficient de serios, mi-a declarat, la fel de serios :

— Am impresia că n-ai prea fost atent, maestre! N-ai văzut, din extrasele de regulament pe care ţi le-am dat să le citeşti, că expediţiile se efectuează pe jos ?...

— Bineînţeles ! Atîta lucru am sesizat şi eu, că doar nu era să vă deplasaţi cu avionul... Şi ce, camionul nu reprezintă un mijloc de deplasare pe jos ?

— Pe jos, asta vrea să spună că expediţionarii vor umbla pe picioarele lor personale. Deci, fiecare avea să-şi care bagajele în spinare. De-aia erau prevăzute rucsacurile. Dacă împarţi totul la 13, adică la cei treisprezece membri ai „Nisetrului 2", ai să constaţi că mai era încă loc. Pentru obiectele necesare la construirea adăposturilor de noapte, dar şi cele utile în diverse acţiuni de autoaprovizionare. De-aia n-am prevăzut, cum bine te-ai gîndit şi matale, găini, raţe, purcei şi-alte orătănii !...

Zîmbind, i-am atras atenţia Somnului :

— Purcelul, fie vorba între noi, încă n-a evoluat la acest stadiu, de-l incluzi la zburătoare...

— Corect ! Pozitiv ! Însă m-a luat gura pe dinainte... Deşi, dacă stăm şi cugetăm mai ştiinţific, cîndva, în pleistocen, mai toate animalele erau dotate cu aripi. *Pterodactilii, apterobrahii*, şi-alte denumiri pe care le-am uitat... Este ?

Nesigur pe cunoştinţele mele în domeniul respectiv, şi cu toate că nu-mi aminteam să fi învăţat, la şcoală, despre „purceloptere", „vacodactili" şi-aşa mai departe, am lăsat-o moartă. Doar i-am spus profesorului, dîndu-i, într-un fel, dreptate :

— Într-adevăr, dacă burduşeaţi găinile, raţele sau purceii în rucsacuri, şi-ncă în plină vară, riscau să moară pe drum. Aşa că, tot mai bune erau conservele... Şi ce le-aţi mai pus în cîrcă bieţilor copii ?

— Stai niţel, că-ţi citesc şi tabelul al doilea. Cel cu utilajele ! mi-a declarat profesorul. Ascultă :

„Scule pentru pescuit : obligatoriu o undiţă, ace, plumbi, nailon, momeală şi plute, juvelnic şi prostovol."

„Cîte o minitrusă sanitară proprie. Ori din comerţ, de la magazinele cu materiale turistice, ori din portbagajele maşinilor, de la cei ai căror părinţi posedau automobile în proprietate personală."

„Un colac de maşină, la doi elevi..."

— Stai ! l-am întrerupt pe profesor. Ce-i aia, colac de maşină ? Am şi eu automobil, şi niciodată nu mi-a dat prin cap că trebuie să fie prevăzut cu colac... Nu-nţeleg !...

— Mă mir ! a exclamat Nisetrul, realmente nedumerit. Cum aşa ? Matale, care zici că eşti şi pescar, n-ai dat niciodată la peşte, cu undiţa, aflîndu-te în mijlocul bălţii pe-un colac de maşină, cofecţionat dintr-o cameră de anvelopă ?...

— E clar ! Numai că eu am utilizat o lotcă, luntre sau barcă...

După care am tăcut mîlc. Ce era să-i mai spun acum profesorului, ştiind despre ce era vorba, că încercasem şi eu, odată, pe balta de la Tîncăbeşti, să utilizez un atare utilaj improvizat ? Dintr-o cameră de „Fiat"-600. Peste care aşezasem o scîndură lată de 30 cm. Şi mă dusesem la fund. Cu cameră şi scîndură cu tot. Nefiind calculată pe gabaritul meu. Şi nu-mi reuşise figura nici a doua oară. Deşi folosisem o cameră de tractor, împrumutătă de la finu' Gheorghe al Auricăi lu' Arambaşa. Şi iarăşi fusese primejdie mare să mă-nec. Cînd se răsturnase instalaţia încropită de finu-meu, meşter la toate, care-i fixase şi-un podeţ din laturi, spunîndu-mi, sigur de sine : „Naşule, asta-i mai dihai ca un vampor !" Într-adevăr ! Fusese mai „dihai". Deoarece, cînd se răsturnase, cu fundul în sus, eu rămăsesem sub ea, cu capul în jos, în apă. Dacă nu mă agăţam cu mîna de valvă, scoţînd, fără să vreau, ventilul, ceea ceea ce dusese la dezumflarea rapidă a „şalupei", m-ar fi pescuit alţii pe mine. Nu ca peşte, ci ca înecat. Şi decedat, pe deasupra. Din prostie.

Păstrînd cele de mai sus pentru mine, l-am lăsat pe Somnu să-şi continue lectura :

„O saltea pneumatică. Tot pentru doi elevi."

„Un cort, ceva mai mare, pentru patru persoane de dimensiuni reduse."

„Două aparate de fotografiat."

„Aragaz de voiaj, prevăzut cu zece butelii de schimb, un ceaun pentru mămăligă, două cratiţe, o oală de ciorbă, adică, mai exact, pentru ciorbă, că doar nu era să plecăm

cu ciorba la noi, un polonic mare, împrumutat de la cantina S.M.A.-ului, două găleţi din plastic..."

Observînd că Somnu încetează să mai citească, l-am îndemnat :

— Haide, dragul meu, nu te sfii ! Spune tot, ce-aţi mai luat...

— Asta-i tot ! Că doar nu era să-ncărcăm în spinare o casă întreagă... Ci numai strictul necesar ! Nu-i suficient, după părerea matale ?

De ce să-l fi amăgit pe comandantul expediţiei, atît de bine organizate, şi să nu-i spun adevărul ? Şi i l-am dezvăluit, fără menajamente :

— Sigur că nu !

— Vorbeşti serios, maestre ? s-a mirat el uluit. Cum adică nu-i suficient ? Ce-ar fi trebuit să cărăm cu noi ?...

— Stai blînd şi nu te avînta, că nu m-ai înţeles ! am dat eu să-l temperez. Nu-i suficient, în sensul că n-am destule date pentru a-mi da seama unde s-ar fi putut rătăci „jurnalul de cort", asta am vrut să zic.

Nisetrul, s-a scărpinat încurcat în cap, neştiind ce-i cu metoda mea deductivă, de nu izbutea să rezolve încă nimic, apoi mi-a declarat amărît :

— Maestre Conan Doi, oricît oi fi tălică de mare detectiv, cred că nu ţi-ar strica niţică odihnă... Cine ştie, poate eşti prea obosit, ca să mai gîndeşti eficient. Lăsăm pe mîine totul. Dacă nici datele pe care ţi le-am furnizat nu ţi-s de ajuns, înseamnă că ni s-au umflat şi capetele, de cîtă varză călită am vîrît în noi, şi nu mai judecă normal. Dacă reuşim să adormim, poate se dezumflă... Şi mîine continuăm !

Deşi, parcă, simţeam cum moş Ene îmi dă tîrcoale pe la gene, am mai apucat să-i spun profesorului :

— Nisetrule dragă, continuăm mîine, aşa precum prea bine ai zis, însă invers...

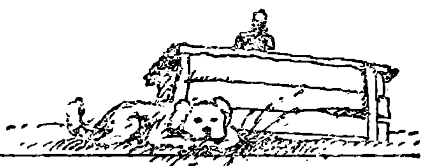
— Cum invers ? Va fi nevoie să mă-ntorc cu picioarele-n sus, şi, din această poziţie, destul de incomodă, să-ţi completez informaţiile ce ţi-s necesare ?...

— Ei, asta-i bună ! Nici gînd de-aşa ceva... Invers, în sensul c-am să-ţi povestesc eu, cum ne-am organizat expediţia noastră, „Copaia", din punct de vedere „tehnico-

administrativ"... Dim compararea celor două modalități de punere la punct a unei călătorii speciale, s-ar putea să deducem unde-i chichirezul ! Înțelegi ?...

— Nu.! a mărturisit cinstit profesorul Somnu. Mi-e și somn, de altfel...

— Perfect ! Atunci culcă-te, ceea ce-am să fac și eu. Iar mîine dimineață am să te lămuresc, la amănunt, în privința ideii mele. Cam neclară acum !...

13. Nici „Copaia" n-a stat de „lemn-Tănase"

După ce-am dormit un somn de zile mari, străbătut de vise urîte, cînd se făcea că țața Rada ne fierbea, într-un cazan de rufe, laolaltă cu-o roabă de varză tăiată mărunt, vroind să prepare o „varză cu carne", cît să sature un regiment întreg, m-am trezit, spre surprinderea mea, plin de energie, odihnit și, chiar flămînd.

Profesorul, sculat înaintea mea, executa niște exerciții ciudate, probabil de gimnastică, în fața ferestrei deschise.

— Ce te-a apucat, Nisetrule ? l-am întrebat curios, n-ai avut un somn normal, de te bîții în halul ăsta, ca și cum ai încerca s-alungi cine știe ce vedenii ?...

— Ba am dormit splendid. Adînc și neliniștit. Din pricina unor coșmaruri de groază. În care bucătăreasa noastră, pusă pe fapte mari, intenționa să mă treacă prin mașina de tocat carne, ca să mă transforme în cîrnați de casă, pentru a mă vîrî la cuptor, pe varză călită. De-aia practic gimnastica asta neobișnuită.

Interesant ! Ce-o fi avut ţaţa Rada cu profesorul, de vreme ce pe dînsul a vrut să-l dea la maşină, şi să-l toace mărunt, iar pe mine m-a scutit de chinul ăsta, tăindu-mă doar în hălci ?

— Termină, o dată cu halucinaţiile, şi cu mişcările astea dezordonate... Că ameţesc. Numai privindu-te... Fii bărbat, nu cîrnat ! l-am luat la rost pe Nisetrul. Ne spălăm rapid, ne-mbrăcăm, şi-i cerem lui Papălînă să ne servească un ceai fierbinte, fără zahăr, că balonează.

Peste vreo zece minute, spălaţi sumar, fără apă, deoarece iarăşi nu era apă la baie, ci folosindu-ne de ce mai rămăsese pe fundul vazei de flori, ne prezentam val-vîrtej în sala restaurantului ; unde Papălînă ne-a întîmpinat cu zîmbetul pe buze :

— Bună dimineaţa, tovarăşi căpitani ! Cum aţi dormit ?...

— Excelent ! i-a răspuns Nisetrul.

— Eu, cum să zic, n-am lipit pleoapă de pleoapă ! ne-a informat ospătarul.

Întrucît nu se întrezărea nici o speranţă să mai căpătăm un ceai în dimineaţa aceea, datorită insomniei ce-l chinuise pe Papălînă, l-am întrerupt prieteneşte, însă cam brutal :

— Ho ! Opreşte-te, moară stricată... Ce-ai la ceai ?...

— Ceai ! Plus unticel, gemuleţ şi pîinică...

Gîndindu-mă că-i cazul să-l determin pe bietul profesor să refacă priza cu realitatea, după coşmarul de peste noapte, l-am întrebat pe scumpul nostru prieten :

— Arătăm noi a oameni care să se sature numai cu un ceai ?

Papălînă ne-a examinat osebit de atent, şi mi-a declarat şovăielnic :

— N-aş prea-ş zice ! Mai ales în ce vă priveşte pe tălică...

— Corect ! Atunci ne-aduci cinci...

După ce ne-am ospătat domneşte, şi-am constatat că Nisetrul îşi revenise complet, arătînd la fel de umflat ca şi ieri, de cît ceai băuse, l-am chemat pe ospătar.

— Papălînă dragă, acum să ne mai dai...

— Alte ceaiuri ? s-a grăbit să-ntrebe speriat ospătarul. Păi ce, nu sîntem și noi făpturi omenești, vrednice de-o cănuță de ceai, atîta cît a mai rămas ? De unde ?...

— ...niște cafeluțe ! mi-am terminat eu comanda.

— Ei, așa da, mai merge ! a răsuflat ușurat amicul nostru.

Pe cînd sorbeam satisfăcuți din ceșcuțele cu cafea, l-am abordat pe comandantul „Nisetrului 2“, băgînd seamă că dădea s-ațipească pe el :

— Somnule, e timpul să ne continuăm investigațiile. La orizont n-a apărut nici un mecanic auto, așa că vreme avem destulă la dispoziție. De data asta, am să-ți relatez [illegible]... Cum s-a desfășurat „Copaia“. Mai cu seamă în prima [illegible] parte, cea tehnico-organizatorică. Și am impresia, dacă [illegible] și certitudinea, c-o să-ți rezolv problema. Și știi de [illegible] ? Fiindcă, spre deosebire de voi, „Copaia“ noastră a posedat o organizare mult mai, cum să zic, mai... spontană ! Stai blînd și-ascultă. Căci ai să-nveți multe dintr-o experiență veche de-acum cîteva decenii. Astfel, după cum ți-am tot repetat, de mă doare mintea, din diferențe [illegible] țîșni adevărul... Totul este să nu mă-ntrerupi !

Fals entuziasmat, Somnu m-a asigurat :

— Corect ! Garantez asta... Cel puțin 75% !

Cînd îi pomenisem comandantului expediției „Nisetrul 2“, despre spontaneitatea în sistemul de organizare a „Copăii“, îmi reapăruseră, brusc, în memorie, întîmplările petrecute atunci cu noi, prin 1936. Dar și mutrele echipajului meu. Și nu numai chipurile lor, ci și trăsăturile de caracter ale fiecăruia. În orice caz, totul ne lipsea, însă spontaneitatea ba. Dimpotrivă, s-ar fi putut spune că exista în exces. Și-ncă într-un asemenea hal, încît, cînd am vrut să grăbim plecarea noastră, în căutarea „Cetății de pămînt“, celebra capitală a Horezmului, ne-am dat seama că nu eram suficient pregătiți. Chiar deloc, s-ar fi putut spune.

Însă rapid, în mai puțin de cîteva zile, totul era gata. Contribuind fiecare participant la expediție. Cu idei. Care de care mai trăsnite și aiuritoare. Totuși, extrem de utile.

După părerea noastră. Care nu ştiam cum să ne mai felicităm reciproc, pentru iniţiativele dovedite.

Bineînţeles, în calitate de căpitan Cox, emanasem cele mai multe din respectivele propuneri. Pe vremea aceea, fiind destul de rotofei şi durduliu, lucru de care nici acum nu mă pot plînge, am şi aşternut pe hîrtie o listă cu alimentele necesare la drum. Mai mult decît completă.

— Şi ce trecusei în ea ? m-a-ntrebat Somnu, deşi îmi făgăduise că nu mai scoate o vorbă.

— Ei vezi, de-aia n-are ursul coadă ! m-am răstit în glumă la profesor. Fiindcă a fost prea curios... Întocmai ca şi colegii mei de expediţie, care şi ei mureau de nerăbdare, să afle ce prevăzusem pentru hrana noastră. Iar dintre ei, cel mai arţăgos se arătase a fi Maţ Robinson, deşi era slab ca un ţîr, de parcă n-ar fi mîncat mai niciodată. Şi mă tot bătea la cap, încercînd să mă tragă de limbă : „Mă Bicoxule, n-o să murim de foame ? Ce-ai de gînd să luăm cu noi, ca să ne-ajungă pe tot timpul călătoriei ?..."

Bineînţeles, acelaşi lucru vroiau să-l ştie şi Nansen, şi Mişcă-te Tone, şi Motofleaşcă, se-nţelege, dacă ar fi fost dotat cu darul vorbirii. Aşa că, adunaţi cu toţii în podul magaziei lui Tatapetre, le-am comunicat, în plen, opţiunile mele. De fapt, trebuie să recunosc că n-aveam chiar un tabel, aşa cum procedaseră cei de la „Nisetrul". Ci-mi însemnasem, pe felurite bileţele şi hîrtiuţe, cum îmi venise prin minte, ceea ce credeam că ne-ar face trebuinţă. Mult mai spontan, după cum se vede, decît să stai şi să-ntocmeşti tot soiul de formulare birocratice. Chiar am ţinut să-i atrag atenţia Nisetrului :

— Asta era diferenţa dintre noi şi voi ! Cum îmi trăsnea o idee prin cap, imediat o treceam pe hîrtie. Voi însă, nici n-aţi mai fi avut loc, în registrele voastre, să notaţi vreo idee de ultimă oră. Este ?...

— Sigur că nu ! mi-a răspuns Somnu. Nu se pleacă la drum cu idei de ultimă oră... Totul trebuie gîndit dinainte !

— Hai, că mă faci să rîd ! Dar cu spontaneitatea cum rămîne ? Ei ?...

— Apelăm la ea la început, nu după !

Renunțînd să mai discut în contradictoriu, am depus eforturi speciale, ca să-mi amintesc cum decursese ședința noastră de lucru. Din pod.

Așezați cu toții, în jurul unei lădițe, pe care desfășurasem toate bilețelele și hîrtiuțele pe care mai reușisem să le găsesc prin buzunare, comunicasem atunci tovarășilor mei de drum :

— Tot ce-am notat aici e numai pentru cazuri disperate, de urgență. După cum v-am mai spus, pîinea noastră cea de toate zilele ne-o va asigura fluviul pe care vom naviga...

Bondocul de Nansen, cam mîncău de felul său, a fluierat a pagubă și m-a încontrat :

— Care fluviu, care pîine ? Aș vrea s-o văd și pe-asta, cum o să pescuim pîine cu undița, din apele Argeșului, care încă nici n-a fost declarat fluviu oficial ! Mai bine, citește-ne ce-ai notat să luăm de-acasă...

— Așa-i ! a sărit cu gura și Livingstone, alias Mișcă-te Tone. Dar dă-i drumu' o dată, că pe mine m-a și apucat foamea. Și nici timpul nu ne așteaptă. Dacă nu plecăm rapid, în maximum trei zile, s-a dus pe apa sîmbetei expediția noastră, și mai rămînem și fără Horezm, cu buzele umflate...

Considerînd că atmosfera devenea încărcată, am dat satisfacție cererilor exprimate de mase. Și, răsfoind bilețelele, le-am comunicat :

— În ce mă privește, eu am să contribui cu cinci borcane pline cu cîrnați...

— Ce, există cumva cîrnați la borcan ? M-ați lăsat cu gura căscată ! a exclamat pus pe harță Maț Robinson.

— Există ! La Maca-Maia, bunică-mea, în cămară... Încă de-astă iarnă, cînd au tăiat porcul, pe bietul Cuțulache, c-așa-i ziceam noi, cei ai casei, o bună parte din cîrnați au fost prăjiți și-apoi îndesați în borcane, turnîndu-se deasupra untură fierbinte. În felul ăsta, se pot păstra ani de zile... Bun ! În plus, am să mai aduc o bucată țeapănă de costiță afumată, vreo cinci jimble mari,

duble, o funie de ceapă și-una de usturoi, ca să avem cum găti plachia de crap, crapul ăla, pe care o să-l prindem cu undița, și niște sare grunjoasă, taman bună pentru conservarea oricărui soi de pește, ca să nu mai pomenesc de saramurile de caras, biban și somotei... Bineînțeles, dacă vom fi vrednici de ele, pescuind materia primă necesară !

— Eu zic, m-a întrerupt Mișcă-te Tone, că nici n-o să mai fie nevoie, dacă avem la îndemînă cîrnații, costița și ceapa !

Ceilalți, cărora le lăsa gura apă, de pe acum, l-au aprobat într-un glas :

— Așa-i, căpitane Cox !

Și, pentru a combate, dintr-un bun început, lenea și tendințele nesănătoase, de-a huzuri pe munca mea, trai pe vătrai, vorba aia, din popor, pe care-o auzisem de la Tatapetre, le-am redus brusc orice pornire dăunătoare :

— Măi Maț, și tu, Mișcă-te Tone, și tălică, Tele Nansen, trebuie să vă intre bine-n cap, expediția „Copaia" are o deviză glorioasă, deloc mincinoasă, și care sună așa : „Toți pentru unul, și unul pentru toți !"... Să vă fie clar... Văd c-ați vrea să aplicăm doar partea a doua a devizei, cea cu „unul pentru toți". Ei bine, uite că nu ține ! Ascultați, că dau citire sarcinilor pentru partea a-ntîia. Deci, Tone, fiindcă tot ești cît o namilă și-ai muncit la bunică-tu, cu oile, ai s-aduci în cămara „Copăii" cel puțin cinci ocale de telemea. Și neapărat de oaie. Bașca niște urdă sărată, care să ție. Și n-ar strica nici o traistă cu făină de porumb... Iar matale, frate Maț, care mereu te temi c-ai să mori de foame, deși arăți ca un maț uscat, să faci ce-oi face și să contribui la alimentarea expediției cu desertul. Cinci guri sîntem, așa c-adu cinci bucăți mari de halva, din cea bună, de susan, cinci kile de rahat-lokum, preferabil cu nucă... Și tu, Nansen Pantelei, că tot are unchiu-tău măcelărie, ocupă-te de carne. Cel mai bine ar fi să dai de-un berbec. Pe care să-l facem pastramă...

— Păi, a bîiguit Tele Nansen rotofeiul, mor după pastramă de oaie, dar de berbec n-am auzit să se existe. Și nici s-o prepar nu mă pricep...

— Nu-i o problemă ! O fac eu... Că l-am văzut odată, mai de mult, pe Tatapetre, cum meştereşte pastrama. Pînă la urmă, am s-o izbutesc şi eu... Totu-i să te prezinţi cu animala !

— Vie ? s-a interesat îngrozit Nansen.

— Ce, eşti tra-la-la ? Moartă ! Însă moartă de moarte bună, nu de cine ştie ce boală, care să ne molipsească şi pe noi...

Măgădanul de Mişcă-te Tone, pe care-l observasem tot frămîntîndu-se pe locul său, n-a mai avut răbdare, şi m-a întrebat :

— Măi Coxule, cît oi fi tu de căpitan, tare mi-e teamă că nu prea te-ajută mintea ! Mi se pare, după cîte ne ceri să-ţi aducem, că totu-i pentru unul, adică pentru tine, dacă judecăm în comparaţie cu contribuţia ta. Şi-apoi, copaia noastră-i o biată copaie... Unde-o să vîrîm atîta marfă ? Că doar nu-i băcănie pe apă, şi nici transatlantic !

Într-adevăr, problema ridicată de vlăjgan era justă. În privinţa ultimei afirmaţii. Referitor la „totul pentru unul“, l-am lămurit pe loc :

— Tone, greşeşti amarnic, gîndind astfel despre mine... Nu-i să fim cu toţii într-o barcă ? De unde-ai mai scos-o pe-asta ? Că n-am să mănînc de unul singur, pitindu-mă de voi. Şi unde m-aş putea ascunde ? Sub copaie, în apă ?...

După care, reamintindu-mi de aspectul cel mai serios al situaţiei relevate de Mişcă-te Tone, le-am comunicat „expediţionarilor“ :

— Mîine ne vedem din nou, să discutăm şi chestiile legate de boarfele ce-urmează să ne-nsoţească. Şi, mai ales, sustragerea copăii, şi-apoi cărarea ei, pînă la gîrlă. Pînă atunci, găsesc eu o soluţie şi pentru depozitarea alimentelor. Mai bine, dragii mei, gîndiţi-vă la procurarea lor.

Maţ Robinson, poate cel mai interesat de efectuarea expediţiei, a încercat să mă liniştească :

— Le împrumutăm de la părinţi ! Nu-ţi mai face griji... M-aţi convins !

— Nici să nu vă treacă aşa ceva prin cap ! am strigat plin de indignare. Ce sîntem, hoţi sau exploratori ? Altfel vom proceda. Fiecare din noi va lăsa cîte o scrisorică părinţilor, neamurilor şi prietenilor, în care vom arăta că ceea ce s-a luat e doar vremelnic. Şi totul va fi restituit. Cînd ne vom înapoia, după ce vom fi descoperit „Cetatea de pămînt", capitala Horezmului...

— Păi ce, crezi că mai sînt niscaiva alimente ascunse acolo, prin hrubele ruinelor ? m-a întrebat Tele Nansen.

Nici nu m-a mirat problema pusă de Pantelei, întrucît îl ştiam cît e de gospodar şi chivernisit. Numai Maţ a sărit cu gura la el :

— Taci mă, că eşti prost ca noaptea ! De ce să le-ascundă ? Dacă dăm de cetatea îngropată, precis găsim şi băcăniile de-acolo... M-aţi prins în idei !

Realizînd că amîndoi băteau totuşi cîmpii, am pus lucrurile la punct, lămurinndu-le situaţia :

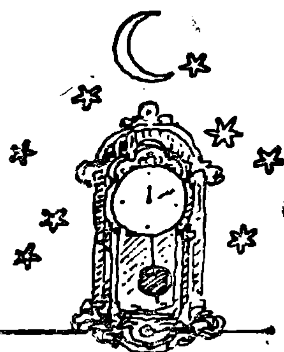
— Nici unul din voi n-are dreptate ! În antichitate, după cum se ştie, nu existau decît magazii...

— Universale ? s-a interesat măgădanul de Mişcă-te Tone.

Constatînd că stăteau cam prost cu istoria, am precizat :

— Nu ! De nici un fel, de nici o culoare... Doar magazii şi depozite. Vom da îndărăt ceea ce-am împrumutat, cumpărînd de la prăvălie. Descoperind „Toprak-kala", capitala dispărută, sînt sigur că vom da şi peste economiile horezmienilor. Care nu foloseau, ca bani, bancnote, ci monede. De aur, argint şi-alte metale preţioase. Le vom preda la Banca Naţională. Iar Academia Română ne va acorda un premiu... Ei bine, cu-acesta vom achiziţiona lucrurile luate din cămările alor noştri. Principalul însă-i altul. Mîine, cînd ne reîntîlnim aici, să veniţi cu tot ce v-am cerut...

Şi ne-am dus fiecare pe la căşile noastre. Eu, optimist. Băieţii, oarecum îngînduraţi. Fiind preocupaţi de modalitatea „împrumutării" celor necesare pentru subzistenţa expediţiei „Copaia".

14. Unde dai şi unde crapă!

Întrucît a doua zi trebuia să ne întîlnim iarăşi, şi doream să fiu un exemplu pentru membrii echipajului condus de personalitatea subsemnatului, în decursul aceleiaşi nopţi m-am ocupat de procurarea merindelor făgăduite.

După ce pendula bunicului bătuse de douăsprezece ori, ceea ce însemna că-i ora două, fiindcă mai niciodată nu funcţiona normal, am coborît din pat şi m-am îndreptat în direcţia beciului. Acesta aflîndu-se sub şopru, mai către fundul curţii, am fost nevoit să orbecăiesc prin beznă destul de mult, pînă să dau de intrarea în adîncurile sale. Care intrare, spre uimirea mea, avea chepengul deschis, dat la o parte.

„Hait ! mi-am zis eu, în sinea mea, sîntem călcaţi de hoţi !"

Curajos, cum am fost dintotdeauna, am înşfăcat reteveiul, cît o bîtă, folosit la zăvorîrea pe din afară a chepengului. Şi-am pornit, pîş-pîş, pe scară în jos. Cu ciomagul în mînă.

Cînd am zărit şi-o lumînare pîlpîind lîngă butoaiele cu vin, şi-un individ c-un cuţit în mînă, n-am mai stat mult pe gînduri. Şi, avînd în vedere că stătea cu spatele spre mine, i-am otînjit una după ceafă, de l-am lăsat într-o clipită lat. La pămînt. Mirat că leşinase atît de rapid, deoarece nu-l lovisem suficient de ţeapăn, m-am apropiat să văd cine-i şi ce-anume păţise, de se fleşcăise ca o plăcintă.

Şi-am fost obligat să constat că-l pocnisem în cap pe Tatapetre, bunicu-meu.

De fapt, ar fi fost cazul să gîndesc că-i dînsul, întrucît îi cunoşteam obiceiul, de-a mai gusta cîte ceva în toi de noapte, ca să nu-l prindă Maica-Maia. Iar cuţitul îl utilizase la tăierea, în felii lungi şi groase, cum îi plăcea dînsului, a costiţei afumate. Care atîrna de grinda aflată deasupra butoiului.

De n-ar fi avut pe cap căciula aceea flocănoasă, dintr-o blană întreagă de oaie, poate c-ar fi păţit-o. Însă n-avea nimic. Ci le dormea de le buşea, sforăind pe-o nară. Din nu se ştie ce motiv.

Atunci, rapid, la mare urgenţă, pînă să nu se trezească bătrînul, am luat cuţitul şi-am meşterit o bucată zdravănă din halca de slănină. Pe care am vîrît-o la piept. Sub pijama. Borcănelele cu cîrnaţi le-am găsit numaidecît, aşezate pe raft. Şi le-am pitit şi pe ele. În cracii pantalonilor, legaţi cu gîţe pe glesne. Anume, în acest scop. Apoi, fără să mai zăbovesc, am luat pe umeri o funie de ceapă şi-una de usturoi. Ambele suspecte. Fiind în plină vară, le cam trecuse vremea şi miroseau destul de urît. Dar nu era o problemă. Adevăraţii exploratori mănîncă orice.

Părăsindu-l pe Tatapetre, avînd grijă să sting şi lumînarea, am dat fuga în podul magaziei, unde-am pus la adăpost prada. După care m-am înapoiat în patul meu. Şi-am adormit cu sufletul împăcat. Şi fiindcă nu-l omorîsem pe bunicu-meu, şi fiindcă îmi rezolvasem cu bine misiunea. Numai de scrisoare uitasem. Mesajul către ai mei, prin care trebuia să le-anunţ „împrumutul". Însă mai aveam timp.

A doua zi, pe la cinci după-amiază, cînd ne-am întrunit în şedinţa de lucru asupra căreia convenisem, eram singurul care arătam normal. Ceilalţi, ba. Chiar păreau oarecum schimbaţi. Pe invers. Atît la chip, cît şi la minte. Parcă se aflau pe-o altă lume, atît de rătăciţi priveau. Totuşi, fiecare adusese cu el cîte-o desagă, sau ceva asemănător. În care, precis, trebuiau să fie cele comandate.

Niţel neliniştit, l-am întrebat pe Robinson :

— Ce-i cu tine, Maţule, ai păţit vreun necaz ?

— Am ! mi-a răspuns el morocănos M-aţi nenorocit !...

— N-ai izbutit să faci rost de deserturi ?

— Ba da ! Însă în parte... Nu-ntocmai cum ne-nţelesesem !

Din cele ce ne-a relatat Robinson, am dedus cu toţii că încurcase borcanele, ca să mă exprim la figurat. Ştiind că taică-său se ocupa, din cînd în cînd, cu vizitarea bîlciurilor şi-a iarmaroacelor unde făcea comerţ, vînzînd ţăranilor tot soiul de preparate casnice, îndeosebi dulciuri, dar şi-acestea de concepţie proprie, fabricînd sugiuc, nuci trase în zahăr ars şi halva din tahîn, dăduse iama în „laboratorul" acestuia. Şi, ca să nu-l prindă bătrînul, lucrase pe întuneric, în plină beznă, orbecăind prin rezervele de materie primă.

Deoarece îndesase, la mare grabă, într-o faţă de pernă, ce găsise pe-acolo, la nimereală, de spaimă dosise „obiectul" sub saltea. După care se culcase. Peste boccea.

Cînd ne-a arătat ce-adusese pentru „desertul" expediţiei „Copaia", ne-am luat cu mîinile de cap. Întrucît faţa de pernă, care conţinea materialele se turtise, ne-o adusese într-un geamantănaş de carton. Pînă am izbutit s-o extragem de-acolo, fiindcă se lipise de pereţii acestuia, ne-au trecut toate apele. Cu mîinile cleioase, am purces apoi să desfacem coletul propriu-zis. Operaţie, din păcate, mult mai dificilă. Cuprinsul făcuse corp comun cu ambalajul.

— Ce-ai băgat înăuntru, măi Maţ ? s-a enervat Mişcă-te Tone, rămas cu palmele lipite de pînza boccelei.

— Habar n-am ! Doar v-am spus c-am lucrat pe nevăzutelea...

— Nu cumva oi fi pus ciment ? a presupus Nansen. Nu vezi ce greu atîrnă, şi că, pe deasupra, s-a mai şi întărit, de-ai zice că-i beton ?...

— Nici gînd de-aşa ceva ! l-a liniştit Maţ Robinson. Tata nu foloseşte cimentul la zaharicalele lui, ci, rareori, niţel clei de oase. Ca să lege mai bine...

În sfîrşit, după ce-am sfîşiat toată faţa de pernă, abia atunci am avut posibilitatea să constatăm ce reprezinta

aportul lui Maț. Nefericitul, datorită condițiilor improprii în care operase, îngrămădise de-a valma și rahat-sugiuc, și nuci, și nalva, și melasă, și sirop de zahăr. Și totul se amestecase într-un conglomerat vitros, țeapăn ca o magmă vulcanică deosebit de vîscoasă. Observînd fețele încremenite ale expediționarilor, le-am restabilit numaidecît moralul, comunicîndu-le :

— Nu vă faceți griji ! Poate-i mai bine c-a ieșit așa... Punem totul la loc, în valiză. E și mai lesne de cărat. Iar dacă se lipește de mucavaua geamantănașului, nu-i bai. O s-avem la noi o toporișcă și-un fierăstrău, și, ori de cîte ori vom avea nevoie de-un dulce, pentru întărirea forțelor, tăiem cîte-o bucățică...

Nici cu Mișcă-te Livingstone n-a fost mai simplu. Procedase absolut pe dos. Mai întîi lăsase scrisoarea, în care anunța „împrumutul". Apoi, pe cînd cotrobăia prin beciul lui bunicu-său, oierul, acesta l-a prins cu hîrtia în mînă. Îi trăsese una după ceafă, de era să-i dărîme, și-abia după aceea îl luase la rost :

— Ce cați, mă, acilea ? De ce nu-mi cei mie, cînd ți se face poftă de-o bucățică de brînzulică ?... Și ce-i cu hîrțoaga aia, de-o fluturi în mînă ? Ia dă-o-ncoa, să văz despre ce-i vorba !

Bătrînul a luat scrisoarea, a sucit-o, și pe față și pe dos, s-a uitat la ea, și de-aproape și de mai departe, ținînd-o în toate chipurile, pentru ca, după aceea, să-l roage pe măgădanul de nepotu-său :

— Ce zice aici, mă băiete, că n-am ochelarii la mine ? Și de unde-i ?

În clipa aceea, Mișcă-te Tone și-a reamintit brusc că bunică-său nu-i știutor de carte. Și-a întors-o de minune, informîndu-l pe oier :

— E de la preceptor. Dînsul mi-a dat-o. Se grăbea, și ți-a lăsat vorbă scrisă c-ar avea nevoie de niște telemea, urdă și-o desagă de mălai !

Bătrînul a pufnit furios, exprimîndu-și părerea și-n cuvinte :

— Bată-l cucu de lacom și pungaș ! Ce, e prost ? Nu știe că oile-s la munte, iar brînza o căpătăm abia în toamnă ?...

Deşi îi părea rău că-l minţise pe bunică-său, lui Tone i-au trecut pe dată remuşcările, auzindu-l că-l face şi prost. Fiindcă el era... perceptorul. Însă a tăcut mîlc, şi-a aşteptat să observe cum reacţionează bătrînul.

Acesta, după un timp, a dat să-şi scobească nara stîngă cu arătătorul de la mîna dreaptă. Semn că-i cufundat în cugetări. Şi-a decis :

— Bine mă, las' că-i dăm, să-l învăţăm minte !... Vezi colo, în fundul beciului, că-i un burduf început, care-a pornit să pută. E caş sărat şi frămîntat, de-anul trecut. Şi umple-i şi-o traistă cu făină de porumb. Dar bagă bine de seamă. Iei din lada pentru animale, unde ţinem mălaiul în care-au intrat gărgăriţele...

Cînd a desfăcut traista destinată perceptorului, ţinîndu-se cu degetele de nas, Mişcă-te Livingstone şi-a cerut scuze :

— Asta-i marfa, ce să-i fac ! Şi-aşa mă simt vinovat că l-am amăgit pe bunicu-meu... Dacă nu mă prindea cu mîţa-n sac, ştiam eu de unde să iau şi brînză de-a bună. Dar nu s-a putut. O zvîrlim, sau o-ngropăm undeva, ca să nu miroasă a hoit în mahala !

— Vezi-ţi de treabă, Tone ! l-am liniştit eu. Dac-ai şti ce-a mîncat marele Livingstone, cînd rămăsese în junglă, părăsit de hamali, călăuză şi de orice speranţe, n-ai mai face atîta caz...

— Şi ce-a mîncat ? a fost curios să afle Mişcă-te-Livi.

Apelînd la ce-mi mai aminteam din cartea citită anul trecut, însă cam nesigur, deoarece o „înfulecasem" la mare grabă, nefiind a mea, ci împrumutată (pe furiş) din biblioteca tatei, care îmi interzisese orice lectură extraşcolară, pînă nu-mi amelioram situaţia la franceză, i-am satisfăcut vlăjganului dorinţa de cunoaştere.

— Vai de capul lui ! Mai întîi, nimic... Apoi, rădăcini greu comestibile, iar alteori chiar resturi abandonate de jivinele africane !

— Aoleu ! a exclamat îngrozit găliganul. Devenise antropofag ?...

— Taci, mă, că ești prost ca noaptea ! a sărit cu gura deșteptul de Tele Nansen. Antropofagii îs ăia care consumă cadavre vii, de oameni, nu de dobitoace sfîșiate de crocodilii junglelor...

Văzînd că lucrurile căpătau o turnură periculoasă, dovedindu-mi slaba pregătire a „exploratorilor", în materie de zoologie și geografie, am lăsat-o baltă. Ca să nu dau și de alte lacune. Poate mult mai grave. Și le-am explicat, cu duhul blîndeții :

— Măi băieți, hai să nu ne speriem. Ce-a adus Mișcă-te Tone, indiferent de culoare și miros, ne va prinde bine la drum. Cine știe, o mămăliguță cu brînză de burduf, oricît ar fi de trosnitoare, e-n stare să facă minuni. Nu numai astîmpărîndu-ne foamea, dar și-ajungînd lighioanele ce ne-ar da tîrcoale...

Pantelei Nansen, oarecum nemulțumit, a dat din cap a lehamite. Fără comentarii suplimentare. Ca să-l scot din starea de apatie, l-am luat și pe el la întrebări :

— Ei, frate Tele, tălică ce-ai rostuit ? Unde-i berbecu' ?...

Deși îl știam gospodar desăvîrșit, posedînd o inclinație osebită pentru ordine și disciplină, eram convins că-și rezolvase problema mai bine decît noi toți. În afară de faptul că-i cam plăcea să mănînce bine, de-aceea fiind și-atît de durduliu și bondoc, uneori aveam impresia că-i umbla mintea ceva mai „încet". Nu c-ar fi fost prost, însă ideile-i veneau mai la urmă, și-uneori referindu-se la altceva. Bunăoară, chiar el îmi povestise cîndva, acum vreo lună, pare-mi-se, într-o după-amiază, pe cînd stăteam tolăniți la umbra nucului bătrîn, din fundul grădinii lui Tatapetre, lăudîndu-ne cu performanțele sale școlare, atît în scris cît și la oral.

— Măi Coxule, îmi zicea el, le-am rupt gura profesorilor ! La română, cel puțin, cînd m-a examinat domnu' Omu, despre Creangă, ăla care-a scris Turbincă, clasa întreagă a rămas amuțită...

— Ei, nu mai spune ! m-am mirat și eu de succesul lui Pantelei. Și ce i-ai răspuns atît de deștept ?

— Stai, şi-ascultă. Era vorba despre viaţa şi opera lui Creangă. Şi i-am dovedit profesorului că-s tobă de carte. Mai ales că-l citisem pe marele povestitor de la Humu... Humele... Na, că nu-mi aduc aminte de oraşul în care se născuse Creangă. Oricum, se găsea pe-undeva pe lîngă Neamţ. Piatra Neamţ, Tîrgu Neamţ, sau Mînăstirea Neamţului, asta nu mai contează. Şi i-am făcut un rezumat al vieţii şi al volumelor romancierului : „Marele nostru scriitor, Ioan Creangă, după cum ne scrie chiar domnia sa în «Amintiri despre copii», se trăgea dintr-o familie ruinată, care mulgea capre rîioase. Şi erau atît de săraci, încît Creangă se ducea să se scalde în pielea goală, neavînd bani pentru un costum de baie. În afară de lapte de capră, se mai hrăneau şi cu pupeze, pe care autorul le prindea alergînd prin teii din ogradă. Altcori, mergea la pescuit cu prostologul, o carte mare bisericească, între paginile căreia ţinea muştele prinse pentru nadă. De aceea a avut amintiri frumoase, şi-a fost în stare să scrie o sumedenie de istorisiri. Multe din ele chiar istorice, cu vatmani de oşti, Harapi Albi, care s-au furişat în ţara noastră schimbîndu-şi culoarea feţii, cu Feţi Frumoşi şi Ilene Sînziene. Deoarece n-a făcut nimic altceva în viaţă, decît s-a omorît cu scrisul, el, adică autorul, a murit şi dînsul. Însă îl încredinţăm că nu-l vom da niciodată uitării, că mult ne-a făcut să rîdem..." Nu-i aşa c-am fost tare ?

Ce să-i răspund ? Dar l-am întrebat, ca să-i fac şi lui o plăcere :

— Şi cît ţi-a dat ?

— Ce să-mi dea ? s-a interesat Pantelei.

— Notă, bre !

— Păi, cum să-ţi spun, nu mi-a pus nici o notă ! Dar mi-a zis că mi-o pune la toamnă...

— Adică, te-a lăsat corigent ?

— Cam aşa ceva, dacă a-nvăţa încă o dată materia se cheamă corigenţă. Eu însă cred c-a vrut să mă pună la-ncercare ! Domnu' Omu ştie ce-mi poate capul, şi cîte idei îmi pot trece prin minte... De altfel, chiar am să-ţi citesc vreo cîteva, chibzuite anume pentru expediţia noastră, după ce rezolvăm chestia cu pastrama !

Fiindcă tot pomenise de pastramă, am coborît imediat pe pămînt, părăsind amintirea conversației pe care-o avusesem cu Nansen al meu, și l-am rugat din nou să-mi spună :

— Dar unde-i berbecu' ?

Nițel fîstîcit, Tele Nansen mi-a arătat sacul pe care se așezase, precizîndu-mi :

— Aici ! Însă nu-i chiar berbec...

— Scoate-l, să văd și eu cum arată un berbec ce nu-i chiar berbec ! l-am mobilizat numaidecît pe „explorator".

Cu ochii holbați, cît cepele, am asistat apoi cu toții la operația de extragere a animalului din sac. Nansen, trăgea de el cît îl țineau puterile. Înghesuit în sacul de ciment, acum folosit ca ambalaj pentru transport, „berbecul" și-a arătat mai întîi o... mînecă. Da ! O mînecă. Deoarece animalul adus de Tele Nansen era cojocelul lui tac-su. Confecționat dintr-o blană de berbec.

Abia cînd a fost afară, cojocelul, nu berbecul, deoarece animalul nu exista decît în imaginația lui Pantelei, acesta ne-a explicat care-i situația. Luase din măcelăria lui unchiu-său o pulpă întreagă de vacă. Și-o pitise, ca să nu fie observat cînd o căra, în țoala lui tătîne-său. Care, fiind vară, n-avea nevoie de ea. După care vîrîse totul într-un sac de hîrtie, din cele în care se livrează cimentul.

— Și ce-i facem, Bicoxule ? m-a luat repede Moț Robinson. Din vacă se fabrică lapte, unt, frișcă, smîntînă, orice vrei, chiar și fripturi, însă pastramă n-aș crede !...

Fiind cazul să iau apărarea nefericitului de Pantelei, care nu mai știa pe unde să scoată cămașa, de cîtă rușine era în sufletul său, i-am atras atenția cîrtitorului :

— Mă Maț, stai cam prost cu cartea !... N-ai citit, în romanele cu exploratori pe care ți le-am dat să le studiezi, că Nansen, Amundsen și-alți mulți călători spre Polul Nord, eventual și Sud, luau cu ei „pemican" ? Păi știi ce-i pemicanul ? Pastramă de vacă, incultule ! Însă preparată englezește. Punînd carnea de vită la uscat și saramură, pînă rămîne dintr-un animal numai atît, cît să-l îndeși într-un butoiaș.

— O fi, că parcă-mi amintesc şi eu. Însă ăia se duceau la poli, unde-i frigiderul natural al pămîntului. Iară noi ne ducem la cald, pe coclaurii Dobrogei. Unde zăpucu-i atît de cumplit, încît se-mpute şi carnea de pe noi, nu numai merindea... Aici m-aţi fript !

Enervat, l-am pus la locul său, cam brutal, ce-i drept :

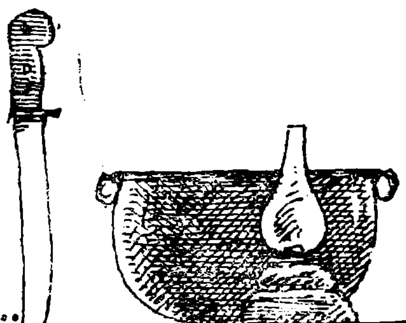
— Taci, că eşti bătut în cap. Adică, mai pe ocolite, prost... Păi, care este rolul sării ? Sarea, după cum ştim din moşi strămoşi, opreşte procesul de putrefacţie. Conservă, pricepi ? Uitaţi, fraţilor, mai bine haideţi să ne-apucăm de vacă, s-o facem pastramă. Altminteri, dacă nu ne grăbim, porneşte să capete miros...

Nansen, dispus să-şi recapete curajul şi reputaţia de băiat cu idei, ne-a propus numaidecît, după ce confecţionasem pastrama :

— Vîrîm pastrama la loc. în sac, şi-apoi în cojocelul părintelui meu personal. În afară de asta, cojocul este şi un minunat mijloc de conservare. N-aţi văzut că ciobanii umblă, chiar şi-n luna lui cuptor, cu ţundrele pe ei ? De ce ? Ca să se apere de soare... Şi să-şi conserve carnea sau ce mai au prin buzunări !...

Ideea emanată de Pantelei era destul de valabilă. Cu atît mai mult cu cît, atunci cînd turnasem sarea peste pulpa de vacă transformată în pastramă de berbec, avusesem impresia că aceasta, de pe acum, avea un uşor iz mirositor. Aşa că, impachetarea pastramei în cojoc şi-n sacul de ciment avea posibilităţi (improbabile) să oprească procesul de descompunere. Şi le-am comunicat băieţilor :

— Nansen are dreptate ! Dacă se-ntîmplă ceva, în cel mai rău caz rămînem cu cojocul. Aruncăm carnea şi-o să ne hrănim cu şuviţe tăiate din cojoc. Nu v-aduceţi aminte că Amundsen, sau Nansen, nu mai ştiu care din ei, la un moment de mare ananghie şi-au mîncat şireturile de la bocanci ? Care erau făcute din piele. Şi nu de berbec, cum e cojocul nostru, ci probabil din bivol, ca să fie mai ţapene... Eu zic, ascultaţi la-mine, că-s mai citit şi mai documentat, acum e cazul să trecem la acţiunea următoare. Problema alimentaţiei e ca şi rezolvată !

15. Idei de milioane... în valută forte (fără valoare)!

Băieții s-au uitat la mine cam cîș, de parcă aș fi afirmat cine știe ce enormitate. M-am uitat și eu la ei. Însă invers. Adică plin de siguranță. Știind că spusele mele-s viabile. Și mi-am întrebat colectivul :

— Are cineva vreo nedumerire ?

— Da ! mi-a răspuns treimea Maț Robinson, Tele Nansen și Mișcă-te Livingstone.

— Serios ?

— Serios ! m-a asigurat Maț. Nu ne-ai spus nimic în privința transportării alimentelor... M-ați omis !

— Asta o lăsăm pentru la urmă ! l-am întrerupt eu. Dacă am zis că problema alimentației e rezolvată, e clar bună ziua că m-am gîndit și la chestiunea ridicată de tine... Nu reiese ?

— Nu ! și-a dat cu părerea Mișcă-te Tone.

— Atunci e perfect ! Înseamnă că pe tine nu te-ajută capul, iar pe mine mă răzbește, adică dă pe dinafară. Deh, să-i faci, asta-i situația... Așa că, ce mai calea-valea, atacăm problemele celelalte, legate de utilaje, dotare, înzestrarea ambarcației etc., etc. și-așa mai departe. Are cineva vreo propunere ?

— Este ! a strigat Tele Nansen, crezînd, probabil, că-s surd. De altfel, dacă mai ai ținere de minte, ți-am mai spus c-am pregătit o sumedenie de soluții pentru expediția

noastră. Din punct de vedere tehnico-administrativ, asta se-nțelege de la sine...

— Din capul tău ? s-a mirat sincer Mișcă-te Tone.

— Și dintr-al meu, dar și din cărți... Scrise de oameni tot atît de inventivi ca și mine. Bunăoară, unul Nicolae Popelea, care a publicat un volum cu sute de invenții practice, bune de folosit în diverse ocazii.

— Și de unde ai făcut rost de Popelea, ăsta ? s-a interesat Mat.

— De la tăticu ! l-a lămurit pe loc Nansen. Își răsucea țigări din paginile cărții, pornind din amîndouă capetele volumului. În orice caz, ceea ce mai rămăsese mi-a fost de folos, întrucît m-a îmboldit să am și eu idei practice tot atît de pasionante...

Curios s-aud ce-i trecuse prin cap lui Pantelei, după ce-l citise pe Popelea, autor despre care aveam impresia că mai auzisem cîndva, undeva, parcă de la Tatapetre, l-am îndemnat :

— Ia zi-i, măi Nansene, și ce propuneri ne-ai adus ?...

Tuciuriul și bondocul de Nansen, fără să se lase intimidat, s-a scociorît prin buzunări. Vreo cîteva minute. Pînă și-a găsit hîrtia pe care-și notase ideile. Și-a pornit să ne enumere fantasticele sale găselnițe. Care, drept să spun, ne-au lăsat țuț. Adică, mai pe șleau, cu gurile căscate. Căci Pantelei ne comunicase :

— Mai întîi și-ntîi, avînd în vedere că putem fi atacați de hoți, un ciomag de apărare, care să nu se observe că-i ciomag, arătînd ca o umbrelă. Bineînțeles, fără pînza respectivă. Care mai mult ne-ar încurca. Apoi, ca să ne ținem lucrurile la adăpost, un lacăt fără cheie. Ce nu se poate deschide decît c-un ciocan, și numai de noi... În afară de astea, întrucît vom călători pe căldură, năpădiți de muște, țînțari, gîngănii și-alte zburătoare dintr-astea, o prinzătoare de muște la care să nu se bage de seamă muștele moarte. Ca să nu se prinză cele vii, văzîndu-și colegele căzute în cursă. O chestie genială, nu-i așa ?...

— Mai ai și-altele, de-același calibru ? l-am întrebat eu, mirîndu-mă de prostiile propuse de „expediționar".

— Oho ! Şi cîte încă... Ascultaţi... Un bec electric care, o dată deşurubat, nu mai produce lumină şi se strică. Ca să-l ferim astfel de furturi...

— Păi, hai să fim serioşi, de unde-ţi închipui c-o s-avem priză de curent la copaie ? i-am atras eu atenţia.

— N-are importanţă ! E bine să-l avem la noi... De fapt, e ideea lui Nea Popelea, nu a mea. Eu însă, am preluat-o şi-am îmbunătăţit-o, adaptînd-o la condiţiile noastre. Şi m-am gîndit la o lampă cu gaz, care să ardă fără gaz, numai cu carbid şi apă... E tare, nu-i aşa ? După care am chibzuit să meşterim o sticlă de apă care, o dată golită, nu se mai poate umple. Ca să nu intre în ea apă murdară, ce nu se poate bea. Apoi, fiindcă nopţile-s friguroase, mi-am zis că n-ar fi rău s-avem o sobă de buzunar, care să ne-ncălzească mîinile...

— Nu-i rău, ca idee ! şi-a dat cu părerea Mişcă-te Livingstone. Dar cu ce funcţionează ?

— Cu nimic ! Aici e tot şpilul... Sobiţa de buzunar se-ncinge singură, de la căldura corpului, de vreme ce-i ţinută în buzunar. Apoi am gîndit că nu ne-ar strica nişte luminări fără fitil, care să poată lucra ziua şi noaptea, arzîndu-se doar pe sine. Căci, dacă navigăm pe ape, fitilele trag umezeală şi se sting cînd ţi-a lumea mai dragă...

Surprins de trăsnăile propuse de Nansen, l-am întrebat totuşi :

— Şi-ai pus la punct vreuna din invenţiile tale ?

— Sigur că nu ! mi-a răspuns Pantelei foarte liniştit. Cînd era să le lucrez ? Dar nu-i o problemă, le facem împreună, cu toţii, cînd vom fi la drum. Şi-atunci abia o să vedem dacă funcţionează au ba. Dacă da, e bine, dacă nu, atunci le zvîrlim peste bord. Principalul este că ne-am luat toate măsurile de prevedere !...

Maţ Robinson, ieşindu-şi din balamale, s-a apucat să tragă singur concluziile de rigoare. Fără să mai aştepte părerea mea. Care, în calitate de comandant al „Copăii", şi căpitan pe deasupra, eram cel mai în drept s-o fac. Şi s-a pronunţat :

— Vax !... Astea nu-s idei, ci vaxuri... Cu care n-avem ce face !... M-ați înnebunit !

La intervenția neașteptată a țîrului de Maț, Pantelei s-a considerat jignit. Și-a ripostat :

— Bine ! Dacă sînteți voi mai deștepți, ia spuneți-mi ce luăm cu noi, ca material tehnico-administrativ ? V-ați cugetat la problema asta ?...

Văzînd că lucrurile începeau să se deterioreze, iar în sînul grupului își făceau apariția zîzania și invidia, i-am lămurit de urgență :

— Fraților, nu vă mai certați, fiindcă am întocmit, și-ncă de mult, o listă cu materialele de care avem nevoie. La urma urmei, era de datoria mea, că de-aia mi-s căpitanul Cox...

În mai puțin de-o jumătate de ceas, eram lămuriți și-n privința dotărilor necesare. Cu-ajutorul băieților, completasem lista. Care acuma, judecînd după aspect, arăta ca un papirus de pe vremea lui Tutankamon, celebrul faraon al egiptenilor. Însemnasem totul, din nou, pe-o hîrtie de ambalaj, găsită în magazia lui Tatapetre, lungă de vreo doi metri, și pe care-o răsucisem în formă de sul, ca să ne vie mai lesne de umblat cu ea.

Profesorul Somnu, recte Manole Vasilescu, pînă-n aceea mă ascultase tăcînd mîlc, fără să scoată o vorbă. Însă cînd ajunsesem la chestia cu dotările „Copăii", nu l-a mai răbdat inima și m-a-ntrerupt din expozeu, deși promisese că n-are s-o facă. Întrebîndu-mă :

— M-ar interesa enorm, dacă nu te superi, să-mi spui și mie ce era pe lista voastră ! O mai ții minte ?...

— Cum să nu ! Ce, mă crezi atît de sclerozat, încît să fi uitat întîmplări din cele mai importante și trăite abia acum vreo cinci decenii ?

— Vai de mine, maestre, s-a scuzat jenat comandantul „Nisetrul"-ui, se poate să mă bănuiești de-atari gînduri ?... Însă m-a luat gura pe dinainte, fiindcă-s mort de curiozitate !

— Perfect ! Atunci, vorba poetului, n-ai decît să mori, și-ți va fi mormîntul încoronat cu flori. Mă rog, eventual ceva în genul ăsta... Totuși, ca să nu-mi faci cumva și figura asta, murind „de subit", cum zicea finu-meu de la Tîncăbești, am să-ți spun ce intenționam să luăm cu noi... Dar să nu mă mai întrerupi !

Deci, după dezbateri ce duraseră vreo jumă' de oră, după cum am mai precizat, ajunseserăm la următoarele obiecte absolut indispensabile, cu totul altele decît în listele celor din „Nisetrul 2". În ce era să încărcăm ? Într-o biată ambarcațiune rudimentară, care mai era și copaie ?

Așa că notasem pe „papirus" :

„Nici un schimb de rufe, în plus, față de ceea ce-avem pe noi. Dacă se murdăreau, cu timpul, le spălam în apa bălții."

„Îmbrăcăminte adecvată. Adică : nădragi din doc, cămășuici în carouri, căciuli din blană de miel, cojocele-bundițe și saci de iută, cîte unul pentru fiecare. Acestea din urmă, pentru eventualitatea dezlănțuirii unor intemperii neprevăzute, așa cum se mai întîmplă pe vreme de vară. De fapt, în privința acestora, a căciulilor, bundițelor și-a sacilor de iută, mai trebuia discutat. Fiindcă n-aveam de unde să le luăm."

„Cort, saci de dormit, prosoape, săpun, periuțe de dinți — n-am luat. Ne-ar fi încurcat. Ne-ajungea apa pe care navigam, ca să ne spălăm cu ea, și pe față și pe dinți, maiourile puteau servi foarte bine și la șters."

„În loc de lanternă, o lampă cu gaz, de care aveam să mă ocup eu, punîndu-i gînd rău aceleia ce zăcea prin fundul magaziei lui Tatapetre. Însă fără gaz. În loc de farfurii — cratițe și tigăi. Aveau funcții multiple. Serveau la gătit și se mai și putea mînca din ele. În loc de cuțite sau briceag, Nansen trebuia să-mprumute cuțitoiul de măcelărie din prăvălia lui unchiu-său. Era și solid, dar și greu, atîrnînd aproape un kil. Ne puteam sluji de el și ca unealtă pentru tăiat (carne, pește, pîine sau lemne), și ca sculă destinată unor operații ceva mai dificile (la mestecat mămăliga, la repararea copăii sau la săparea pămîn-

tului). Iar ceaunul din bucătăria bunică-mi, ăla în care fierbea, uneori, săpunul de rufe, trebuia neapărat să-l includem în dotaţia noastră, fiindcă era bun la toate. Şi la ciorbe, mămăligă, dar şi ca ancoră, cu care să priponim copaia la malul gîrlei. Mai anevoioasă era transportarea lui, deoarece necesita cel puţin patru braţe, care să-l care."

„20 cutii de chibrituri, impermeabile, prin adăpostirea lor într-un borcan de sticlă, legat la gură cu-o bucată de cauciuc, un amnar şi-o piatră de cremene, pentru eventualitatea cînd, datorită ghinionului, s-ar fi umezit chibriturile. Dacă izbuteam să aprindem un foculeţ, cît de mic, cu amnarul şi cremenea, urma să punem la uscat chibriturile, şi-atuncea nu mai aveam probleme."

„Furculiţe, linguri şi linguriţe — pe-astea le-am şters de pe listă. Din moment ce maica natură ne înzestrase cu căuşul palmelor şi cu zece degete, de ce să ne mai fi complicat şi cu tacîmurile? Nici oamenii primitivi, din epoca de piatră, nu erau dotaţi cu veselă din inox, şi totuşi au trăit. Dacă n-ar fi trăit, de unde mai eram noi, astăzi?".

Mai aveam de pus la punct chestiunea cu depozitarea şi transportarea celui mai preţios bun al expediţiei „Copaia" — respectiv rezerva de alimente. Ei bine, şi-aici găsisem soluţia. Dar una genială.

Şi le-am spus băieţilor, cu ochii sclipind de mîndrie:

— Ştiţi cum o să ducem merindea?...

— Sigur că nu! mi-a răspuns Maţ, de unul singur, fără să mai aştepte şi opinia celorlalţi expediţionari. De altfel, năravul ăsta îi cam stătea în fire. Urît din partea sa, însă aşa-i viaţa. Dacă am fi toţi croiţi la fel, n-am mai fi deloc interesanţi. Şi ne-am mai şi plictisi, pe deasupra.

Noroc că Mişcă-te Livi nu s-a supărat, ci s-a grăbit să ia şi el cuvîntul:

— Ba eu ştiu! Adică, mai precis, am o bănuială...

— Şi care-i aia? m-am interesat eu.

— Alimentaţia o să fie cărată în copaie! a răspuns Mişcă-te Tone, încîntat că-mi ghicise planul.

Însă Nansen a sărit ca ars, intervenind intempestiv :

— Aiurea ! Nu mai rămîne loc pentru noi... Şi n-o s-o pornim înot, pe urmele copăii cu merinde ! Eu cred că ai luat o hotărîre extremă, eroică...

— Zău ? m-am mirat eu, neştiind că-s capabil şi deasemenea vitejeşti acte. Şi care-i aia ?

— Să nu mai luăm mîncare deloc ! Ne vom descurca la faţa locului, unde-om putea şi cum om putea... Ce, marii exploratori n-au procedat la fel ?

Uimit de presupunerea emanată de Tele Nansen, pe care-l ştiam de mare mîncău, mi s-a făcut milă de el şi l-am lămurit numaidecît :

— Nici gînd de-aşa ceva, măi Pantelică ! Stai liniştit, că n-o să te lase căpitanul Cox pradă foamei... Alta-i decizia mea. Băgăm toate merindele într-un butoi de tablă, cît mai etanş, ca să nu pătrundă apa în el, şi-l remorcăm după noi, legat cu-o funie de rufe. Are Tatapetre unul, prevăzut şi cu capac, în care-a păstrat cîndva nişte carbid, aşa că-i tocmai ce ne trebuie... În afară de asta, avem astfel la dispoziţie şi-un soi de ancoră plutitoare, care va reţine copaia şi n-o va lăsa să se învîrtească în loc. Este, că-i tare ?...

Surprinşi de noutatea soluţiei găsite de mine, băieţii s-au privit intrigaţi vreo cîteva minute, mirîndu-se probabil de cîtă minte mi se îngrămădise în cap. În cele din urmă, Maţ şi-a revenit şi şi-a manifestat curiozitatea :

— Ce-i tare, Bicoxule, ideea sau tabla butoiului ?

— Amîndouă, dacă ţii neapărat să ştii ! i-am dat eu peste nas, sesizînd intenţia sa de-a mă lua peste picior, ros de invidie.

De fapt, nu-l cunoşteam de pizmăreţ pe Maţ Robinson, ci doar de lăudăros. Ceea ce, hai, să fim drepţi, nu-i o meteahnă atît de gravă. Realitatea era că-mi alesesem tovarăşii de drum, în marea expediţie, bazîndu-mă pe lipsa unor trăsături de caracter negative în firea lor. Altminteri, nici nu m-aş fi încumetat să pornesc cu ei la descoperirea capitalei dispărute a Horezmului. Toţi erau băieţi buni, cu aproximaţie, pe ici pe colo, în linii mari, în pofida unor mărunte şi normale beteşuguri.

16. Portrete-format redus în creion, cărbune, tuş sau ulei (necomestibil, de vopsea)

Mai înainte de-a povesti cum au decurs pățaniile legate de expediția „Copaia“, cred c-ar fi bine să vi-i înfățișez și pe membrii acesteia. Cît mai pe scurt, și cît mai clar. Ca să știți cu cine aveți de-a face.

Cel mai greu mi-e să vi-l prezint, în culorile sale naturale, pe căpitanul Cox. Adică, mai exact, pe subsemnatul. La data aceea, deși eram militar, de fapt elev de liceu militar, arătam suficient de rotofei, grăsuț și durduliu. Și-asta numai datorită unei erori medicale comise de părinți.

Pe cînd aveam doar vreo șase-șapte anișori, și eram cam slăbănog și sfrijit, mă îndopaseră, peste măsură, cu untură de pește. Care-și dovedise eficiența, făcîndu-mă cît un polobocel. Taică-meu și maică-mea scăpaseră de ideea că aveau un băiat candidat la oftică, iar eu mă procopsisem, încă de tînăr, c-un aspect de atlet de circ, în miniatură. Tata zicea că-s „trupeș“, în vreme ce colegii de clasă susțineau că-s „Haplea“. sau „Buflea“. Noroc că nu puneam la ficați poreclele pe care mi le dăruiseră și-mi vedeam mai departe de treburile mele. De lecturile extrașcolare, precum și de hrana cea de toate zilele. Fiind acum și dotat, din punct de vedere energetic, mîncam ca un Făt-Frumos din Tei. Într-o zi, cît alții într-o săptămînă. Încît ajunsesem să-mi zic singur, abandonînd chestia cu „teiul“, că-s „în pom“ !

Din păcate, fiind atît de „rotund“, numai frumos nu eram. Însă eram mulțumit cu firea mea. Ca orice grăsuț, devenisem mai blînd, mai bun, mai înțelegător față de slăbiciunile altora. Dar și de-ale mele. Știam prea bine

că-mi plăcea să comand, să-i supun pe bieții mei prieteni tuturor trăsnăilor ce-mi treceau prin cap, cum era, bunăoară, și hachița asta cu expediția „Copaia". Îmi cunoșteam lipsurile. În același timp, însă, mă liniștean spunîndu-mi c-o să-mi treacă într-o bună zi. Pînă atunci, comiteam numai boacăne și pocinoage, făcîndu-l pe Tatapetre, bunicu-meu, să se ia cu mîinile de păr, deși era pleșuv 100%, și să-și blesteme zilele că-l procopsise natura cu-o asemenea podoabă de nepot. Ce-i drept, în același timp era și mîndru de mine. Fiindcă-i citeam toate cărțile îngrămădite în podul magaziei de vară, și nădăjduia sincer că, mai tîrziu, aveam să ajung și eu un om întreg, cu picioarele pe pămînt.

Așa că ăsta eram. Nu tocmai un model demn de urmat. Dar nici rău. Ba dimpotrivă.

Întocmai ca și Maț Robinson. Deși îi plăcea să se laude, să facă nazuri, să umple ulița noastră de spaimă, datorită isprăvilor săvîrșite sub îndrumarea mea, era totuși un băiețel la locul lui. Din punctul meu de vedere. Din al vecinilor, mai puțin. Slab ca un țîr, mărunțel și sfrijit, arăta ca eroul lui Collodi, „Pinocchio", păpușa de lemn cu înfățișare de copil veșnic neastîmpărat. Tuns chilug, fiindcă părinții nu-l plăceau cu „freză", din pricina aceasta părea și mai plăpînd. Iar cînd îl vedeai zbenguindu-se, laolaltă cu noi, numai în pantaloni scurți, într-o bluză flendurită și c-o singură sanda în picioare, cealaltă fiind pierdută prin fundul grădinii, mai că-ți venea să-i plîngi de milă.

În privința asta, nici căpitanul Cox nu stătea mai bine. Trezeam și eu mila oamenilor de pe strada Libertății, fiindcă nu puneam nici un preț pe aspectul vestimentar. Mai toată vara, pînă-n toamnă, umblam doar în pantalonași, făcuți cît mai scurt cu ajutorul foarfecilor de vie ale bunicului, cu-o cămășuică pe umeri, dacă n-o părăseam cumva prin tufișurile gardului dinspre rambleul căii ferate, iar în picioare cu papucii de casă ai bunică-mi, fiindu-mi mai lesne să-i zvîrl cît colo, cînd mi se păreau de prisos.

— Mă pîrlitule, unde mi-s șlapele ? mă lua la rost Maca-Maia, după ce le căutase prin toate ungherele casei.

Iar mi le-ai luat la purtare ? Fii atent, dacă te prinz, îți fac fundu' preș... Bat la el, cu bătătorul de covoare, de-ai să șezi numai în genunchi sau pe brînci, de cît or să te doară bucuțele !...

— Păi bine, Maio, nu vezi că nu-s la mine-n picioare ? Mă-c acușica să-ți cat șlapele... Cine știe pe unde le-ai rătăcit...

Și țîșneam numaidecît, să-i aduc bunică-mi papucii. Din mărăcinii gardului, unde-i pusesem la zbicit. Trecusem cu ei prin toate nămoalele, și-mi clefăiau tălpile în ei, de-ai fi zis că pășesc printr-un ceaun cu mămăligă.

Pe Mișcă-te Tone, sau Livingstone, îl găseam mai totdeauna pitit printre merii din livadă. Mai exact, cățărat în cel mai înalt și bătrîn măr, căutînd să se facă nevăzut în frunzele acestuia.

— Ce-nvîrtești aici, măi Mișcă-te ? îl întrebam nedumerit de ciudata poziție în care-l aflasem. Căci nu stătea și el, ca tot omul, agățat de-o cracă, ci ținea tot trunchiul pomului între picioare. Și-avea niște picioare, fiind nemaipomenit de lung, mai ales datorită staturii sale ieșite din comun, încît aproape că-i ajungeau pînă la pămînt.

— Îl aștept pe taică-meu ! ne comunica el.

— Cum adică ! Îl aștepți în pom ?... De ce tocmai așa ?

— Îl aștept să plece de-acasă, mai înainte de-a da de mine ! ne oferea un supliment de informații Mișcă-te Livi. L-am supărat rău de tot, și știu că-s vinovat și n-ar fi trebuit să-l scot din sărite...

— Păi, ia spune, îl solicitam eu, ce pocinog ai săvîrșit ?

— Curat pocinog, zău așa, măi Coxule ! I-am stricat babacului un bidon întreg de șerlac... Și-asta numai din pricina voastră, a băieților, care vă rîdeți de mine că-s lungan și bălai la păr. Ce să-i fac, dacă așa m-a proiectat natura ? Și mi-a trecut prin cap să-mi vopsesc părul, să-l fac negru, ca pana corbului. Și-am încurcat borcanele... În loc de vopsea pentru păr, pe care știam că mămica o ține în cămară, lîngă măsline, am dat peste bidonul cu șerlac...

— Și ? l-a-ntrebat nerăbdător Mac, care mă-nsoțea mai mereu.

— Ce mai și ? Am turnat în păr tot bidonul, și-am rămas cu părul lipit de țeasta capului. În afară de asta, toată casa pute de trăsnește a șerlac, iar tata caută fără-ncetare...

— Ce ? l-am întrebat și eu, de astă dată.

— Caută să afle de unde provine mirosul de șerlac și, pesemne, mă caută și pe mine, să mă ia la-ntrebări... Ei bine, de-ntrebările lui mi-i teamă. Fiindcă, ar fi trebuit să-i cer voie, mai înainte de-a folosi zeama aia cleioasă. Și-apoi, ce-o să se-aleagă de părul meu ?...

Așa era Mișcă-te Tone. Un băiat cuminte și tare cumsecade. Care știa să-și recunoască greșelile. Înduioșat de frămîntările sale, l-am anunțat :

— Măi Tone, dă-te jos din pom, și haidem la gîrla Doamnei, să ne scăldăm. Astfel, mai mult decît precis, să-ți iasă și șerlacul din păr, întrucît este solubil în apă. Dar trecem să-l luăm și pe Nansen...

A fost un adevărat chin. Pînă am izbutit să-l coborîm pe Mișcă-te Livi din măr. Se vede că șerlacul utilizat de tată-său nu era unul obișnuit, ci c-un oarecare adaos de ... De aceea, mai că era să-i rămînă părul prins de trunchiul pomului. De care se lipise zdravăn de tot, formînd corp comun cu scoarța acestuia. În cele din urmă, ne-am agățat de picioarele lui Tone și am tras de ele, plini de abnegație. Părul a rezistat, fără să i se rupă vreun fir. Însă n-a rezistat coaja pomului. Și s-a desprins, lipită de craniul lui Tone, laolaltă cu vreo două sau trei crengi. Cînd ne-ndreptam spre casa prietenului nostru Tele, Mișcă-te Livi putea fi confundat cu un cerb lopătar. Avînd coarne frunzoase. Ceea ce nu se prea găsește, la tot pasul, prin pădurile noastre.

Am mai pierdut ceva timp și la Nansen. Pe care nu-l găsisem nicăieri. Deși răspunsese la chemările noastre, și-i auzisem glasul, dar slab de tot, nu dădeam deloc de el. Și-am continuat să strigăm :

— Pantelică, unde ești, măi frate ?...

— Acilea, bre ! ne răspundea el, cu voce firavă și înăbușită, de parcă ar fi avut gura plină cu halviță.

— Unde acilea ? am insistat eu, trăgînd mai bine cu urechea.

— Acilea, jos ! a-ncercat el să precizeze.
— În fîntînă?
— Nea !
— Sub pămînt ?
— Nea !
— În beci ?
— Exact ! ne-a informat fericit Nansen.

Nedumeriţi, ne-am privit interzişi, vreo cîteva clipe bune, apoi am strigat iarăşi la el :

— Păi nu vii afară, să mergi cu noi pe Doamnei, la scaldă ? De ce mai stai acolo ?...

— De venit, eu aş veni, dar n-am pe-unde ieşi !

— Mă, tu faci pe zurliul ? Ieşi pe unde-ai intrat ! s-a răstit la el Maţ, pierzîndu-şi răbdarea. Vrei să ne-apuce noaptea aici ?...

— Imposibil ! s-a auzit iarăşi vocea lui Tele Nansen. Cînd am pătruns în beci, mi-a căzut chepengul în cap, de m-a lăsat lat, şi-apoi a rămas blocat. Căci i-a pus tăticu şi-un Yale...

Bineînţeles, întrucît prietenul la nevoie se cunoaşte, i-am sărit în ajutor tuciuriului de Pantelei. Mai întîi am spart chepengul. Apelînd la o toporişcă uitată prin ogradă. Apoi l-am extras pe Nansen. Dintr-o garniţă uriaşă, plină cu carne de porc în untură. Unde căzuse. Nu din pricina chepengului care-l pocnise în cap, ci datorită faptului că, lacom cum era de felul său, ameţit de lovitură, intenţionase să-şi revină dînd iama prin recipientul cu cărniţă prăjită şi pusă la păstrat. Atunci se produsese evenimentul. Umblînd prin garniţa aceea, cît un cazan de rufe, să dea peste o bucăţică mai acătării, îşi pierduse echilibrul şi se pomenise cu capul în untură. De aceea vorbea fonf şi stins, fiindcă i se încleiase limba.

Văzînd în cel hal arăta bietul Nansen, plin de osînză peste tot, şi pe ţoale şi pe corp, l-am invitat să vină cu noi :

— Haidem la gîrlă, să dai jos „porcăria" asta de pe tine ! Auzi ?...

— Păi de ce să n-auz ? s-a mirat Tele Nansen.

— Atunci, de ce nu spui nimic ?

— Mai am de mestecat nițel mușchiuleț, căci peste el dădusem, cînd nimerisem în găleată, pardon, garniță!

Mare mîncău și Pantelică, ăsta! Dacă o ținea tot așa, peste cîțiva ani avea să ajungă cît o butie. Îmi plăcea și mie să mănînc. Însă cu măsură. Chiar, eventual, două măsuri. Dar nu cum proceda Nansen. În beci și pitit de lume.

Din fericire, pe cît era de lacom și hulpav, pe-atît se dovedea de priceput la treburile gospodărești. Pe orice punea mîna, aur ieșea. Dacă aveam nevoie de reparat o undiță, frîntă cu prilejul ultimului pescuit de pomină, rezulta, tot o undiță, însă mult mai bună decît cea veche. Cînd mă trezeam că-s cu bicicleta pe geantă, în mai puțin de cinci minute lipea camera, o umfla, mai ungea, pe ici pe colo angrenajele și pinioanele, iar agregatul zbura. Indiferent dacă o luam cu el prin hîrtoapele uliței noastre, sau pe asfaltul din centrul orașului.

Ajunși pe malul apelor Doamnei, am organizat repunerea în stare de funcțiune a prietenilor mei. Conform zicalei populare amintite mai sus, aceea cu „...la nevoie".

Punîndu-l pe Maț să-l frece cu nisip pe Tele Nansen, ca să deie jos untura de pe el și de pe țoale, Robinson a izbutit să-l schimbe total. De unde, mai înainte, Pantelei era negruț, bondoc și tont, acuma puteai să zici despre el că-i indian coborît de-a dreptul din romanele lui Karl May (cele cu *Winnettou)*. Într-atît i se roșise pielea.

În plus, Robinson îi mai scăpase și țoalele pe gîrlă, fără nici o speranță de recuperare. Vroise să le frece și pe ele cu nisip, însă i le smulsese din mînă curentul undelor. Iar Nansen slăbise brusc. De necaz. Și fiindcă rămăsese gol pușcă. Și, spre uimirea noastră, care-l știam de băgăreț și priceput să se descurce în asemenea situații, de data asta mai că-i venea să plîngă.

În timp ce Mișcă-te Livingstone stătea cu capul în apă, clătindu-și cu nădejde părul, sperînd să-i iasă șerlacul din el, eu și cu Pantelică priveam la orizont, în direcția cursului gîrlei, încercînd să depistăm hainele naufragiate.

Din păcate, nu se zărea nimic. Decît, undeva, în depărtare, un ghemotoc negricios, care se zbătea disperat în undele Doamnei.

— Să fie țoalele mele ? m-a-ntrebat Nansen.

— Aş ! Unde-ai mai văzut tu haine țopăind în apă ? Cred că-i vreun somn, sau alt soi de peşte mare, care s-o fi prins în vreo răgălie...

Peste cîteva minute, dacă nu mai puțin, peştele năvălea peste noi. Hămăind. Şi cu țoalele lui Pantelică în bot. Nu era somn, şi nici alt monstru al apelor, ci Motofleaşcă al nostru. Cel de-al cincilea membru al expediției „Copaia". În viața mea n-aş fi crezut că leneşul de Motofleaşcă, potaia aceea, mai mereu adormită, putea fi în stare de-asemenea performanțe şi acte de bravură. Asta mai zic şi eu ispravă ! Memorabilă ! Salvase îmbrăcămintea bietului Tele Nansen !

Abia cînd i-am smuls-o dintre colți, ne-am dat seama că fusese făcută ferfeniță. Din pantalonaşii şi cămăşuica lui Pantelei mai rămăseseră doar vagi urme. Încît anevoie se mai puteau deosebi nădrăguții de bluză. Mă rog, totuşi mai puteau fi folosiți. Ceea ce nu era chiar rău.

— Măi Pantelică, l-am îmbunat pe nefericitul de Nansen, care, după ce-şi îmbrăcase zdrențele, arăta ca eroul lui Victor Hugo, copilul ce luptase, la 1870, împotriva nemților ce cotropiseră Parisul, cred că Gavroche se numea, şi umbla numai în flenduri, măi Nansene, am accentuat eu, tot mai bine-i aşa, decît deloc. La urma urmei, dacă nu intervenea destinul, sub înfățişarea lui Motofleaşcă, puteai să-ți iei adio de la hăinuțe !... Nu fi amărît...

Şi, ca să-i dovedesc că potaia merita felicitări, şi că nu era cazul să ne-nfățişăm nemulțumiți de inițiativa sa, cu hărtănirea țoalelor, am dat s-o mîngîi pe cap, spunîndu-i totodată :

— Bravo, Motofleaşcă, ai fost măreț !...

— Ham, ham ! mi-a răspuns javra, înfigîndu-şi colții în mîna mea.

Ceea ce, dacă-i să stăm strîmb şi să judecăm drept, nu era chiar un semn de încîntare din partea cățelului.

Probabil nu-i convenea faptul că-i întrerupsesem distracția cu țoalele lui Pantelică.

Întrucît nu accepta să-și descleșteze dantura de pe biata mea mînă, a fost nevoie de intervenția lui Mișcă-te Tone. Care l-a luat în brațe, îngăduindu-i să-l lingă pe păr. Prilej cu care Motofleașcă a apreciat cum se cuvine urmele de șerlac, ce încă mai persistau în coafura măgădanului.

Deci, după cum reiese din cele ce-am relatat pînă acum, aceștia erau membrii echipajului „Copaia". Băieți de nădejde, unul și unul, inclusiv Motofleașcă. Alții, mai buni, nici c-aș fi putut găsi. Cu micile lor năravuri și defecte omenești, erau totuși... utilizabili.

La înapoiere, cînd ne-am luat rămas bun, le-am comunicat băieților :

— Fraților, mîine ne-ocupăm de transporturi ! e clar ?...

— Deloc ! s-a repezit să mă-nfrunte Maț. Ce să cărăm ? M-ați aiurit cu-atîtea ordine !

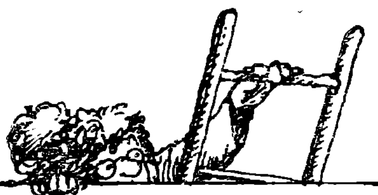
— Stai încet și nu te grăbi... E vorba de ambarcațiunea noastră, adică de copaie, apoi de butoiul-remorcă, pe care trebuie să le ducem la gîrlă, și să le adăpostim undeva, laolaltă cu toate bagajele, pentru a le avea la îndemînă... Poimîine pornim la drum, în marea noastră expediție !

— Bine ! a mormăit Robinson. Acuma mi-i clar. Și cînd ne-ntîlnim ?

— După-amiază, în pod ! Împachetăm totul, și-așteptăm să se lase noaptea, ca să nu ne observe nimeni cînd vom efectua transporturile. Căci vor fi mai multe. Numai copaia, dacă stăm să ne gîndim, care-i cît o șalupă, ne va crea probleme din cele mai serioase. Mai ales că va trebui s-o „împrumutăm" din spălătoria bunică-mi... Pe care-o știți cum e. Mai ales dacă ne prinde !

— Eu zic c-ar fi mai bine să nu deie peste noi ! s-a exprimat optimist Mișcă-te Livingstone. Destinul, sînt sigur de-asta, va fi de partea noastră...

17. Mîna destinului — sau tanti Ralița!

A doua zi, pe la orele 16 h, după-amiază, eram cu toții (inclusiv Motofleașcă) în podul magaziei lui Tata-petre. Era o zi călduroasă, cînd zăpucul făcea să țîșnească din noi, prin toți porii, cișmele de nădușeală.

— Ei, cu ce-ncepem ? a dat să mă impulsioneze Maț Robinson. M-ați adus aici de pomană ?

— Deocamdată, Mațule dragă, stai blînd și taci. N-auzi nimic ? l-am atenționat eu, trăgînd cu urechea spre ușa magaziei.

Surprinsesem un scîrțîit bizar. La ora aceea, bunicu-meu sforăia în coliba de pîndă din fundul grădinii, Maca-Maia le dormea de le bușea în casă, retrasă în odaia de la drum, și nimeni altcineva n-ar fi avut ce căuta în adăpostul secret.

— Ce s-aud ? m-a întrebat în șoaptă Robinson.

— Umblă cineva jos, prin magazia lu' bunicu-său ! l-a lămurit în surdină Tele Nansen, plecîndu-se nițel înspre chepengul de intrare în pod.

Eu n-am mai scos o vorbă ; ci-am continuat să ascult. Acuma se deslușea clar, chiar prea clar, cum urcă o persoană pe scară. Le-am facut semn băieților să nu miște, l-am luat pe Motofleașcă în brațe, temîndu-mă să nu-l apuce lătratul, și-am pornit s-aștept. Nițel speriat, dar și intrigat.

Și n-a fost nevoie s-aștept prea mult. Peste cîteva clipe, în capul scării se ivea mutra unei făpturi. Omenești, în orice caz. Pînă să apucăm să ne dăm seama cine

era, matahala a slobozit un țipăt de surpriză. Iar în secunda următoare, probabil datorită sperieturii pe care-o trăsese, necunoscutul pornea la vale, cu scară cu tot, într-un vacarm infernal.

— Aoleu ! Aoleu, și vai de capul meu ! răcni mîniată făptura aceea. S-a rupt scara sub mine... Săriți și nu mă lăsați să caz !...

Inutilă cerere de ajutor. De unde eram, nu-i puteam oferi nici un sprijin. Și ne-am repezit cu toții la gura podului, să asistăm la desfășurarea precipitată a evenimentelor.

În pofida penumbrei ce domnea în magazia bunicului, am putut totuși distinge secvențele cataclismului. Matahala, după ce frînsese antepenultima treaptă, se agățase cu mîinile de capătul scării, după care pendulase spre acel perete al încăperii, unde se aflau montate rafturile lui Tatapetre. Cînd ajunsese cu capul printre borcane și cutii, intenționase să se prindă de polițe, însă acestea cedaseră, și-acuma totul se prăbușise la pămînt. Acoperindu-l pe necunoscut. Cu etajere frînte, cu oale și ulcele, în care Tatapetre își păstra feluritele sale vopsele și catranuri, cu borcane și cutii de mucava, unde se aflau pitite cărțile bătrînului.

Întrucît matahala nu mai tenta nici o mișcare, i-am alertat pe băieți :

— Am scăpat de primejdie ! Cred că necunoscutu-i nițel cam mort ! Și-o fi rupt șira spinării... Așa-i trebuie ! Haideți jos, să vedem cine e și ce facem cu el...

Ajutîndu-ne unul pe altul, am coborît din pod ținîndu-ne de mîini și de picioare. Iar în minutele următoare, am declanșat operația de degajare a celui înmormîntat sub scară, rafturi și alte nenumărate obiecte.

Așa cum era, ghemuit la podea, individul arăta ca un urs. Catranul pe care Tatapetre îl folosea la ungerea osiilor căruțului, și se afla într-o oală de pămînt, de vreo

cinci ocale, unde se înmuiase datorită vipiei de peste zi, acuma se prelinsese, aproape tot, peste chipul plin de praf, laolaltă cu pene de gîscă (din cele puse la păstrare, într-o cutie, pentru confecţionat puful necesar pernelor), cu pagini de carte, precum şi diferite alte mărunţişuri. Plus o bidinea de văruit, a cărei coadă îi intrase în gură.

Uimiţi, băieţii priveau la namila aceea ca la a opta minune a lumii. Iar Mişcă-te Tone şi-a exprimat bănuiala ce-l cuprinsese :

— Măi, ăsta nu-i om, ci animal. Probabil un pterodactil, din erele antediluviene, ajuns nu se ştie cum la noi... După cum arată, s-ar putea să fie chiar şi brontozaur zburător, cu pene... Nu vedeţi ce coadă stufoasă are la gură ? Exact ca-n manualele de istorie naturală !...

Pe neaşteptate, tocmai cînd nu ne aşteptam, matahala s-a ridicat în capul oaselor, ne-a privit niţel nedumerită, apoi a purces să răcnească la bietul Livingstone :

— Să piei din faţa mea, că-ţi pocnesc una după ceafă, de-ai să te pomeneşti cu ea în faţă !... Pe mine te-ai găsit să mă faci de-apterodactilografă, care-ţi pot fi şi mamă ? Ruşine să-ţi fie ! Măgădanule...

De fapt, ghinionul îl pedepsise mai dinainte pe Tone, pentru afirmaţiile sale pseudoştiinţifice. Cînd orăcăise la el tanti Raliţa, mătuşă-mea, căci dînsa era „necunoscutul", „matahala", „brontozaurul", expulzase bidineaua din gură, îmbibată cu catran, drept în mutra bălaiului nostru vlăjgan. Şi i se lipise de nas. Motiv pentru care Livingstone s-a retras ceva mai la o parte, chinuindu-se să-şi dezlipească părul bidinelei de pe organul olfactiv.

Tanti Raliţa, care acuma se amuza copios pe seama păţaniei lui Tone, s-a ridicat de-a binelea în picioare, scuturîndu-şi rochia de toate murdăriile pe care le-adunase şi, deodată, mi s-a adresat mie, răţoindu-se prefăcut supărată :

— Al, băieţelule, nu-i uman ce se-ntîmplă ! Ce-nvîrteaţi în pod, bernebecilor ?... Puneaţi ceva la cale, fără

să mă consultaţi ? Păi, ia spune-mi, pe ce lume vă aflaţi ? Ai ? Haidem în pod, să văz ce făceaţi acolo...

— Tanti Raliţo dragă, cum să te urci, dacă ai rupt scara ? Nu vezi ce prăpăd ai făcut ?...

— Nu mă interesează ! Vă priveşte cum o să mă suiţi la locul vostru de taină... Că eu una, nu mai pui piciorul pe treptele scării ăleia nenorocite, nici dacă m-ai topi în ceară !...

N-aveam cum să ne-ncontrăm cu mătuşă-mea. Cînd îşi vîra ceva în cap, nu i se putea extrage fixul nici cu „mops"-ul, sau cine ştie ce cheie franceză specială.

Aşa că, apelînd la nişte hamuri vechi, aflate în magazie de pe vremea cînd Tatapetre posedase o teleguţă dotată c-un cal de tracţiune, am înfăşurat-o pe mătuşă-mea în ele, legînd-o cu funia de rufe a bunică-mii.

Băieţii s-au căţărat în pod, acţionînd ca nişte acrobaţi, luînd căpătîiul frînghiei cu ei, iar eu am rămas s-o ajut, de jos, pe tanti Raliţa. Tocmai cînd mă pregăteam să comand : „Trageţi vîrtos !", mătuşă-mea m-a oprit, răstindu-se :

— Stai ! Mai întîi curăţă-mă de afurisitul ăsta de catran, că-mi pişcă pielea feţii...

Cîte n-am încercat, ca să-i fac altă faţă ! Am frecat-o şi cu şmirghel, şi cu cîlţi de cînepă, şi cu preşul de iută. Nimic. Abia cînd am trecut la o soluţie diluantă, pe bază de gaz lampant, abia atunci s-a mai dus ceva din catran. Iar mătuşă-mea căpătase un chip de mulatră, de-ai fi zis că-i fiartă în cacao cu lapte. Întrucît s-a considerat mulţumită, abia pe urmă am purces la operaţiunea de săltare în pod.

Băieţii, din răsputeri, trăgeau în sus, opintindu-se, fiindcă tanti Raliţa atîrna cam greu la cîntar, iar eu o ţineam de picioare, ca să nu i se răsucească trupul.

Cînd ajunsese la vreo doi metri de gura podului, le-am strigat expediţionarilor :

— Acuma ! Trageţi tare, că-n curînd scăpăm de belea...

N-am scăpat. Ei au tras, cît au putut, eu am rămas cu pantofii mătușă-mii în mîini, iar dînsa, care mai săltase cu vreun metru, a pornit să balanseze amenințător. Geaba am sărit s-o apuc de țurloaie. N-a mai fost posibil. Balansul sporind, tanti Ralița a doborît și restul de rafturi, cu tot ce se mai afla pe el. Peste capul meu.

Numai după ce-am împins-o cu scara, de jos în sus, proptindu-i-o în șale, de țipa ca din gură de șarpe, numai atunci am văzut-o în pod. Mai exact, la gura podului. Pe unde Mișcă-te Tone, Maț și Nansen au tras-o cu duhul blîndeții. Încît biata mătușă-mea s-a ales doar cu zgîrieturi neînsemnate.

Cînd ne-am aflat cu toții la locurile noastre, de astă dată prezidați de statura impunătoare, chiar monumentală a scumpei mătuși, aceasta a observat imediat pregătirile noastre, respectiv bagajele, desagii cu alimente, precum și toate celelalte catrafuse puse la-ndemînă.

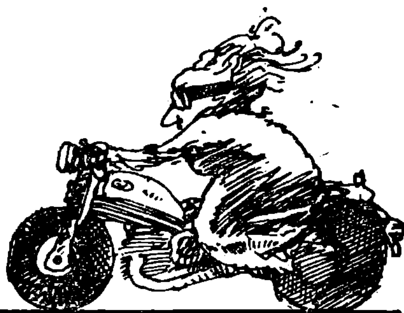
Privind intrigată la ele, și-apoi examinîndu-ne la față pe toți, ne-a întrebat cu glas voios :

— Încotro vreți s-o-ntindeți ?... Deoarece amuțiserăm, a insistat : Hai, dați-i drumu', că de mine n-are rost să vă feriți !...

Întrucît ajunsesem la concluzia că nu mai aveam pe unde scoate cămașa, am întrebat-o și eu pe tanti Ralița, ca să fiu cu sufletul împăcat :

— Știai că sîntem în pod și-ai vrut neapărat să vezi ce rînduim pe-aici, de-ai pornit să urci scara ? Dacă-mi spui adevărul, atunci îți povestim și noi ce-avem de gînd !...

— Măi tăntălăilor, a demarat mătușă-mea, credeați că vă puteți ascunde de nasul meu, care nu-i un nas oarecare, ci miroase orice chestie suspectă, fiind dotat cu calități olfactive superioare, așa cum trebuie să aibă orice detectiv de talie internațională, cum mă consider și eu ?... Păi de cînd v-o clocesc ! Sînt cu ochii pe voi, încă de cînd v-ați apucat de adunat toate astea, care se văd aici... Hai, dați-i drumu', nu vă mai cîcîiți !

18. O mătușă de excepție

Era clar c-o încurcasem. Praful se-alesese de expediția „Copaia". Mă rog, în orice caz, asta era concluzia la care ajunsesem. Nu numai eu, ci și partenerii mei. Căci Maț se-apucase să se jăluie :

— Coană Ralițo, să nu mă spui lu' tata, că-mi face fundu' preș !... Și m-ați nenoroci...

— Bă beșleagă, l-a repezit mătușă-mea, dar cine crezi tu că-s eu ? O pîrîtoare, vreo invidioasă, ai ?... N-ai aflat de la nepotu-meu că-mi plac aventurile, nu numai în general, ci și-ale voastre, ale năpîrstocilor ?

Amintindu-mi că tanti Ralița fusese, mai întotdeauna, alături de mine, în toate acțiunile mele sortite unor sancțiuni grave din partea părinților, m-am hotărît, pe loc, să-i dezvălui planul expediției „Copaia".

Cînd mi-am încheiat expozeul, relatîndu-i pe-ndelete ce-aveam de gînd să întreprindem, furnizîndu-i și toate amănuntele în legătură cu cetatea de scaun a Horezmului, dispărută enigmatic, laolaltă cu civilizația în fruntea căreia se aflase, mătușă-mea s-a uitat la mine neîncrezătoare. Apoi, dînd din cap admirativ, dacă se poate zice și-așa, căci nu văd de ce nu trebuie să-ți însoțești uimirea și plăcerea executînd asemenea gesturi cu obiectul respectiv, am auzit-o grăind :

— Al, băiețelule, nu-i normal ce se-ntîmplă cu tine !... Brava ție ! Ca să vezi și să nu crezi, îmi intrase în cap

că eşti un fleţ şi-un zburdalnic pus numai pe joacă, şi, cînd colo, na, vrei s-ajungi şi explorator... Interesant ! Dar de unde-ai aflat tu de Horezm, despre Toprak-kala, „Cetatea de pămînt" ?... Căci nu-mi închipui să se predea aşa ceva la orele de istorie !

— Din casa matale, tanti Raliţo ! i-am declarat eu.

— Ce, nu ţi-e bine ? s-a speriat mătuşă-mea. Ai făcut niscaiva săpături arheologice prin beciul meu, sau prin fundul ogrăzii ?...

— Nu, bre, stai liniştită, m-am grăbit eu s-o potolesc, m-am exprimat greşit. Vroiam să spun, de fapt, c-am citit despre Horezm într-o carte din biblioteca matale...

— Ei, aşa da, mai merge ! a oftat uşurată tanti Raliţa. Apăi, Al, băieţelule, ştii ce ?

— Păi, de unde să ştiu ce-ţi umblă matale prin minte ?

— Corect ! Fiindcă, de multe ori, nici eu nu-s capabilă să prevăd cîte îmi pot trece prin cap... De-aia şi mi-s aşa cum mă ştii ! Niciodată astîmpărată, ci totdeauna cu gîndul numai la păţanii extraordinare, la aventuri tehnico-ştiinţifice, dacă nu chiar fantastice... Este ?

— Este, din păcate ! i-am confirmat eu, luîndu-mă gura pe dinainte.

— Din fericire, mă copile, nu din păcate! s-a mîniat niţel mătuşă-mea. Dacă n-aş fi fost eu, ce s-ar fi ales de capul tău ? Rămîneai un prost şi-un tăntălău, care n-ar fi pus, în viaţa lui, mîna pe-o carte... Ce te-ai fi făcut, dacă n-aveai la dispoziţie biblioteca mea ?

Aici avea dreptate, de ce să m-ascund după deget !

Fiindcă mătuşă-mea, făptură originală, de excepţie, poseda cea mai bogată bibliotecă din oraşul nostru.

Plină de energie şi vitalitate fantastice, cînd îşi vizita neamurile, acestea preferau să-şi ia tălpăşiţa, decît să fie supuse întrebărilor încuietoare emanate de tanti Raliţa, sau să se lase antrenate în acţiunile ei de ameliorare a locuinţelor lor.

Așa că, acuma, îmi amintesc ce înspăimîntat eram, cînd o auzisem atunci pe tanti Ralița întrebîndu-mă: „Păi, Al, băiețelule, știi ce?"...

La orice te puteai aștepta din partea năstrușnicei mele mătuși!

Totuși, luîndu-mi inima în dinți, am îndrăznit să mă interesez:

— Ia spune, tanti Ralițo, ai vreo idee, despre unde s-ar afla „Cetatea de pămînt"? Ne-ar fi de mare ajutor...

— La asta tocmai mă gîndeam! m-a lămurit mătușă-mea. Cred că știu unde putem da de „Toprak-kala"... Însă nu vă pot spune nimic, pînă nu verific cu ochii mei...

Deodată curios, bănuind că era posibil ca tanti Ralița să mai aibă vreo carte despre civilizația dispărută a Horezului, am întrebat-o:

— Te duci acasă, să cauți prin bibliotecă?

— Nea! Nici gînd. Mă duc acasă, să-mi iau hainele necesare, și mă-ntorc cît mai de grabă...

— Ce haine-ți trebuie, ca să citești o carte? mi-am exprimat eu nedumerirea, observînd că băieții priveau la mătușa-mea ca la cine știe ce arătare fantastică.

— Nu numai haine, ci și cărți, niscaiva lucruri de-ale bucătăriei, un termos, o tigaie și-o cratiță, ceva de-ale mîncării, un binoclu...

Neînțelegînd de ce-avea nevoie de-un binoclu, ca să se uite într-o carte, și nici de ce erau necesare termosul, cratița, tigaia și merindele, Maț Robinson s-a grăbit s-o întrebe pe mătușă-mea:

— Coană Ralițo, după ce-ți verifici supoziția, pleci și matale undeva?

— Exact!

— Tot într-o expediție? a presupus Mișcă-te Livingstone.

— Dar bineînțeles...

— Nu cumva vrei să ne-o iei înainte, și să descoperi tălică urmele Horezmului? și-a manifestat curiozitatea Tele Nansen.

— Nu ! Aşa ceva nu se face, şi nici nu-i frumos... Merg cu voi !

Temîndu-mă groaznic, ca nu cumva ideea ce mă persecuta de vreo cîteva minute încoace să se adeverească, am vrut să-mi verific impresia :

— Ne conduci pînă la gîrlă, să asişti la lansarea ambarcaţiei şi la plecarea noastră ?

— Mai mult chiar ! mi-a răspuns entuziasmată mătuşă-mea. Voi participa la expediţia „Copaia" !

În aceeaşi clipă am simţit cum mă ia cu leşin. Asta ne mai trebuia, s-o avem şi pe tanti Raliţa pe cap. Dar partenerii mei, cuprinşi de-o stare vecină cu demenţa, şi-au dezvăluit altfel reacţiile, strigînd bucuroşi :

— Excelent ! Vom fi asiguraţi în privinţa hranei calde, avînd o bucătăreasă la bord... a rostit în culmea fericirii Nansen cel lacom.

— Şi nu numai atît, însă luîndu-te cu noi, coană Raliţo, va fi cine să ne-ajute la cărat ! a propus, luînd-o pe ocolite, Mişcă-te Tone.

— Şi-ai să ne fereşti şi de tîlhari ! a afirmat Maţ, gîndindu-se că la statura şi dimensiunile mătuşă-mi nimeni nu s-ar încumeta să ne-atace.

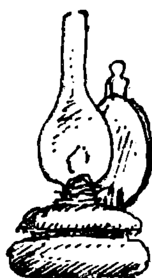
Încîntată de cele auzite, tanti Raliţa le-a mulţumit călduros, punînd lucrurile la punct :

— Copii, dacă-i vorba să mă-nham la „Copaia", asta nu-nseamnă c-am să devin sluga voastră, hamal şi bucătăreasă ! Aşa că, hai să fim serioşi, luaţi-vă gîndul de la asemenea iluzii... Ca membră a echipajului, am aceleaşi drepturi şi obligaţii ca şi voi. Deci, ce mai tura-vura, o să gătim cu toţii, pe rînd, şi-o să cărăm împreună, fără deosebire de vîrstă... Cînd este fixată plecarea, măi Al ?

— Mîine ! i-am răspuns eu, cătrănit ca nimeni altul.

— Perfect ! Peste vreun ceas, sau două, cel mai mult, sînt aici, să organizăm, pe timp de noapte, transporturile necesare, aşa după cum mi-ai povestit c-aveaţi de gînd să faceţi... Acuma coborîţi-mă, că-n scară nu mai am nici o încredere !

19. Activități... în nocturnă

După ce ne-am ocupat de „lansarea" mătușă-mi, apelînd tot la hamurile bunicului, și-am văzut-o pierind din cîmpul nostru vizual, ne-am întors iarăși la locurile noastre, pentru a studia, cît mai atent, noile condiții create. Întrucît eram singurul amărît și nițel demoralizat, coechipierii s-au străduit să-mi insufle tonusul și curajul de mai înainte.

— Ascultă măi, nu te lăsa fleșcăit ! E mai bine s-o luăm cu noi, fiindcă-i o adevărată personalitate. N-am mai văzut așa ceva, pînă acum ! l-am auzit demarînd pe Maț Robinson.

— N-ai observat ce rezistență fizică are ? a ținut să-mi atragă atenția Mișcă-te Tone.

— Și cred că le și mănîncă, după cît e de țapănă ! s-a exprimat admirativ Tele Nansen, ca și cum i-ar fi lăsat gura apă, numai gîndindu-se la ce era în stare să pape tanti Ralița.

Constatînd că aveam o concurență serioasă, în individualitatea explozivă a mătușă-mi, am considerat corect din partea mea să-i previn, fără pic sau urmă de invidie:

— Cînd o să simțiți, pe pielea voastră, ce știe și ce poate persoana respectivă, o să vă iasă pe nas caracteristicele puternicei sale figuri... Personalitatea mea, după cît bag seama, nu vă era de-ajuns !

— Ba s-avem iertare, Bicoxule, m-a luat cu cădelnițatul Nansen, nimeni n-a spus că n-ai fi o adevărată personalitate, așa cum e coana Ralița... Ca să fim drepți, dîn-

sa-i o mare personalitate, ținînd seamă și de vîrstă, iar tu o mică personalitate. Din aceleași considerente...

— Mă rog ! Om trăi și-om vedea... am pus eu capăt discuției.

În același moment, javra de Motofleașcă a țîșnit de lîngă mine, repezindu-se val-vîrtej spre gura podului. Unde s-a oprit ca paralizat, după ce-a examinat arătarea care pătrunsese în magazie. Apoi, înspăimîntat, a pornit să latre violent, de-am crezut că ne sfîșie timpanele.

Convinși că eram vizitați de străini, ne-am furișat cu toții, pîș-pîș, pînă la gura podului. Cînd am văzut și noi ce văzuse Motofleașcă, am crezut că murim de frică. Nu ne venea să credem, că-i posibil să existe așa ceva pe planeta noastră.

O namilă care în nici un caz nu putea fi om, privea atent spre pod. De parcă ar fi vrut să ne-audă, și să se convingă de prezența noastră. Pe cît era de mătăhăloasă pe înalt, pe-atît era și pe lat. Cam de dimensiunile unui butoi de 500 litri, eventual 800. Chip n-avea, deoarece, chiar de l-ar fi avut, se afla ascuns înlăuntrul căștii de scafandru. De altfel, întreaga sa structură, ca să nu-i zic trup, era îmbrăcată într-un costum de scafandru. Unul enorm, în care ar fi avut loc doi oameni normali. În cîrcă, unde ar fi trebuit să poarte tuburile de oxigen, purta un soi de rucsac, dacă se poate spune și-așa acelui balot pe care-l ducea în spinare. Însă unul uriaș, în care ar fi încăput cu ușurință efectele unui pluton de infanteriști.

Întrucît îl citisem pe H. G. Wells, le-am suflat băieților :

— Măi, țineți-vă tare, că ne vizitează un marțian ! Exact cum scrie romancierul Wells în cartea sa *Războiul lumilor*, sau ceva în genul ăsta, că nu-mi mai amintesc titlul, probabil din pricina emoției...

Cînd a auzit despre ce-i vorba, Maț a pornit să dîrdîie atît de puternic, din toate mădularele, încît a căzut în secunda următoare tocmai în capul marțianului. Pe gura podului.

Marțianul, fără să dea semne de frică, sau de enervare, l-a depus pe Robinson la podea, lăsîndu-l să zacă acolo. Apoi, cu gesturi greoaie, a început să-și rotească încet casca de scafandru, deșurubînd-o de pe gîtlejul costumu-

lui. Abia cînd şi-a aşezat-o jos, lîngă Maţ, am realizat cine era extraterestrul. Căci, din interiorul instalaţiei, spre noi privea ...chipul mătuşă-mi Raliţa.

Atunci am considerat că-i cazul să întreb :

— Ce-i cu matale, în costumul ăsta, tanti Raliţo ?

— Păi nu v-am spus că mă duc după hainele necesare expediţiei ? Acasă am tot soiul de costume : şi de pilot, şi de scafandru, şi de pescuitor de balene, şi de explorator polar... Valabile, acestea din urmă, şi pentru Polul Nord, şi pentru Polul Sud. Doar cunoşti pasiunea mea faţă de tot ce-i ştiinţă, mecanică, geografie şi ştiinţe naturale ! Dar să nu ne pierdem timpul cu palavre. Săltaţi-mă în pod, să organizăm cărarea lucrurilor „Copăii"... Mai repede, bernebecilor !

Pînă să-i zvîrlim hamurile, tanti Raliţa s-a autoextras din scafandru, rămînînd numai în nişte ţoale obişnuite, însă destinate pescuitului balenelor. Apoi le-a dezbrăcat şi pe-acelea. Şi ne-a apărut în faţa ochilor costumată în mecanic de bord. O salopetă din material gros, băţos, aşa cum trebuie să fi purtat cei de pe transatlanticul „Titanic".

După ce-am izbutit, cu greu, s-o suim în pod, în trei faze, mai întîi costumele, apoi balotul, şi-n cele din urmă persoana dînsei, şi ne-am aşezat istoviţi, leoarcă de năduşeală, să ne tragem sufletele, abia atunci s-a-ndurat mătuşă-mea să ne explice de ce sosise în felul acesta.

— Mă, dacă-i expediţie nautică, păi nautică să fie ! Ne trebuie şi-un scafandru ? Ne trebuie... Doar vom naviga pe ape. Va fi nevoie să pescuim vreun peşte ceva mai mare ? Atunci avem nevoie şi de-un costum de balenier. De salopetă, cred că nu mai e cazul să vă spun de ce-am luat-o... Căci se-nţelege şi de la sine... Vor fi de efectuat nenumărate reparaţii, nu ? Iar în bocceluţă, acolo mi-am vîrît şi eu lucrurile personale, unele ustensile pentru gătit, precum şi niscaiva alimente... E clar ?

Înmărmuriţi, ne-a amuţit tuturor gura. Cu excepţia lui Maţ. Care, după ce-şi revenise din sperietură şi se căţărase de unul singur în pod, stătea şi se uita cu gura căscată, plin de admiraţie, la mătuşă-mea. De parcă ar fi avut în faţă-i pe căpitanul Nemo, eroul lui Jules Verne, cel din

„20.000 de leghe sub mări". Numai el a avut curajul să-i spună verde în față :

— Sigur că nu, coană Rarițo ! Că doară nu ne-mbarcăm pe-un vapor, ci pe-o amărîtă de copaie...

— Cum așa, s-a minunat mătușă-mea, n-aveți de gînd s-o transformăm, aducîndu-i unele modificări, într-o adevărată navă ?

— Nu ! i-am răspuns eu. Nici timp nu este, și nici posibilități...

— Cum să nu fie, din moment ce sînt cu voi ? s-a enervat tanti Ralița. Am toate sculele necesare la mine. O trusă întreagă. Numai ea cîntărește vreo cinșpe kile !

Din aproape în aproape, am reușit totuși s-o convingem pe mătușă-mea să lase totul în pod. Și să-și păstreze doar salopeta. Iar în privința balotului, urma să luăm din el numai ceea ce era de-ale mîncării.

— Bun ! Ne-am înțeles acuma. Totul este lămurit ! ne-a declarat mătușă-mea, nu chiar întru totul satisfăcută. Ce urmează după asta ?...

— Împrumutarea copăii ! Acțiunea cea mai importantă și plină de riscuri. Mai întîi va trebui însă s-așteptăm miezul-nopții, cînd vom fi siguri c-a adormit Maca-Maia. Altminteri, s-ar putea să ne prindă chiar asupra faptului, și-ar fi vai și-amar de capul nostru. Dar și de-al matale, care și-așa nu stai prea bine, din punct de vedere al relațiilor externe, cu bunică-mea și rubedenia dumitale apropiată...

Tanti Ralița, căzînd pe gînduri, din ce în ce mai nemulțumită, ca și cum i-ar fi stat în gît chestia cu abandonarea scafandrului și-a celorlalte catrafuse aduse de dînsa, ne-a spus ceva mai tîrziu :

— Cred c-aveți ceva dreptate, pe undeva și-ntrucîtva! Perfect. Atunci, știți ce-i facem ?...

— Dacă ne zici, s-a băgat în vorbă neinvitat Maț, o să știm !

Mătușă-mea l-a privit, oarecum deranjată de intervenția colegului nostru de expediție, ceva mai intens. De parcă ar fi intenționat să foreze în adîncurile minții sucite ce se

afla în capul lui Robinson. După care i s-a adresat personal, cu tot duhul blîndeții :

— Bă Maț, ia ascultă la mine ! Tu n-ai nimic în obiectul căruia i se mai zice și cap, de nu ești în stare să cugeți și de unul singur ? Tot vrei să ți se vîre mură-n gură orice idee... Ce crezi c-am avea de făcut, dacă ar fi să chibzuiești și tu ? Ai ?...

Fîstîcit, bietul Maț Robinson a mai apucat să-ngaime:

— Păi, coană Ralițo, eu unul m-aș culca nițel, că m-a cam pălit somnul, zău așa ! M-ați năucit !...

— Bravo ! Vezi că-ți umblă mintea ? Asta vroiam să propun și eu. Pînă adoarme Caterina, bunica lu' nepotumeu, vă culcați și voi o țirișică, să prindeți puteri... Fiindcă ne-așteaptă o noapte grea !

Încîntat de idee, am întrebat-o pe mătușă-mea :

— Și matale, nu pui și matale, barem nițel, capul pe-o pernă, ca să mă exprim așa, deoarece aici n-avem utilajul respectiv ?

— Eu ? Păi atunci cine mai stă de gardă ? Am să veghez, asta am să fac, întrucît înaintea unei acțiuni de mare răspundere niciodată nu-mi îngădui să dorm... Haide, întindeți-vă olecuță !

Dînd urmare sfatului mătușă-mi, ne-am culcat cu toții. Care cum am putut. Și pe unde am putut. Iar peste cîteva clipe, cu Motofleașcă în brațe, ațipeam și eu. Oarecum liniștit, întrucît ne știam păziți de vajnica tanti Ralița.

Peste noapte, cînd m-am trezit din pricina javrei, care se scărpina de mama focului, datorită miriadelor de pureci ce-i invadaseră blana, am fost surprins s-aud prin preajmă un zgomot de motor. Ascultînd mai atent, într-un tîrziu mi-am dat seama că era vorba de-un motocompresor. Care funcționa chiar în podul magaziei, lîngă noi. Intrigat de existența acestuia, deoarece nu știam ca bunicu-meu să aibă așa ceva în dotare, am purces să-l caut. Orbecăind prin pod. Cînd l-am dibuit, am constatat că era vorba de tanti Ralița. Care le dormea zdravăn, sforăind pe ambele nări. Pe una subțire, iar pe cealaltă ceva mai gros.

Îngrijorat să nu întîrziem, mi-am luat inima-n dinți și-am trezit-o :

— Ce faci, bre, tocmai acuma te-ai apucat s-adormi ?

— Ascultă, Al, băiețelule, m-a luat la rost mătușă-mea, nu-i uman ce se-ntîmplă aici. Cred c-am fost adormită artificial de-o mînă vrăjmașă... Altmintrelea nu se explică starea mea cataleptică. Sau, mai există și-această posibilitate, poate oi fi ațipit nițel, datorită faptului că n-am luat nimic în gură... Am uitat cu toții să gustăm cîte ceva. Însă mai e timp. Ia să văz cît e ceasu'... A, păi nu-i decît douășpe și-un sfert. Hai, scoală-i pe băieți, și scoate din bagaje niște pîine și brînză. Fiindcă nu ni-i îngăduit să lucrăm cu burțile pline...

Cuprinși de frigurile senzaționalei acțiuni ce ne aștepta, am gătat rapid frugala gustare. Servită de tanti Ralița. Care, pentru ușurarea operațiunilor, a apelat la rezervele aduse de dînsa. Prilej cu care-am scăpat de încărcarea în exces a copăii. Deoarece am lichidat cu brio, în colectiv, două pîini babane și-un burduf de brînză frămîntată. Pînă n-a mai rămas nimic. Deoarece Motofleașcă, participant activ și el, s-a ocupat și de pielea burdufului, pe care noi n-o puteam mesteca.

La orele unu din noapte, aproape fix, operațiunile erau declanșate. Mai întîi am lansat-o pe tanti Ralița, cu ajutorul hamurilor, slobozind-o pe gura podului. Întrucît nu vedeam mai nimic, lucrînd în plină beznă, cînd am auzit o bufnitură cumplită, am fost convinși că mătușă-mea aterizase cu bine. Totuși, ca să fiu cu sufletul împăcat, deoarece zgomotul fusese prea tare, am întrebat-o, de sus:

— Ce s-a-ntîmplat ?

— Nimic ! mi-a răspuns tanti Ralița. A scăpat din hamuri salopeta, și a căzut pe podea...

— Și de ce-a produs bubuitura aceea puternică ?

— Fiindcă eram și eu în ea !...

Apoi n-am mai avut probleme. Toate bagajele se aflau jos. Cu excepția extravagantelor costume ale mătușă-mi, pe care le pitisem în fundul podului. Lăsînd catrafusele lîngă rafturi, ne-am strecurat după aceea, unul cîte unul, în șir indian, cu tanti Ralița în frunte, pe ușa magaziei. Îndreptîndu-ne spre spălătoria de vară a bunică-mi. Acolo unde se găsea uriașa ei copaie din dud.

Datorită întunericului gros, atît de gros încît puteai să-l tai cu cuțitul, în primul rînd am nimerit de-a dreptul în bucătăria din șopron. Unde, bineînțeles, nu exista nici o copaie. Ci doar o tigaie cu piftele prăjite, uitată de Maca-Maia pe plită. După ce-am servit vreo cîteva, așa ca să fie ceva în gură, am dat, în cele din urmă, și de spălătorie. Aici, pe pipăite, ne-am apucat să căutăm copaia. Nu era acolo unde o știam, însă am găsit-o sprijinită de perete, în picioare. Încîntată că reușisem, mătușă-mea ne-a șoptit :

— Lăsați-mă pe mine, că mă pricep la de-al de-astea!... Eu am s-o iau în circă, iar voi o să m-ajutați abia după aceea, s-o ducem pînă-n fundul grădinii...

Am acceptat soluția dînsei. Din păcate.

Fiindcă, mătușă-mea măsurînd aproape vreun metru și optzeci și cinci, iar copaia peste doi metri și jumătate, în secunda următoare eram martorii unui cutremur de gradul cinci. Pe orice scară, Richter sau mai știu eu care. De s-a zguduit toată ograda, casa și împrejurimile.

Peste mai puțin de-un minut, Maca-Maia, bunică-mea, și-a făcut apariția, cu-o lampă de gaz aprinsă în mînă, vrînd probabil să constate cine-i dăduse lovitura la spălătorie. Noi, speriați zdravăn, ne-am ascuns imediat sub masa de călcat rufele. Și-am asistat intrigați la cercetările întreprinse de bătrînă. Nu atît de intrigați din pricina dînsei, cît datorită faptului că tanti Ralița dispăruse. Fiind lumină, aveam ocazia să constatăm cu ochii personali ce se-ntîmplase. Cutremurul fusese produs de prăbușirea copăii, care acum zăcea cu fundul în sus. Totuși, unde pierise mătușă-mea ?

Enigma s-a dezlegat de la sine. Cînd, de sub copaie, s-au auzit niște bătăi răsunătoare. Maca-Maia, fără teamă, s-a plecat și-a ridicat nițel de capătul acesteia. De unde s-a ivit, mai întîi, o mînă, iar apoi, în întregime, tanti Ralița.

— Ce cauți aicilea, Ralițico ? a-ntrebat-o, minunîndu-se, bunică-mea, buimacă de somnul din care se trezise atît de brutal.

— Stau nițel să mă odihnesc, fa Caterino ! i-a răspuns mătușă-mea. Am vrut să-mprumut copaia ta, că-i mai

mare, şi-am o groază de rufe de spălat... Însă a dat peste mine, fiindcă n-am găsit de unde să aprind becul !

— Foarte bine, fa Raliţo ! i-a spus aprobator Maca-Maia. Ia-o, dragă, dar vino şi tu pe ziuă, altă dată, că noi încă n-am băgat eleftrică şi-aici... Şi-nu mă mai scula din somn, în toi de noapte !

După care, parcă dormind de-a-npicioarelea, s-a retras spre casa unde-şi odihnea ciolanele ostenite. Ca şi cum nimic nu s-ar fi întîmplat. Lăsîndu-ne totuşi lampa. Ca să aibă mătuşă-mea vizibilitate. Pentru scoaterea copăii. Ceea ce-a şi făcut. Fără să mai stingă lampa, ne-a poftit afară, s-o ajutăm la transportarea obiectului. Fericiţi că totul se terminase cu bine, atît de inexplicabil, i-am suit copaia în circă, apoi am sprijinit-o şi noi din lături şi de la capete. Şi, în convoi, de parcă am fi pornit la înmormîntarea unui şef de trib indian, cu coşciugul pe braţe, ne-am îndreptat spre gardul dinspre rambleul căii ferate. Care se afla în fundul grădinii celei mari.

Pînă am ajuns la sălciile de pe malul gîrlei Doamnei, acolo unde aceasta se unea cu apele Argeşului, n-am întîmpinat greutăţi deosebite. C-am mai vîrît-o, de vreo cîteva ori, pe mătuşă-mea sub copaie, în decursul anevoioasei călătorii, asta nu era o problemă. Dînsa suporta cu demnitate şi bravură căzăturile, aşteptînd răbdătoare s-o extragem de sub „ambarcaţie".

Pe la cinci, în zori, terminaserăm cu toate transporturile. Acuma, lucrurile se aflau adăpostite, în copaie, sub ramurile unei sălcii pletoase, unde pitisem „nava".

Asistînd la un răsărit de soare magnific, care scălda undele gîrlei în raze de purpură, ne trăgeam în acelaşi timp sufletul, osteniţi de păţaniile acestei nopţi de groază. Dar şi fantastice. Simţindu-mă dator să-i mulţumesc mătuşă-mi pentru ajutorul prestat, am considerat că-i cazul să spun şi eu cîteva cuvinte măgulitoare.

— Dragă tanti Raliţo, ai fost mai mult decît formidabilă ! am pornit eu să vorbesc.

— Păi cum ai fi vrut să fiu, dacă nu aşa cum mi-s totdeauna ? s-a mirat mătuşă-mea. Eu cînd pun mîna undeva, se simte şi se vede...

— Aşa-i ! am recunoscut eu. Atunci, n-ai vrea să preiei matale comanda expediţiei „Copaia" ?

— Nici că să-ţi treacă prin cap aşa ceva ! s-a opus propunerii mele vajnica şi infatigabila mătuşă. Sună mai frumos „căpitanul Cox", decît „căpităneasa Coxa"... Este ?

— Este ! i-a declarat Maţ, din toată inima.

Încîntat că rămîneam, în continuare, acelaşi căpitan Cox de mai înainte, am întrebat-o totuşi pe tanti Raliţa :

— Mîine plecăm. Lansăm ambarcaţia la apă, şi coborîm pe apele Argeşului în jos, la vale... Ce facem pînă atunci ?...

— Care mîine, mă copile ? s-a răţoit la mine mătuşă-mea. Azi sîntem mîine. Nu vezi că s-a şi luminat de ziuă ? Poate vrei să zici poimîine, adică mîine, de fapt. Hait, că m-am încurcat... Dar s-o lăsăm baltă. Pînă la ambarcare, o să mergem cu toţii. La mine acasă. Să ne ospătăm şi să ne odihnim niţeluş. Că ne-aşteaptă călătorie lungă şi grea... Şi nici n-aş vrea să vă scap din ochi, ca s-o întindeţi în expediţie fără mine !

Cînd am auzit-o emiţînd ultima supoziţie, mai că mi-a venit să urlu. Niciodată n-aş fi fost în stare să cred, că mătuşă-mea-i capabilă de atari performanţe telepatice. Auzi ce chestie, domle, să-mi citească în gîndurile cele mai ascunse !

Căci, de ce să m-ascund după deget, cam astea-mi erau planurile ! Ale mele, bineînţeles, şi personale, deoarece colectivul expediţionarilor nu m-ar fi aprobat. S-o lăsăm acasă pe tanti Raliţa, cu mulţumirile de rigoare. Şi nu fiindcă ne-ar fi stat pe cap, ceea ce nu ne-ar fi stingherit chiar atît de mult, ci fiindcă mă temeam că n-o să-ncăpem cu toţii în copaie.

Lucrurile fiind însă consumate, şi nestîndu-mi frumos să urlu în public, am tăcut mîlc şi-am cîrmit căruţa-n drum declarîndu-i mătuşă-mi :

— Excelentă idee ! Şi mie mi s-a făcut niţică foame... Mergem la matale. Nu ca să fim sub supraveghere, deoarece nu văd de ce-ar fi cazul, dar ca să mai punem la cale unele amănunte referitoare la traseul expediţiei noastre... Poate mai ai de prezentat vreo propunere ceva, cine ştie ce idee nouă, matale nelipsindu-ţi niciodată ideile

trăsnitoare. Aşa cum a fost cea cu Maca-Maia, cînd i-ai spus, în toiul nopţii, că venisei să-mprumuţi copaia... Mie nu mi-ar fi trecut aşa ceva prin cap !

Tanti Raliţa m-a examinat lung, adăugînd apoi prin viu grai :

— E şi normal... Totul depinde de ce cap e vorba !

20. Dar şi activităţi în „diurnă"

Odată ajunşi acasă la mătuşă-mea, dînsa ne-a introdus pe toţi în bucătăria sa, o încăpere imensă, unde ne-a preparat imediat, spărgînd vreo douăzeci de ouă, nişte ochiuri pe costiţă afumată prăjită, rumenă şi crocantă.

Cînd a băgat de seamă că răsuflam greu şi gîfîiam, de cîtă mîncare băgasem în noi, ne-a spus cu cel mai blajin glas posibil :

— Uitaţi ce-aş propune eu... Ca să vă mai sloboziţi oleacă, n-ar fi rău să puneţi şi voi osul niţel, ajutîndu-mă să deretic prin casă ! Altminteri, cu toată oboseala de peste noapte, n-o să vă mai puteţi odihni ca lumea, avînd burticelele prea pline. E careva împotrivă ?...

Deşi ne-ar fi convenit să ne culcăm imediat, n-am avut totuşi inima aia, să mărturisim că nu ne pica deloc bine ideea de ultimă oră a mătuşă-mii. Prea-şi dăduse vlaga din dînsa, ajutîndu-ne la căratul copăii şi-al bagajelor expediţiei.

Aşa că, Tele Nansen, cel mai dotat dintre noi în materie de gospodărie, a-ntrebat-o pe tanti Raliţa :

— Cu ce-ncepem ?... Matale zi-ne ce-avem de făcut, iar noi ne-apucăm numaidecît de treabă !

— Bravo ție, mă Pantelică ! Păi n-ar fi cine știe ce mare brînză... Luați și voi odăile pe rînd, una după alta, ștergeți praful de pe mobile, de pe ferestre și uși, mătu-rați pe jos, apoi scoateți covoarele, le duceți în curte și le bateți, pînă n-o mai rămîne urmă de colb în ele... Pof-tim, aveți aici, în bucătărie, tot ce vă trebuie. Și otrepe pentru șters, și mături, și fărașe, chiar și bătătorul de co-voare ! Dați-i drumu', că eu am să mă ocup de gătit. E cazul să prepar ceva cald, o zeamă fierbinte, cu care să vă spălați stomăcelele... Ce-ați prefera ? O supă de pui, cu găluști, sau o ciorbă de măruntaie ?...

— O supă cu găluști, și-un pilaf ! le-am luat-o eu îna-inte expediționarilor, avînd o propensiune aparte pentru găluști și orez.

— Perfect ! În două trei ceasuri, am să fiu gata cu prînzul... Taman cînd veți termina și voi cu casa !

Sub conducerea mea, care cunoșteam prea bine locuința mătușă-mi, și sub îndrumarea lui Pantelică, care știa ce-i aia a te ocupa de dereticatul unei case, ne-am îndreptat cu toții spre odaia dinspre bulevard, acolo unde se afla sufrageria, cea mai mare încăpere, dat fiindcă era, în ace-lași timp, și biblioteca cea mai grozavă din oraș.

Cînd au zărit miile de volume care tapetau pereții, dis-puse pe rafturile ce se-nălțau pînă-n tavan, băieții au ră-mas tablou. Nu mai pomeniseră în viața lor atîtea cărți. Nansen, cu sfială, s-a apropiat de primul raft și-a pornit să mîngîie cotoarele tomurilor. Prilej care l-a îndreptățit să ne-anunțe :

— Fraților, acuma știu cu ce-ncepem ! E plin de praf peste tot... Luăm cărțile pe rînd, una cîte una, și ne-apu-căm să le ștergem. Însă cel mai bine ar fi s-o pornim de sus, de la rafturile cele mai înalte. Ca să ne fie apoi mai lesne...

Sinistră idee ! Deoarece n-aveam la îndemînă o scară, ne-am luat după Maț Robinson, și-am încropit una vie.

Din trupurile noastre. Mişcă-te Tone l-a luat în cîrcă pe Maţ, eu m-am căţărat pe umerii acestuia, iar Nansen în spinarea mea, aşezîndu-mi-se pe cap. După care a vrut să scoată carte cu carte, pentru a da jos praful de pe ele. Cînd a constatat că uitase să-şi ia otreapa cu el, l-a somat pe Mişcă-te Livingstone :

— Dă-mi cîrpa, mă Tone, că-i la picioarele tale !

Nemaiţinînd seamă că ne purta pe toţi în spinare, Livi a dat să se-aplece după cîrpă. În clipa aceea Tele Nansen a răcnit :

— Băieţi, ţineţi-vă bine, de-orice-oţi putea, c-altminteri cădem !...

Avea dreptate. Rămaşi fără suportul reprezentat de Mişcă-te Tone, eram sortiţi unei prăbuşiri de milioane. Nansen s-a apucat de raftul de lîngă tavan, eu de cel aflat la altitudinea mea, iar Maţ de cel ce era în dreptul lui. Iar în momentele următoare, întregul eşafodaj de rafturi se înclina spre duşumea.

— Tone ! i-am strigat eu — sprijină biblioteca !

Zadarnică mobilizare. Mişcă-te Livi s-a repezit, cu cîrpa în mînă, la rafturile cele mai apropiate de el, respectiv cele de jos, în vreme ce noi, de sus, ne prăbuşeam, unul după altul, cu rafturi cu tot. La podea. În cealaltă secundă, toate cărţile se găseau peste noi. Iar noi sub ele. Dar şi sub rafturile lustruite ale bibliotecii. Care, spre norocul nostru, fiind din lemn de stejar, nu se făcuseră ţăndări. Ci doar ne otînjiseră cum se cuvine, care după ceafă, care-n cap, care-n grumaji. În orice caz, cele vreo două mii şi ceva de volume mai amortizaseră ceva din impactul cu lemnăria. Iar Tone, voinicul expediţiei, ne-a extras rapid de sub muntele de cărţi, temîndu-se serios că nu mai eram printre vii. Ei bine, eram ! Şi-ncă atît de vii, încît l-am luat imediat la rost :

— Ce-ai făcut, nefericitule ?

— Cum ce-am făcut ? s-a mirat el de-ntrebare. Ce mi-a zis Pantelică. Adică să-i dau cîrpa...

Văzînd că n-aveam cu cine sta de vorbă, măgădanul fiind probabil şocat de cele întîmplate, le-am spus băieţilor :

— Mă duc să văd ce-i cu tanti Ralița... Dacă n-a sosit pînă acum, cu-o falcă-n cer și-una-n pămînt, înseamnă că n-a auzit nimic. Dar de ce ? Pînă mă dumiresc, porniți s-adunați cărțile și să montați la loc biblioteca. La fel cum a fost, mă-nțelegeți ?...

— De-nțeles te-nțelegem, dar cine poate ști cum a fost ? și-a dat cu părerea Maț Robinson. Tu le știi, cum erau orînduite cărțile ?

Am dat a lehamite din mînă, fiindcă habar n-aveam de modul în care-și ținea mătușă-mea biblioteca, și le-am făcut semn să se descurce cum or putea.

Cînd am pătruns pe furiș în bucătărie, am găsit-o pe mătușă-mea dormind. Cu capul pe masă. Lîngă plita mașinii de gătit, pe care fierbeau oala cu supa și cratița cu pilaful. M-am retras la fel de tiptil. Ca să n-o trezesc. De altfel, tanti Ralița avea uneori obiceiul să susțină că este cam tare de-o ureche, fără să precizeze însă cu care din ele. Deci, am dedus eu, de pe atunci detectiv, ori n-auzea cuamîndouă, ori se prefăcea surdă parțial, ca să surprindă ceea ce se vorbea pe socoteala dînsei. Era, mă rog, și-asta o tactică.

În mai puțin de-o oră, totul fusese încropit la loc. Ce-i drept, nimeni n-ar fi putut afirma dacă volumele se aflau tot acolo unde fuseseră, sau se amestecaseră într-un chip îngrozitor. Principalul era însă că biblioteca, în general, arăta ca și mai înainte. Într-o oarecare măsură, bineînțeles. Deoarece unele rafturi se cam gîrboviseră, în cădere, și-acuma făcuseră burtă.

Peste cîtva timp, căram covoarele în curtea casei. Să le luăm la bătut. Le făcuserăm sul, pentru a fi mai lesne de transportat. Era totuși, unul din ele, atît de greu, încît nu l-am mai pus pe ștanga de fier din spatele nucului. Ci l-am lăsat pe terasă, să-l batem în poziția culcat, fără să-l mai despăturim.

Mișcă-te Livi, fiind însărcinat cu efectuarea operației respective, ca sancțiune, deoarece provocase dezastrul din bibliotecă, uitînd că ne avea în spate, și-a scuipat zdravăn în mîini și-a luat bătătorul. Zdrahonul, ce să mai vorbim,

avea putere nu glumă. Ieşea praful din covoare, ca norii de fum pe coşul unei locomotive. Dar mai ieşeau şi urzelile. Ori erau putrede de bătrîneţe, ori Livi trăgea în ele cu prea multă sete. Cînd am observat că o carpetă fusese redusă aproape la jumătate, i-am strigat :

— Opreşte, atletule, c-o laşi pe mătuşă-mea fără covoare în casă ! Treci, mai bine, la ăla marele, de pe terasă. În ăla poţi să dai cît poţi, fiindcă-i împachetat...

Supărat, Mişcă-te Livingstone a renunţat la bătătorul din răchită, şi-a luat în mînă ranga de fier. Aceea pe care fuseseră întinse covoarele.

De la prima lovitură, din covor n-a ieşit pic de praf. În schimb, a ieşit un urlet de groază, care ne-a îngheţat şira spinării.

— Ia stai, măi Tone, l-am rugat eu, nu cumva s-o fi strecurat Motofleaşcă înăuntru ?

— Păi ce, a venit şi el cu noi ? m-a întrebat Mişcă-te Livi.

— Nu cred. L-am lăsat la bunici, deoarece ne-ar fi desconspirat, dispărînd şi el de-acasă. Urma să-l luăm cu noi, la plecarea de mîine dimineaţă... Sau de la noapte, că încă n-am fixat ora !

Intrigaţi de răcnetele ce nu mai conteneau să răzbată din covorul făcut sul, am pornit să-l desfăşurăm. Abia cînd am ajuns la celălalt capăt, l-am găsit pe autorul acelor emisii vocale nemaipomenite. Era Maţ Robinson.

Nevenindu-ne să credem ochilor, l-am luat l-a-ntrebări :

— Ce făceai acilea, Maţule ? s-a interesat Nansen de sănătatea lui.

— Cine te-a vîrît înăuntru ? am încercat şi eu să-l trag de limbă.

— Tone ! ne-a răspuns el smiorcăind. S-a grăbit să răsucească covorul, fără să bage de seamă că mă-ntinsesem pe el. Să-mi mai trag şi eu niţel sufletul...

Înduioşat de nenorocul ce dăduse peste bietul Maţ, l-am întrebat :

— Şi eşti lovit rău ?...

— De groază, nu-altceva ! a scîncit exploratorul.

— Unde anume ?

— Drept în moalele... capului ! mi-a precizat Maț, arătîndu-și fundulețul. De mi s-au cutremurat creierii...

— Păi deh, măi Mațule, ce să-ți fac, dacă-ți ții capul acolo ? s-a scuzat Mişcă-te Tone.

După ce-am dus covoarele la loc, în bibliotecă, și le-am întins pe dușumea, avînd grijă să nu se observe deteriorările de cea mai recentă dată, punînd scaune deasupra acestora, ne-am declarat satisfăcuți de cum arăta acum încăperea. Deși era cu totul altfel decît fusese mai înainte.

Ne-am privit drept în ochi, iar Nansen, pe care probabil pornise să-l bîntuiască o pîrdalnică de foame, așa cum era, de altfel, și normal, după cîtă muncă se depusese, m-a întrebat cu sfială :

— Ce zici, Coxule, o fi bine așa ?

— Mult mai bine decît cu rafturile dărîmate ! l-am liniștit eu.

— Atunci ce-i facem, ne-apucăm și de-odăile ălelalte, sau mergem să mîncăm ?

— Ne-apucăm ! l-am informat eu neșovăind.

— Ce, ești dilimache ? s-au îngrozit băieții. Chiar vrei să-i distrugem casa mătușă-ti, în întregime ?

— Atunci, ne-apucăm mai tîrziu ! am dat eu îndărăt.

— Cînd ? După ce prînzim, după o noapte nedormită, după toată cazna din dimineața asta, a sărit cu gura Robinson, iarăși să ne punem pe oase frînte și zobite ?

— Nu ! Ci cînd ne-om întoarce din expediție ! am pus eu lucrurile la punct, întrebîndu-mă dacă tanti Ralița va fi de acord cu hotărîrea mea.

A fost ! Chiar mai înainte de-a-i spune că dăduserăm gata doar sufrageria-bibliotecă, ne-a întîmpinat în bucătărie luîndu-ne la rost :

— Haideți, măi, odată, că mor de foame și era s-adorm pe mine, de cînd tot v-aștept ! Și mai trebuie să ne și culcăm puțin, pînă pornim, mîine în zori, în marea noastră călătorie... Dacă n-ați izbutit să terminați cu dereticatul tuturor odăilor, nu-i o problemă. Mai bine mai tîrziu de-

cît niciodată. O să mi le faceți la înapoiere... Că și eu v-am pregătit o masă ce n-ați pomenit, de-o să mă țineți minte cît oți trăi !

Într-adevăr, mătușă-mea se-ntrecuse pe sine ! Supa era fantastică, pur și simplu, cu niște găluști cît pumnul. Cam tari însă, încît a fost nevoie să le tăiem cu cuțitul. Ba chiar, la un moment dat, îmi trecuse prin cap gîndul că greșise compoziția, punînd ghips în loc de griș. Dar pilaful era ireproșabil. Și gras, cu bobul de orez umflat cum se cuvine, cu un puf de piper, de-ți lua gura foc, și niște hartane de pui de casă, atît de fragede și mustoase, încît ți se topeau în gură, de n-am mai fost capabili să zicem nimic. Și nici n-am fi putut, fiind cu gurile pline. Cînd am terminat prînzul, tanti Ralița ne-a anunțat mulțumită :

— Brava vouă ! Înseamnă că v-a plăcut masa mea... Văz c-ați lins farfuriile. Foarte bine. Nici nu mai e nevoie să le spălați... Și nici nu mai avem cînd. De fapt, pînă ne-ntoarcem din expediție, asta-i ultima mîncare, ca lumea, din care ne-a fost dat să ne-nfruptăm. La drum, ca la drum, vom băga în gură ce-om putea și ce-om găsi !...

Întrucît era tîrziu, și ni se-nchideau ochii de somn, nu i-am mai zis nimic. Și ne-am dus cu toții la culcare. În dormitorul mătușă-mi. Unde ne-am întins cu toții în patul dînsei. Iar tanti Ralița s-a tolănit într-un fotoliu. De unde, peste cîteva secunde, dacă nu cumva chiar și mai curînd, au purces să răsune cunoscutele ei sforăieli, mult mai sonore decît zgomotele unui motocompresor.

Legănat de melodia îngînată de tanti Ralița, pe nas, se-nțelege, m-am chinuit și eu să ațipesc. Însă nu-mi îngăduiau gîndurile ce-mi năvăliseră în cap. Toate legate de plecarea în expediție. În orice caz, cugetînd că prima parte a operațiunilor ne reușise, peste cîteva clipe mă cufundam și eu în negurile somnului. Cu sufletul împăcat. Dar și cu burticica plină, ca un țîfoi, de-ai fi putut bate-n ea ca-ntr-o tobă. Chiar și marșul din *Aida*... Sau din *Olandezul zburător*. Mai adecvat acesta, cu-atît mai mult cu cît aveam senzația că existau toate șansele să devin și eu zburător, ținînd seamă de aspectul de aerostat pe care-l căpătasem.

21. La „Nisetrul 2" — alte vremuri, alte condiții, deci, altă situație...

Timp de două zile, cît îi tot povestisem profesorului Somnu cele de pînă acum, acesta rareori mai mă-ntrerupsese. Numai la cele trei mese, de peste zi, apucase și dînsul să spună o vorbă, întrebîndu-mă de una de alta, pierdut pe gînduri. „E clar, mi-am zis eu ! Din pățaniile mele, mai bine zis ale expediției «Copaia», care-l pasionează ca desfășurare, acuma stă și selectează elementele capabile să ducă la descoperirea «jurnalului de cort», vrînd să prindă firul raționamentelor mele deductive și detective, care mă determinaseră să-l asigur că-i găsesc prețioasele sale însemnări."

În dimineața aceasta, cînd, după ce-aseară îmi încheiasem prima parte a narației, cea cu aspectul organizatoric, ne instalasem la măsuța noastră, din salonul restaurantului „Istrița", unde lichidam anemicul *breakfast* servit de amicul Papălînă, comandantul părea și mai transportat. De parcă ar fi fost pe-o altă lume. Așa că, încîntat de succesul avut, am dat să-l iscodesc, dorind să-mi dau seama de dimensiunile acestuia :

— Ei, ce zici, meștere Manole, este că-i ceva de capul lor ?

— N-aș prea zice ! mi-a răspuns el, rămînînd în aceeași stare de părăsire a simțului realității. Mi s-au părut cam prăjite...

— La ce te referi ? m-am mirat eu de aprecierea Nisetrului.

— La ochiurile pe care tocmai le-am terminat !

— Păi bine, dragule, eu te-ntrebam de poveştile mele...

— A ! Iartă-mă, maestre, am fost în eroare. Dar nici matale n-ai pomenit nimic de ele...

— Păi ce fac, de două zile încoace ?

— Da, ai dreptate ! a recunoscut în cele din urmă comandantul expediţiei „Nisetrul 2“. A fost chiar pasionant. De mult n-am mai auzit o asemenea istorie. Să organizezi o călătorie, în condiţii atît de aiurite, total nesăbuite, încropite la nimereală... Curată nebunie, nu altceva !

— Pentru că erau alte vremuri, de-aia. Aşa că-i normal să fi fost cum au fost ! Şi totuşi, n-ai dibuit nimic în stare să te-ajute ?...

— La ce ? s-a interesat Somnu.

— La „jurnalul de cort“ ! Adică la găsirea lui...

— Nimic ! mi-a precizat el. Mai ales că nu văd nici o legătură, între ce s-a întîmplat atunci, şi ceea ce-am făcut noi...

— Biiine ! Atunci o luăm de la capăt... Acum e rîndul matale să-mi povesteşti ! i-am spus eu niţel necăjit, realizînd că profesorul nu avea propensiuni deosebite pentru descîlcirea enigmelor. Ţi-am mai spus doar, că din diferenţe va izbucni adevărul ! Vorbă mare, pe care însă văd că n-ai luat-o în seamă... Cînd îmi vei istorisi cum a decurs plecarea voastră, a celor din „Nisetrul 2“, şi-ţi voi spune şi eu, după aceea, cum s-a petrecut a noastră, a „Copăii“, atunci sînt sigur c-ai să strigi bucuros, plin de entuziasm : „Evrika !“. Adică, repetînd spusa lui Arhimede, cînd a descoperit nu mai ştiu ce principiu din fizică : „Asta e !“... Mai exact, ai să declari în gura mare : „Aici era caietul meu !“.

— Oare ? Sau greşesc cumva ?...

Constatînd că ne aflam pe-orbite diferite, l-am solicitat pe Somnu, care-mi devenea din ce în ce mai simpatic, să-ncheiem aici prologul, şi să trecem la relatare. Iar profesorul, parcă mai înviorat, m-a rugat să urcăm în cameră, deoarece acolo îşi ţinea toată documentaţia necesară.

N-am să redau întocmai istorisirea comandantului expediţiei „Nisetrul 2", deoarece mi s-a părut oarecum didacticistă, ci-am s-o comunic cu cuvintele mele, respectînd însă datele sale, aşa cum le-am înregistrat pe banda mea magnetică (din cap).

Deci, plecarea membrilor echipajului „Nisetrul 2" a avut loc pe data de 12 iulie, la orele 23.47. Deşi era o expediţie cu caracter, să-i zicem, fluvial, îmbarcarea s-a petrecut într-un... tren. La gara cea mai apropiată de Măţău. Copiii, aduşi de părinţii îngrijoraţi, bineînţeles fără nici un motiv, care cu maşinile, care pe jos, care cu mijloace de transport în comun, nu-şi mai încăpeau în piele de fericire.

Însă, în pofida bucuriei lor explozive, plouase năprasnic. Şi nu numai în noaptea plecării, dar şi-n cele două zile precedente. Pînă la sosirea trenului, mai fiind de aşteptat vreo două ceasuri bune, atît profesorul Manole, cît şi soţia sa, bieţii de ei, au fost supuşi unor atacuri concentrate şi succesive. Pe etape. Mai întîi, mamele. Care, plîngînd, le recomandau cum să aibă grijă de odoarele lor de „expediţionari". Ce să le servească dimineaţa, la cafeaua cu lapte, ce să le prepare pentru prînzuri şi cine, la ce ore să-i culce, şi-o mulţime de alte prescripţii, fără de care drăguţii de copilaşi s-ar fi aflat în mare primejdie de-a contracta cele mai cumplite boli şi metehne.

— Astfel încît, mi-a mărturisit profesorul Nisetrul, cu prilejul povestirii sale, dacă m-aş fi luat după scumpele lor mămici, ar fi trebuit să ofer, la micul dejun, cel puţin zece tipuri diferite de meniuri. Ca să nu mai pomenesc şi de faptul că, urmînd sfaturile lor, aş fi fost nevoit să-l culc pe fiecare aparte, în condiţii speciale de confort, să-l urmăresc noaptea cum doarme, la ce oră obişnuieşte să se descopere în somn, pînă unde să-i trag pledul, iar dacă are năravul să aţipească sugîndu-şi degetul mare, să i-l scot neapărat din gură, deoarece exista riscul să se-aleagă copilaşul cu mîinile deformate...

Taţii, pe de altă parte, aveau cu totul alte pretenţii. Unii, cei mai severi, cereau pedepse zilnice, dacă nu şi de trei ori pe zi, indiferent de greşeala odorului. Eventual şi fără vreun motiv. Doar ca să fie. Cu nuia de alun, sau de jugastru, cu palma sau cu buricele degetelor. Sperînd că, astfel, conform unor deprinderi din bătrîni, mlădiţele lor vor ajunge adevăraţi bărbaţi, educaţi milităreşte, dîrji şi neînduplecaţi. Alţii, duioşi şi înlăcrimaţi, cereau ca băieţii să fie scutiţi de-orice dojană, mai cu seamă orală, din dorinţa păstrării unui perfect echilibru psihic al copilului.

Bineînţeles, mai erau şi părinţi care nu cereau nimic special. Ci-şi exprimau toată încrederea în profesorul odraslelor lor. Care, la înapoierea din expediţie, le va livra un copil capabil să înoate, să gătească singur, să repare orice tip de încălţăminte, să se priceapă la spălatul rufelor, la călcat, la cîrpit, la spartul lemnelor, la făcut o curăţenie generală în casă, şi dacă era posibil, să se priceapă şi la raşchetat parchetul. Totul, asta era clar de la sine, numai în cele zece sau douăsprezece zile cît avea să dureze „Nisetrul 2".

Din fericire, pe măsură ce ploaia se-nteţea, iar ora de sosire a trenului se apropia, în acelaşi timp se epuizau şi cererile însoţitorilor. Însă totul a reînceput, furtunos şi sporit, o dată cu intrarea trenului în gară. Pe cînd puneau mîna cu toţii la urcarea bagajelor, părinţii, copiii, profesorul, nevastă-sa şi unele persoane străine, emoţionate de eveniment, recomandările au curs iarăşi gîrlă.

Din această pricină, garnitura nestînd la peron decît zece minute, unii au ieşit cu bagajele pe cealaltă parte a vagonului, alţii şi-au dat jos copiii, ca să-i mai îmbrăţişeze şi să-i mai sărute o dată, altă categorie de părinţi a uitat să coboare, chiar şi după pornirea trenului, iar unii expediţionari, băieţi ascultători şi cuminţi, încă mai aşteptau să fie suiţi în vagon, după ce fuseseră mutaţi de colo pînă colo. De n-ar fi fost profesorul Vasilescu, autentic atlet, că de-aia era de educaţie fizică, mai mult de jumătate din „Nisetrul 2" rămînea de căruţă. Însă Manole, înnebunit şi

alertat, i-a cules de pe peron într-o clipită, urcîndu-i pe scară în stil împins.

Cînd gara a rămas în noapte, iar ploaia se-auzea bătînd darabana pe acoperişul vagonului, copiii au emis un oftat general, răsuflînd uşuraţi, şi-aşezîndu-se fiecare la locul său. Vagonul era complet gol, şi-şi puteau permite, de fapt, alegerea oricărui colţişor preferat.

Văzîndu-l pe Manole Vasilescu prăbuşit pe-o banchetă, leoarcă de năduşală, şi ţinîndu-şi capul cu ambele mîini, de parcă s-ar fi îndoit că-i al său, proprietate personală, Găbiţă, căpitanul echipajului, s-a apropiat de el şi l-a bătut încurajator şi-nduioşat pe umăr :

— Lăsaţi obiectul, nu-l mai clătinaţi, tovarăşe profesor ! Gata, acuma am scăpat...

— Ce-am scăpat ? s-a alarmat Vasilescu.

— Am scăpat de dădăceala părinţilor ! l-a lămurit căpitanul.

— Tu să nu vorbeşti aşa de cei care ţi-au dat viaţă, că nu-i frumos ! Şi, în afară de asta, de-acum înainte să-mi ziceţi „tovarăşe comandant", căci aşa se obişnuieşte în expediţiile şcolare...

— Am înţeles, dragul şi grijuliul nostru tovarăşe comandant. Însă, să ştiţi, noi credem că n-o să iasă oameni întregi din noi, dacă o să ne corcoliţi şi bibiliţi, aşa cum v-au sfătuit ai noştri.

Manole, mişcat sufleteşte, mai ales cînd a băgat de seamă că era examinat atent de privirile tuturor elevilor săi, a strigat-o pe nevastă-sa :

— Reli dragă, dar unde-i Ancuţa noastră, să mă alinte şi pe mine niţel ? Cum s-o pricepe ea...

Nevastă-sa, o femeie plăcută, mămoasă şi, pesemne, îndrăgostită de copii, fiindcă de-aceea îşi alesese profesiunea de învăţătoare, şi care se spetise cu prilejul îmbarcării expediţionarilor, era şi dînsa la fel de sleită de puteri şi se odihnea rezemată de spătarul banchetei. Înregistrîndu-i dorinţa, şi-a aruncat ochii prin vagon, cătîndu-şi odrasla, şi i-a răspuns cu glas stins :

— Strig-o, că trebuie să fie pe-aici, pe-undeva, dornică de joacă ! Doar o știi cum e, zburdalnică și pusă pe șotii... Și-apoi, de ce ții neapărat să te alinte nu știu cum, de vreme ce ți-a găsit, și-ncă de mult, numele de alint ?

— Și cum îmi spune ? s-a interesat Manole Vasilescu, brusc înviorat.

— Tăticu Somnu ! l-a informat învățătoarea.

— De unde și pînă unde, un asemenea alint ? a-ntrebat-o comandantul, nițel sîcîit de faptul că elevii, numai ochi și urechi, porniseră să zîmbească ștrengărește.

— Cînd vii acasă, totdeauna ceri să nu fii deranjat, deoarece vrei să te culci. De-aia. În loc să te joci cu ea, te retragi în dormitor, uitînd că fetița simte nevoia mîngîierilor tale... Și ți-a găsit numele cel mai nimerit : „tăticu Somnu !".

Copiii au pornit să chicotească, dîndu-și coate pe-nfundate. Iar Gabi, cel mai mititel dintre elevi, a slobozit un chiot de bucurie, strigînd în gura mare :

— Așa o să vă zicem și noi, tovarășe comandant, fiindcă tot am pornit-o spre Deltă... N-o să vă supărați ? Căci somnu-i, totodată, și pește !

— De ce, măi Guvide ? De altfel, toți o să purtăm porecle piscicole, ca să mă exprim așa... Dacă eu-s Somn, eventual și Nisetru, în cinstea denumirii expediției noastre, voi o să fiți pești mai mititei !

Elevii, amuzați, au pornit să rîdă în hohote. *Guvide* le plăcea. Și era extrem de adecvat, ca poreclă, pentru mărunțelul și neastîmpăratul lor coleg. Și i-au cerut profesorului Manole Vasilescu :

— Tovarășe Somnu, pardon, comandant, tragem nădejdea că n-o să ne-aplicați, totuși, zicala populară, aia cu „peștele cel mare îl înghite pe cel mic" ! Nu-i așa ?...

— Ce vorbești, măi Cristi ! a zîmbit profesorul. Mă științi voi că-s tocmai căpcăunul căpcăunilor ?... Dacă eram, te mai alegeam secund al „Nisetrului 2", ca să poți vorbi în numele echipajului ?...

După ce se rezolvase şi problema cu „peştele cel mare", oarecum neliniştit, profesorul Manole a strigat tare, să se-audă în tot vagonul :

— Ancuţo, unde eşti, Ancuţo ? Haide, ieşi din ascunziş, să te vadă la făţucă tăticu Somnu !...

După repetate tentative de chemare la ordine a fetiţei, care nu dădea nici un semn de viaţă, comandantul a-nceput să fie cuprins de-ngrijorare.

— Reli, eşti sigură, c-am urcat-o în tren ?

— Dar bineînţeles ! Cu mîinile tale... O dată cu coletele ! i-a răspuns soţia.

— Şi eu v-am văzut, a intervenit Milică, mai întîi aţi suit-o pe Ancuţa, apoi rucsacurile, iar după aceea, cînd unii se-apucaseră să le dea jos din vagon, laolaltă cu o parte din bagaje, printre care se găsea şi aia mică, iarăşi aţi urcat-o în vagon...

În momentele următoare, alertată, toată lumea o căuta pe Ancuţa Vasilescu, şoim al patriei, zoolog în expediţia „Nisetrul 2". Însoţit de-o parte din expediţionari, meşterul Manole a luat la inspectat fiecare vagon. Iar învăţătoarea, realmente disperată, cu plînsul în nas, împreună cu trei sau patru elevi, a pornit să caute pe sub banchete, pe culoare, prin toate ungherele existente într-o garnitură feroviară.

Ancuţa însă, nicăieri.

— Ce-i facem ? a mai apucat să-ntrebe biata femeie, după care a podidit-o plînsul.

— Să tragem semnalul de alarmă, şi să-l rugăm pe nenea mecanicu' să dea trenul îndărăt ! a propus Guvide.

— Eu aş zice să cercetăm şi-n vagonul poştal sau chiar în locomotivă. Dacă s-a ascuns în tender ? şi-a dat cu părerea Iulică, un alt zoolog din componenţa „Nisetrului".

— Nu se poate ! a intervenit bucătarul echipajului, Cristian. Trenurile de astăzi merg pe curent, şi nu mai au tendere, pentru depozitarea cărbunilor... Să nu fie însă în sala motoarelor ! ?

Manole Vasilescu, păstrîndu-şi sîngele rece, le-a cerut elevilor să înceteze cu supoziţiile exagerate şi nerealiste, spunîndu-le :

— Treceţi la locurile voastre şi staţi cuminţi ! Am să mă ocup singur de căutarea Ancuţăi !...

— Aveţi vreo idee, tovarăşe Somnu ? l-a interogat Guvide.

— Păi ce-ţi închipui tu, măi Gabi, c-am eu în cap ? Tărîţe, sau furaje concentrate ?...

— Creier, tovarăşe comandant ! a opiniat Guvide. Şi, unde-i creier, precis trebuie să fie şi vreo idee... Deşi nu-i obligatoriu.

— Mersi ! i-a mulţumit Somnu. Bine că m-ai liniştit...

Şi, în rîsetele reţinute ale copiilor, profesorul s-a apucat, de unul singur, interzicînd participarea oricui, să dea jos bagajele. De pe locurile unde fuseseră urcate şi instalate, sus, deasupra banchetelor. Luînd-o de la un capăt al vagonului, pînă la celălalt. Pe puţin cincizeci de colete, mai exact rucsacuri, valize şi-alte forme de ambalare.

Toată lumea aştepta nerăbdătoare rezultatul operaţiunii. În picioare. Pe banchete. Deoarece între acestea acuma zăceau, claie peste grămadă, munţi de bagaje. Cînd a ajuns la celălalt capăt al vagonului, suit pe banchetă, profesorul Manole a slobozit un răcnet de victorie cumplit, de-au intrat în rezonanţă pînă şi ferestrele :

— Mi-am găsit ştiuculiţa !

— Manole, ce-i cu tine, nu ţi-e bine ? l-a somat să răspundă, îngrozită, nevastă-sa, temîndu-se că, din pricina pierderii suferite, acesta căzuse pradă unui şoc nervos. N-o căutai pe Ancuţa ?...

— Păi ea-i Ştiuculiţa lu' tăticu Somnu ! i-a declarat profesorul, cu lacrămi de bucurie în ochi.

— Şi unde este, că n-o văd ?

— Nici n-ai avea cum, fiindcă-i adormită tun, după rucsacul cel mare, cu lucrurile noastre... S-a urcat, probabil, sus pe raftul unde instalasem bagajele, şi-acolo a prins-o somnul. Acuma a prins-o tăticu Somnu, şi ţi-o aduce s-o culci în condiţii mai umane...

22. Trenul cu pești

Datorită tensiunii create de întîmplările relatate mai sus, pînă la Gara de Nord n-a mai ațipit nimeni. Cu excepția Ancuței, care dormea ca un dulce copil. Ceea ce și era de altfel.

S-a discutat însă mult, dezbătîndu-se diferite prognoze ale buletinului meteo. Bineînțeles, neoficiale, ci aparținînd participanților la expediție. Fiecare cu „buletinul" său. În total, numărînd pe degete, douăsprezece. Iar ca aspect al vremii, însumînd opiniile emise, se prevedeau ploi torențiale, răcirea timpului, ridicarea plafonului, cer senin și soare arzător, chiar caniculă, după unii. Așa că, fiind de toate, lumea era în general mulțumită.

Iar cînd s-a debarcat la Gara de Nord, ploaia continua să bată darabana. Lucrurile au fost descărcate în colectiv, numărîndu-se de vreo două sau trei ori cele cincizeci de colete, de fiecare dată ieșind altă cifră. Apoi au coborît-o și pe Ancuța, deoarece, neintrînd la numărătoare, uitaseră de ea, lăsînd-o în vagon.

După ce s-au mutat cu tot calabalîcul, de la un peron la altul, nimeni neștiind unde avea să fie garat trenul de Galați, întrucît urma să sosească de la triaj peste vreo două ceasuri, toată lumea s-a așezat ostenită pe băncile de la linia a cincea, abia mai trăgîndu-și sufletul.

Ploaia se-ntețea, buna dispoziție întîrzia să-și facă apariția, iar copiii dîrdîiau bărbătește, scrîșnind din dinți, fără să se plîngă. Deși, după cum afirmase cu cîteva minute mai înainte Silvică, cel mai „în vîrstă" dintre expediționari, erau uzi „pînă și sub piele".

Însă tot el s-a simțit dator să mai învioreze atmosfera. Punînd la dispoziția echipajului covrigii luați de-acasă. Vreo două sute, plus cinci sticle de Pepsi.

La sosirea garniturii de Galați, la linia a șaptea, pe peronul căreia au alergat într-un cross vitejesc, cărînd și bagajele, s-a procedat la îmbarcare. Iarăși brambureală și înghesuială, mereu temîndu-se să nu pornească trenul, iar au luat-o de la-nceput cu număratul coletelor. De data aceasta, doar de patru ori. Fiindcă mereu le ieșeau cincizeci și unu, pe cînd toată lumea știa că trebuie să fie cincizeci.

Misterul s-a lămurit abia după plecare. Cînd Cristi, secundul, a anunțat voios :

— Am descoperit de unde-a apărut al cincizeci și unulea ! Nu-i al nostru...

— Și-al cui e ? l-a întrebat comandantul.

— Cred c-al cetățeanului care ne-a ajutat la încărcat ! L-am văzut că avea la el și-un rucsac verde, întocmai ca ale noastre...

La ordinul Somnului, o echipă de patru expediționari a pornit să străbată toate vagoanele, în căutarea respectivului. Ca să-i înapoieze rucsacul și să-i ceară scuzele cuvenite.

Cînd s-au întors, au raportat :

— Acțiunea a fost executată ! Iar nenea acela ne-a mulțumit din toată inima, spunîndu-ne că-i fericit că s-a ales c-un rucsac aproape nou...

— Cum așa ? s-a mirat profesorul. Nu era al lui ?...

— Asta nu l-am mai întrebat ! a mărturisit Marian.

— Gata ! Nu mai avem ce discuta... Fuga-ndărăt, și vedeți unde-i adevăratul proprietar ! a poruncit supărat comandantul expediției. Te-ai comportat ca un caras...

Abia cînd „Carasul" s-a întors satisfăcut, relatînd că individul era totuși stăpînul rucsacului, și doar glumise cu ei, și le dovedise cu acte cine era, ba chiar îi rugase să-și noteze numele său și numărul buletinului de populație, atunci a-ndrăznit să-l iscodească pe Somnu :

— De ce-ați zis, tovarășe comandant, că m-am purtat ca un caras ?

— Deoarece carasul este cel mai neajutorat dintre pești ! i-a replicat conducătorul expediției. De altfel, cred c-am să vă pun tuturor cîte un nume de pește. Care, într-o oarecare măsură, să oglindească și ceva din firea voastră... Deși, cel mai bine ar fi să vă atribuiți și singuri poreclele, întrucît vă cunoașteți năravurile și metehnele ! Și cum îl cheamă pe cetățean ?

Marian Carasul și-a scos din buzunar bucățica de hîrtie pe care-și notase numele respectivului, și-a citit răspicat :

— Halău Dumitru...

Comandantul s-a ridicat imediat de la locul său, și l-a-ntrebat pe Marian :

— Carasule, tu știi ce-i aia un halău ? Numele ăsta era și pe buletinul de populație ?

— Habar n-am ! a mărturisit încurcat Marian. De vreme ce-mi dictase numele, în buletin m-am uitat doar la număr...

— Caras ai fost și prima oară, tot caras ai rămas ! a declarat supărat Somnu. Măi, mototolule, halău se cheamă unealta cu care se pescuiesc albiturile, obleții și fîțele... Mă duc să verific ce-i cu tipul tău... Așteptați-mă aici !

Cînd s-a întors, la fel de precipitat, profesorului îi trecuse mînia.

— Nu ne-a tras pe sfoară ! Chiar așa-l cheamă... Bine, acuma puteți să vă culcați liniștiți. Dacă stăm și socotim bine, n-am mai dormit de-aproape 24 de ceasuri...

Pe cînd copiii se tolăneau pe banchete, vagonul fiind ocupat numai de membrii expediției, și-aceștia avînd, astfel, suficiente locuri la dispoziție, și-ațipeau unul după altul, comandantul s-a tras lîngă nevastă-sa și fetiță, sperînd să cucăie și el un pic.

Gîndurile însă nu-i dădeau pace. Și se străduia să pună ordine în ele. „De cîte trebuie să am grijă, își zicea în sine, le sînt, de fapt, și tată și mamă, și frate și soră, și-s toți copiii mei... Așa cum sînt, sînt la-nceputul vieții, și-am obligația să fiu atent pe ce făgaș o pornesc ! Asta e, ce mai

calea-valea... Sfinte Sisoie, oare nu s-o fi rătăcit nimic din bagaje ?"

După care, examinînd din ochi coletele așezate iarăși la locurile lor, deasupra banchetelor, pe portbagaje, s-a mai liniștit nițel. Și s-a ridicat încetișor, pornind să se plimbe agale prin tot vagonul, de la un capăt la altul. Din drum, se mai oprea lîngă un băiat, să-l asculte cum respiră, îi mai trăgea treningul la spate, să nu-l tragă la șale, îl mîngîia pe frunte, vrînd să-și dea seama că n-are temperatură. Și iarăși pornea mai departe.

Cînd s-a așezat din nou, avea senzația că-i umblă moș Ene pe la gene. Închizînd alene pleoapele, se mai gîndi, apucînd să-și spună : „Peștișorii mei, niciodată n-a existat un tren cu-atîția pești vii și fragezi. Plin cu carași, știuculițe, somotei, crăpceni, guvizi, babuști, țipari, bibani și, chiar, rechini !"

După care, pornind să pufăie din buze, s-a cufundat într-un somn adînc și binemeritat.

Cînd s-a trezit, expediționarii se-ngrămădiseră la ferestrele vagonului și priveau la peisaj. Se lumina de ziuă. Nu mai era mult pînă la Galați, fiindcă de pe acum se distingeau platformele industriale ale orașului. Construcții gigantice, scăldate de lumina reflectoarelor, coșuri pe care țîșneau, vălătucindu-se, trîmbe de fum în cele mai felurite culori, zeci și sute de turnuri de răcire, flăcări ce răbufneau din cuptoarele topitoriilor și forjelor.

Emoționat și dînsul, i-a întrebat deodată :

— Ei, ce ziceți, vă vine să vă credeți ochilor ?

Fără să-și întoarcă privirile, ațintite mereu asupra defilării uzinelor și fabricilor, copiii au tăcut mîlc, de parcă le-ar fi luat cineva graiul. Numai Gabi Babușcă, „șeful" echipajului, l-a onorat c-un răspuns de milioane :

— Tovarășe comandant, ceea ce vedem e vis, sau sîntem treji ? Este posibil ca oamenii să fi ridicat toate astea ?

— Măi căpitane, cum să-ți spun... A fost vis, însă acuma-i un vis împlinit, adică realitate ! l-a lămurit profesorul.

Apoi, considerînd că sosise timpul, i-a alertat pe expediționari :

— Fraților, haidem să ne pregătim de debarcare ! Peste cîteva minute intrăm în gară, și ne-așteaptă o sumedenie de griji... Luați-vă foliile pe voi, căci ploaia-i trage și mai dihai. Dacă-mi răcește careva, va avea de-a face cu mine !

Debarcarea din tren s-a efectuat într-un ritm din cele mai accelerate, deși garnitura aparținea categoriei „personal". Nu s-a rătăcit nimic, nici colete, nici persoane. Singurul element neplăcut era doar ploaia aceea afurisită, care nu mai contenea.

Necazurile propriu-zise s-au declanșat însă în afara gării. La stația de tramvai, de unde trebuiau să plece spre port. Abia în cel de-al patrulea tramvai s-au hotărît să-și încerce norocul. Și-au reușit. Parțial însă. Deoarece Milică Bibanul, din pricina rucsacului său supradimensionat, n-a încăput pe ușa vagonului, și-a fost nevoie să-l dea jos din spate și să se urce el mai întîi. Cînd vatmanul a clopoțit plecarea din stație, trei elevi rămăseseră de căruță. La fel și rucsacul Bibanului. De care uitase. Om cumsecade, conductorul tramvaiului a frînat și-a oprit, așteptînd îmbarcarea restanțierilor. Apoi, zîmbind pe sub mustață, l-a întrebat pe profesor :

— Unde-i duci pe năzdrăvanii ăștia ?

— În Deltă, la tabăra de la Sulina...

— Și cu ce-i cari pînă acolo ? s-a interesat nenea vatmanul.

— Cu tramvaiul matale, pînă-n port, iar de-acolo cu vaporul ! l-a lămurit comandantul „Nisetrul"-ui.

— Deci, înseamnă că nu sînteți de pe-aici ! a conchis flegmatic șeful mijlocului de transport comunal în comun.

— Ciudat ! s-a mirat profesorul. Se vede pe chipurile noastre că sîntem venetici ?...

— Nu ! Fiți fără grijă ! Însă v-ați suit într-un tramvai care nu merge în port, una la mînă, și, doi la mînă, la Sulina nu-i nici o tabără școlărească... Sînt de-acolo, și-mi cunosc locurile natale !

— Atunci am sfeclit-o ! a gemut bietul comandant. În amîndouă privințele. De fapt, tabăra aveam de gînd s-o

organizăm noi... Însă ce-i facem cu transportul pînă la vapor, asta-i beleaua !

— Nu-i nici o belea ! l-a liniştit binevoitor vatmanul. Nu vă lasă Pripon în drum... Tramvaiul meu se retrage la depou, iar depoul e chiar lîngă debarcader, la o zvîrlitură de băţ... Totuşi, ca să zic aşa, aţi avut noroc !

— Şi cînd vorbeşti cu Pripon, ca să ne pui o vorbă bună şi să ne ducă în port ? l-a întrebat Somnu.

— Nu-i nevoie, fiindcă eu mi-s Pripon... De la depou, nu faceţi, pe jos, mai mult de cinci minute ! Sînteţi tineri, iar mişcarea nu face rău nimănui...

— Mişcarea nu, în nici un caz ! s-a declarat de acord profesorul. Dar bagajele ne cocoşează...

La depou, Pripon i-a lăsat în faţa acestuia, oprind vagonul şi-aşteptînd să coboare toţi expediţionarii. Apoi, după ce le-a indicat direcţia de mers, şi-a luat rămas bun de la ei făcîndu-le semne cu mîna.

Încîntaţi, cu-atît mai mult cu cît ploaia încetase ca prin minune, băieţii şi-au luat în cîrcă şi-n mîini bagajele. Şi-au pornit, în pas voios de pionier, spre port. Care, conform afirmaţiilor emise de nea Pripon, trebuia să fie la o „zvîrlitură de băţ".

Peste vreun sfert de ceas de mers, Rechinul şi-a dat cu părerea :

— Tovarăşe comandant, ori Pripon al nostru are mînă de aruncător de suliţe, şi zvîrle lancea la trei poşte, ori am pornit-o pe-un drum greşit ! Ce ziceţi ? C-am nădușit, pînă şi sub piele, de cînd mergem şi tot mergem, fără să ajungem undeva...

Somnu l-a privit chiondărîş, după care i-a spus :

— Eu zic să nu mai zici nimic !... Nu vezi că sîntem pe malul Dunării ? Şi, unde-i fluviu, trebuie să fie şi-un port...

— Dar nu se ştie unde, asta e ! a oftat din greu Rechinul. Nu-i nimic, tragem tare şi-i dăm înainte...

În sfîrşit, cînd au ajuns în port, după vreo jumătate de ceas, la casa de bilete era o aglomeraţie nemaipome-

nită. Copiii, în loc să-și facă probleme în privința șanselor de-a se îmbarca, au pornit să privească uluiți la mișcarea navelor, la macaralele de pe dane, la operațiunile de încărcare. Mai realist, dîndu-și seama de gravitatea situației, profesorul a strigat :

— Babușcă și Somotei, haideți cu mine, că de-aia sînteți căpitan și secund de echipaj !...

În goană, peste cîteva clipe urcau la bordul navei „Banat", cerînd să-l vadă pe căpitanul acesteia. Căpitanul i-a primit chiar în cabina de comandă, de unde supraveghea urcarea pasagerilor și ordona începerea pregătirilor de plecare.

— Ei, care-i baiul, mînzocilor ? li s-a adresat dînsul profesorului și însoțitorilor săi.

— Avem o nevoie cumplită să ne dați o mînă de ajutor ! Ca între colegi... Sînt comandantul expediției „Nisetrul 2", Manole Vasilescu, și mai am lîngă mine un căpitan și-un secund. Salvați-ne, și luați-ne pe vasul dumneavoastră... Ni-e imposibil să facem rost de bilete, ca să-mbarcăm echipajul.

— Asta ce navă mai e „Nisetrul 2" ? Vreun vas special, lansat de curînd la apă, pentru cercetări experimentale ?...

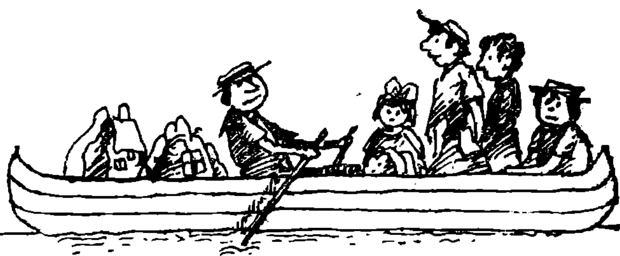
— Nu-i chiar așa, din păcate ! i-a declarat Somnu. Ci-o expediție școlară, de îmbogățire a cunoștințelor elevilor despre Deltă...

Căpitanul „Banat"-ului a izbucnit într-un hohot de rîs homeric, de i se cutremura burticica, întrucît poseda și-așa ceva. Apoi, cînd s-a mai potolit, le-a spus înveselit :

— Bine, comandante ! S-a făcut... Îmbarcă-ți echipajul, că trimit eu un marinar să vă cumpere biletele. Ziceai însă c-ai cu matale și-un căpitan cu un secund. Aceștia-s tot de-același calibru ?

— Da ! Căci ei sînt, Babușcă ăsta, și Somoteiul de Cristi... Printre cei mai buni elevi din școala mea !

Căpitanul „Banat"-ului iarăși se porni pe rîs. Și i-a rugat să elibereze spațiul. Cît mai urgent. Peste zece minute se comanda plecarea.

23. „Peștii“ la bord și pe uscat

Bineînțeles, călătoria „peștișorilor“ din Mățău, de la Galați și pînă la Sulina, a fost un prilej de permanentă încîntare. Mulți dintre copii, călătorind pentru întîia oară în viața lor cu vaporul, nu se mai săturau de cele ce le era dat să vadă.

Uitînd și oboseala și foamea, care cam începea să le dea ghes, cercetaseră mai întîi „Banat“-ul. De la un capăt la altul, de jos și pînă sus. Încît îi înnebuniseră pe bieții marinari cu întrebările și neîncetata lor strămutare, cînd ici, cînd colo.

După ce ispräviseră inspectarea navei, de-acuma se și considerau calificați în materie de bastimente. Și, strînși la babord, iar apoi la tribord, îi comunicau comandantului :

— Tovarășe Somnu, nu-i așa că hurdubaia aia uriașă, cu două punți, este un transatlantic ? s-a dat măreț, unul din ei.

— Sigur că nu, mă Țiparule ! i-a replicat profesorul.

— Atunci, precis, transpacific ! a presupus Guvide.

— Nici !

— Transoceanic ?... s-a interesat, mai modest, Fomisă, bucătarul echipajului.

— Măi, specii piscicole insuficient dezvoltate, s-a enervat Somnu, cum o să intre pe Dunăre vapoare de genul celor citate de voi ?... La asta nu v-ați gîndit ?... Lăsați-vă de chestii dintr-ăstea ! Ceea ce vedeți, este una din cele mai noi nave românești, de pasageri de curînd lansată la apă, de pe... de pe... Cum le zice, măi copii, la locurile de

unde se pun pe valuri vasele ? Vane, cade, dane, rade, că nu mai țin minte, zău așa ?...

— *Băi,* tovarășe comandant ! i-a oferit răspunsul așteptat Fomisă, bucătarul II de pe „Nisetrul 2".

— Aia s-o crezi tu ! a intervenit Milică Bibanul, care avea un frate electronist. *Cale,* așa li se zice...

— Exact ! l-a aprobat Somnu. Că și mie îmi stătea pe limbă cuvîntul respectiv...

În clipa cînd l-a auzit pe comandant rostind vorba de mai sus, și-anume *limbă,* Silvică Rechinul a scos un strigăt de groază :

— Aoleu, tovarășe Somnu !...

— Ce-i măi, ai pățit ceva ? l-a-ntrebat profesorul speriat.

— Da ! Ați pomenit de limbă, și m-a pălit o foame, mamă-mamă... N-am mai pus nimic pe limbă, încă de-aseară...

După un timp, cercetînd prin unele rucsacuri, aflate mai la îndemînă, expediționarii se ospătau. Cu biscuiți. Altceva nu găsiseră. Și nici nu era să se-apuce să despacheteze totul, ca să dea de alimentele mai consistente. Ronțăiau la biscuiți, cu devotament și abnegație, privind încîntați la priveliștea oferită de fluviu.

Și, din cînd în cînd, mai uitîndu-se pe hartă, profesorul le explica :

— Vedeți, aia-i insula „Cotul Pisicii" !... Iar acolo, mai la vale, trebuie să apară și Isaccea.

— Tot o insulă ? Sau e doar ostrov ? s-a interesat Crăpceanu, pre numele său Mari, botanist în expediție.

— Cît ai la geografie ? l-a întrebat Somnu.

— Șase ! i-a răspuns Crăpceanu stînjenit.

— Păi de-aia ai ajuns botanistul nostru... Isaccea e-un oraș dobrogean, și dacă ai fi știut asta, acuma erai geograf !

— Aveți dreptate, tovarășe comandant ! Așa-i, recunosc, n-am prea studiat cursul Dunării, și nici localitățile de pe malurile ei. De fapt, în privința asta lucrurile sînt cunoscute, există cărți și hărți, iară noi mergem în expediție, anume ca să explorăm Delta, sperînd să descoperim

noi specii vegetale, care aparţin de botanică, iar nu de oraşe...

Elevii s-au veselit la auzul explicaţiei furnizate de Mari. Şi l-au sfătuit s-o lase baltă, comunicîndu-i profesorului că partenerul lor era excelent la toate materiile, cu excepţia geografiei. Însă, l-au asigurat ei, la toamnă, Crăpceanu se va pune cu burta pe carte, iar în cadrul expediţiei viitoare va fi, neapărat, geograf. Căci va primi ajutorul tuturor, ca să nu-i mai facă de ruşine.

Pe cînd se-apropiau de Sulina, echipajul nu mai contenea cu exclamaţiile de uimire.

— Ce de vapoare, măi fraţilor ! se mira în gura mare Hamsie. Convoi după convoi, de parcă ar fi camioane pe autostrada Piteşti—Bucureşti... Să-ţi steie mintea în loc, cînd te gîndeşti că toate-s ale noastre, făcute de noi !

După ce-au debarcat, mulţumind căpitanului navei „Banat", pentru ajutorul dat, expediţionarii şi-au luat babajele şi-au pornit pe urmele comandantului. Care, fără să spună nimic, păşea voiniceşte în fruntea lor, îndreptîndu-se într-o direcţie necunoscută.

Părăsind oraşul, şi ţinînd-o, tot aşa, pe malul Dunării, parcurgînd vreun kilometru sau doi, la un moment dat Somnu s-a milostivit de ei să le spună uşurat :

— Gata, copii, am ajuns la capătul călătoriei noastre !

Nedumeriţi, deoarece nu zăreau nicăieri vreo urmă de tabără sau camping, expediţionarii şi-au dat jos rucsacurile din spinare şi-au poposit pe lîngă ele, abia trăgîndu-şi sufletul. Fericiţi că se isprăvise cu chinurile căratului atîtor bagaje, şi că-n curînd aveau să se bucure de întîlnirea cu marea, aşa cum le făgăduise comandantul, priveau nerăbdători la acesta, aşteptînd lămuriri. Bineînţeles, le-au fost oferite pe loc. Însă într-o formă la care nimeni nu s-ar fi gîndit.

— Fiţi atenţi, băieţi, locul unde ne aflăm este un canal al fluviului, care se cheamă Cardon. Canalul, nu fluviul. Bun, dar asta nu-nseamnă că rămînem aici. Am fi prea în drumul turiştilor. Trecem de cealaltă parte, iar tabăra ne-o instalăm lîngă sătucul de colo...

Şi le-a arătat o-ngrămădire de case, care se profila la orizont.

După ce le-a trecut şocul, Găbiţă căpitanul, zis şi Babuşcă, s-a încumetat să-l întrebe pe Somnu :

— Tovarăşe comandant, şi cum trecem canalul ? Vine vreun vapor să ne ridice ?...

— N-aş prea crede ! i-a răspuns profesorul. Canalul este navigabil, însă doar pentru lotci, cum se numesc bărcile localnicilor...

— Şi-atunci cum procedăm, îl străbatem înotînd ? a presupus Guvide.

— Nici aşa mecanic să n-o luăm, măi copile ! Chemăm o lotcă, şi-n mai puţin de-un ceas ne-apucăm de instalarea corturilor...

— Perfect ! a exclamat încîntat Hamsie, bucătarul expediţiei. Abia aştept să bag în gură ceva... Şi de unde-i telefonăm barcagiului ?

— Păi vezi vreo cabină telefonică pe-aici ? a surîs Somnu.

— Nu !

— Atunci o să apelăm la semnale audio, eventual optice, aşa cum se obişnuieşte prin părţile locului... Strigăm, facem semne cu braţele ! Iar Nae, pescarul cel mai apropiat de noi, locuind la marginea satului, dacă ne zăreşte sau ne-aude, vine neapărat. Fiindcă el se ocupă de transbordarea vizitatorilor... Haideţi, nu mai zăboviţi, începeţi să lansaţi apelul de chemare, atît sonor, cît şi vizual... Strigaţi, daţi din braţe !

Pesemne că sus-numitul Nae stătea mai de mult la pîndă, în aşteptare de pasageri, deoarece peste vreo zece minute s-a ivit cu lotca, trăgînd zdravăn la vîsle. Şi-avea o lotcă babană, de cel puţin patru sau cinci metri lungime !

Zdrahonul a acostat lîngă grupul expediţionarilor, l-a recunoscut pe profesorul Somnu, care mai fusese şi anul trecut şi i-a urat bucuros :

— Bine aţi venit, bine aţi făcut, şi să fiţi fericit !

— Bine te-am găsit, Năiculc ! i-a răspuns afabil comandantul. Şi, fiindcă tot ne-ntîmpinaşi, ne poţi căra dincolo ?...

— D-apăi cum ? Altmintrelea mai trăgeam atîta la babăici ?

Profesorul avusese dreptate. Atunci cînd precizase că-n mai puţin de-un ceas aveau să pornească la instalarea taberei şi la montarea corturilor. După ce pescaru-i transportase peste canal, şi-i ajutase la încărcat şi descărcat, iar apoi le arătase şi-un loc, unde credea el că-i mai nimerit să-şi facă sălaşul, băieţii, sub comanda Somnului, se-apucaseră de despachetarea coletelor. Mai întîi a celor unde se aflau detaliile corturilor, precum şi foile de pînză ale acestora.

— Rechinule, fugi la gîrlă şi fă-ne rost de ceva peşte, ca s-avem din ce fierbe un borş pescăresc !... Hamsie şi cu Fomisă s-o ajute pe nevastă-mea la încropirea unei vetre pentru bucătăria taberei ! Căpitanul Gabi Babuşcă, secundul Somotei, împreună cu Iulică Ţiparul, Mari Crăpceanu, Mari II, Carasu, şi cu Bibanu de Milică, vă ocupaţi de montarea corturilor. Dacă aveţi probleme, mă solicitaţi... Eu am să văd de aranjarea lucrurilor, pe care am să le despachetez laolaltă cu Guvide !

Cînd Silvică Rechinul s-a întors, cărînd cu el undiţele şi-o pungă de plastic în care se zbăteau vreo cinci ciortănici, copiii l-au întîmpinat cu urale. Din păcate, el n-a avut nici un motiv să-i felicite.

Vai de capul corturilor montate de cei însărcinaţi cu-această misiune ! Din detaliile destinate pentru ridicarea a cinci adăposturi, sigure şi bine proţăpite, protejate împotriva vînturilor şi-a apelor, rezultaseră doar trei corturi şi jumătate. Părinţii le împrumutaseră odraslelor corturile lor, fiecare de-altă fabricaţie şi tehnică de asamblare, iar copiii uitaseră pînă şi cele mai elementare indicaţii transmise oral.

— Vezi, măi Babuşcă, îl luase la rost Guvide pe căpitanul echipajului, cu care era, la Măţău, vecin şi prieten, c-ai încurcat beţele ?... Pe-ăla lungul, din aluminiu, care-i

de la cortu' lu' tăticu, l-ai pus la acoperişul cortului ăl mic, doar de trei persoane ! Cum o să ne culcăm în bordeiele astea, ca să le zic aşa, dacă nici nu sîntem măcar siguri că n-or să se prăbuşească în capetele noastre ?...

Profesorul Somnu, care-şi terminase sarcinile, ajutat mai mult de-o grămadă de Gabi Guvide, se apropiase şi dînsul de precarele înjghebări ale copiilor. Cînd a constatat ce treabă de mîntuială executaseră, i-a venit să se ia cu mîinile de cap şi să-şi smulgă părul. Noroc c-avea cam puţină podoabă capilară şi-a renunţat la demonstraţie, preferînd să se răţoiască la căpitanul Babuşcă :

— Gabi, băiete, ai încurcat-o ! Ce corturi mai sînt şi-astea ? Mă rog, vă priveşte. Treaba voastră ! Voi le-aţi montat, voi o să vă culcaţi în ele. Dar unde-i al meu ?...

— Cred că acesta ar trebui să fie ! i l-a arătat Babuşcă pe cel care reprezenta, cu greu, doar o jumătate de cort normal.

— Ce-aţi făcut, măi ostrogoţilor, cu piesele lui ?

— Bănuiesc c-au fost introduse la carcasele celorlalte ! Însă vă rog, tovarăşe comandant, nu vă faceţi inimă amară... Mîine le desfacem pe toate, şi le montăm din nou ! Pe cuvîntul meu...

— Bine, fie şi-aşa ! Noaptea asta o să dormim cum ne-o fi norocul. Şi să nădăjduim că n-o să mai plouă... Văd că soarele s-a arătat niţel de după nori. Acuma treceţi cu toţii la gătit. Căraţi apă, de la fîntînile din marginea cătunului, curăţaţi peştii, puneţi ceaunul pe pirostrii, aduceţi aragazul de voiaj, să-l băgăm sub vatră, daţi prin ciur mălaiul pentru mămăligă, căci nu se există peşte fără aşa ceva. Iar, în mod excepţional, în seara inaugurală am să fac eu pe bucătarul. Ştiu cum se prepară un borş pescăresc... Am asistat, de vreo cîteva ori, la Nae acasă, cînd îl fierbea soţia sa ! Haide, pe cai, daţi-i drumu' la treabă...

De data aceasta, ceva mai tîrziu, cînd a văzut că expediţionarii habar n-aveau ce-nseamnă „a curăţa peştele“, şi că se-apucaseră să şteargă crăpcenii cu prosoapele personale, Somnu, de necaz, chiar că şi-a smuls un fir de păr din cap. Ce-i drept, mai mult nici nu şi-ar fi permis !

Tovarăşa Somnu, ocupîndu-se de mămăligă, n-avusese cînd să-i observe ce învîrtesc în spatele dînsei. Iar Rechi-

nul, mare pescar, şi care s-ar fi priceput la curăţirea crăpcenilor, stătuse la o parte şi se amuzase copios pe seama lor. Ce-i drept, avea şi-oarece motive, întrucît expediţionarii îşi rîseseră de el, că nu fusese în stare să le-aducă mai mulţi crapi, pe săturatelea.

Supărat foc, profesorul s-a răţoit mai întîi la Silvică :

— Ascultă, măi copile dragă, cît mi-oi fi matale de Rechin, uit chestia asta cît ai zice peşte... Fiindcă tot sîntem la capitolul respectiv. Nu te-ai gîndit că eşti băiat mare, şi-aveai datoria să-i sfătuieşti pe nefericiţii ăştia ? Lor le-au gătit numai mămicuţele şi bunicuţele, şi habar n-au că există solzi şi măruntaie, care trebuiesc lepădate, ca să poţi mînca o coadă de crăpcean ? Hai, treci să cureţi laolaltă cu mine, nu mai căsca ochii !

Apoi, pe cînd meşterea crăpcenii, ajutat vîrtos de Silvică, i-a luat în tărbacă şi pe bieţii nevinovaţi :

— Măi fraţilor, de mîine schimbăm macazul ! Dacă nu-nvăţaţi, pînă la prînz, cum se curăţă un peşte, cum se fierbe o mămăligă, cum se prepară cel puţin vreo douăzeci de feluri de bucate, precum şi-o sumedenie de acţiuni gospodăreşti, astea de la soaţa Somnului, n-o să mai aveţi viaţă bună cu mine... Păi ce credeţi voi, că vă aflaţi în expediţie ca să fluieraţi rockuri pe nas, şi să vă facă alţii treaba ? Nu ţine ! De-asta v-am adus aici, ca să-nvăţaţi şi ce e greul, nu numai binele ! Fără muncă, oriunde şi-n orice condiţii, nu căpătaţi de-ale mîncării. Iar mămicile voastre or să-mi mulţumească, fiindcă v-am făcut oameni, şi au să aibă şi dînsele un ajutor pe lîngă casă. Priviţi la mine, ditamai profesorul, cum m-am înhămat la prepararea borşului pescăresc ! Pentru cine ? Pentru nişte mici boiernaşi, şi leneşi pe deasupra. Care, pe la căşile lor, se vede cît de colo că nu pun deloc osul, să-şi uşureze părinţii...

Cînd şi-a terminat discursul, iar între timp şi curăţatul peştilor, pe care-i zvîrlise într-un ceaun superdimensionat, împreună cu două cepe, trei morcovi, o roşie ruptă în mîini, niţică sare şi vreo cîţiva căţei de usturoi, să fiarbă la foc iute, i-a strigat pe Hamsie şi Fomisă :

— Bre, Cristiane şi Căline, ce ştiţi voi în materie de bucătărie, de v-aţi pomenit bucătarii expediţiei noastre ?

— Mai nimic, tovarăşe comandant ! i-au răspuns amîndoi, într-un glas. Mai ales de cînd v-am auzit ce-ar trebui să ştim...

— Perfect ! De mîine-dimineaţă, vă prezentaţi la nevastă-mea, şi-o rugaţi, chiar şi cu lacrimi în ochi, să vă califice în meserie... Fiindcă nu aşa se fierbe un borş pescăresc, cum o fac eu acum. Ceea ce vedeţi, nu-i decît o improvizaţie. Borşul de peşte cere material mult, îndeosebi albitură, adică obleţi, bibănaşi, roşioare şi-alte specii de mici dimensiuni. După ce dau în fiert, le daţi afară, şi-abia după aceea puneţi în ceaun bucăţile de crăpcean, somn sau morun... Ăla-i adevăratul borş pescăresc ! Şi care trebuie scăzut, pe foc mic, pînă stă lingura-n el, ca-ntr-o piftie...

Înmărmuriţi, elevii dădeau din colţ în colţ, neştiind pe unde să-şi scoată cămaşa. Însă tot Somnu s-a milostivit de ei, anunţîndu-i :

— Gata ! Poftiţi la masă...

Cînd n-a mai rămas nici strop de borş, profesorul s-a ridicat vesel, ca un spîrnel, spunîndu-le tuturor :

— Băieţi, pentru astăzi, asta a fost tot !... De mîine însă, începem o altă viaţă. Munciţi — mîncaţi, dacă nu, atunci nu. Adică nu mîncaţi. Că n-o să trăim două săptămîni, de-a rîndul, doar cu conservele cărate de-acasă... Şi-acuma, sună stingerea Babuşcă, fiindcă de-aia te-am ales căpitan !

Gabi, care n-apucase să facă armata, şi nu ştia ce-i aia „a suna stingerea", termen eminamente militar, l-a privit nedumerit pe Somnu, şi-apoi s-a-ncumetat să-l întrebe :

— Ce să sting, şi cu ce să sun ?...

— Dacă n-aţi adus cu voi şi-o trompetă, atunci suni şi tu cu ce poţi ! Pe gură, eventual fluierînd, sau bătînd într-o tigaie, s-audă toată lumea că trebuie să meargă la culcare !... Bineînţeles, după ce termină de spălat vasele, tacîmurile şi ceaunele. Pînă isprăvesc nepricepuţii noştri, mînca-i-ar tata Somnu de fleţi şi lenevei, se va stinge de la sine şi lumina. Neavînd curent, e clar că-i vorba de lumina zilei...

Inimoşi, copiii s-au apucat imediat de treabă. Iar cînd au fost gata, deja începuse să se-ntunece. Exact cum prog-

nosticase comandantul. Frînți de oboseala acumulată, s-au retras după aceea în corturi. Să doarmă liniștiți și mulțumiți. Era prima lor noapte de tabără ! Dar ce noapte...

Fiindcă plouase atîta timp, iar buletinul meteo li se arăta favorabil, țînțarii au dat alarma și-au trecut la atac. Năpustindu-se asupra membrilor expediției „Nisetrul 2". Care abia se vîrîseră în sacii de dormit.

Peste nici cinci minute, din cortul căpitanului Babușcă, unde se mai culcaseră Cristi Somoteiul, Guvide și Milică Bibanul, izbucni un scandal monstru. Țipete, răcnete, pocnete de palme. Cînd profesorul, alertat de faptul că și-n celelalte două corturi ridicate la nimereală se declanșaseră mișcări și zgomote la fel de neobișnuite pentru vreme de noapte, pătrunse în adăpostul mai întîi pomenit, și mai să rămînă cu gura căscată.

La lumina lanternei, îl distinse pe Gabi Babușcă, numai în pijama, țopăind de unul singur, ca apucat, de la un perete la altul, țipînd și trăgînd palme în foile cortului. Cristi, aproape răcnind, își administra scatoalcă după scatoalcă, și-ncă atît de puternic, încît acestea răsunau ca niște focuri de armă pe un poligon de tir, iar obrajii i se înroșiseră, de-ai fi zis că-s două bucăți de lubeniță. Bibanul, ca înnebunit, pe jumătate vîrît în sacul de dormit, se dădea cu burtica de pămînt, încercînd să strivească ceva sub el. Fără vreun rezultat vizibil, deoarece, și mai întărîtat, pornea apoi să bată cu palmele și pumnii în salteaua pneumatică pe care se culcase, ca și cînd ar fi intenționat s-o facă harcea-parcea, avînd ceva cu ea.

— Ce faceți aici, oameni buni ? — s-a interesat Somnu.

— Luptăm, tovarășe comandant ! a exclamat nefericit Babușcă. Luptăm cu bestiile astea, care ne-au cotropit cortul... Au năvălit peste noi cu sutele, cu miile, cu milioanele !

— Și care-i învingătorul ? s-a străduit să glumească profesorul, cu dorința de-a mai reduce din gradientul de disperare al copiilor, și să le insufle astfel nițel curaj.

— Deocamdată țînțarii, fiindcă dețin superioritatea numerică...

Rostind cuvintele de mai sus, Gabi căpitanul s-a repezit iarăși spre latura din dreapta a cortului. Și i-a apli-

cat o palmă atît de țeapănă, încît în clipa următoare întreaga instalație trosnea din toate încheieturile și pornea să se-ncline, încet încet, în direcția opusă. Somnu s-a proptit cu capul de grinda metalică a acoperișului, pentru a stăvili prăbușirea definitivă, și-a rămas așa, pînă au venit Babușcă și Somoteiul să-l ajute. Și să fixeze legăturile.

— Dar unde-i Guvidele ? i-a întrebat comandantul.

— Aici ! s-a auzit un glas înăbușit.

— Unde, că nu te văd ? a insistat Somnu.

— În sacul de dormit... Mi l-am tras peste cap, și-acuma-ncerc să omor ultimii zece țînțari !

Privind în partea de unde răsunase vocea, profesorul a deslușit sacul lui Gabi ăl mic. Și i s-a făcut părul măciucă (atîta cît îl avea). Deoarece cocoloșul acela, alcătuit din sac și din Guvide, sălta și tropăia ca un elefant în miniatură. Iar, uneori, executa pînă și sărituri de douăzeci de centimetri. Găbiță răcnea și gîfîia, mormăia și bodogonea, de parcă ar fi vorbit, ca de la om la om, cu țînțarii ce-i mai rămăseseră.

— Ieși din sac, măi Guvide, să nu mori asfixiat ! l-a sfătuit Somnu.

— Nici mort nu ies, tovarășe comandant ! Am destul aer aici, fiindcă sacul e crăpat în fund, la picioare...

Intenționînd să controleze ce se întîmplă și pe la celelalte corturi, profesorul i-a părăsit pe cei patru cavaleri ai apocalipsului, spunîndu-le :

— Pitiți-vă cu toții în sacii de dormit... Cred că, deocamdată, asta-i cea mai bună soluție !...

Iar cînd a plecat, și tocmai ieșea afară, în spatele său a răsunat un pîrîit înfiorător. Iar cortul se prefăcuse într-o simplă prelată.

Convins că băieții au să se descurce și singuri, deoarece acuma țînțarii nu mai aveau pe unde să se strecoare, s-a grăbit spre cortul alăturat. În care Silvică Rechinul, cu un spray în mînă, pe care scria „Insecticid «Universal»", îi stropea pe tovarășii săi de culcare. Aceștia, respectiv Hamsie, Fomisă și Crăpceanu, strigau ca din gură de șarpe, afirmînd că-i mănîncă nu numai țînțarii, dar și soluția chimicalului.

La cel din urmă cort, situația părea mai bună. Carasu și Țiparul, unicii locuitori cazați acolo, arătau ca niște pa-

iaţe. Cuprinse de nişte ciudate mişcări spasmodice. Îşi dăduseră pe feţe cu unsoare împotriva ţînţarilor. Aceştia îi pişcau străpungînd stratul grăsimos, puţin păsîndu-le de agentul conţinut de substanţă, iar copiii, inventivi, acuma ungeau şi foile cortului. Mai trăgîndu-şi reciproc cîte o palmă, sau vreun pumn, bîţîind din toate mădularele, şi gonind după zburătoarele-bestii, prilej cu care îşi loveau capetele de toţi pereţii.

Cînd s-a retras îngîndurat spre jumătatea sa de cort, Somnu şi-a mai aruncat o privire asupra taberei. Şi-a oftat uşurat. Nu mai rămăsese nici un cort în picioare.

— Noapte bună, copii ! le-a strigat el în gura mare. Mîine vom etanşa corturile ca lumea, şi nu vor mai fi probleme...

24. Totu-i bine, cînd se termină... cu bine! Deci — bilanţ pozitiv

În orice caz, cînd au ajuns acasă, sănătoşi şi nevătămaţi, expediţionarii au putut povesti părinţilor că trăiseră zile de vis, ba chiar de neuitat. Plus că-nvăţaseră o mulţime de lucruri noi, utile şi dătătoare de speranţe pentru viitor.

Pînă s-a încheiat perioada atribuită echipajului „Nisetrul 2“, pentru a-și desfășura acțiunile prevăzute de program, băieții izbutiseră să ridice corturile la loc, închegîndu-le țeapăn, cum se cuvine, dobîndiseră vaste cunoștințe în materie de bucătărie, gospodărie, pescuit marin și „baltic“ (adică la baltă), aflaseră ce-nseamnă a te descurca și singur, fără ajutorul mămicilor și-al tăticilor, punînd cu toții osul la treabă. Ca să nu mai pomenim de locurile văzute și admirate, uzine și platforme industriale, construcții portuare, nave și ambarcațiuni din cele mai diverse, precum și de oamenii cunoscuți, atît de interesanți și neobișnuiți. Fie că erau muncitori sau marinari, agricultori sau pescari. Însă toți lucrînd cu sîrg. Din zori și pînă-n noapte.

În dimineața următoare primei nopți dormite la cort, mai exact spus sub corturile prăbușite, echipajul arăta cu totul altfel. Nimeni nu mai semăna cu el însuși. Cu obrajii umflați, plini de pișcături de țînțari, copiii nici nu se mai recunoșteau între ei. Chiar și profesorul Somnu avea unele dificultăți cu identificarea unora dintre ei. Dar nu s-a pierdut cu firea, ci-a luat numaidecît măsurile de rigoare. Spunîndu-le tuturor :

— Dragii mei expediționari, dragă nevastă și dragă Ancuță-Știuculiță, comandantul Somnu veghează asupra voastră, și vă garantează că de țînțari vom scăpa încă din seara asta. Pentru astăzi mă gîndesc la o serie de acțiuni necesare. De aceea mă și consult cu voi, fiindcă va fi nevoie de muncit zdravăn. Deci — avem de ridicat din nou corturile, ca lumea, de cărat apă, de pus la punct sistemul de pază al taberei, întrucît, peste zi, vom merge să ne scăldăm în mare, de orînduit echipele însărcinate cu procurarea de pește, altele pentru ajutatul la gătit, și unele care să se ocupe de aranjarea lucrurilor pe care le vom despacheta din rucsacuri și colete... Există vreo întrebare ?

— Da ! s-a auzit vocea lui Hamsie.

— Zi-i ! Ce-ți dorește sufletelul ?...

— Să mănînce ! N-ați spus nimic despre cel mai important punct de pe ordinea de zi, mă refer la micul de-

jun... Oricît aş fi eu de bucătar, dacă nu mi se comandă ce-am de făcut, sînt în stare să rămîn flămînd şi să mor de inaniţie ! Mi-e foame...

— Şi mie ! a adăugat Guvide.

— Şi nouă ! i s-a alăturat corul celorlalţi membri ai echipajului.

Profesorul şi-a lovit fruntea cu palma, în glumă, comunicînd asistenţei :

— Măi, fir-ar să fie, de micul dejun uitasem ! Ce-i facem acum, ne apucăm de treburile mai sus citate, sau mîncăm ?...

— Mai întîi mîncăm, şi pe-urmă lucrăm ! a intervenit căpitanul Babuşcă. Altminteri, n-am avea energia necesară... Şi la ştiinţele naturii se învaţă despre acest aspect !

Pînă să amurgească, rezolvaseră tot ce-avuseseră de rezolvat. Pe ziua aceea. Înălţaseră şi corturile, după ce dăduseră gata un scrob de ouă nemaipomenit, completat cu ceai, roşii, brînză şi ardei gras. Şi înţepeniseră temeinic corturile, de n-ar mai fi putut intra în ele, sau pe sub ele, nici cel mai infim şi duşmănos ţînţar. Merseseră cale de vreun kilometru şi ceva, poate şi mai mult, şi rămăseseră înmărmuriţi de frumuseţea Mării Negre, impresionaţi profund de albastrul nemărginit al apelor acesteia, de talazurile ce se pierdeau la orizont, cu-atît mai mult cu cît majoritatea echipajului „Nisetrul 2" avea ocazia, pentru prima oară în viaţă, să dea ochii cu tulburătoarea noastră ieşire la mare. Apoi se bronzaseră la soare, tolăniţi pe nisipul încins al plajei, se scăldaseră în undele azurii, bucurîndu-se de blîndeţea lor.

După-amiaza, jucaseră fotbal cu-o echipă din cătunul învecinat, şi fusese cît pe ce să fie învinşi. Scărpinîndu-se de mama focului, din pricina arsurilor căpătate la plajă, jucătorii dădeau vina pe echipa de pescuit, care contribuise ineficient la prînzul cam costeliv, aducînd doar nişte bibănaşi subdezvoltaţi.

La cină însă, pescarii îşi răscumpăraseră păcatele, prezentînd bucătarilor, aflaţi acum sub conducerea tovarăşei Somnu, vreo cinci ocale de crap-şaran, cum numeau localnicii crapul supradimensionat.

Cînd, mîncați bine, obosiți bine, și căscînd de la trosneau fălcile, băieții s-au retras în corturi, pentru o odihnă binemeritată, n-au mai găsit nici urmă de țînțar înăuntrul acestora.

În schimb, la miez de noapte, s-au trezit cu toții. Speriați de-un zgomot cu totul neobișnuit. Dîndu-se alarma generală, prin strigăte și chiote, l-au chemat pe comandantul Somnu, să constate dînsul ce se petrece. Deoarece nimeni nu poseda curajul necesar (ceea ce era și normal, luînd în seamă bezna de-afară) și nici experiența acestuia.

Cînd a sosit în grabă cu lanterna sa, cea mai mare din stoc, dotată cu șase baterii R20, i-a chemat afară pe expediționari :

— Veniți, copii, s-alungăm magaoaia !

Auzind că-i vorba de-o „magaoaie", și-au scos, doar cîțiva dintre ei, capul pe fanta cortului. Și i-au liniștit pe ceilalți, timizii :

— Ieșiți, fraților, că-i doar o scroafă !...

Nu era numai o scroafă, dar și odraslele ei. Șase purceluși, tocmai buni de pus la cuptor. Care, pînă să se mobilizeze întreg echipajul, au reușit să dea gata, ajutați de mama lor personală, mare scroafă și-asta, toată rezerva de zarzavaturi și legume a expediției. Încît, stupefiați, elevii nu mai știau ce să facă. Să-ncerce salvarea celorlalte alimente, întrucît exista riscul să rămînă și fără șunculiță, dulcețuri și-alte preparate nevegetale, sau să execute indicația comandantului, și să se pună cu ciomegele pe atacanți.

Neavînd la îndemînă atari arme de luptă, Babușcă le-a strigat colegilor :

— Luați în mînă orice găsiți, și haidem pe ei !...

Personal, și-a făcut rost de-o coadă de mincioc. Alții, la mare viteză, s-au autodotat cu furculițe, linguri și cuțite, din zestrea bucătăriei. Iar Guvide, mai mititel și nevinovat, fiindu-i pesemne și milă de bietele dobitoace, s-a înarmat doar cu-o... scobitoare !

— Măi, ce vrei să-i faci cu paiul ăla ? S-o scobești în dinți ? l-a apostrofat căpitanul echipajului.

— Dar crezi că se lasă ? s-a interesat Găbiță ăl mic.

Babușcă n-a mai avut cînd să-i răspundă. Speriată de hăuliturile comandantului Somnu, care apelase la mijloace de avertizare sonore, exploatîndu-și la maximum vocea sa de tenor dramatic, precum și de apariția atîtor copii, cu furculițe și cuțite, care, în mintea ei, dacă o fi posedat așa ceva, aveau de gînd s-o mănînce de vie, *magaoaia* s-a repezit de-a dreptul spre grupul expediționarilor. Dînd iama prin ei. Pe Guvide l-a săltat, dintr-o unică mișcare a capului, direct pe acoperișul cortului cel mai apropiat, iar pe ceilalți i-a doborît la pămînt. Unii, care apucaseră să se refugieze în corturi, strecurîndu-se pe sub „pereți", și-și lăsaseră afară piciorușele și funduleţul, s-au pomenit că-s gîdilați, și-ncă atît de insistent, încît peste cîteva clipe nu mai conteneau din rîsete și chicote. Erau purcelușii.

Scroafa, iritată din pricina expediționarilor care-și rîdeau de ea, și-a pus ochii pe Babușcă, singurul care mai era la verticală, cu coada minciocului în mînă, și l-a luat, năvălind asupra lui, drept în cîrcă. După care a pornit-o bezmetică spre cătunul de unde venise. Cărîndu-l pe căpitanul expediției. Acesta, ca să nu se trezească pe jos, probabil, se ținea cu-amîndouă mîinile de coama țepoasă a rîmătoarei, călărind-o ca un *cowboy* (mai exact — porcboy). Însă unul însoțit de-o gardă de -onoare. Căci purcelușii, nemulțumiți de ceea ce amușinaseră cu rîturile, se avîntaseră și ei pe urmele mămicii lor, înconjurînd-o de-o parte și de alta.

Încremeniți, poate și de spaimă, elevii s-au strîns în jurul Somnului.

De pe acoperișul cortului, unde asistase îngrozit la desfășurarea evenimentelor, Guvide l-a chestionat pe comandant :

— Și ce-o să-i facă acum lu' Babușcă, îl mănîncă de viu ?...

— Fii serios, măi copile ! l-a liniștit profesorul. Porcii nu-s mîncători de oameni...

— Oare ? s-a mirat Găbiță. Dar oamenii de ce-s mîncători de porci ?

Aflat în dificultate, din pricina acestei întrebări încuietoare, Somnù a improvizat un răspuns pe loc. Însă nu tocmai satisfăcător.

— Pentru că nu-i consumă vii !...

Ca să curme această bizară conversaţie, comandantul le-a ordonat expediţionarilor :

— Toată lumea la culcare ! Acuma putem dormi liniştiţi...

N-au dormit liniştiţi. Fiindcă, spre crăpatul de ziuă, nişte cai rătăciţi s-au abătut pe la ei, tulburîndu-le somnul, iar dis-de-dimineaţă, cînd mai aveau vreo oră de odihnă, o haită întreagă de cîini vagabonzi s-a luat la harţă, organizînd un concert de lătrături şi hămăituri cumplite, încît nimeni n-a mai fost în stare să lipsească pleoapă de pleoapă.

Nici zilele ce-au urmat n-au fost mai puţin încîntătoare, pline de aventuri şi învăţăminte.

Bunăoară, la o partidă de pescuit, realizată de cei mai îndemînateci undiţari, pe cînd ceilalţi copii se scăldau în apele canalului Cardon, lîngă vajnicii pescari, s-a prins cel mai supradimensionat exemplar din zonă. Care-a intrat în analele expediţiei „Nisetrul 2".

La un moment dat, după ce Rechinul executase o aruncare la lansetă de maestru internaţional, zvîrlindu-şi cîrligele cam prin apropierea celor care se-mbăiau, toată lumea l-a auzit strigînd entuziasmat :

— Tovarăşe Somnu, veniţi, vă rog, să m-ajutaţi, că nu pot să-l scot la mal ! Cred c-am prins un somn de-adevăratelea, dacă nu chiar vreun crap bătrîn, din cei sălbatici, care stau mai mult în mîl şi cîntăresc peste cinşpe kile...

Profesorul, mare pescar amator şi dînsul, a sosit în goană, interesîndu-se :

— A muşcat ?

— Da ! Precis...

— Trage ?

— Nu ! Pesemne, fiind atîta de uriaş şi sclerozat, nici nu ştie c-are cîrligele în el...

— Şi-atunci, de unde ai ajuns la concluzia că-i peşte şi nu cine ştie ce buturugă ?...

— Am tras la mulinetă, şi-un pic a mişcat !

Amîndoi, abandonînd lanseta, au luat nailonul în mînă şi-au purces să tragă de el cu nădejde şi abnegaţie. Cînd au simţit vibrînd firul, în aceeaşi secundă s-a auzit şi-un răcnet. Din direcţia expediţionarilor aflaţi la scaldă.

— Ia uită-te, şi vezi ce se-ntîmplă ? i-a spus comandantul Rechinului. L-or fi zărit cumva copiii, şi strigă de bucurie...

Ce-i drept, de strigat se striga. Însă nu de prea multă bucurie. Ci Găbiţă ăl mic, Guvidele, se prinsese în vreo răgălie, şi-acuma se văita.

— Lăsaţi-l în pace, că nu se moare dintr-o înţepătură ! şi-a dat cu părerea Silvică Rechinul. Mai bine să tragem mai ţeapăn...

După un minut, exemplarul de expoziţie era la mal. Zbătîndu-se disperat pe iarbă. Dar şi jăluindu-se totodată. Nu era somn, nici crap, şi nici vreo altă specie „piscicolă" majoră. Ci-un biet guvide, în persoana lui Găbiţă. Care purta în pulpa dreaptă cîrligele lansate de Rechin.

Numaidecît, dar şi niţel speriat, comandantul a-ncercat să-i extragă ţepoaiele în trei ace. Fără nici un rezultat. Cu cît trăgea de ele mai tare, cu-atît urla Guvidele mai puternic.

Neavînd altă soluţie, în cele din urmă l-au dus la spitalul din Sulina, cu barca lui Nae, unde chirurgul l-a operat pe loc. Arătîndu-le piesa, le-a spus surîzînd :

— Asta rămîne la mine ! Mai am vreo două sute... Că şi eu-s pescar !

Într-una din zile, datorită curiozităţii ştiinţifice a expediţionarilor, care ţineau neapărat să asiste la vărsarea Dunării în mare, şi cu-acest prilej să prindă şi nişte meduze, zona respectivă abundînd în asemenea vietăţi, avuseseră parte numai de mari satisfacţii.

Pînă să răzbată la punctul respectiv, fuseseră nevoiţi să calce-n picioare postaţe întregi de păpuriş, alegîndu-se cu tălpile tăiate şi-nţepate. Iar cînd se-avîntaseră la cules

de meduze, nu ţinuseră seamă de faptul că drăcoveniile astea frumoase purtau în ele şi-o otravă, care le apăra de vrăjmaşi, şi provoca usturimi arzătoare celor care le luau în mînă.

Aşa că, la întoarcere, după ce admiraseră miracolul vărsării Dunării în mare, printr-una din gurile fluviului, abia de mai fuseseră în stare să meargă. Tălpile picioarelor dureau, mîinile usturau şi se umflaseră, şi-ncă într-un asemenea hal, încît nici să se sprijine unul de altul nu erau capabili.

Însă-n după-amiaza aceleiaşi zile şi-au scos pîrleala. Cînd a avut loc memorabilul meci de fotbal cu echipa cătunului din apropiere.

Pe la ceasurile şase, după ce se ospătaseră şi se odihniseră, avînd în vedere cele păţite, şi după ce alcătuiseră formaţia „Nisetrul 2", alegîndu-i pe cei mai buni jucători, unsprezece persoane, din cele treisprezece care se aflau în expediţie, rămînînd în afară doar tovarăşa Somnu şi Ancuţa, care n-aveau calificarea necesară, i-au aşteptat pe reprezentanţii fotbaliştilor din sătucul lui Nae, barcagiul.

Punctuali, dar şi politicoşi, aceştia au venit la ora fixată, aducînd unele daruri, mai cu seamă din cele comestibile : roşii, ardei gras, castraveţi, vinete, ceapă şi usturoi. În plus, şi-au declinat şi numele, ca să se ştie cu cine se va avea de-a face. Impresionaţi de sonoritatea numelor auzite, Babuşcă s-a simţit obligat să ofere şi el o amintire oaspeţilor, şi le-a înmînat un tricou pe care sta scris „Nisetrul 2".

Profesorul Somnu, care făcea parte din formaţia gazdelor, i-a anunţat pe localnici că va juca în poartă, deoarece depăşise de mult vîrsta juniorilor, şi nu vroia să lupte cu nişte prichindei.

— Care prichindei, bre ? întrebase ştrengăreşte Bogu.

— Cum care ? Băieţii mei, băieţii voştri...

— Păi noi muncim, bre, de dimineaţă şi pînă-n seară. Îi ajutăm pe-ăi bătrîni, fie la pescuit, cînd scoatem lotcile-n larg, fie la spălatul şi uscatul năvoadelor... Apoi, spintecăm prada, o sărăm, facem crap-şaran afumat, şi multe alte marafeturi. Este ?

— Şi ce, copiii mei stau de pomană ? s-a enervat nițel comandantul.

— D-apăi ce mare brînză să facă, dacă sînteți de la București ?

— Tocmai brînză, măi Bogule, fiindcă sîntem de la munte, dintr-un sat de oieri nemaipomenit, cum nu mai este altul pe lume ! Părinții lor sînt, în cea mai mare parte, ciobani, iar odraslele cată să le fie de mare ajutor. Atunci cînd nu-s la școală, merg și ei la pășunatul mioarelor, pe creste de munte, îi ajută la închegatul cașului, la fiertul mămăligii. Bineînțeles, nu toți. Fiindcă-s și unii care s-au cam boierit, și-așteaptă de la cei-mari să li se deie mură-n gură... Așa că, dragule, greșești amarnic, judecînd lucrurile în pripă. În afară de asta, nici copiii din București nu fug de muncă. Merg și ei la practică, în uzine și fabrici, lucrează și-nvață, iar unele produse, ce ies din mîinile lor, se vînd și la voi, în magazinele cooperației. Altminteri, de unde ați avea lopeți, cazmale, fire pentru împletitul năvoadelor ?...

— Atunci s-avem iertare, bre ! a mormăit spășit Bogu. N-aveam cunoștință că așa stau lucrurile... Dar multe mai află omu', cînd întîlnește oameni ca matale !

Meciul s-a desfășurat destul de interesant. Localnicii se lămuriseră în privința „bucureștenilor" de la Mățău, și se comportaseră normal. Adică, într-un fel spus, nu-i cruțaseră.

Cînd s-a marcat însă primul gol, de către mățăoani, natura a sărit în ajutorul băștinașilor. O invazie de țînțari, sub forma unor roiuri de gîngănii, s-a abătut asupra fotbaliștilor. Fiind asudați, reprezentau cea mai atrăgătoare pistă de aterizare pentru minusculele bestiole. Care au început să-i piște cu ferocitate. Însă fără discriminări. Nu le interesau care erau de-ai locului, și care venetici.

În timp ce ambele echipe luptau, atît între ele, cît și cu țînțarii, cu-aceștia din urmă chiar mai îndîrjit, golurile curgeau gîrlă. Cînd într-o poartă, cînd în alta. Pe cînd Somnu își trăgea palme, ca să ucidă dintr-un singur foc, barem o formație de zburătoare ceva mai numeroasă, cei din echipa adversă, fugăriți de țînțari, și-ncă atît de crîn-

cen, încît aveai impresia că deveniseră niște rachete sol-sol, profitau de ocazie și, fără să-și dea seama cum, vîrau mingea în poartă.

În replică, expediționarii, mai mult țopăind, din pricina minusculelor jivine, care îi pișcau vrăjmașe, de unde puteau, numai cărniță să fie, executau niște driblinguri și fente incredibile. Încît, în clipa cînd portarul localnicilor, bietul de Berevoi, era ocupat cu stîlcirea țînțarilor, plonjînd peste ei, băieții îi și băgau golul.

Dacă n-ar fi intervenit tovarășa Somnu, partida avea toate șansele să se încheie cu un scor catastrofic, ceva între 18—17. Sau invers. Căci nici nu mai exista posibilitatea de-a fi identificate echipele. Sfătuită de Nae, barcagiul, care asista și el la meci, amuzîndu-se copios, dăduse foc la niște cîrpe, grămezi de stuf și gunoaie.

Fumul risipindu-se în vălătuci pretutindeni, nu numai peste terenul de joc, în mai puțin de-un minut nu se mai vedea nimic. Tușind amarnic, cu ochii scăldați de lacrimi, echipele își mai marcaseră vreo cîteva autogoluri, neștiind la care poartă trag. În schimb, țînțarii dispăruseră.

Cînd au intrat în corturi, să-și dezbrace costumele în care jucaseră, copiii au realizat că bestiile se adăpostiseră aici, furișîndu-se prin toate ungherele, pe sub saltele pneumatice, prin sacii de dormit.

În plus de-asta, au constatat că zadarnic își căutau mingea de care se folosiseră la meci. Cu toate minuțioasele cercetări, izbutiseră doar să ațițe și mai strașnic hoardele de țînțari. Și, temporar, renunțaseră la continuarea investigațiilor. Destul de mîhniți însă.

La cină, după ce-i relataseră comandantului despre enigmatica dispariție a mingii, acesta le recomandase :

— Uitați ce-i facem ! După ce terminați de mîncat, plecați prin cătunul în care locuiesc băieții cu care-ați jucat, și luați-i la întrebări. Dar pe-ocolite, ca nu cumva să-i jigniți... Astfel, în afară de-o plimbare binefăcătoare, poate dați și de urma balonului rotund !

— Sau plat ! a rostit Guvidele, destul de sceptic.

— Cum adică ? l-a întrebat profesorul Somnu.

— Dacă l-au şterpelit ei, ca să ne facă o farsă, precis l-au dezumflat ! Ca să-l pitească mai lesne, ocupînd mai puţin loc...

— Ia te uită unde era detectivul ! Bravo, Găbiţă, înseamnă că-ţi umblă mintea... Ştii ce, preiei asupra ta misiunea găsirii mingii. Însă procedează cu fineţe. Din clipa aceasta eşti comandantul grupului special, însărcinat cu descoperirea glumeţilor... Te simţi în stare ?

— Ba bine că nu ! s-a umflat în pene Guvidele, deşi ar fi trebuit să posede numai solzi.

Iar peste vreo cîteva minute, întreg corpul expediţionar a plecat la plimbare. Cu Găbiţă în frunte. Sau „detectivul Guvide", mai bine zis.

Totuşi, în ciuda boacănelor înfăptuite pînă mai de curînd, de astă dată s-a descurcat de nota zece. Cu plus. Fiind dotat de natură c-un pic de şiretenie, aceasta reprezentînd o inteligenţă în stare incipientă, neformată încă, i-a luat cu anasîna pe cei interogaţi. Prefăcîndu-se liniştit, a-ntrebat doar aşa, într-o doară :

— Măi Berevoi, şi tu, Bogule, n-aţi băgat de seamă cumva unde ne-am pus mingea, după ce-am terminat meciul ? La locul obişnuit n-am mai găsit decît trei mingi, din cele patru pe care ştiam că le-adusesem cu noi...

— Cum, bre, mai aveţi trei bucăţi, în afară de cea pe care-am luat-o ?...

— Dar bineînţeles ! l-a asigurat Guvide. Special am cărat mai multe, ca s-avem de unde dărui prietenilor.

— Atunci, s-a minunat Berevoi, pe-asta o putem păstra ?

— Deocamdată ne-o înapoiaţi, şi-o să vă dăm una mai bună, din celelalte. Bineînţeles, dacă nu s-or fi speriat şi ele şi n-or fi făcut picioare !...

— Dacă-i aşa, staţi niţel, să v-o aduc ! a spus Bogu, plecînd grăbit spre grajd şi tîrîndu-l pe Berevoi după el. Am vrut să facem o glumă, şi-a ieşit pe dos.

Cînd s-au văzut în posesia obiectului, copiii şi-au luat rămas bun de la cei doi. Apoi s-au îndepărtat, orbecăind prin beznă. Însă Găbiţă i-a oprit, ceva mai încolo, şi le-a cerut :

— Haidem îndărăt ! S-ascultăm, pitiţi lîngă gard, ce-i face tac-su lu' Bogu... Cînd a venit dinspre grajd, cu mingea în mînă, bătrînul privea furios şi extrem de nemulţumit. Şi sînt tare curios să aflu de ce...

Nici n-a mai fost nevoie să se-apropie prea mult de casa Bogu, căci se-auzea de la poştă ceea ce discutau seniorul şi juniorul.

— Bă, copile, cine te-a pus să le dai ălora, de la oraş, mingea-ndărăt ?... Ne faci de rîs, şi-or să te crează toţi prost.

— Tataie, n-o lua chiar aşa, că n-ai dreptate ! Zău, bre... De altfel, mîine le-o duceam şi singur, fără să mă mai ia băieţii la-ntrebări. Toamna, cînd au să-nceapă lecţiile, aş mai avea obraz să dau ochi cu-ăilalţi copii ? Cînd merg la şcoală, vreau să-mi ţin capul sus, şi nu să umblu cu privirile-n pămînt... Mare prostie am făcut, cînd le-am luat mingea ! Dar eram mîniaţi, că ne bătuseră la fotbal...

În secunda următoare, nici mai mult nici mai puţin, a răsunat o palmă cumplită. Iar Guvidele le-a comunicat băieţilor deducţia sa :

— Cred că i-a mutat fălcile din loc lu' bietu Bogu !

Însă l-a contrazis Rechinul, informîndu-l :

— Nu-i chiar aşa... Dat fiindcă-s mai înalt, am văzut prea bine cele întîmplate !

— Şi ce, l-a pocnit Bogu pe tac-su ?

— Nu ! Bătrînul şi-a tras singur o scatoalcă, de i s-a zguduit capul, iar acuma plînge cu fi-su în braţe...

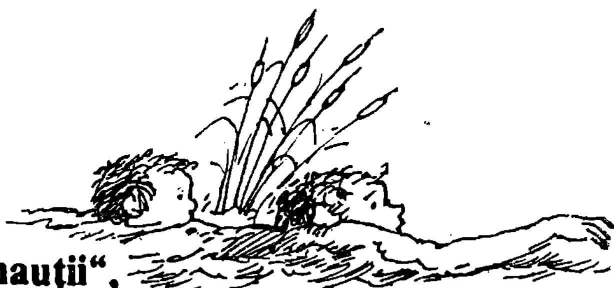
Profesorul Somnu, cînd a aflat despre cele petrecute, iar Rechinul îi spusese că nu era ceva în regulă, a emis o altă presupunere :

— Măi copii, eu, dimpotrivă, cred că totu-i în regulă ! Au minte ! În primul rînd, Bogu ăl mic... Care vrea să-şi păstreze sufletul neîntinat. Şi-apoi şi-al bătrîn, deoarece a ştiut să-ncaseze lecţia pe care i-a dat-o fiu-său !

Expediţionarii, căzuţi pe gînduri, au cugetat îndelung asupra evenimentelor din seara aceea. Şi, la ora culcării, de faţă cu toţi, Babuşcă i-a declarat comandantului :

— Ce-aţi zice, tovarăşe Somnu, dacă le-am dărui vecinilor noştri mingea ?...

— Nimic ! Decît că-mi vine să vă pup... Aveţi şi suflet, şi cap !

25. „Nisetronauţii", cînd la trap, cînd la galop, spre... finish

În puţinele zile care le mai rămăseseră de petrecut în Deltă, comandantul Somnu, ca să-i răsplătească pentru cuminţenia lor, a organizat o serie de acţiuni. Interesante şi instructive.

Una din acestea, desfăşurată chiar a doua zi după ce avusese loc investigaţia detectivistică a Guvidelui, soldată cu generoasa cedare a mingii, reprezenta un concurs de înot. Cel mai bun dintre înotători, respectiv cel ce-avea să ajungă primul la punctul terminal, urma să primească o diplomă de onoare. Prin care i se acorda titlul de „Nisetrul rapid".

La semnalul dat de profesor, cu un fluier de arbitru, pe cînd stătea pe malul canalului Cardon ca să supravegheze întrecerea, asistat de soaţă şi Ancuţa, dar şi de Nae-barcagiul, anume chemat pentru cazul cînd s-ar fi întîmplat ceva, şi-ar fi fost nevoie de asistenţă de tip „salvamar", elevii, cei zece, s-au aruncat cu toţii în apă. Şi-au

purces să dea din mîini şi din picioare. Care dezordonat, de-ai fi zis că-n clipele următoare se-neacă, şi se duce la fund ca un sac plin cu cartofi, care ritmic şi elegant, care mai aproape deloc.

Speriat de faptul că şapte dintre concurenţi, între timp, dispăruseră sub apă, probabil înotînd în stil scufundat, Somnu a strigat puternic :

— Năicule, suie-te-n lotcă şi ia-te după ei ! Şi spune-le c-am ordonat să practice numai brasul... Altminteri, îi descalific !

N-a mai fost nevoie de nici o ameninţare. După ce barcagiul i-a cules de pe fundul canalului, unde se ocupau intens cu absorbţia de apă, înghiţind-o în cantităţi industriale, cei şapte au fost aduşi la mal, lîngă profesor. Unde Nae i-a depus pe iarbă, la picioarele acestuia, spunîndu-i la ureche :

— Dom'le profesor, eu aş zice să-i lăsăm mai bine aşa, cum îs acu' !

— Păi cum sînt, măi Nae ? nu l-a prea înţeles Somnu.

— Niţel cam morţi ! Adică înecaţi...

— Ce, eşti nebun ? aproape c-a urlat comandantul. Mi-ai omorît copiii, nefericitule...

— Ba matale... Că nu eu i-am pus să-noate !

— Pune mîna, nu mai sta, să-i aducem la viaţă, scoţînd apa din ei ! i-a strigat Somnu. Voi cum procedaţi, cînd se-neacă un om de-al vostru ?

— Foarte bine ! l-a lămurit barcagiul. Îl înmormîntăm...

— Nae, treci la treabă, şi cît mai urgent, că-altminteri îţi pocnesc una după ceafă, de nu te vezi... Haide, să-i ridicăm pe toţi cu picioarele în sus !

Barcagiul, deloc speriat, ci mai mult curios să vadă dacă-i reuşeşte profesorului figura, şi-a urcat numaidecît lotca pe mal, a-ntors-o cu fundul în sus şi, ajutat de Somnu, nevasta acestuia şi de Ancuţa, a pornit să-i aşeze pe cei şapte de-a latul lotcăi. Unul lîngă altul, de-ai fi zis că-s nişte somni puşi la uscat. Cu picioarele priponite de chila lotcăi, şi cu capetele-n jos, spre canal.

Profesorul şi Rely Somnu, ca înnebuniţi, au început imediat să apese pîntecele celor şapte „morţi". Pompau

atît de energic la ei, încît creau impresia că vor să extragă pe gurile lor apă din Cardon. Observînd că Guvidele dă unele semne de viață, comandantul l-a mobilizat pe Nae :

— Năicule, ia-l în primire, c-a pornit să funcționeze ! Iară noi ne-ocupăm de-ăilalți...

Cînd s-a apucat barcagiul să-l bușească pe Găbiță ăl mic, peste nici un minut a și scos două vedre de apă din el... Țîșnea din Guvide șuvoiul, atît de năvalnic și gros, încît părea mai curînd cișmea decît pui de om. În clipele următoare, și ceilalți șase intrau în stare de „funcționare", după cum prea bine se exprimase Somnu.

Iar cînd s-au întors și înotătorii, mînioși că ajunseseră în același timp, Rechinul s-a crucit, la figurat, bineînțeles, cînd i-a zărit pe cei șapte transformați în furtunuri. Și s-a interesat, vădit contrariat :

— Păi bine, tovarășe comandant, dumneavoastră vă ocupați de irigații, în timp ce noi ne dăm de ceasul morții, căznindu-ne să cîștigăm concursul ?... Nu-i drept, zău așa !

Privind nedumerit la el, Somnu l-a întrebat :

— Mă Silvică, ți s-a-ntunecat mintea, de nu-ți dai seama ce-au pățit copiii ? Sau faci doar pe prostu', ca să nu fi tras la răspundere ? Nu trebuia să te ocupi de echipaj, să-i înveți pe toți să-noate, împreună cu Babușcă și Bibanu ?...

— Ne-am ocupat, tovarășe Somnu, însă au învățat și ei, atît cît i-a ajutat capu' !...

— Bine, deocamdată nu mai discutăm ! l-a repezit comandantul. Dă-mi o mînă de ajutor, să le facem respirație artificială. Și tu Babușcă, și tu Bibanule ! Dacă nu-i aducem cît mai rapid la viață, n-o să vă mai ajute nici capul, dar nici celelalte membre... Că vă bat de vă stîlcesc, absolut nepedagogic. De ce nu m-ați anunțat că nu-s apți pentru întrecere ?

Rechinul, și mai ales Bibanul, care, acesta din urmă se pricepea de minune să administreze o respirație artificială, au trecut urgent la suflat. Luîndu-i la rînd pe cei șapte. Trăgeau aer în piept, cît mai mult, și-apoi, lipindu-și gura de cea a pacientului, băgau oxigen în el din toate puterile. Peste vreo două minute, cei șapte dănțuiau

fericiți pe iarbă, bucurîndu-se că mai erau pe lumea aceasta. Numai Rechinul, Bibanul și Babușcă se simțeau acuma rău. Exageraseră cu pomparea aerului.

Guvide, privind la ei mirat, dar și compătimitor, i-a zis Somnului :

— Ce-au pățit, tovarășe comandant, sînt amărîți fiindcă-au pierdut întrecerea ?...

— Exact ! Cum de-ai ghicit ?... Însă și tu ai pățit-o... Mai știi ce s-a-ntîmplat ?

— Sigur că da ! Împreună cu ceilalți „nisetri", care-s acum împreună cu noi, ne-am înțeles să le-o facem campionilor, adică lu' Rechinu, Babușcă și Bibanu. Că prea se dădeau măreți, și nu vroiau să ne învețe înotul de performanță... Ținîndu-l numai pentru ei. Și-am hotărît să ne dăm la fund și să-notăm numai sub apă. Undeva, însă, cred c-am calculat greșit cronometrajul și metrajul. Și, la un moment dat, am început să-nghițim din canal... Pînă nu ne-am mai putut ridica la suprafață... Aici ne-am păcălit !

Profesorul Somnu, înmărmurit de cele auzite, a ținut totuși să aibă un supliment de informații.

— Ia ascultă, Guvidule, dar de-notat știați ceva ?

— Păi nu v-am spus că ne-au învățat campionii ?

— Deci, ei n-ar avea nici o vină ! a conchis comandantul.

— Sigur că nu !

— Măi Găbiță, știi ce-mi place mie la tine ? l-a întrebat Somnu.

— Da, și-anume că-mi bubuie mintea !

— Ei vezi, aici ești în eroare ! După ce că-ți bubuie, dar nu în cavitatea craniană, unde ar fi normal să existe ceva și din articolul pomenit de tine, comiți numai boacăne și năzdrăvănii... Erai cît pe ce să mori, și nu numai tu ci și alți șase colegi de-ai tăi !

— Din prostie ! l-a luat gura pe dinainte pe Guvide.

— Corect grăit-ai ! Asta-mi place... Sinceritatea ta ! Aici ai brodit-o...

La cină, tovarășa Somnu, ajutată de bărbatu-său, le-a pregătit tuturor concurenților, și salvaților dar și presupușilor vinovați, o masă pe cinste. Prăjindu-le vreo șase ocale de crap la tigaie. Din cel adus, în dar, de barcagiul

Nae. Acesta imaginîndu-şi, astfel, că i se va ierta zăbava. De-a fi readus la viaţă, însă cu întîrziere, şapte suflete neprihănite.

Acuma, cu duhul împăcat, barcagiul asista înlăcrămat de bucurie la ospăţul copiiilor. Arătau sănătoşi, zdraveni, vioi şi binedispuşi. Şi i-a şoptit comandantului :

— Noi i-am salvat !... Ce bine-mi pare că mi-aţi deschis ochii, cînd aţi băgat de seamă că intrase şovăiala în mine !

— Mă rog, s-ar putea spune şi-aşa, că „noi" ! Însă n-am fost singuri. Iar matale, Năicule, nu erai printre cei din frunte... Îţi pierduseşi firea. Totuşi ai şi merite. Mai ales c-ai tras lotca pe uscat, şi ne-ai pus la dispoziţie o instalaţie utilă pentru întinderea accidentaţilor !

— Deci, tovarăşe profesor, se cheamă că-s şi eu „noi" ! a conchis barcagiul extrem de fericit.

După evenimentele de mai sus, în răstimpul cît mai rămăsese pînă la încheierea perioadei de expediţie, profesorul Somnu i-a mobilizat pe zoologi şi botanişti :

— Măi băieţi, în special tu, Iulică, zis şi Ţiparul, cît şi Mari Crăpceanu, ar fi cel mai prielnic moment, acum cînd intrăm într-o perioadă de refacere, să vă odihniţi activ, ocupîndu-vă de sarcina voastră, dar şi-a expediţiei „Nisetrul 2" : completarea colecţiei noastre, cu peştii specifici apelor Deltei, precum şi cu vreo cîteva exemplare din fauna locală. Iar voi, Mari II Carasu şi Aurelia Somnu. să puneţi la ierbar plantele ce nu se găsesc pe la noi, ci numai pe plaiurile dobrogene...

De-a doua zi, încă din zori, Iulică Ţiparul şi Mari Crăpceanu au solicitat întreg echipajul la pescuit. În nădejdea că. la ora aceea, li se oferea ocazia să recolteze unele specii, din cele mai rare, vieţuind în undele canalului Cardon.

Nicicînd, pînă atunci, echipajul nu avusese atîta noroc la dat cu undiţa, lanseta şi prostovolul. Către seară. sub îndrumarea comandantului, toată lumea se ocupa cu punerea la conservat a „colecţiei". Avînd la dispoziţie borcane, rămase goale după consumarea conţinutului, introduceau fel şi fel de peşti înăuntrul acestora, turnînd apoi spirt peste ei. La un moment dat, comandantul s-a interesat :

— Dar de vreun ţipar n-aţi dat ?

— Încă nu ! l-a informat Mari Crăpceanu. Dar pînă se-ntunecă, avem destul timp. De-ar fi încăput Iulică în borcan, îl puteam vîrî pe el în spirt, că tot i se zice Ţiparul...

— Imposibil ! a intervenit Guvidele. Elevii n-au voie să consume alcool... Însă am observat eu, cînd mă plimbam pe malul canalului, un loc unde şi-a făcut sălaşul un ţipar de toată frumuseţea. Şi-i atît de cuminte şi liniştit, încît sînt sigur c-am să-l pot prinde cu mîna !

Pe cînd astupau borcanele şi-l aşteptau pe Guvide să se prezinte cu articolul ce le lipsea, acesta şi-a şi făcut apariţia, entuziasmat :

— Tovarăşe comandant, fraţilor, sînt convins c-am dat peste cel mai interesant tip de ţipar... Poate chiar o specie fosilă. Ia priviţi !

În oala cu care Guvidele plecase la pescuit, zăcea, pe fundul acesteia, făcut rotocol, un specimen într-adevăr bizar. Era el lung, de dimensiunile normale pentru un ţipar obişnuit, însă prezenta o ciudăţenie cu totul ieşită din comun. Era atît de aplatizat, încît nu părea să depăşească doi milimetri în grosime.

Uimit, comandantul l-a examinat la lumina lanternei. Şi-a exclamat cuprins de-o bucurie nespusă :

— Bravo ţie, măi Guvide ! Că mă tot întrebam pe unde puteam să-mi fi pierdut cureaua de la pantaloni... Acum am aflat. Cînd am fost alaltăieri la scaldă. Şi n-am intrat în apă decît cu costumul de baie. Pesemne că, dezbrăcîndu-mă, mi-a picat cureaua în apă... Şi-a zăcut, pînă-n seara asta, în mîlul Cardonului, pe post de ţipar, ba şi fosil pe deasupra !

Spre amuzamentul întregului echipaj, complet fîstîcit, Guvide a încercat să dea unele explicaţii :

— De-aia n-a mişcat, cînd am înşfăcat-o de coadă. Se uita la mine cu nişte ochi atît de strălucitori, încît mi-a fost teamă s-o apuc de cap...

— Cum să nu sclipească, dacă erau capsele metalice cu care-mi prind legătura pantalonilor ? i-a furnizat informaţia necesară profesorul Somnu.

Mai tîrziu, adunaţi în jurul unui foc de tabără, Iulică şi Mari au povestit despre ciudăţeniile faunei existente în Deltă. Dorind să-i completeze, Cristian a ţinut să declare asistenţei, ca să nu se creadă despre el că-i afon în materie de zoologie :

— Şi mai există două animale specifice Dobrogei... Enotul şi atul !

— De unde-ai aflat despre ele ? s-a interesat Mari, niţel invidios.

— Din jocurile de cuvinte încrucişate. Unde, la definiţii, calul dobrogean se chema *at*, iar cîinele, *enot !*

— Păi da, aşa-i cînd studiezi zoologie prin paginile revistei „Rebus" ! a intervenit Iulică. At, ca să afli şi tu, este un cal obişnuit, căruia doar localnicii îi spun astfel. Iar enotul, dragă colega, nu-i cîine, ci-un animal cu blană scumpă, extrem de rar, şi care doar vag seamănă cu potăile domestice. În limbaj ştiinţific, se cheamă Nyctereutes prociynoides... Deci, altă mîncare de peşte !

— Cum adică, e comestibil ? a ţinut să-şi îmbogăţească mintea şi botanistul echipajului, Mari II, Carasul.

— Nicidecum ! Decît blana... Adică, stai puţin, m-a luat gura pe dinainte, se prelucrează, nu se mănîncă ! l-a lămurit darnic Iulică, mîndru de sine.

A doua zi însă, după deşteptare şi gustarea de dimineaţă, cînd toată omenirea echipajului s-a interesat dacă nu cumva se va servi, ca supliment la ceai, şi niscaiva curea la tigaie sau friptură de blană, făcînd un haz nebun pe socoteala zoologilor, a venit şi rîndul botaniştilor să apeleze la ajutorul general. Căci, după cum îi informase tovarăşa Somnu, soţia comandantului, care, în afară de „bucătăreasă", mai era şi botanist II, plantele ar fi fost bine să se recolteze înainte de-a suferi de vipia soarelui.

— Mergem cu toţii, chiar de-ar fi nevoie şi-n miez de noapte ! s-a grăbit, entuziasmat, să declare Mari Crăpceanul. Şi dumneavoastră, botaniştii, laolaltă cu întreg pajul, ne-aţi recoltat peştii ce ne trebuiau pentru colecţia laboratorului de la şcoală...

— Cum adică, măi Mari, vrei să mai zăbovim pînă-n ceas tîrziu de noapte ? s-a minunat profesoara.

— Cred c-aşa se vor petrece lucrurile ! s-a băgat în vorbă şi Mari II, Carasul, botanist I, conform misiunii pe care-o avea în cadrul expediţiei „Nisetrul 2". Noi, adică eu şi cu dumneavoastră, care ştim ce ne trebuie pentru ierbarele noastre, n-avem nici o problemă, au însă, şi-ncă din belşug, colectorii, colegii ce ne vor însoţi...

— Încă nu mi-e clar ce vrei să spui, tovarăşe botanist I, şi-a exprimat nedumerirea adjuncta sa. Ce probleme îi frămîntă ?

— Deocamdată nu-i frămîntă, căci nu le cunosc ! Necazul este că, şi-aici îmi recunosc vina, n-am apucat să le spun mai pe larg despre flora specifică Deltei... Îmi îngăduiţi să reamintesc acum, pe loc, într-o scurtă informare, cîte ceva din lumea plantelor, care alcătuiesc bogăţia acestor locuri de basm ?

Căpătînd imediat acordul tovarăşei Somnu, Carasul şi-a extras din buzunar cîteva bileţele şi-a purces imediat să recite :

— Plantele rare, din Delta Dunării, sînt următoarele : *feriga de baltă*, care se dezvoltă pe plauri, şi, deci, n-avem cum s-o recoltăm, *stuful*, existent şi prin bălţile noastre, şi pentru care, iarăşi, consider că nu-i cazul să batem coclaurii după el... De altfel, şi celelalte plante nu vor avea cum fi culese, fiindcă le ştiu numai după nume, şi habar n-am cum arată. Însă am să le pomenesc, ca să nu lasă vorbe urîte la adresa botanicii. Ele sînt : *Moţul, Foarfeca-bălţii, Nufărul-alb, Cornaciul, Pluticeii, Menta acvatică*, şi-ncă vreo cîteva de mai mică însemnătate ! Asta am avut de spus. Mulţumesc pentru atenţie...

Copiii, prinzîndu-l pe Mari II, Carasul, cu mîţa în sac, adică doar îşi notase, de cine ştie unde, cîteva denumiri bizare de plante, fără să aibă habar unde anume se dezvoltă, care-i perioada optimă de recoltare şi nici cum arată ele, au izbucnit în hohote de rîs, însoţite de aplauze.

— Bravo, Mari !

— Scurt şi cuprinzător, Carasule !

— Eşti măreţ, botanistule ! Înseamnă că nici nu prea avem ce culege...

Înţelegînd sursa entuziasmului colectiv, deşi era numai botanist II, profesoara Aurelia Somnu a considerat

necesar să-l mai reducă, spunîndu-le colegilor de expediție :

— Dragii mei, să-l iertăm pe Carasul, pentru unele slăbiciuni documentare. Nici n-avea experiența necesară. Eu însă, posedînd și-un tratat de botanică ilustrat, am să-l pot ajuta la identificarea speciilor citate. Totul este să nu mai stăm aici, de pomană, și să pornim la drum... Pe măsură ce-ntîlnim planta care ne trebuie, o comparăm cu desenul colorat din carte, și-apoi o punem între file de hîrtie, pentru conservare !

Spre seară, cînd întreg echipajul „Nisetrul 2" făcea cale întoarsă, spre tabără, întrucît zăbovise prea mult pe drumurile colindate, tragedia se afla în punctul său culminant. Din mai multe motive. Expediția suferea de oboseală, foame și, mai cu seamă, de urzicături cumplite. Unii copii aveau mîinile și picioarele pline de bășici, iar alții, care scăpaseră de-acest aspect al contactului cu urzica, se plîngeau de mîncărimi insuportabile.

Norocul tuturor a fost că, în momentul sosirii barcagiul Nae se afla la tabără, punînd unele lucruri la punct cu comandantul Somnu. Văzînd imediat despre ce-i vorba, s-a ridicat numaidecît de la locul său și s-a repezit la vreo cîteva tufe aflate în apropiere. Rupînd frunze și tulpini, fără a mai sta mult pe gînduri, a pornit să frece cu ele părțile suferinde ale bravilor expediționari.

Spre minunarea generală, umflăturile s-au redus simțitor, iar mîncărimile au pierit pe dată.

— Ce-au pățit copiii, și ce le-ai făcut ca să le treacă necazurile ? s-a interesat comandantul adresîndu-se barcagiului.

— Ce să pată ? Nimic rău... S-au urzicat. Tot umblînd după ierburi rare, au dat peste bălăriile cu urzici. Dacă freci locul dureros cu izmă iute, pipărată, scapi cît ai zice pește de necaz...

Mari Carasul, l-a întrebat și el pe Nae-barcagiul :

— Nene, cum se cheamă izma aceea, pe care-i citat-o, nu cumva *Mentha aquatica* ?

— Nicidecum... Izmă creață, și nimic mai mult ! Aia, de care-ai zis matale, c-o știu și pe ea, crește numai pe

plauri. Aşa m-a învăţat un vestit albinar, care-şi aduce mereu stupii în Deltă... Iar urzicile, să afli şi matale, de la un ţăran de-al locului, sînt şi ele de două feluri. Urzici vii, care te pişcă de-ţi ies ochii din cap, şi urzici moarte, din partea cărora nu paţi nimic !

Botanistul s-a ruşinat, şi le-a explicat colegilor :

— Aşa este, întocmai cum ne-a spus nea Năicu-barcagiul ! După ce mor, urzicile vii se numesc urzici moarte, şi nu-ţi mai fac necazuri... Am dreptate, nene barcagiule ?

— Deloc ! Urzicile moarte nu-s moarte fiindcă şi-au dat duhul, ci pen'că aşa s-au născut. Nevătămătoare... Noi le osebim repede, judecînd după locul unde cresc. Cele vii, în cîmp, la soare, iar ălelalte mai la umbră, pe lîngă marginea pădurilor ! Deci, aţi învăţat şi de la mine ceva...

Deşi ar fi trebuit să fie încîntaţi, deoarece izbutiseră să culeagă unele plante din lista lui Mari II, membrii expediţiei păreau totuşi nemulţumiţi de ceva. Iar Rechinul a-ntrebat-o pe tovarăşa Somnu :

— Dumnevoastră ştiaţi de povestea asta, cu urzicile ?

— Cum să nu ! Dar am vrut să simţiţi pe viu ce-nseamnă experienţa...

Cu-atît mai mult cu cît cunoşteam şi leacul folosit de nenea barcagiul !

A doua zi, ca să-şi mai revină expediţionarii de pe urma celor păţite, au mers cu toţii la Consiliul popular al oraşului. Iar primarul i-a primit frumos, servindu-i cu prăjiturele şi pepsi. Apoi i-a chestionat de unde sînt, cum le-a plăcut în Deltă, şi dacă sînt dornici să afle cîte ceva despre istoria Sulinei.

După ce-au ascultat expozeul primarului, la îndemnul acestuia s-au dus să viziteze fabrica de conserve din peşte, una din cele mai mari din ţară. Şi nu le-a părut rău. Mai ales că directorul, încîntat de entuziasmul manifestat de copii, i-a invitat să ia prînzul cu dînsul, la cantina uzinei. Unde s-au ocupat cu degustarea tuturor sortimentelor produse de uriaşa fabrică. Vreo cincizeci şi ceva, pe puţin. Aşa că, plecînd de la masă destul de îngreunaţi, cînd s-au urcat

în lotca lui Nae, acesta s-a minunat, întrebîndu-l pe Somnu :

— Domnu' profesor, ce-aţi luat de la oraş, de trageţi atît de greu la cîntar, încît mi s-a scufundat lotca în apă, cu vreo trei degete mai mult decît atunci cînd v-am adus ? Aţi cumpărat cumva plumb, ca s-aveţi la pescuit ?

În ziua hotărîtă pentru plecare, toată lumea s-a ocupat de bagaje, de împachetarea cu grijă a plantelor şi peştilor recoltaţi, de demontarea corturilor, de curăţirea terenului unde fusese organizată tabăra, astfel încît, după eliberarea acestuia, să nu mai rămînă urmă de gunoaie, resturi şi-alte păcătoşenii.

Nae, sosit încă dinainte de prînz, i-a cărat cu lotca, în vreo cinci sau şase rînduri, trecîndu-i canalul Cardon. La despărţire, prilej cu care copiii i-au dăruit un trening nou, anume cumpărat pentru Nae, barcagiul le-a mulţumit din toată inima. Şi-apoi a plecat, vîslind spre cătun.

Pe cînd porniseră, cu bagajele-n cîrcă, în direcţia portului, pe malul canalului, la un moment dat s-au pomenit strigaţi din spate :

— Alooo ! Alooo... Staţi bre, c-a uitat Năicu să vă deie ceva !...

Barcagiul, vîslind şi mai avan, de parcă s-ar fi aflat la un concurs de caiac-canoe, i-a ajuns din urmă şi le-a zvîrlit din mers un sac. După care a cîrmit lotca numaidecît, şi-a luat-o îndărăt.

Uimiţi, expediţionarii au încercat să-l întrebe despre ce-i vorba, însă barcagiul n-a mai stat să-i asculte. Guvide, curios din fire, n-a mai avut răbdare. Şi-a desfăcut gura sacului.

— Ce-i acolo, măi Găbiţă ? l-a întrebat Babuşcă. Şi de ce-ai rămas cu gura căscată ?...

— Sacu-i plin cu crap-şaran afumat ! Mai mult decît am prins noi, în tot timpul cît am stat în tabără... Ceea ce mă miră, e faptul că-i gata afumat, pe cînd noi n-am pescuit decît proaspăt. Oare unde l-o fi prins astfel, gata curăţat şi preparat ?... Asta-i întrebarea !

— Are el o baltă a lui, pe care-o ţine secretă ! şi-a dat cu părerea Fomisă, bucătarul. Eu cred că mai întîi afumă

bine toată balta, și-apoi scoate crapii, la undiță, gata de băgat în cămară... Ce, te pui cu localnicii ? Ăștia cunosc toate tainele meseriei...

Cînd expediționarii au purces să rîdă în hohote, pe seama trăsnăilor debitate de cei doi, aceștia nu s-au supărat ci-au început să chicotească și ei. Își dăduseră imediat seama, ajutați de colegi, că vorbiseră numai năstrușnicii.

Spre norocul lor, le-a fost dat să călătorească pînă la Galați cu-același vapor cu care sosiseră. Căpitanul i-a recunoscut, i-a invitat să vină la dînsul, pe puntea de comandă, oferindu-le astfel ocazia să admire de sus peisajul. Bine c-a fost să fie așa, deoarece vasul era cam aglomerat, asta pe de-o parte, iar pe de-alta, de cum se-mbarcaseră, aceeași ploaie care-i însoțise le plecare se dezlănțuise și-astăzi. Parcă ceva mai întețită.

Drumul cu trenul s-a petrecut fără probleme. Aveau atîtea impresii să-și împărtășească, încît nici nu l-au simțit. În pofida faptului că fuseseră nevoiți să-ncarce și să descarce de două ori bagajele.

Cînd au ajuns, cu bine și nevătămați, în gara lor, unde erau așteptați de părinți și neamuri, mulți dintre aceștia sosiți cu autoturismele, n-au mai băgat de seamă că-l uitaseră pe comandantul Somnu.

Pe cînd copiii erau urcați în mașini, sau plecau spre autobuz, profesorul Manole, nevastă-sa și Ancuța rămăseseră pe peron. Iar lîngă ei o grămadă de colete, care trebuiau duse la școală. Pentru a fi depozitate la magazie, de unde fuseseră împrumutate. Și mai aveau cale lungă de parcurs, pînă să ajungă la Mățău.

Deloc mîhnit, Somnu i-a zis Soamnei :

— Draga mea, vorba lui Shakespeare, aia din *Othello,* cu maurul. Adică parafrazîndu-l, se poate spune că : „Somnu și-a făcut datoria, Somnu poate să plece !“ Din păcate, lucrurile s-au petrecut invers. Ei au plecat, iar Somnu a rămas. Ce să-i faci, asta-i piesa !... Nu-i nimic, ne descurcăm noi, într-un fel. Mă duc să văd la ce oră avem autobuzul !

Pe cînd se avînta în afara gării, pentru a întreprinde cercetările de rigoare, era să fie călcat de-o „Dacie" galben-portocalie. Însă, avînd condiție fizică, și-ncă excelentă, că de-aia era profesor de educație fizică, dintr-un salt a evitat accidentul. Și s-a întins lat, la pămînt, ca o plăcintă. Cînd s-a ridicat, destul de rapid, a fost cît pe ce să lovească dînsul mașina. Care oprise chiar lîngă el.

Găbiță Babușcă și Găbiță Guvide, coborînd înspăimîntați din „Dacia" aceea oranj, s-au interesat imediat :

— Tovarășe comandant, sînteți rănit cumva ?...

— Deloc ! Din punct de vedere fizic...

— Și-n ce punct anume, altundeva ? l-a-ntrebat Babușcă, oarecum jenat.

— Nițel în suflet ! i-a mărturisit profesorul. Însă trece...

— Așa a bănuit și Guvide, cînd mi-a zis : Măi, căpitane, ce oameni sîntem noi, dacă nici nu ne mai pasă de comandant ? Ai văzut, nimeni nu s-a gîndit că l-am părăsit pe peronul gării, fără să-l întrebăm dacă are cu ce se duce acasă, și, mai ales, are cu ce căra bagajele !" De-aia ne-am întors, ca să vă luăm cu noi...

Părinții Guvidelui, proprietarii autoturismului, oameni tare de treabă, și-au cerut minute-n șir scuze, pentru nebăgarea lor de seamă, și, după ce l-au informat că există suficient loc, întrucît îmbarcaseră neamurile căpitanului într-o altă mașină, a unor prieteni, l-au rugat pe profesor să le-ngăduie a-l ajuta la încărcarea calabalîcului.

Avînd în vedere că „Dacia" lor poseda și-un portbagaj exterior, montat pe-acoperiș, au priponit acolo o parte din colete. Restul, în poalele pasagerilor. Căci, de bine de rău, erau șapte. De fapt, mai mult de rău, decît de bine, căci contraveneau legii circulației rutiere. Socotind însă copiii ca insuficient dezvoltați, și-au zis că n-or să aibă probleme cu apărătorii vieții lor. Și, la primul post de control, au găsit toată înțelegerea din partea agenților de la circulație. Care i-au amendat doar cu două sute de lei, în loc să le ridice carnetul.

Și-astfel s-a încheiat și ultima zi a expediției „Nisetrul 2". Cu bine, și fără probleme speciale.

26. Zile de neuitat, însă tot la „Istrița"

Tîrziu, cred că mult după miezul-nopții, cînd profesorul Manole își terminase de povestit aventurile echipajului „Nisetrul 2", și ne-am instalat în paturi, nădăjduind să ne viziteze moș Ene pe la gene, acesta (Manole, nu Ene) m-a iscodit :

— Ei, ce zici, maestre, acum ai realizat cum trebuie organizată o expediție ?...

— Cred că da, mai ales după ce-am aflat pățaniile voastre ! În orice caz, nici voi n-ați fost scutiți de necazuri...

— Mă rog ! Însă minore, față de-ale „Copăii" ! De fapt, altceva aș vrea să știu. Îți umblă ceva prin cap, în legătură cu „jurnalul de cort", despre care nici pînă la ora asta nu mi-ai spus pe unde-ar trebui căutat ?

— Îmi umblă ! Dacă nu mi-ar umbla, ar însemna că n-am nimic în cap... Dar ar mai trebui să-mi răspunzi la o întrebare, ca să-mi pot fixa ideea care mă bîntuie...

— Și ce, ai impresia că, bîntuit de idei fixe, ai să dai de „jurnal" ?

— Sigur că da ! Toate marile descoperiri ale omenirii au pornit de la idei fixe, obsesive... Mă interesează să-mi dezvălui un lucru, și-anume cum ai procedat, de-ai reușit să-ți înregistrezi în memorie atîtea amănunte asupra aventurilor „Nisetrului" ?

— Păi ce, ai impresia că nu mă mai ajută ținerea de minte, și-ncă la vîrsta mea ? Află atunci că, în afară de

memorie, am bunul obicei de-a-mi nota totul, întocmai cum am făcut şi cu „jurnalul de cort". În plus, acesta dispărîndu-mi, am apelat şi la „jurnalul echipajului", ţinut de Gabi Babuşcă, cel care a fost şi *cronicarul* expediţiei. Un caiet întreg a scris copilul, cît am stat în Deltă...

— Ţinuse şi el un „jurnal" ?

— Dar bineînţeles, era obligaţia lui. Însă, dacă ar fi să mă iau din ce-am citit în caiet, cred că-şi notase mai toate întîmplările noastre. Nu-i exclus să fi apelat şi la colegi, pentru detalii. Şi mi-a cerut voie să-şi arunce o privire prin catastiful meu... Vroia să compună un material, pe care să-l trimită la *Cutezătorii !*

— Deci, chiar dacă „jurnalul de cort" a dispărut cu desăvîrşire, nimic nu-i pierdut, fiindcă îl ai pe cel oficial, al lui Babuşcă ! Dar cînd te-a rugat să-i dai catastiful matale ?

— Cu vreo două sau trei zile mai înainte de-a ne înapoia la căşile noastre... Parcă aşa ceva !

— Precis, sau „parcă aşa ceva" ? am insistat eu.

— Precis că parcă aşa ceva ! mi-a declarat profesorul niţel şovăielnic.

Cugetînd un pic mai adînc, ca să-mi adun gîndurile, i-am spus apoi comandantului Somnu :

— Interesant ! Foarte interesant...

— Ce-i atît de interesant ?

Nu i-am mărturisit nimic meşterului Manole. Ca să nu-l bag la idei. Însă mie, de ce să m-ascund după deget, eventual degete, ca să nu se observe, îmi intrase o idee în cap. Dar am păstrat-o, deocamdată, doar pentru mine. Şi-am luat-o pe ocolite, spunîndu-i :

— E interesant de ştiut, dacă vom fi în stare s-adormim, după atîtea poveşti şi enigme... Şi, doi la mînă, tot atît de interesant, ce-o să mîncăm mîine dimineaţă, la micul dejun.

— Ei, ca să vezi şi să nu crezi ! Iar eu îmi făceam iluzii c-ai să-mi spui unde-i jurnalul meu...

— Fă-ţi, că nu-i rău ! l-am îndemnat pe profesor. După un somn întremător, şi-un *breakfast* corespunzător de ţeapăn, capabil să-mi accelereze funcţiile creierului, s-ar putea să-ţi dezvălui şi ce-i cu catastiful. Însă, dragule, nu

mai înainte de-a-ți relata și cu ce-a fost cu expediția noastră. Prilej cu care ai să-ți dai seama și singur unde-i încărcătura !

Oarecum nemulțumit, profesorul s-a culcat imediat. Cu spatele la mine.

Către crăpatul de ziuă, l-am auzit umblînd brambura prin cameră. Era neliniștit. Vroind să aflu cauza, l-am întrebat :

— Ce te frămîntă, comandantule ? Nu-ți dă pace s-adormi, chestia cu „jurnalul de cort" ?...

— Da de unde ! Din moment ce te ocupi matale de problemă, mai mult mă zadără alte necazuri... Tot de matale iscate.

— Dar ce-am mai făcut ?

— Ai pomenit de micul dejun... Ei bine, tot gîndindu-mă la el, de cînd m-am culcat, m-a pălit o pîrdalnică de foame, atît de crîncenă, încît nu-mi găsesc liniștea... De vreun sfert de ceas caut o bucățică de pîine, sau ceva apt s-o înlocuiască, și nu dau de nimic !

Milos, i-am furnizat adresa necesară :

— Manole, Manole, haide, nu mai plînge. Mai bine uită-te sub chiuveta din baie, c-am lăsat acolo o cutie de biscuiți ! Să mai tragă nițică umezeală. Fiindcă erau atît de tari, încît nici cu toporul nu-i puteai frînge...

Fără să mai aștepte amănunte, comandantul a zbughit-o imediat. Iar peste cîteva minute, mestecînd înfuriat, m-a anunțat total dezamăgit :

— S-au stricat ! Praf s-au făcut... Ba au mai căpătat și-un gust parșiv, scîrbos și puțin îmbietor. Dacă nu-mi era foame, nici că m-aș fi atins de ei !

Văzînd că tot agita în mînă cutia, din care continua să se servească furibund, am aprins veioza și-am examinat-o atent. Și i-am spus :

— Vezi, de-aia-i bine să nu se pripească omul ! N-ai avut răbdare să-ți dau toate detaliile. Cutia cu biscuiți era lîngă cea pe care o ai acum la dumneata. Absolut alta, pe care sta scris „Dero-lux"... Că n-avusesem unde să-i pun !

— Și-asta ce cuprinde ?

— „Tix", pentru curățat baia și dispozitivele de-acolo !

În clipa următoare, profesorul a dispărut iarăşi din cîmpul meu vizual. Refugiindu-se în cămăruţa de unde se-aprovizionase. Şi n-a mai reapărut. Mai exact spus, eu nu l-am mai văzut. Deoarece adormisem la loc.

Dimineaţa, cînd m-am trezit, cam în jur de orele opt, Somnu era în patul său. Dormind buştean. Dar şi scoţînd clăbuci. Cînd pe nas, cînd pe gură. Speriat, l-am bătut pe umăr, vrînd să-l scol. Profesorul, tămîie. Dormea în continuare. Atunci, îngrozit că era posibil să se fi otrăvit, şi acum se afla într-o stare cataleptică, l-am zgîlţîit zdravăn. Pînă am izbutit să-l readuc la viaţă. Mormăind, Somnu m-a luat la rost :

— De ce nu mă laşi să dorm, omule ?...

— Trezeşte-te mai bine, şi spune-mi ce-ai păţit ? Nu vezi că emani clăbuci ?

— Cum să văd, dacă dorm ? Ei, asta-i bună ! N-am păţit nimic. Am servit din cutia cealaltă, asta-i tot... Nu mi-ai zis matale, că acolo-s biscuiţii ?

Ţinînd să verific adevărul, m-am repezit în baie. Şi-am constatat tragica realitate. Femeia de serviciu, probabil, înlocuise ambalajul meu, în care adăpostisem posmagii, cu unul autentic, pe care scria „Perlan albastru". Lămurit, în sfîrşit, l-am întrebat la întoarcere pe comandant :

— Cum te simţi, Manole dragă ?

— Aproximativ excelent ! Niţel cam balonat, pesemne din cauza biscuiţilor matale...

Îngrozit, l-am mobilizat, fără să-i explic însă nimic :

— Haidem, cît mai urgent, la masă ! Neapărat trebuie să bei doi litri de ceai fierbinte... Altminteri, nu te văd bine !

Cînd ne-am aflat în sala restaurantului „Istriţa", unde Papălînă aştepta nerăbdător apariţia noastră, i-am şi strigat acestuia, din mers :

— Papălînă, meştere, prepară rapid o oală de ceai, preferabil de muşeţel sau de tei ! Ăsta-i pentru comandantul Somnu. Iar pentru mine, vreo cinci ouă jumări, pe costiţă afumată, prăjită bine şi crocantă...

— Imediat, maestre ! Ce nu face Papălînă pentru căpitanul Box...

Apoi, pe cînd pornea la mare viteză în direcţia bucătăriei, să lanseze comanda, şi-a întors capul să privească încă o dată la profesor.

Uimit, ospătarul şi-a pierdut firea, imaginîndu-şi că-i pradă unor halucinaţii. Şi-atunci, gonind mai departe, tot atît de iute, însă cu privirea ţintă la Somnu, a nimerit în uşă cu capul. Care a trosnit înfiorător. Dar şi lemnul uşii, de-aşijderea. Năucit, Papălînă nu şi-a întrerupt cursa. Iar după ce-a pătruns în bucătărie, menţinîndu-şi „obiectul" în aceeaşi poziţie, a declanşat urletele de groază ale ţaţei Rada. Care, în timp ce se-auzeau zgomote insolite, de farfurii sparte şi cratiţe doborîte, sporea şi dînsa nivelul decibelilor admişi, strigînd ca apucată :

— Nefericitule, ce cauţi în dulapul cu vase, de te-ai vîrît înăuntru ?... Ieşi de-acolo numaidecît, că-ţi sfărm devla cu făcăleţu" !... Nu vezi că eşti c-un picior în oala cu sarmale, iar celălaltu-n cratiţa pentru iahnie ?

După vreo jumătate de ceas, în timp ce ne servea cele comandate, însă într-o stare de tensiune nemaipomenită, deoarece numai aşa îmi explicam faptul că-şi pusese pe cap un ceaun de tuci, din cele de cinci ocale, încît arăta ca un cosmonaut din picturile rupestre, am încercat să aflu ce anume îl determinase să adopte o atare costumaţie insolită.

— Meştere Papălînă, nu ţi-e bine cumva ?...

— Ba de ce să nu-mi fie bine ? a pornit să îngăime ospătarul, privind iarăşi la comandantul Somnu. Mi-e chiar foarte bine ! Dacă tovarăşu' profesor scoate clăbuci de săpun, iar tălică îl speli cu ceai pe dinăuntru, dîndu-i să bea ditamai oala, pe cînd matale te-ndopi cu de toate, fără să-ţi pese de dînsul, înseamnă că-s şi eu normal... Eu, care m-am străduit să vă găsesc un mecanic auto de excepţie, ca să vă sar într-ajutor şi să vă văd o dată plecaţi !

Brusc alertat, l-am şi interpelat :

— Mi-ai făcut rost de-un mecanic ?

— Exact !

— Cine-i, şi cînd vine ? am insistat eu.

— Frate-miu, Buliu, de la *auto-service*-le din Constanţa... L-am chemat anume, să scăpăm de belea. Şi matale, dar şi noi ! La telefon... Şi m-a sunat aseară, să-mi spună că pică-n zilele astea. I-au dat ăia un mic concediu medical, să-şi pună la punct capul. Că v-am mai spus, parcă, are ceva la unu' din creiere, nu se ştie prea bine la care din ele, şi uită de la mînă pînă la gură... Dacă mai ţine minte, sînt sigur că vine mîine sau poimîine, cel mai tîrziu răspoimîine !

— Perfect ! Îţi mulţumesc atunci, meştere dragă...

Spre norocul meu, Buliu se afla într-o fază bună. Căci n-a uitat de promisiunea făcută. Şi-a picat chiar în aceeaşi zi. Pe la vremea prînzului. Autodepăşindu-se.

Tocmai eram la masă, împreună cu comandantul Somnu, aşteptîndu-l pe Papălînă. Să ne-aducă ciorba de burtă, cu care se lăudase. În clipa cînd ospătarul s-a ivit dinspre bucătărie, planînd spre noi cu ditamai castronul în braţe, străduindu-se să nu-i scape din mîini, un ţipăt cumplit a răsunat din spatele nostru, acolo unde se afla intrarea în restaurant :

— Frişcă ! Uite mi-eşti, Frişcă ?...

Neînţelegînd ce rost avea frişca, mai ales la ciorba de burtă, care, de obicei, se consumă cu oţet, hrean sau mujdei de usturoi, am întors intrigaţi capetele în direcţia sursei de emisie. Acelaşi lucru l-a făcut şi Papălînă. Uitînd că era cu castronul la el. Dintr-o dată, ca şi cum ar fi fost catapultat de pe-o rampă de lansare, s-a repezit apoi spre ciudata apariţie proţăpită în cadrul uşii. Unde stătea zîmbind un individ scălîmb, îmbrăcat într-un costum de schi, iar în cîrcă avînd un rucsac de dimensiuni anormale, de parcă şi-ar fi cărat în el o întreagă instalaţie pentru camping (cort, saltea pneumatică, sac de dormit, inclusiv utilajele necesare pentru gătit).

Din mers, Papălînă şi-a reamintit de castron, şi-a virat spre masa noastră, schimbîndu-şi cursul. Avînd însă viteză, şi întrucît exista riscul să ni-l verse pe haine a luat o hotărîre disperată. De autentic cascador. Şi-a plonjat, cu castron cu tot, trecînd pe sub masa noastră, într-un lunecuş

superb, executat la mare măiestrie. Continuîndu-și drumul, de astă-dată pe burtă și cu brațele înainte, fără să abandoneze recipientul, a doborît vreo cîteva scaune, două mese, cu tot ce se afla pe ele, și s-a oprit la picioarele celui care țipase. Abia atunci i s-a scurs pe scăfîrlie nițică zeamă fierbinte. Depunînd vasul pe dușumea, s-a șters cu dosul palmei pe creștet, scîncind ca un dulău ciomăgit :

— Aoleu și vai de mine ! M-am opărit cu ciorba... De ce-ai strigat mă, ca nebunu ? Haide, nu sta ca un bleg, pune mîna și ridică-mă !

Peste un minut, soseau amîndoi. Aducînd împreună castronul. Scăpat intact, ca printr-o minune. Fericit, nevoie mare, ospătarul ne-a anunțat :

— V-am adus burta și mecanicu ! Vii și nevătămați, și-una și-altu'... El e fluieru', pardon, frate-miu, Buliu !

— Îmi pare bine de cunoștință ! le-am declarat eu, dînd-o pe glumă. Și cu una, și cu altul... Dar ce te-a apucat, meștere Papălină, de te-ai avîntat să faci pe racheta sol-sol ? Puteai să te nenorocești...

— Eu ? Nici ca cum, tovarășe căpitane Mox... Așa pătesc mai totdeauna, cînd dă norocu' peste mine. Păi ce, e puțin lucru, să-ți vină frățioru', în conced, și să te scape de belele, adică de mașină și de dumneavoastră ?

În timp ce ospătarul manevra polonicul, făcîndu-ne plinul la farfurii, l-am invitat pe miraculosul mecanic să servească o ciorbă de burtă cu noi. Și-am întrebat :

— Meștere Buliule, de vreme ce ne profilăm pe zeama asta, mai ai nevoie și de frișcă ? C-așa ai strigat, cînd ai intrat pe ușă... Și ce-aveai de gînd să faci cu ea ?

— Să știe c-am sosit ! mi-a răspuns aiuritor Buliu. Acuma, că-i aici, nu mai e cazu'...

Privind nedumerit în juru-mi, am cerut ajutor profesorului :

— Somnule, vezi pe-undeva urmă de frișcă ? Spune-mi rapid, ca să-mi dau seama dacă-s zdravăn, au ba !

— Eu mi-s Frișcă, tov căpitane ! a intervenit Papălînă. Așa că nu vă mai faceți griji. Părinții m-au botezat, încă de cînd m-au născut, Friederic, în nădejdea că va ieși din mine cine știe ce mare brînză, vreun boier doctor sau

ditamai inginerul'... N-a ieşit nimic ! Iar de cînd m-am profilat pe alimentaţia publică, toată familia mă alintă, zicîndu-mi Frişcă, mai la obiect. Asta-i situaţia, ce să-i faci...

Imediat ce-am isprăvit de ingurgitat prînzul, respectiv ciorbele de burtă, tuslamalele, precum şi plăcintele de dovleac, aduse de-acasă de ţaţa Rada, că-i rămăseseră de la sărbătorirea marelui eveniment a naşterii în familie, de-acum o săptămînă, pricină din care se cam înăcriseră niţel, ne-am deplasat cu toţii la garajul motelului. Acolo, unde se afla demontată „Bombiţa". În piese detaşate şi bramburite, pe ici, pe colo, fără să se ştie prea bine dacă-s ale „Ficţelului", sau ale dubiţei din dotarea „Istriţei".

Cînd le-a văzut, Buliu şi-a tras o palmă peste frunte, de i s-au auzit trosnind oasele, şi-a exclamat :

— Sfinte Pafnutie ! Cine-i tămîiosu' care-a adus biata maşinuţă în halul ăsta ?...

— Maestrul nostru ! l-a informat profesorul Somnu, indicîndu-mă, cu degetul arătător.

— Ajutat de noi ! a adăugat încîntat Papălină.

— Vai de capu' de la mine ! s-a văietat Buliu.

— Dar ce-i cu el ? m-am interesat îngrijorat.

— Mă doare ! E cam dejghinat la încheieturi, şi l-am lovit prea tare... Dar trece şi-asta. Nu-i o problemă...

— Dar cu maşina ?

— Nici cu ea ! În cazul cînd mi-aduc aminte cum trebuie să arate un „Fiat" 600, o fac ca nouă, avion cu reacţie, nu-altceva...

— M-aş mulţumi să fie iarăşi maşină, şi tot ar fi bine ! l-am asigurat eu.

— Nici o grijă ! Din ce văz pe-acilea, trebuie să iasă... Pînă-n seară, e gata !

A treia zi, de cînd tot roboteam la „Bombiţă", punînd mîna cu toţii, inclusiv, uneori, şi Mehmet Ali Ciubuc, interesat şi dînsul să nu ne mai aibă sub aripile sale, în sfîrşit eram gata. Noi. Adică, la pămînt. De obosiţi. „Bombiţa", încă nu.

Dar Buliu ne-a îmbărbătat :

— Mîine trecem la probe ! Mai am de montat direcția... Acuma duceți-vă la culcare, că nu mai am nevoie de voi !

Pe la nouă și jumătate, a doua zi, toată lumea împingea la „Fiețel". Ca să-l scoatem din garaj, și să-l ducem pe platoul parkingului.

Satisfăcut, priveam încîntat la mașină. Chiar că arăta ca nouă. Frecase la ea Buliu, aplicîndu-i nu știu ce șampon special, atît de intens și apăsat, încît strălucea tinicheaua de-ai fi zis că-i oglindă din inox. Vopseaua însă, mult mai puțin. Ce-i drept, nici nu mai rămăsese mare lucru din ea. Plecase, o dată cu șamponul, cînd se operase limpezirea. Mă rog, nu asta conta, ci să pornească.

În clipa cînd Buliu m-a invitat să urc la volan, am răsuflat adînc, m-am șters de sudoarea ce-mi scălda fruntea, și-am dat urmare invitației. Instalîndu-mă pe scaunul șoferului, am vrut să pun cheia în contact.

Ia-o de unde nu-i !

M-am căutat prin toate buzunarele, prin caseta torpedoului, prin toate poșetele existente în „Bombiță". Ioc ! Adică nimic, în limbaj popular.

— Meștere, l-am întrebat pe Buliu, n-ai văzut cumva cheia de contact, că era împreună cu celelalte ? Mi-amintesc precis, le lăsasem la bord.

— Nu-mi amintesc de-așa ceva, a susținut mecanicul, mai ales că nu eram aici !

Avea dreptate. În afară de faptul că suferea de amnezii, nici nu fusese la demontarea mașinii. În cele din urmă, s-au găsit cheile. La bordul dubiței motelului. Unde le pusese Papălînă, ca să nu se piardă.

Apoi, încurajat de asistență, care aștepta nerăbdătoare să audă motorul funcționînd, am vîrît cheia în contact. Și, fără nici un efort, la sfert de cheie, a pornit. Nu motorul, ci electromotorul.

— Nu-i nimic ! m-a liniștit Buliu. Dă-i înainte... Pînă ajunge benzina în carburator. E și normal să fie așa, de vreme ce nu s-a umblat cu droașca atîta timp.

După vreo alte şapte sau opt încercări, chinuind instalaţia, am reuşit.

Să descarc bateria.

Noroc că Mehmet Ali mi-a împrumutat bateria sa, de la dubiţă. Pe care Buliu a montat-o la „Bombiţă". Destul de dificultuos, deoarece era mult mai voluminoasă, şi-a trebuit să-mi taie din lăcaşul destinat aşezării ei. Cu-o foarfecă de tablă.

Văzînd că nici aşa motorul nu vroia să facă aprindere, Buliu m-a sfătuit :

— Maestre, dă-te jos de la volan şi lasă-mă pe mine ! Matale, laolaltă cu Frişcă, profesoru' şi domnul Mehmet, treci la împins. Altminteri, omorîm şi bateria motelului... Benzină este, curent este, trebuie să pornească. Eu bag într-a doua, apăs ambreiajul, voi împingeţi cu nădejde, şi cînd dau comanda, ridic piciorul de pe pedală, accelerez şi, gata, s-a făcut treaba !... Staţi niţel, să trag şocul. Bun, daţi-i drumu' !

Cînd obosisem de-atîta împins, şi nu numai eu, întrucît parcursesem cîţiva kilometri buni, împingînd circular „Bombiţa" pe platforma de beton a parkingului, iar Buliu ameţise de cît învîrtise volanul, maşina s-a oprit. În peretele din spatele garajului. Unde-o proptise şoferul nostru emerit, cînd îşi întorsese capul spre noi, să ne spună ceva, şi nu se mai uitase încotro mînă.

„Bombiţa" s-a ales cu masca turtită, din pricina buşiturii, iar Buliu cu capul lejer spart, fiindcă se izbise cu fruntea de parbriz.

Vesel, ca de pe altă lume, mecanicul ne-a anunţat victorios :

— Bine că m-am otînjit la devlă ! Dacă nu păţeam asta, nu-mi mai aminteam de pistoane... Că şi doctoru' mi-a zis : „Buliule, cînd îţi pierzi ţinerea de minte, trage-ţi una în cap, şi imediat începe să-ţi funcţioneze !"...

Total năucit, l-am luat la întrebări :

— Care pistoane, meştere ?

— Cum care ? Pistoanele de la motor, că altele nu se există...

— Şi ce-i cu ele ?

— Sînt uzate ! 80% !... Şi nu le-am mai montat... De-aia nu porneşte motoru' ! Chiar vroiam să-ţi spun, să cumperi neapărat altele... Îţi fac eu rost, de la noi, de la *Service*, fiindcă nu se găsesc în comerţ. Plec de grabă la Constanţa, şi-n cîteva zile sînt cu ele aici ! Gata, s-a făcut. Eşti bun de cinste... Mergem la masă, să ne întremăm niţel, că ne-ai zobit oasele cu „Bombiţa" matale !

Pe seară, întrucît masa pe care-o oferisem colectivului ce mă asistase durase insuportabil de mult, dar şi mă costase tot atît de insuportabil, avînd în vedere că Mehmet Ali pusese la dispoziţie numai preparate de lux, Buliu şi-a luat rucsacul şi-a pierit, iar eu l-am luat pe Somnu. Ca să discutăm situaţia... la zi. Deşi se-nnoptase de-a binelea. Ajunşi în cameră, ne-am uitat unul la altul pleoştiţi. Şi la suflet, şi la trup. Că şi băgasem prea multă mîncare în noi. Însă nu-s eu omul care să mă las doborît de împrejurări. Şi i-am spus profesorului, din dorinţa de a-l mai încuraja un pic :

— Comandante, fii tare ! Dacă Buliu ne-aduce pistoanele, ceea ce o va face precis, deoarece i-am dat şi banii, şi-l avem pe Papălînă aici, ca ostatec, chem un mecanic autentic...

— La cine te gîndeşti, maestre, nu cumva la mătuşa dumitale ?

— Tanti Raliţa ? Puşche pe limbă-ţi !... Ce-s zurliu ? Decît s-o văd aici, prefer să dau foc „Bombiţei". Ca om, e nemaipomenită, dar în materie de tehnică auto, mai bine să nu-mi amintesc de dînsa. În orice probleme de tehnică se vîră, şi nu numai auto, totdeauna iese cu necazuri... Întocmai ca şi acum cîteva zeci de ani, cînd am plecat în expediţia „Copaia"...

— Un moment, că nu mai înţeleg nimic ! m-a întrerupt Somnu. Din cele ce mi-ai povestit pînă acum, am dedus că v-a fost de mare ajutor atunci...

— Te priveşte-n personal, dragul meu, dacă asta-i concluzia la care ai ajuns ! A mea a fost alta... Şi-ai să vezi de ce, cînd am să-ţi istorisesc ce-a fost mai departe. Prilej de-a-ţi da seama, şi-ncă bine, unde-ai greşit şi matale, încît ai rămas fără jurnal...

— Perfect ! a declarat comandantul Manole.
— Ce-i perfect ?
— Adică, vreau să zic, dă-i drumu' ! Aştept continuarea. Continuarea peripeţiilor prin care ai trecut cu expediţia „Copaia"...

27. „Copaia" este lansată la... apă!

Pălit de-un somn cumplit, încît aveam impresia că adorm pe mine, l-am rugat pe profesorul Vasilescu, aproape cu lacrămi în ochi :

— Măi comandante, fie-ţi milă de mine şi de bătrîneţile mele, şi lasă-mă să dorm un pic ! Barem pînă mîine dimineaţă... Zău că-s vlăguit, de cît am împins la „Bombiţă"...

— Dar şi de cît ai împins în burtică ! Ar trebui să mai ţii şi matale regim... Cred că şi medicii ţi-au recomandat unele restricţii la mîncare !

— Sigur că da ! Îndeobşte, dacă vrei să ştii, află că respect, mai totdeauna, cele mai severe prescripţii dietetice... Din păcate, uneori, sînt obligat să le abandonez, tem-

porar, neavînd condiţii corespunzătoare. Mai ales, cînd sînt la drum şi mă las antrenat de acţiuni istovitoare, care cer eforturi speciale, fizice şi spirituale, şi trebuiesc alimentate cu caloriile necesare... Deci, eşti de-acord să mă-ngădui pînă mîine ?

Puteam s-aştept mult şi bine răspunsul profesorului. Pînă să-mi termin spusele de mai sus, acesta se şi scufundase în braţele lui Morfeu (sau Morfoleu, cum îi zicea tanti Raliţa), unul din factorii însărcinaţi cu odihna de noapte, din mitologia elenă. Atunci, profitînd de ocazie, am procedat la fel. Stingînd lumina şi vîrîndu-mă sub pătură.

Dis-de-dimineaţă, cam în jur de orele şapte, m-am trezit reînvigorat. Dormisem ca un dulce copil.

Profesorul, cu ochii cîrpiţi de nesomn, s-a uitat la mine chiorîş, întrebîndu-mă :

— Şi ce, crezi că servesc ăştia ceva, la asemenea ore ?...

— Precis ! Deja e trecut de şapte...

Abia după ce-a băut două ceaiuri tari şi negre, s-a mai trezit niţel. Şi m-a întrebat încă buimac :

— Ce faci acolo ?

— Mănînc !

— De ce ?

— Fiindcă-i ora corespunzătoare !

— Şi eu ce-i fac, nu-s şi eu om ?

— Pînă acum cîteva clipe erai parcă pe-o altă lume, în care nu ştiu dacă există şi oameni, atît de adormit păreai... Ţi-e foame ?

— Da ! Şi-ncă rău de tot...

— O.K. ! Înseamnă că, totuşi, eşti om... Cheamă-l pe Papălînă, să-ţi aducă ce mi-a servit şi mie.

După ce şi-a terminat micul dejun, profesorul a ţinut să-mi mulţumească, spunîndu-mi satisfăcut :

— Maestre, mare mai e şi literatura asta ! Dacă este în stare să atribuie calităţi dietetice unor alimente reputat nocive, după cum scrie în tratatele de specialitate, înseamnă că puterile cuvîntului sînt nelimitate... Bravo ! În semn de mulţumire, îngăduie-mi să te invit şi eu la o cafea.

Nedumerit, am ţinut să aflu unele precizări :

— Cum adică, „să te invit și eu“ ? Ce, la micul dejun ai fost invitatul meu ?...

— Dar bineînțeles ! Nu mi-ai zis să-l chem pe Papălînă, și să-i cer ce ți-a adus și matale ?... Dai îndărăt, sau doar îți pui la încercare măiestria pentru care te-am lăudat, aceea de-a dărui cuvintelor sensuri nebănuite ?

Am înghițit gălușca. Și n-am mai scos o vorbă. Mi-era și teamă. Căci comandantul era în stare să interpreteze alandala orice spusă a mea.

La cafele, observînd că tăceam în continuare, Somnu m-a întrebat :

— Ce-i facem, nu-i dăm drumu' ?

— Încotro ? Nu știi că „Bombița“ e fără pistoane ?...

— Maestre, mare dreptate are tanti Ralița a dumitale, cînd îți spune că „nu-i uman ce se-ntîmplă !“... Păi n-ai zis că-mi istorisești cum a decurs expediția „Copaia“, și-anume în ultima ei fază, cînd și-a îndeplinit misiunea propusă ?...

— Ba da ! Așa e... Mă luasem cu gîndurile, și-uitasem !

Mai comandînd un rînd de cafele, am purces să-i povestesc profesorului continuarea incredibilelor noastre aventuri, pe apă și pe uscat. Mult mai spectaculoase, dintr-un anumit punct de vedere, decît cele ale „Nisetrului 2“. Dar și mai... păguboase !

...În zori, cînd încă nu se crăpase bine de ziuă, tanti Ralița ne-a sunat trezirea, ca la armată, folosindu-se de-o trompetă. În care sufla cu-atîta tărie și abnegație, încît m-am temut pentru soarta instrumentului. Uluit de faptul că poseda și-așa ceva în casă, am întrebat-o cu urechile asurzite :

— De unde mai ai și drăcovenia asta ?

— Domle, nu-i uman ce se-ntîmplă cu tine ! a sărit ca arsă mătușă-mea. Păi nu ți-am povestit cîndva, nu mai știu cînd, că-n tinerețele mele am fost comandanta primului nucleu de cercetași din orașul nostru ?... Baden Powell, un lord englez, că numai englejii au ranguri dintr-ăstea, tocmai pusese bazele unei organizații de tineret, căreia i se spunea „*boyscouts*“, adică, pre limba română, cercetași...

Iar eu m-am şi repezit să-i urmez pilda. Cumpărîndu-mi, mai înainte de toate, o trompetă militară. De la un majur din fanfara regimentului de infanterie, care ieşise la pensie şi nu mai avea putere să-şi omoare plămînii cu ea. Ehei, atunci să mă fi văzut ce mîndră arătam în uniformă de cercetaş...

— Bre, tanti Raliţo, zău că nu mi-ai spus nimic despre asta !

— Mă mir ! Dar e şi posibil... Pe vremea aceea nici nu te născusei ! Înseamnă c-am vorbit cu-altcineva... Acuma, haidem să lăsăm gargara, şi s-o întindem la drum !

Tuciuriul de Nansen, care abia făcuse ochi, s-a grăbit s-o întrebe :

— Coană Raliţo, vrei să plecăm imediat, fără să luăm nimic în gură ?

— Exact ! Dacă ţii însă neapărat, n-ai decît să iei o pietricică... Precum marele orator Demosthenes. Numai aşa a izbutit să devină celebru. Mestecînd pietre. Care-i tăiau pofta de mîncare, dar îl şi ajutau la dicţiune...

— Nu vrem s-ajungem oratori, Coană Mare, a intervenit Mişcă-te Livi, ci expediţionari !

— Cu-atît mai bine ! l-a repezit tanti Raliţa. Învaţă-te să rabzi, dacă doreşti să-ţi meriţi porecla. Livingstone a suferit mai mereu de foame... Eu zic să nu mai tragem targa pe uscat, şi s-o pornim. Altminteri, întrucît peste puţin timp se va lumina de ziuă, riscăm să ne vadă lumea mărşăluind pe stradă. Şi nu-i bine !

Flămînzi, disperaţi de permanentele îndemnuri ale mătuşă-mi, care gonea de-ai fi zis că-i express, am străbătut oraşul în mai puţin de-o jumătate de ceas. Şi-am ajuns, leoarcă de năduşeală, la gîrla Doamnei. Acolo unde ne lăsasem lucrurile.

Bineînţeles, pe Motofleaşcă îl uitasem. Deşi trecusem prin faţa casei bunicilor. Însă, cînd ne-am apropiat de salcia sub care adăpostisem copaia şi catrafusele, ne-au întîmpinat două elemente absolut incredibile. Lătratul voios al potăii, care stătea de pază lîngă boarfele noastre, dar şi-o mirosnă insuportabilă.

Intrigat de emanațiile pestilențiale, care acopereau toată zona unde ne aflam, pe-o rază de minimum cinci sute de metri, și-ncîntat, în același timp, de splendida inițiativă luată de Motofleașcă, m-am repezit să identific sursa mirosului acela de hoit.

Și-am constatat numaidecît catastrofa. Nefericitul de Motofleașcă, probabil flămînd și el, atacase rucsacul în care se găsea brînza adusă de Mișcă-te Livingstone. Și-l făcuse harcea-parcea, sfîșiindu-l cu colții. Conținutul se răspîndise pretutindeni, iar javra era și ea plină de resturi. Încît, la ora actuală, trăsnea de la distanță a țap împuțit.

Din fericire, pesemne sătul, nu se lăcomise și la celelalte alimente. Iar intervenția mătușă-mi s-a dovedit salutară, deoarece ne-a povățuit să lichidăm ceea ce mai rămăsese din brînza de burduf, spunîndu-ne :

— Dacă de pe acum pute-n halul ăsta, mîine s-ar putea să ne și omoare, cu mirosurile ei ! Haidem s-o mîncăm... Astfel, nu numai c-o să vă astîmpărați foamea, dar aveți prilejul să simțiți pe pielea voastră, întocmai ca Stanley și Livingstone, ce-nseamnă a fi explorator !

Bineînțeles, întrucît argumentele ni s-au părut valabile, am înghițit cu noduri ce ne mai lăsase Motofleașcă. Iar peste puțin, ne-a apucat o sete atît de cumplită, încît am fost siliți să ne-adăpăm direct din apele Doamnei. Bune și-ălea, deși un pic cam nisipoase. Însă n-aveam altă soluție, întrucît numai apă potabilă nu ne gîndisem să luăm cu noi.

După ce ne-am potolit foamea și setea, am purces la pregătirile de lansare a „Copăii" la apă. Mai întîi, am burdușit alimentele în butoiul de tablă și l-am astupat zdravăn, înfundînd bine capacul. Tot din tablă. Ca să fie cît mai etanș, și să nu intre apa înăuntru. Apoi, cu toții, am încărcat lucrurile celelalte, îngrămădindu-le pe fundul albiei.

Cînd am isprăvit, am răsuflat ușurați și încîntați. Pentru că nu mai rămăsese nici pic de loc pentru expediționari.

Însă tanti Ralița ne-a liniștit, informîndu-ne :

— Nici în piroga lui Livingstone nu era mai mult spațiu ! Și-a călătorit, bine mersi, cum a putut, pe apele flu-

viului Ciad, sau Nairobi, sau Zambezi, că nu mai țiu minte pe unde-a tot umblat... Ne așezăm și noi, mai la-nghesuială, luînd loc pe baloturi, rucsacuri și boccele. Nu-i o idee ?...

Era. Într-adevăr. Și-mi părea rău că nu-mi trecuse mie prin cap, deoarece eu eram căpitan, iar nu mătușă-mea. Urcîndu-ne și instalîndu-ne, cu chiu cu vai, în copaie, care pe ciuci, care de-a bușilea, care pe burtă, am considerat că-i momentul să dau comanda, și-am strigat plin de entuziasm :

— Țineți-vă bine, fraților și tanti Ralițo, că-ncepe marea noastră expediție ! Lansați ambarcațiunea la apă !...

Deoarece toate operațiunile de încărcare și îmbarcare se petrecuseră pe uscat, unde copaia era trasă sub salcia pletoasă, membrii echipajului m-au privit nedumeriți. Ceva nu era în regulă. Bine că s-a ridicat Mișcă-te Tone, care m-a-ntrebat :

— Cum procedăm, Coxule ? Nu vezi că sîntem pe malul gîrlei, și-aici nu-i pic de apă ?...

— Nu-i o problemă ? Te dai jos, verifici dacă butoiul e bine legat de copaie, îl zvîrli în apă, și-apoi te-apuci și ne-mpingi...

— Unde să vă-mping ? Afară din copaie ?

Dîndu-mi seama că era pradă unor emoții cumplite, și de-aceea vorbea aiurea, l-am luat cu duhul blîndeții :

— Măi Livingstonule, hai să nu gîndim chiar atît de mecanic ! Ne împingi în gîrlă, cu copaie cu tot...

— Aha ! Păi de ce nu vorbești și tu mai clar, ca oamenii... Deci, asta înseamnă lansarea la apă. E-n regulă. Imediat vă lansez !

În clipele următoare, vlăjganul sărea din copaie, lua în brațe butoieșul de carbid, în care acuma se găseau alimentele expediției, îl arunca în apă, și începea să-și proptească pieptu-i de aramă în spatele albiei. Sperînd s-o miște din loc.

Nici eu nu eram scutit de emoții. În picioare, ca un adevărat căpitan de cursă lungă, am asistat la desfășurarea operațiilor. Cînd am observat că butoiul s-a scufundat numaidecît, pierind sub undele gîrlei, în loc să plutească, avînd în vedere că era perfect etanșeizat, mi s-a făcut

inima ca un purice. Însă am căutat să mă liniştesc, ca să nu-mi sperii echipajul, declarînd în gura mea :

— E bine şi-aşa ! Dacă ancora noastră plutitoare se află între ape, va fi şi mai utilă... Nimeni n-o vede, şi nu va avea cum să ne-o fure !

Mişcă-te Tone se chinuia din greu, tot proptindu-se în ambarcaţiune. Însă, încetul cu încetul, aceasta a pornit să avanseze spre cursul gîrlei. Iar cînd a făcut bîldîbîc, intrînd în undele Doamnei, am răsuflat uşurat. Şi i-am strigat măgădanului :

— Sari cît mai repede în copaie, să nu rămîi de căruţă !...

Mişcă-te Livingstone s-a conformat ordinului căpitanului, iar în secunda cînd s-a azdruncat în vasul expediţiei, acesta s-a şi dus... pe apele sîmbetei. Mai precis spus, la fund ! Adică, la o adîncime de vreo jumătate de metru, cît măsura gîrla. Unde a rămas nemişcat. Expediţionarii însă, bravii de ei, nu s-au speriat ci au purces să se-agite, care de care mai dezordonat. Unii au dat să sară din copaie, însă au renunţat. Alţii, rămînînd în picioare, vîrîţi pînă la buric în undele rîului, priveau la mine ca la altă arătare, aşteptînd dispoziţii.

Numai tanti Raliţa s-a apucat să strige enervată :

— Ascultă, mă Al, băieţelule, nu-i uman ce se-ntîmplă ! Ce fel de căpitan mi-eşti matale, de vas pe apă, sau de vas de noapte ?...

— De copaie ! i-am răspuns eu fîstîcit.

— Păi bine, dom'le, cum te-apuci să lansezi o ambarcaţiune specială, fără să procedezi la o sondare, ca să determini adîncimea cursului gîrlei ?... De unde ştii că-i navigabilă ?

Ieşindu-mi şi eu din balamale, am vrut să mă înalţ şi mai mult pe balotul ce-mi servea de suport şi, călcînd greşit, n-am mai avut posibilitatea să-i răspund „de sus", ci m-am dus niţel la fund, chiar lîngă tribordul „vasului". Deşi apa îmi ajungea acum pînă-n dreptul brăcinarului, i-am spus totuşi, destul de înfuriat :

— N-ar fi fost nevoie de nici o sondare, dacă nu te-am fi cărat şi pe matale la bord ! Nu vezi că eşti prea grea, tanti Raliţo ?...

Auzind măgăria pe care-o debitasem, mătușă-mea nu și-a pierdut cumpătul. Și, cu aplomb, mi-a dovedit pe loc că n-aveam dreptate. A sărit din copaie în gîrlă, intrînd în apă vreo jumătate de metru, și mi-a răcnit :

— Ei, mai susții că albia s-a dus la fund din pricina mea ? Uite, nu mai sînt în ea, și încă nu s-a ridicat la suprafață...

Părîndu-mi rău c-o jignisem, am recunoscut sincer c-avea dreptate, declarîndu-i :

— Iartă-mă, tanti Raliţo, așa-i, n-ai nici o vină ! Eu sînt vinovatul... N-am calculat corect încărcătura vasului ! Și, pentru că tot sîntem în aceeași copaie, ca să zic așa, spune-mi ce-ai fi făcut acum ?

— Asta-i misiunea ta, care ești căpitanul expediției ! m-a informat mătușă-mea generoasă. Însă, dacă ar fi după mine, eu aș scoate corabia la mal, pe uscat, aș descărca toate bulendrele din ea, aș dezlega-o și de ancora ta alimentară, și-am încerca, din nou, încă o lansare...

— Cum adică, fără bagaje ?...

— Exact ! Vezi c-ai ajuns și tu la aceeași concluzie ?... În definitiv, nu sîntem în Africa, sau în mijlocul Pacificului, ca să n-avem de unde face rost de-o bucățică de pîine... Mai mult de-atît, fiind în țara noastră, dar și-n plină vară, cred că nu ne trebuie nimic !

Pesemne sătui de-atîta vorbărie, și-ncă vîrîți la... apă, expediționarii numai că n-au ovaționat-o pe mătușă-mea. Iar Mișcă-te Tone, deși era cel mai țeapăn dintre noi, s-a bucurat ca un copil, aflînd că nu va mai fi cazul să facă pe hamalul. Și-a chiuit în gura mare :

— Bravo, coană Raliţo ! Ți-a fost gura aurită, cînd ai hotărît să nu mai luăm nimic cu noi... Păi, la urma urmei, nu făcînd față greutăților, ne vom dovedi nouă înșine că sîntem bărbați, iar nu mămăligi ?...

Cît a durat extragerea copăii din gîrlă, mai întîi eliberînd-o de bagaje, tragerea ei pe uscat, și discuțiile interminabile, referitoare la soarta alimentelor din butoiașul de tablă și-a celorlalte catrafuse, soarele urcase bine pe cer. Acum, ne prăjea scăfîrliile scăldate de năduşeală. Obosiți zdravăn, încă n-ajunsesem la o concluzie. Și ne-ntinsesem

pe iarbă, aşteptînd să ne zbicim ţoalele şi să ne vină vreo idee salvatoare.

Primul care a găsit-o, spre surprinderea generală, a fost Tele Nansen. Care a propus, oarecum plictisit :

— Coană Mare, ce-ar fi să mîncăm ceva ?... Ce să mai cărăm acasă ditamai butoiul de tablă, de vreme ce-l putem goli pe loc ! Lichidăm tot ce-i înăuntru, şi-apoi îi dăm drumu' pe undele Doamnei.

Supărat niţel, fiindcă nu mi se adresase mie, care, de bine de rău, eram căpitanul expediţiei „Copaia", mi-am dat şi eu cu părerea :

— Mă Pantelică, chiar crezi că sîntem în stare să consumăm atîtea merinde ? Ce-om fi noi, căpcăuni din basme ?...

Însă Maţ Robinson şi Mişcă-te Livingstone, care încercau să-l pună la uscat pe Motofleaşcă, străduindu-se zadarnic, întrucît javra nu se lăsa convinsă să stea la soare, au intervenit în favoarea bondocului de Nansen.

— Mă Coxule, noi zicem c-ar merita să vedem de ce sîntem capabili !...

Iar mătuşă-mea, totdeauna receptivă la iniţiative valoroase, mai ales cînd era vorba de mîncare, i-a susţinut şi dînsa :

— Haide, Al, băieţelule, desfă tinicheaua aia, şi s-o dăm gata !

— Supunîndu-mă majorităţii, am procedat în consecinţă. Şi-am desfundat butoiaşul. Cînd am izbutit, în sfîrşit, cu mari dificultăţi, să-i scot capacul, am rămas ca paralizat. Tot ce fusese îndesat înăuntru, halva, cîrnaţi, slăninuţă, „pastrama" de berbec din carne de vacă, se transformase într-un fel de ciorbă. Bineînţeles, nefiartă. Tabla recipientului, ciuruită de-o rugină invizibilă, îngăduise lichidului din rîul Doamnei să pătrundă prin toţi porii, şi-acuma cele de mai sus pluteau într-o zeamă tulbure.

Băieţii, inclusiv mătuşă-mea, n-au disperat. Ci m-au solicitat :

— Vîră mîna şi culege ce se mai poate mînca ! În definitiv, parcă în burtă nu se-amestecă la fel ?... Hai, grăbeşte-te, că ne-apucă nămiaza mare pînă să lansăm din nou copaia la apă !

I-am ascultat. Convins că eşecul primei tentative le zdruncinase nervii, precum şi bruma de minte pe care-o mai posedau. Însă nici eu nu m-am dat în lături. Şi-am mestecat, lejer indispus, magma aceea de cîrnaţi cu halva, pastramă crudă cu slăninuţă afumată şi-alte alea, ce-or mai fi fost pe-acolo. Totuşi eram încredinţat că n-o să pătim nimic, deoarece resturile de carbid stins oferiseră, probabil, unele calităţi de conservare alimentelor mai sus citate. Mai greu a fost cu pîinea, întrucît, din pricină că stătuse prea mult în apă, acum arăta ca o alifie de uns bucşele osiilor de căruţă, fiind şi neagră, dar şi mirosind a carbid.

Cînd am terminat tot ce se putuse mînca, le-am declarat exploratorilor :

— Fraţilor, sper c-o să vă ţină de foame, ceea ce-aţi băgat în voi ! Cel puţin vreo patru sau cinci zile... De altfel, altceva nici nu mai avem...

Apoi, consultîndu-mă rapid cu tanti Raliţa, am dispus îngroparea bagajelor. Sub salcia pletoasă ce-adăpostise ambarcaţiunea noastră, Mişcă-te Tone, ajutat de noi toţi, a săpat o văgăună cît toate zilele, folosindu-se de ceaunul pentru fiert mămăliga.

Peste vreo oră, decişi să devenim nişte adevăraţi aventurieri, care se avîntă în necunoscut lipsiţi de orice angarale, puneam copaia la apă, urcam cu toţii în ea şi, chiuind încîntaţi, porneam la vale pe apele Doamnei. Mişcă-te Tone, înarmat cu prăjina de rufe a bunică-mi, pe care o folosea ca un soi de ghionder, împingea ambarcaţiunea pe unde, dirijînd-o spre confluenţa cu Argeşul.

Fericiţi că, de astă dată, nu se mai dusese la fund, şi că dovedea o flotabilitate acceptabilă, apa venindu-i doar pînă aproape de borduri, mătuşă-mea ne-a propus :

— Măi bernebecilor, haidem să cîntăm ceva !

— Anume ce, tanti Raliţo ? m-am interesat extrem de curios să aflu ceva în legătură cu preferinţele sale muzicale. Marşul din *Aida*, sau corul lui Nabucodonosor, ăla cu robii de la Babilon ?...

— Ascultă, Al, băieţelule, m-a repezit mătuşa-mea indignată, răţoindu-se la mine, ori nu-ţi funcţionează mintea ca lumea, sau te prefaci ! De unde să luăm trîmbiţe şi

tobe, sau alte alămuri, ca să interpretăm ca-n partitura lui Verdi, şi-aşa cum se cuvine, marşul lui Ramses, sau Tutmes, mă rog, n-are importanţă cum era trecut în buletinul de indentitate, fiind faraon de meserie ? Vezi-ţi de treabă, şi nu te băga unde nu-ţi fierbe oala ! Să-i zicem una de-alea, de-ale noastre...

În secunda următoare, mătuşă-mea a şi purces să răcnească, din răsputeri : „Peee Muureeeş, şi peee Tîîîrnaveee !" Atît de zbîrnîitor şi cumplit, încît se cutremurau zăvoaiele, prundurile şi luncile ambelor gîrle. Nu cele pomenite în textul celebrei melodii ardeleneşti, ci rîul Doamnei şi Argeşul. Pe care navigam în momentul de faţă.

Băieţii, exceptîndu-mă pe mine, încîntaţi şi entuziasmaţi au început să fredoneze şi ei cîntarea mătuşă-mi, acompaniind-o cu frenezie..

Ca un căpitan de vas conştient şi responsabil, care, din mîndrie firească, nu acceptă să fie lăudate mări şi oceane pe care nu circulă la momentul respectiv, am strigat cît m-au ţinut plămînii şi corzile vocale :

— Încetaţi o dată cu prostiile astea ! Ce, sînteţi copii ? Acuma, cînd plutim pe apele noastre, aparţinînd meleagurilor pe care ne-am născut, de Mureş şi de Tîrnave ne arde nouă ? Hai să fim serioşi !

— Şi ce să facem ca să fim serioşi ? m-a interpelat Mişcă-te Tone. Să ne-ncruntăm, să devenim gravi, de parcă ni s-ar fi scufundat corăbiile, sau să plîngem cu lacrimi amare ?...

— Nu-i departe nici vremea asta ! Gîndiţi-vă numai că, în viitorul cel mai apropiat, ne vom hrăni doar cu rădăcini şi napi sălbatici, ca sihastrul Daniil, din chilia în care-l găsise Ştefan cel Mare, după cum ne povesteşte legenda din cartea de istorie...

Corul şi-a oprit brusc zgomotoasa interpretare. Iar mătuşă-mea mi-a zis dojenitor :

— Nu-i uman ce se-ntîmplă, Al, băieţelule ! Uite ce-ai făcut, ai stricat plăcerea copiilor !

Nici n-a apucat să-şi isprăvească mustrarea, că Mişcă-te Livingstone, uitînd de misiunea pe care-o avea, de-a fi timonierul ambarcaţiunii, şi rămăsese cu ochii căscaţi la

mătuşă-mea, a cîrmit copaia aiurea şi-a proptit-o într-un banc de nisip. Norocul nostru însă, izbitura a fost blîndă şi nu ne-am dus bîldîbîc în undele gîrlei.

Întrucît locul unde eşuasem se găsea chiar în apropierea confluenţei celor două rîuri — Doamna cu Argeşul — acestea, datorită aluviunilor, formaseră, probabil de-a lungul veacurilor, un soi de mic ostrov. Acoperit de-o bogată şi luxuriantă vegetaţie. Numai răchite şi sălcii.

Pînă să despotmolim copaia, din păcate, ne-a apucat amurgul. Şi, avînd în vedere că nu eram pregătiţi pentru navigaţia de noapte, le-am comunicat expediţionarilor, în calitatea mea de căpitan :

— Dragii mei, tragem ambarcaţiunea la mal, o priponim, şi-apoi ne-apucăm de organizarea unei mici tabere provizorii. Fiindcă, vă daţi seama şi singuri, şi nu trebuie să v-o mai spun şi eu, sîntem nevoiţi să rămînem aici peste noapte !... E clar ?

Numai Nansen a manifestat unele nedumeriri, deoarece a-ntrebat :

— Foarte bine ! Dar ce mîncăm în seara asta ?

— În această privinţă te adresezi mătuşă-mi ! Dînsa-i acum cu sectorul alimentaţiei...

Ţinînd parte echipajului, mătuşă-mea s-a şi grăbit să-i asigure :

— Nu vă faceţi nici o grijă, copii ! Cît timp vă veţi ocupa de înţepenirea copăii, eu am să mă ocup de culesul unor vegetale comestibile... Aşa-i viaţa într-o expediţie, dormim unde putem, mîncăm ce găsim, bem ce-avem la îndemînă, chiar şi apă din gîrlă !

Peste cîteva minute, noi eram gata. Copaia o legasem de-o salcie plîngătoare, iar apoi încropisem un foc de tabără. Din mărăcini, vreascuri şi frunze uscate. În intenţia de-a pune la copt produsele furnizate de tanti Raliţa. Pînă să-şi facă apariţia, am procedat şi la închegarea unei colibe. Improvizate la repezeală. Din cîteva crengi de salcie, ceva mai groase, care să slujească drept grinzi şi căpriori, iar pereţii îi confecţionaserăm din vreo cîteva tufe de ră-

chită, smulse din pămînt, cu rădăcini cu tot, proptindu-le de-o parte şi de alta a bordeiului. Ca acoperiş, folosisem mormane de frunziş, peste care pusesem nişte bolovani. Ca să le fixeze, în eventualitatea cînd ar fi izbucnit cine ştie ce vînt.

Aşezaţi în jurul focului, pe care-l alimentam mereu cu vreascuri şi cu ce mai găseam prin preajmă, moţăind în aşteptarea mătuşă-mi, care încă nu binevoia să-şi facă apariţia, cu hrana pentru masa de seară, ne priveam îngrijoraţi. Nu atît din pricina inexplicabilei întîrzieri a celui mai întreprid dintre expediţionari, cît, mai ales, datorită foamei ce ne chinuia măruntaiele. La un moment dat, l-am auzit pe Maţ Robinson :

— Ce-i facem, măi Coxule ? Ne-apucăm să mestecăm frunze de salcie, sau aşteptăm pînă la paştele cailor, să vină coana Raliţa ?... M-aţi păcălit !

— Stai blînd şi nu te agita, că nu ne lasă dînsa să ne culcăm nemîncaţi !...

Peste încă vreo jumătate de ceas, pierzîndu-şi răbdarea, Tele Nansen a-nceput să se frămînte, bombănind întruna.

— Ce-i, Pantelică, nu te simţi bine ? l-am întrebat eu.

— Deloc ! mi-a răspus el înfuriat. Mi-e foame... Îmi ghiorăie maţele, de parcă aş avea brotaci în burtă ! Ce-o fi făcînd oare Coana Mare, nu s-o fi apucat să mănînce de una singură ?...

— Ce ?

— Ştiu eu ? Poate ronţăie din răchitele crîngului... Că altceva nu prea văz ce-ar putea !

Mai încolo, în timp ce mătuşă-mea încă nu dădea vreun semn de viaţă Mişcă-te Livingstone, exasperat şi el, ne-a declarat mînios :

— De ce ne-om fi luat noi după capul coanei Raliţa şi ne-am părăduit bunătate de merinde ?... Acuma, cînd am cărat-o în copaie, în locul hranei noastre, cea de toate zilele, cu ce-o să ne astîmpărăm foamea ? Că doar n-o să devenim canibali, şi s-o mîncăm pe dînsa... Şi nici nu-i aici, la urma urmei ! C-aş fi făcut-o şi pe-asta, de turbat ce sînt...

— Nu-i o problemă, măi Tone ! a intervenit Nansen. Dacă nu-i Coana Mare, îl avem lîngă noi pe Motofleaşcă... Ce-ar fi să-l punem pe foc, şi să-l facem miel la proţap ? Este o idee ?...

Îngrozit de aberaţia debitată de Pantelică, l-am luat imediat în braţe pe bietul căţel. Însă potaia, ciulindu-şi urechile, mi-a zbughit-o din mîini, şi-a luat-o la goană ca din puşcă. Să fi priceput oare ce se punea la cale, pe socoteala lui ?

Altceva îl alertase. Din depărtare, am auzit şi noi un apel stins, o chemare totuşi disperată.

— Alooo ! Alooo, mă bernebecilor !... Săriţi numaidecît, că mă duc la fund !

Deoarece nu era nici un telefon prin apropiere, mi-am imaginat rapid că era vorba de tanti Raliţa.

— Băieţi, haideţi să vedem ce-i cu mătuşă-mea ! Am impresia că se îneacă... Dacă strigă că se duce la fund, înseamnă că a căzut în gîrlă !

Cu toţii, uitînd şi de foame şi de blegeala ce ne-apucase, am dat fuga în direcţia de unde răsunase glasul colegului nostru de expediţie. Mai întîi spre locul de amarare al copăii. Nu era ! Apoi, de-a lungul malului micului ostrov. Nimic ! În cele din urmă, orientîndu-ne după lătrăturile din ce în ce mai intensive ale lui Motofleaşcă, am găsit-o. La vreo treizeci de metri de noi. Înfundată, pînă la piept, în nisip.

Motofleaşcă, lătrînd în continuare, scormonea nisipul cu lăbuţele, încercînd s-o scoată din gropanul în care căzuse. Fiind o noapte cu lună plină, am avut posibilitatea să ne dăm seama de situaţie. Şi-am întrebat-o destul de enervat :

— Ce faci acilea, tanti Raliţo ? Noi te-aşteptăm cu aprovizionarea, iar matale te joci în ţărînă, ca un copil ?...

Şi mai enervată decît mine, mătuşă-mea ne-a explicat :

— Din pricina voastră am ajuns în halul ăsta ! Nu vedeţi c-am nimerit într-o groapă plină cu nisip mişcător !... Tocmai dădusem de nişte napi sălbatici, cînd, deodată, m-am pomenit ducîndu-mă la fund. Nu-i uman ce se-ntîmplă ! De unde să-mi treacă mie prin cap, că există

nisipuri mișcătoare și la noi, nu numai în Sahara și Austria, sau Australia, mă rog în una din țările ăstea, că nu mai țin minte care...

După ce-am extras-o din văgăună, destul de dificultuos, apelînd la prăjina de rufe a bunică-mi, care ne servea de ghionder la copaie, mătușă-mea a pus la copt niște rădăcini bulboase, semănînd întrucîtva cu napii.

Și ne-am ospătat domnește, frigîndu-ne degetele cu ciudățeniile acelea. Care, nu numai că erau neîndestulătoare, cîte-o bucată de om, dar aveau și-un gust amar, de parcă am fi mestecat mătrăgună.

Apoi ne-am culcat. Sătui. Dar nu de mîncare. Ci de pățaniile prin care trecusem în ziua aceea. Iar peste noapte, cînd începuseră să ne chinuie niște crampe crîncene, s-a pornit și ploaia. Dar una torențială, cu bulbuci.

Bineînțeles, rafalele vîntului ne-au smuls „acoperișul", lăsîndu-ne sub bătaia diluviului. De-ar fi fost numai atît, încă ar fi fost bine. Însă au purces să ne pice în cap și bolovanii cu care fixasem mormanele de frunziș. În cele din urmă, disperați, am căutat să ne refugiem sub niște sălcii pletoase. Și ne-am cufundat într-un somn adînc, fără să mai ținem seama de puhoiele de apă.

În orice caz, cînd ne-am trezit, mai către crăpatul de ziuă, potopul încetase. Iar mai apoi, cînd tanti Ralița ne-a anunțat că sîntem nevoiți să renunțăm la gustarea de dimineață, întrucît consumasem tot ce fusese în stare să culeagă de pe suprafața ostrovului, le-am spus băieților, mai mult ca să-i încurajez :

— Dragii mei, cred că va trebui să facem o haltă de ajustare ! Pornim pe Argeș la vale, și, la primul sat ce-l întîlnim pe cursul gîrlei, tragem la mal și mergem să cerșim ceva de-ale mîncării...

Entuziasmați de hotărîrea mea, care aruncasem peste bord orice pretenții de exploratori dispuși să trăiască la nimereală, membrii expediției au pornit în grabă spre locul unde lăsasem priponită ambarcațiunea.

Probabil că, din pricina emoţiilor, uitasem însă parametrii acestuia. Aşa că, după ce-am dat ocol ostrovului, în întregime, am fost nevoiţi să constatăm, cu disperare, misterioasa pieire a copăii.

Ca înnebuniţi, am început să emitem cele mai aberente supoziţii.

— Ne-a luat-o vîntul, de-astă noapte ! a presupus Mişcă-te Tone.

— Nu se poate ! s-a opus Nansen. Că doar era priponită ţeapăn... N-ai legat-o tu de salcia aia miorlăitoare, sau plîngătoare ?

— Ba da ! Însă nu-s sigur că era chiar salcie...

— Atunci, bernebecilor, a intervenit tanti Raliţa, dacă nu era salcie, înseamnă c-a fost cine ştie ce putregai... Şi-a venit potopul, a înmuiat pămîntul, şi copaia s-a dus pe gîrlă, cu buturugă cu tot ! Asta e...

Maţ Robinson, plin de iniţiativă, de altfel singurul care nu se pierduse cu firea, a lămurit imediat situaţia în care ne aflam :

— Băieţi, ştiţi ce mi-a trecut prin cap ?... l-am auzit luînd cuvîntul. Rămînem aici, că tot n-avem cum trece rîul !

— Hai să fim serioşi ! i-am răspuns eu. Asta ne putea trece şi nouă prin cap... Că n-om fi mai proşti ca tine !

— Da ! Însă nu-i suficient să fiţi mai proşti, trebuie să aveţi şi idei. Ei bine, asta-i diferenţa dintre noi. Fiindcă eu am !

— Ce ? l-a luat la rost mătuşă-mea, căreia încă nu-i căzuse fisa.

— O idee ! Şi-ncă una de groază... Dacă tot sîntem siliţi să ne petrecem restul vieţii aici, sau măcar pînă dă cineva de noi, aş zice să ne punem pe lucru ! Chiar din clipa asta ne-apucăm de săpături... N-aţi băgat de seamă că ostrovul e, mai la tot locul, presărat cu gropi dotate cu nisipuri mişcătoare ? Dar dacă nu-s întîmplătoare, ci-au fost create de mînă de om, ca să ascundă ceva... Şi ce anume ? Nu cumva urmele vreunei civilizaţii dispărute ?...

Tanti Raliţa, entuziasmată de bănuiala Maţului, a exclamat încîntată :

— Bravo măi ! E ceva în capu' tău...

Realizînd că eram în primejdie de-a ne pierde minţile cu toţii, am considerat că-i cazul să intervin, cu toată autoritatea pe care mi-o conferea calitatea de căpitan al expediţiei :

— Ba n-are nimic ! Decît, cel mult, nişte nisipuri mişcătoare... Nu v-aţi întrebat oare, cum o să trăim izolaţi aici, pe ostrov ? Fără mîncare, fără un adăpost convenabil, fără uneltele necesare, fără nici o şansă de supravieţuire...

Mătuşă-mea, lejer supărată, mi-a oferit un răspuns absolut corespunzător temperamentului dînsei, atît de zurliu şi aventuros :

— Al, băieţelule, mă dezamăgeşti cumplit ! Nu-i uman ce se-ntîmplă cu tine... Şi cum de poţi să-ţi pui asemenea probleme, de vreme ce sîntem angajaţi într-o mare expediţie ? Care, chit c-a eşuat chiar de la început, trebuie totuşi continuată. În orice condiţii... Ai uitat de marii noştri înaintaşi, Nansen, Livingstone, Stanley, Champollion, Amundsen ? Bă, ăştia au fost oameni întregi, nu nişte palavragii, ca să mă exprim mai pe ocolite. Şi-apoi, nu-ţi aminteşti ce-a făcut Robinson, cînd s-a pomenit într-o situaţie asemănătoare cu-a noastră ?... S-a pus pe treabă, dom'le ! Aşa cum o să procedăm şi noi. Mîncare-i cîtă vrei ! Ostrovul e plin de rădăcini, frunze şi-alte vegetale necunoscute, probabil comestibile, gîrla e musai să aibă şi peşte, uneltele o să ni le fabricăm singuri, că-i destul lemn pe-aici, iar un bordei ca lumea, asta îţi fac eu, chiar cu trei camere, dacă-i nevoie...

Constatînd că-ncepea să mi se umfle capul de pologhia mătuşă-mi, am intervenit brutal şi oportun :

— Nu-i nevoie de nimic ! Situaţia-i gravă... Sîntem în pom, şi gata ! De aceea, prima acţiune la care trebuie să cugetăm, este cum procedăm ca să răzbatem pînă la mal. Apoi, amînînd expediţia „Copaia" pentru la anul, ne-ntoarcem la căşile noastre. Unde, liniştiţi şi silitori, ne vom pune pe studiat iarăşi, şi mai aprofundat, experienţa celorlalţi exploratori... Ca să ştim ce-avem de făcut în viitor. Deci, dragă tanti Raliţo, după cum vezi, nu-i vorba de nici o renunţare, ci doar de-o schimbare de dată... Pînă una alta, eşti capabilă să ne oferi ceva de-ale mîncării ?

— Răbdări prăjite ! m-a anunțat mătușă-mea, plecîndu-și spăsită capul. Da, cred că s-ar putea să ai și ceva dreptate. Că și pe mine m-a năpădit o foame de neîndurat... Mergem cu toți la mine acasă, și-i tragem o gustare ceva mai zdravănă !

La auzul celor făgăduite de tanti Ralița, Mișcă-te Livingstone, Tele Nansen, Maț Robinson, plus căpitanul Cox, adică personalitatea subsemnatului, am și găsit rezolvarea „forțării" gîrlei. Și nu una, ci mai multe.

— Încropind o plută ! a sugerat Mișcă-te Tone.

— Construim o pirogă, cioplind-o dintr-un salcîm, a propus Nansen.

— Trecem apa în monom indian, legîndu-ne unul de altul ! și-a dat cu părerea Maț Robinson.

— Aiureli ! a decretat tanti Ralița. Cu ce doborîm copacii, pentru a obține o plută ? De unde bardă, ca să scobim piroșca lu' Nansen ? Și cine are vreo funie de rufe, ca să ne legăm între noi ? Este ? Sigur că nu este... Deci, ce mai tura-vura, trecem rîul înot !

— Dar știi să înoți ? am întrebat-o pe mătușă-mea.

— Nu !

— Atunci e-n regulă ! am declarat eu. Alta-i soluția. Facem și noi, întocmai cum a procedat Motofleașcă. Nu-l vedeți că-i pe malul celălalt ? A luat-o de-a dreptul prin apă, fără să-noate deloc. Așadar, rezultă că, între ostrov și mal, adîncimea nu-i mai mare de zece-cincisprezece centimetri ! Există un vad, mai mult decît clar...

Într-adevăr, chiar și-așa era. Deoarece am „forțat" rîul în mai puțin de cinci minute. Iar spre seară, ca să nu ne vadă lumea, ne-am strecurat pe străzile Piteștiului ; unul cîte unul, cît mai pe furiș, și ne-am strîns cu toții la mătușă-mea în bucătărie.

Unde, după ce ne-am ospătat în cele mai optime condiții, ne-am lins buzele și-am trecut la ultima fază a acțiunii noastre. Adică, am pornit să discutăm. Despre cum vom organiza expediția „Copaia 2".

„Copaia 1" se-ncheiase. Încununată de succes. Mai precis, aflasem ce nu trebuia să facem. Deci, dobîndisem o experiență de milioane. Horezmul putea să mai aștepte.

28. Final-bombă, cu lovituri de... teatru

Îndurerat de eșecul expediției „Copaia", profesorul Somnu, care mă ascultase răbdător dar și extrem de interesat vreme de cîteva ceasuri bune, aproape vreo cinci, m-a bătut pe umăr părintește, de era să-mi scoată clavicula din balamale, spunîndu-mi :

— Așa-i cînd se pornește într-o acțiune, fără pic de minte ! Însă există și scuze. Erați copii, cam năstrușnici și insuficient educați, iar pe timpurile acelea nici n-ar fi avut cine să vă-ndrume... Mai bine c-ați rămas fără ambarcațiune. Altminteri, cine știe, dacă vă continuați expediția, mai rămîneați și fără viață ! Și n-am mai fi avut ce discuta împreună... Decît dacă ne-ntîlneam și pe lumea cealaltă !

— Prefer acum, pe lumea asta, nefiind convins că mai e și-o alta ! i-am declarat eu, nițel sîcîit de faptul că apreciase aventura noastră „fără pic de minte". Mai ai la-ndemînă și alte complimente, la adresa „Copăii" ?

— Complimente, cum le zici matale, nu prea ! Însă m-ar interesa să aflu cum a fost cu „Copaia 2"...

— Mai mult decît perfect !

— Serios ? Mă bucură... Înseamnă că vă mai copseserăți la cap ! a exclamat comandantul Somnu, total neîncrezător.

— Deloc, din păcate !

— Și-atunci, cum de v-a reușit repetarea expediției ?

— Fiindcă n-am mai făcut-o !... Și-astfel, am fost scutiți de necazuri. Trebuia să mă ocup de învățătură, să-mi extind lecturile extrașcolare, deoarece începusem să scriu poezii, și simțeam nevoia unei ample documentări de specialitate. Și-am tot amînat, și-am amînat, pînă a fost prea tîrziu... Apoi m-am apucat serios de literatură !

— Păcat ! şi-a dat cu părerea meşterul Manole.

— De ce păcat ? Fiindcă am optat pentru scris ?

— Vai de mine, maestre, cum poţi să crezi c-am vrut să insinuez aşa ceva ? Mă refeream la abandonarea ideii unei alte „Copăi" !

Am încheiat aici discuţia (pe această temă) cu Somnu. De fapt, ce rost ar fi avut să-i mărturisesc, că şi mie-mi părea rău că nu repetasem expediţia. Totuşi şi-acum, după atîta amar de vreme, încă sînt obsedat de problema dispariţiei civilizaţiei horezmice. Şi cine ştie, poate şi la vîrsta asta aş mai fi capabil şi dornic să reiau cercetările.

Aşa că, frămîntat brusc de ideea ce-ncepuse să-mi umble prin minte, dar şi de foamea ce-mi dădea tîrcoale din ce în ce mai insistent, l-am iscodit pe comandantul Somnu :

— Ce zici, profesore, s-ar putea organiza o expediţie şcolară, în vremurile noastre, sub conducerea matale dar şi cu participarea mea, care să-şi propună găsirea „Cetăţii de pămînt", enigmatica Toprak-kala, capitala Horezmului ?

— De ce nu ! Mai ales dacă am avea şi-o bază ştiinţifică...

— Ei, aici e baiul, că nu prea posedăm aşa ceva. Decît presupunerile mele...

— Cam debile !

— Mă rog ! Dacă-i aşa, atunci hai să mîncăm... E ora prînzului. Gustăm ceva ţeapăn, consistent, ca să nu-ţi mai par atît de debil...

— Absolut de-acord ! s-a-voit profesorul. Astfel întărit, poate-mi dezvălui şi mie concluziile la care ai ajuns în privinţa „jurnalului"...

După ce Papălînă ne servise o ciorbă de potroace fantastică, confecţionată din măruntaie de curcan, aduse de ţaţa Rada tot de-acasă, întrucît îi mai rămăseseră vreo două orătănii, din cele patru tăiate cu prilejul sărbătoririi noului născut, cînd nu se prezentaseră cu darul toate neamurile invitate, şi nu se-ndura să rămînă în pierdere, i-am spus Somnului :

— Dragule, pînă ne-aduce Frişcă al nostru şi friptura, hai să-ţi spun unde-i „jurnalul" pe care l-ai rătăcit !...

— Cum ! a sărit profesorul ca ars. Ai aflat ?...

— Dar bineînţeles ! Încă de cînd mi-ai povestit păţaniile voastre, cu „Nisetrul 2"... De altfel, puteai s-o faci şi singur, dacă depuneai un mic efort de gîndire, sau, cum îţi place matale să zici, un pic de minte !

— Şi unde-i ?

— Unde crezi ?

— Maestre, dacă mai mă ţii mult pe foc, precis dau în fiert ! Rogu-te, spune-mi o dată, nu mă chinui...

— Ei, hai că-ţi spun ! Bineînţeles, ca toate supoziţiile, şi-a mea e sub semnul întrebării. Rămîne doar de verificat... Mai ţii minte cui i-ai încredinţat „jurnalul de cort" ? Căci singur mi-ai spus, chiar cu guriţa matale proprie. Lui Babuşcă ! Pentru a-şi completa informaţiile, deoarece vroia să scrie un material pentru *Cutezătorii*... Este ?

Comandantul a stat o clipă pe gînduri, ca înmărmurit, după care şi-a luat capul în ambele mîini, gemînd adînc. Sub imperiul emoţiei, aproape ç-a răcnit, repezindu-se să mă pupe :

— Sigur că este !... Hăbăucul de Babuşcă a uitat să-mi înapoieze catastiful. Ca să vezi ce pripit am fost, de-am mai bătut şi-atîta drum de pomană, în căutarea „jurnalului de cort"...

Întrucît se-ncăpăţîna să mă-mbrăţişeze neapărat, pentru a-şi manifesta recunoştinţa, s-a întins peste masă, nemaiţinînd seamă de farfuria cu ciorbă din faţă-i. Şi s-a proptit atît de zdravăn în ea, încît şi-a turnat-o toată în pieptul cămăşii. Iar cînd a reuşit să mă cuprindă în braţe, m-a umplut şi pe mine de pipoţele, ficăţei şi-alte organe de curcan.

Cînd, în sfîrşit, ne eliberaserăm de măruntaiele animalei, ştergîndu-ne cu şerveţelele avute la dispoziţie, s-a ivit şi Papălînă.

— V-am adus şi fripturile, tovarăşi căpitani ! Cinci porţii măreţe, de curcan pe varză călită...

— De ce cinci ? l-am întrebat nedumerit.

— Fiindcă sînteţi bun de cinste ! A venit Buliu, cu pistoanele, aducîndu-l cu el şi pe şeful său personal, cel mai mecanic dintre oamenii autoservicelui de la Constanţa... Nu meritau şi ei o fripturică ?

— Ba bine că nu, dacă au luat şi pistoanele ! Dar porţia a cincea, aia pentru cine-i ?

— Pentru pistoane ! m-a informat viclean Papălînă.

— Mănîncă şi ele ?

— Ferească sfîntu' ! În schimb, mănînc eu...

— Pistoane ?

— Faceţi bancuri pe socoteala mea, căpitane Box, şi nu-i frumos, că doar eu vi l-am chemat pe Buliu, să vă scap de belea... De-un copan de curcan pe varză călită, barem de-atîta lucru, nu-s vrednic şi eu ?

— Ba da ! Ai perfectă dreptate... Unde-s fripturile ?

— Vin imediat !

După vreun ceas şi ceva, timp în care lichidasem în întregime animalul, laolaltă cu Buliu, Frişcă Papălînă şi meşterul, „cel mai mecanic“ dintre specialiştii *auto-service*-lui constănţean, am trecut la cea mai arzătoare problemă a zilei. Respectiv „Fiat“-ul. Prilej cu care acesta din urmă (mecanicul, bineînţeles) a ţinut să mă informeze:

— Am văzut Fieţelul matale... Vai de capu' lui. Multe parale nu mai face. Însă, dacă-i bag pistoane noi, iese ca nou ! Porneşte ca din puşcă, la sfert de cheie...

— Cît ?

— Cinşpe foi, cu manoperă cu tot !

— O mie şi cinci sute, pentru patru pistoane ?

— Numai o sută şi cincizeci, măi fratele meu ! a declarat meşterul. Atîta fac ele... La preţ oficial...

— Bun ! Atunci daţi-i drumu' ! Poftim şi bănuţii...

Cînd s-a văzut cu „foile“ în mînă, meşterul s-a ridicat numaidecît de la masă, poruncindu-le ajutoarelor sale :

— Buliule, Frişcă, pe cai ! Pînă-n seară să-i gătăm maşina omului ăsta... Că mai dă el o masă, cînd o vedea de ce sîntem în stare !

Rămînînd singur cu profesorul Somnu, care asistase uluit la aluziile „fratelui", i-am şoptit surîzînd :

— Ai răbdare şi nu pune la ficaţi ! Cu şmecheroşi dintr-ăştia, am eu ac de cojocul lor.., Haidem să ne plimbăm niţel, şi să observăm, de la distanţă, cum se desfăşoară operaţiunile din garaj !

Peste nici două ore, „cel mai mecanic" dintre specialiştii auto mă chema să preiau „Bombiţa", spunîndu-mi :

— Fă-i recepţia, măi fratele meu ! Şi-o să vezi ce n-ai mai văzut !...

Pe pavimentul betonat al parkingului, din spatele motelului, unde mă aştepta „Fieţelul", se adunase mai toată populaţia „Istriţei". În afară de meşter, Buliu, Frişcă Papălînă şi Somnu, prietenul meu, mai veniseră şi Mehmet Ali Ciubuc, şeful motelului, şi ţaţa Rada, bucătăreasa aceleiaşi instituţii, precum şi cei doi paznici de noapte.

Iar după ce m-a văzut instalat la volan, Mehmet Ali mi-a urat :

— Dă doamne, să-ţi pornească motorul ! Să ne liniştim cu toţii... Şi matale, c-ai scăpat de noi, dar şi noi, c-am scăpat de matale ! Dacă-ţi reuşeşte figura, masa de seară o dau eu, invitîndu-vă la o cină de pomină. De bucurie, bineînţeles...

Întrucît încă n-apucase să amurgească, şi-aveam o vizibilitate perfectă, mi-am ales o direcţie de drum cît mai convenabilă. Cînd am răsucit cheia în contact, chiar mai puţin de-un sfert, motorul a făcut imediat o aprindere de milioane. Încît, peste o clipă, un nor intens de fum a învăluit întreaga suprafaţă a parkingului. De nu se mai vedea om cu om, şef cu ospătar, meşterul cu Papălînă Buliu, iar eu cu Somnu. Şi nu numai atît. „Bombiţa" nici nu pornise din loc, şi totuşi pîrîia şi păcănea ca un „Trabant". Speriat, am întrerupt contactul. Ca o culme, huruiala acea cumplită a continuat.

La un moment dat, cînd o pală de vînt a mai risipit niţel smogul, am constatat că nu „Fiat"-ul era sursa pîrîi-

turilor, ci un „Trabant“ înnebunit. Care se angajase într-o cursă fantastică, rotindu-se în incinta spațiului destinat parcării turismelor, fără să-și găsească astîmpărul.

Dîndu-mi seama că șoferul păcănitoarei pierduse, probabil, controlul volanului, datorită și norului de fum emanat de „Bombiță“, și că existau toate șansele să dea peste mine, neavînd o vizibilitate corespunzătoare, am pornit iarăși motorul, am băgat într-a-ntîia și-am zbughit-o spre ieșirea din parking. Sperînd să scap cu bine.

Ei bine, fiindcă tot e vorba de bine, nu mi-a fost dat. Să scap. Taman cînd mă apropiam de punctul terminus, „Trabant“-ul s-a apropiat și el. Dar de „Bombiță“. Pe care a pupat-o drept în bot, făcîndu-i fleașcă masca. Din fericire, șocul n-a fost din cale-afară de violent, și-am leșinat doar cîteva minute.

Cînd m-am trezit, eram tot în „Fiat“. Față în față cu „Trabant“-ul. În interiorul căruia o matahală se căznea, dînd din mîini și picioare, să se extragă pe portierea din dreapta, cea din stînga fiind armonică, mai exact spus, fărîme, deoarece era confecționată din coaje de ou, sau plastic, cum i se mai spune.

Bineînțeles, și eu și conducătorul „Trabant“-ului am fost salvați de asistența ce participase la recepționarea „Bombiței“. Care recepție, după cum s-a aflat, decursese în cele mai optime condiții. Pe mine m-au scos prin geamul portierei din stînga, iar pe matahală prin acoperiș.

Aceasta, adică necunoscuta magaoaie, zăcea acum leșinată, din nou, și m-am lățit, ca o plăcintă, chiar lîngă ea. Nu-mi era necunoscută figura persoanei. După toate aparențele, nu putea fi nimeni altcineva decît... tanti Ralița !

Lucrurile s-au lămurit la masa de seară. Oferită, în cinstea marilor evenimente petrecute în după-amiaza aceea, nu de Mehmet Ali Ciubuc, ci de meșter. Se simțea vinovat. Uitase să monteze segmenții la pistoane, și de-aceea scosesem atîta fum. În plus, cînd aflase de la șeful „Istriței“ că avusese de-a face cu doi căpitani, iar de la mine că tanti Ralița era general, întrucît obișnuiam,

uneori, să-i spun „mătuşa noastră generală", cum procedasem şi-n seara aceea, îmi înapoiase pe loc cele cinşpe ‚foi", spunîndu-mi :

— Tovarăşe căpitan Mops, niciodată nu primesc bani de la oameni de vază ! Ca matale, bunăoară, sau generalul ăsta travestit în femeie... Nici nu mi-ar sta frumos !

— Stai, omule, să-ţi explic care-i adevărul !

— Nu mă interesează, tovarăşe căpitan ! Să fiţi dumneavoastră sănătos, iar eu de-aşijderea... În privinţa „Fiat"-ului şi-a „Trabant"-ului să nu vă faceţi griji. Mîine plec la Constanţa, aduc cu mine cîţiva tinichigii şi vopsitori, şi-n mai puţin de-o săptămînă, amîndouă maşinile vor fi ca nou-născute... De ce să-mi bat singur cuie-n cap, ca să-mi iasă vorbe...

Mătuşă-mea, care ascultase cu una din urechi conversaţia noastră, mi-a sugerat după aceea :

— Lasă-l, că-şi merită soarta ! Şi nici n-are habar de meserie. Bine c-am dat de tine, în cele din urmă...

— De ce ? m-am mirat eu.

— Păi, măi, Al, băieţelule, nu-ţi dai seama de ce-am sosit aici ? Trebuia s-ajungi la Tulcea, parcă aşa înţelesesem, şi n-ai ajuns, după cum am aflat de la miliţia oraşului, unde-am telefonat să mă interesez dacă n-ai avut cumva vreun accident... Atunci, înspăimîntată, am luat-o pe drumul pe care trebuia să-l parcurgi şi tu, cu aproximaţie, şi-am umblat brambura, de colo-ncoa, ba la Galaţi, ba la Brăila, am fost şi pe-ntreg litoralul. Şi, nu te-am găsit !...

— Dar cum ai fi vrut să dai de mine, dacă nici nu-ţi precizasem încotro aveam de gînd s-o apuc ? M-ar fi interesat s-ajung la Sulina, eventual Tulcea, mă rog, undeva, unde-o fi fost, numai să fiu cît mai aproape de nişte peşte proaspăt...

— Ei, uite, tot aşa m-am cugetat şi eu ! Şi de-aia, în cele din urmă, am pornit spre Babadag... Şi, fiindcă zăbovisem mult pe coclaurile astea, am pornit-o într-acoace, să mîi peste noapte la motelul de-aici. Unde mi-a fost dat să te găsesc, şi să-mi pocesc şi bolidul !

Pe la vreo zece și ceva, noaptea, mergeam la culcare. Numai Papălînă și Mehmet Ali au rămas pe scaunele lor. Îngrijorat, ca nu cumva să li se fi făcut rău, l-am întrebat pe șef :

— Ei, *effendi*, ce-i cu matale, nu ți-e bine ?

Căzut într-o stare ciudată, vecină cu catalepsia, Mehmet m-a informat cu lacrimile-n nas :

— Cum să-mi fie bine, dacă am dat de bucluc ? Cînd să scap de așa clienți, ca de-alde căpitanii Somnu și Mops, bîldîbîc și generalu', mătușa matale ! Ce, asta-i mare bucurie ?...

— Vezi-ți de treabă, omule, nici n-ai habar ce bucurie a dat peste capul dumitale. Ai să afli însă mîine, cînd ai s-o cunoști mai bine pe mătușă-mea, generala ! Și nu numai mîine, ci și-n fiece zi, timp de-o săptămînă, pînă ne repară meșterul mașinile...

Papălînă, mai precaut, m-a luat pe de departe :

— Maestre, spune-ne totuși, ce-i place tovarășei ? Ce-ar trebui să facem, ca să-i intrăm în voie ?...

— Frișcă dragă, aici e nenorocirea, că dînsei nu-i place nimic ! Dar mai are și-un beteșug...

— Suferă de ceva ?

— Da ! Și-ncă grav... Dacă treburile nu-s făcute ca lumea, vede tot, aude tot, deși susține c-ar fi cam tare de-o ureche, fără să precizeze însă care anume și, mai ales, spune tot. Adică, îi zice omului verde în față... De-i vine să-și ia lumea în cap !

Cît au durat operațiunile de remediere a celor două turisme, chiar că le-a venit tuturor să-și ia lumea în cap... Pe Mehmet Ali Ciubuc și pe ajutorul de nădejde al acestuia, recte amicul nostru Papălînă, pur și simplu îi înnebunise mătușă-mea.

Din primele zile chiar, apreciase ca necorespunzătoare instalațiile culinare, dacă se poate spune și-așa, din bucătărie, și-l silise pe Mehmet să mute mașinile de gătit. Papălînă, orice ne-ar fi servit la masă, trebuia să facă de două

sau de trei ori drumul înapoi, cu bucatele pe tavă, fie pentru a le încălzi, fie ca să le mai răcească. Ba ciorbele erau insuficient sărate, ba invers. Încît ajunsese bietul om să umble cu-o solniță într-un buzunar și cu-o sticlă de zeamă de rezervă în altul, pentru a remedia pe loc deficiențele constatate.

Meșterul și Buliu nu mai aveau pic de liniște. Mereu le sugera tot soiul de soluții tehnice, care de care mai insolite. Tinichigiii, cel puțin, nici nu se apucau de sudat, pînă n-o consultau pe mătușă-mea. Vopsitorii, cînd ajunseseră la capătul puterilor, după ce așternuseră vreo trei combinații de culori, care niciodată nu ieșeau conform gustului dînsei, au dispărut de la motel. Și-a fost nevoie să plece meșterul după ei, să-i aducă într-o dubiță.

Deci, văzînd cu că lucrurile trenează, deși tanti Ralița se ocupa personal de toate și de toți, am ajuns la concluzia că-i cazul să iau o hotărîre salutară. Și, într-o, seară, cînd intenționam să ne vîrîm în paturi, la odihna binemeritată, după o zi zbânțuită, cînd mătușă-mea ne hăituise ca pe hoții de cai, i-am spus comandantului Somnu :

— Măi profesore, de mîine mă retrag din activitatea voastră !

— Dar ce s-a-ntîmplat, nu te simți bine ?

— Exact ! Și, ca să mă simt bine, am să stau în banca mea, lăsîndu-vă pe voi, pe tanti Ralița și pe matale, s-aveți grijă de punerea la punct a mașinilor...

— Iar matale, maestre, ce-ai să faci ?...

— Ei, aici e-aici ! Nici n-o să-ți vină să crezi, cînd ai s-auzi despre ce-i vorba... Întîlnirea noastră, a celor doi comandanți de expediții, mi-a furnizat o idee de milioane ! De mîine dimineață, mă și apuc să scriu un nou roman...

— Aoleu ! Și ce vină am eu ? s-a jăluit meșterul Manole.

— Păi ai, fiindcă romanul se va intitula *Expediția Nisetrul 2 !*... Pînă-n primăvară, cînd probabil vor fi gata și „Bombița“, dar și „Trabant“-ul mătușă-mi, sper c-ai să-ți

recapeți „jurnalul de cort", de la căpitanul Babușcă, al dumitale, și-ai să mi-l expediezi aici, prin colet poștal, ca să-mi completez documentația. Cu ce mai țin și cu minte, despre expediția „Copaia", nădăjduiesc să iasă o carte folositoare generațiilor tinere...

— Mai curînd ca să-și rîdă de noi ! a clătinat din cap Somnu.

— Acesta-i și rostul romanului... Rîzînd de erorile noastre, vor învăța să le evite ! Cum bine spunea, cîndva, un mare filozof : „Să ne despărțim de trecut, rîzînd !" Vorbă mare, dragul meu...

Profesorul Manole Vasilescu, zis și comandantul Nisetrul, sau Somnu, a căzut o clipă pe gînduri, după care mi-a spus :

— Ia ascultă, maestre, întrucît ideea matale nu-i deloc rea, nu crezi că ți-aș fi de-un oarecare ajutor, rămînînd cu matale, și s-o las pe fantastica dumitale mătușă să organizeze problemele administrative ? Am impresia că Mehmet Ali, Papălînă, Meșterul, Buliu și echipa de tinichigii și vopsitori o adoră, neîndrăznind să scoată o vorbuliță înaintea dînsei...

— Îmi pare rău, însă-s obișnuit să lucrez singur ! Și-n afară de asta, am impresia că tanti Ralița a făcut o anumită pasiune față de persoana matale. Am observat că-i place nespus să steie de vorbă cu dumneata...

— Asta cam așa-i ! a recunoscut întristat profesorul. Mereu mă pune să-i povestesc despre „Nisetrul 2"... Cred c-am făcut-o, pînă acum, de cel puțin cinci sau șase ori ! Și, după cum insistă să-i comunic alte și alte detalii, nu știu de ce-mi vine să cred că nu-i a bună... Ce m-o mai fi așteptînd, sfinte Sisoie ?

Am aflat, mai tîrziu, de fericirea ce se abătuse asupra sărmanului comandant. Cînd acesta, venind să-și ia rămas bun de la mine, întrucît pleca acasă, la Mățău, mi-a mărturisit oarecum jenat :

— Maestre dragă, îmi pare rău că ne despărțim ! Deoarece tărăboanța coanei Ralița e gata, în perfectă stare

de funcționare, dînsa a avut amabilitatea să mă invite s-o însoțesc la drum...

— Și-ncotro o luați ?...

— De-a dreptul la Mățău ! Unde mătușa dumitale vrea să rămînă cîtva timp, ca să punem la punct, împreună, expediția „Nisetrul 3"... La care ține să participe neapărat!

— Pur și simplu te invidiez, Somnule dragă ! l-am felicitat eu. Din păcate, întrucît „Bombița" mea mai are de așteptat, sînt nevoit să rămîn aici, cu Mehmet Ali Ciubuc, Papălînă, țața Rada, plus echipele reunite ale specialiștilor în tehnică auto... Vai de capul meu !

— Tare mi-e teamă că ești în eroare, maestre ! mi-a mărturisit Somnu. Fiindcă nu se știe încă de-al cui cap va fi vai... De-al matale, sau de-al meu ! La ora actuală, văd că eu sînt preferatul coanei Ralița... Ei, aici e tragedia !

Ce să-i mai fi spus profesorului ? Am tăcut mîlc. Întrucît o știam prea bine pe mătușă-mea, de ce-i în stare, și unde poate duce o colaborare prea strînsă cu dînsa.

Cînd a avut loc marele eveniment, al plecării celor doi motonauți, toată lumea s-a adunat pe pavimentul parkingului, pentru a le ura drum bun.

Tanti Ralița, la volan, avîndu-l în dreapta dînsei pe profesor, ne-a salutat din mers, demarînd în trombă. Iar noi am izbucnit în urale. Tușind intensiv și dureros, din pricina fumului emanat de toba de eșapament a „Trabant"-ului.

Spre surprinderea generală, peste două minute ne-am pomenit cu tărăboanța îndărăt. Frînînd brusc, chiar lîngă mine, tanti Ralița și-a scos capul pe fereastră, anume ca să mă anunțe :

— Al, băiețelule, să nu-ți faci cumva iluzii c-ai scăpat de mine ! Pînă-n două sau trei săptămîni, după ce-l dau gata pe profesor, cu „Nisetrul 3", mă-ntorc aici, să văz cum stai cu „Nisetrul 2"... Rămînem la „Istrița", să iernăm lucrînd la romnul tău. Îmi place locul, îmi plac și oamenii. Avem toate condițiile să ne iasă o carte bună !...

Uluit, n-am izbutit să mai zic nimic. „Trabant"-ul a demarat spectaculos, dispărînd la orizont, învăluit de nori negri de fum.

În schimb, asistența aflînd că era agreată de mătușă-mea, nu-și mai încăpea în piele de bucurie. Mehmet Ali Ciubuc își tot încerca scăfîrlia, lovind-o sacadat cu pumnul, Papălînă aproape plîngea, probabil de emoție, iar tața Rada pornise s-alerge de una singură prin parking, făcînd ca trenul. Numai tehnicienii auto păreau ceva mai liniștiți. Deoarece încremeniseră cu toții. Ca niște stane de piatră.

Și uite-așa, acestea au fost condițiile în care mi-am scris cartea de față. Care, trag nădejdea, va avea, cîndva, și-o continuare. „Nisetrul 3", „Nisetrul 4", și-așa mai departe. Pînă atunci însă...

SFÎRȘIT
(nesigur !)

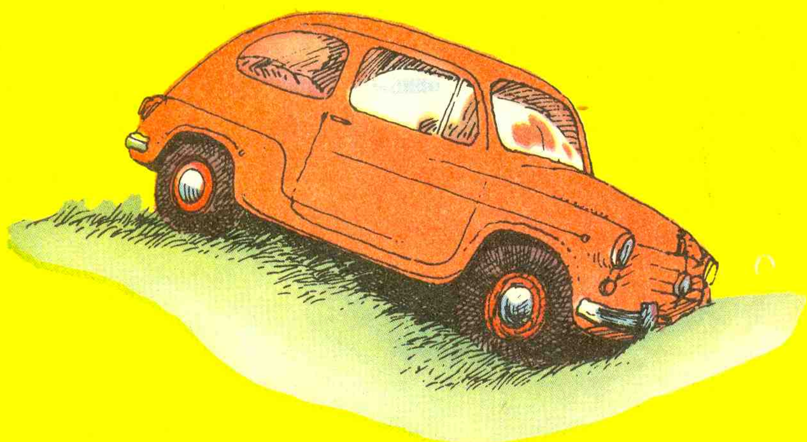
Cuprins

Lector : **Passionaria Stoicescu-Ivanov**
Tehnoredactor : **Klara Galiuc**

Bun de tipar : 1.X.1987
Apărut : 1987
Coli de tipar : 16

Comanda nr. 70 339
Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"
Piața Scînteii nr. 1, București
Republica Socialistă România

Lei 9,25